

Siófok Fürdő

100 éve a várossá avatásig

Városi Könyvtár

Siófok

1998. december

A kötetet a siófoki Városi Könyvtár sajtógyűjteményéből válogatta és összeállította:

Dr. Fazekasné Mulesza Olga
Krasznainé Szabó Katalin

Számítógépes szerkesztés:
Krasznainé Szabó Katalin
Pusztai Anita

Borítóterv: Kádas István Ottó

Az illusztrációk,
Kenedy Ferenc - Siófok Város Díszpolgára - helytörténeti hagyatékából
és a Városi Könyvtár fotógyűjteményéből valók.

Készült:
Zepetnek Nyomda,
Balatonvilágos
☎ (88) 480-511

Kedves Olvasó!

*Szeret régi újságokban lapozgatni?
Szereti felidézni a közelmúlt eseményeit?
Kíváncsi arra, hogyan és mit írtak száz évvel ezelőtt Siófokról a korabeli hírlapokban?
Ha igen, tartson velünk!*

Úgy vettük kézbe a Városi Könyvtár helytörténeti gyűjteményének sajtóanyagát, mint az újságolvasók teszik azt általában: "végiglapoztuk" a hírlapokat, folyóiratokat, s beleolvastunk azokba az írásokba, amelyek felkeltették érdeklődésünket.

S miért az idézőjel? Mert forrásaink jó része mikrofilmen található. Számos tekercest pörgettünk végig, míg munkánk eredményeként együtt láthatjuk a száz év sajtóanyagát.

Első híradásunk 1866-ban jelent meg egy "polyáiban síró csecsemő-fürdőhelyről", amelynek gyarapodását, változásait, örömeit, gondjait nyomon követhetjük egészen 1968 decemberéig, a várossá avatás időpontjáig. Híradásaink a korabeli sajtóból származnak, ezért minden tudósítást betűhíven írtunk át, ami mai szemmel olvasva mind helyesírásában, mind nyelvezetében, mind a szerényebb nyomdai betűkészlet alkalmazásában eltér a mai gyakorlattól. Így érzékelhető viszont a sajátos hangulat, amit egy-egy hírcsokor felidéz, s amelyet - reméljük - még teljesebbé varázsolhatunk az illusztrációk segítségével.

Meglepő, hogy bizonyos, az ország történetében meghatározó jelentőségű eseményhez nem találtunk helyi híradást, vagy csak igen szerény mértékben (- I. világháború - 1919 - 1956 -). Ezért az időszak felidézéséhez a megyei sajtóból tallóztunk.

A kötetet kizárólag a Városi Könyvtár sajtógyűjteményére támaszkodva állítottuk össze, ez is eredményezhet némi aránytalanságot.

A gyűjteményt ízelítőnek szántuk száz év sajtóanyagából, amellyel az érdeklődést is szeretnénk felkelteni az értékes olvasnivalók iránt, amelyek a mikrofilmtekercesteken rejtőznek.

*Fogadják szeretettel a Városi Könyvtár meglepetését
Siófok várossá nyilvánításának 30. évfordulóján!*

Reméljük olyan kellemes időtöltés lesz kötetünk lapozgatása, mint amit nekünk is jelentett - igaz, kemény munka árán - annak összeállítása.

Köszönöm kollégáimnak, munkatársaimnak a nagyszerű munkát, amellyel a kiadvány készítésében részt vettek, illetve annak munkálatait segítették.

Siófok, 1998. december

*Dr. Fazekasné Mulesza Olga
könyvtárigazgató*

1800-as évek

Park részlet 1893-ból

A mai Batthyány utca 1893-ban

Levelezések

Siófok 1866. júl.10-én.

T.szerkesztő úr! Első levelemet Siófokról veszi; ezen még polyáiban siró, csecsemő-fürdőhelyről, mely azonban máris rivalisálva tekint át a Balaton mindig kisebbedő tükrén óriás társára: Füredre, s ha tőle függne, szívesen játszaná ellenében a montechi házat. Minden hozzákötött nagy remények, nagy áldozatok és reclameok dacára is azonban az idei saison nem sok vigasztalást, a vendégeknek még kevesebb multságot, a vállalkozóknak pedig épen semmi hasznot sem nyújt. Mig a mult évben szállás alig volt kapható ; az idén alig 8-10 család unatkozik, a különben elég csinosan felszerelt nagy vendéglő és 60 cabinot fürdőben ; noha a " Kisfaludy" mindennap kétszer jön át, mindig következetesen - üresen.

Eddig a luxus. Most jön a revert.

A fagy által az egész mezőföldi járásban egy község sem szenvedett annyit, mint Siófok. Ezen különben dus termő határban nem lesz az idén összesen 100 mérő őszi ; bor pedig épen egy csepp sem.

Aggodalmainkat a sors még fűszerezi is résztvevő bánattal. A vasuton naponta érkezik a tömérdek sebesült, kik halvány szenvedő arccal tekintenek ki ránk, kik könnyes szemekkel sietünk enyhülésükre a tőlünk függő csekélységet megtenni. - Fel kell egy jószívü izraelita emberbarát azon tettét jegyeznem, hogy a mult napokban két akó sert és 100 szivart ajándékozott egy ily szállitmánynak. Csak a ki látta , mint fogyott el mindez 5 perc alatt, csak az tudja felfogni, mily jótétemény volt az rájuk.

Szombaton, 7-én diónagyságu jég esett a környékünkön, azonban fájdalom! Kárt nem tehetett, mert május 23. óta nincs miben, ha csak az ablakokban nem.

A gabona-ár e héten következő: búza: 4 frt 50 kr. - 4 frt 80 kr., rozs: 3 frt 60 - 770 kr., árpa: 3 frt, zab: 2 frt 20 - 30 kr., kukorica : 3 frt 20 - 40 kr., hajdina :3 frt 10 kr., köles : 2 frt 50 kr. mérőnkint.

Látni már kevés uj buzát is.

r.l.

Veszprém, 1866. júl. 15. 3. sz. 18. p.

Épült 1892-ben

BALATONTAVI FÜRDŐ SIÓFOK

Vasuti állomás

A régóta ismert, de ezévben nagyméretű munkálatok által újonnan szervezett, olcsó és minden kényelemmel ellátott, a Balaton és a Déli Vaspálya hasonló nevű állomása mellett fekvő fürdő

SIÓFOK

a fürdeni kívánó közönségnek,
különösen a közvetlen és erőteljes hullámcsapások - melyek elkerülhetetlen szükségletei egy jó tavi fürdőnek - nem különben sima és kemény fővenyfenekével ajánlkozik.

Van Siófokon egy cs. és k. posta és távirtdai hivatal, továbbá a naponta délelőtt és délután Füreddel közlekedő "Kisfaludy" gőzös állomása. A közvetlen a tó partján fekvő helységben olcsó lakások kaphatók úgy egyesek, mint családok részére.

NAGY VENDÉGLŐ. SZÉP TÁJÉK.

Délelőtt és délután jó zene mulattatja a vendégeket, táncvigalmak is rendeztetnek.

A tóban urak és hölgyek részére külön uszoda és fürdő van berendezve.
Megnyitás május 20-án.

Végh Ignác fürdőtulajdonos

Zala-Somogyi Közlöny, 1866.

A siófoki tüzoltók mulatsága

Levelezőnk írja f.hó 19-ikéről: Tegnap délután volt a helybeli önkéntes tüzoltó-egyesület tavaszi mulatsága. Az idő gyönyörű volt. Összegyűltek számra mintegy 50-en; B.-Füredről is megjött a tüzoltó-egyesület testületileg, Reményfy derék parancsnokuk vezetése alatt. A mulatság a város melletti ligetben folyt le. A mulatóhely körül volt kerítve szépen be volt rendezve. A mulatságon Lató János jóhirű zenekara működött. A táncz előtt atletikai verseny volt a következő eredménnyel. "Sikverseny" hajlított karral, táv 250 méter. Elsőnek érkezett Mátray Endre másodikként Frank Lipót úr stb. "Kéz húzás". Pályázott G. S. és Fodor Lajos úr, itt a győztes G.S. úr maradt. "Magas ugrás". Ugrottak : Mátray Endre, Egyed Mihály és Hezelicz Bernát urak. Mindhárman egyforma magasságot ugrottak. Ezután következett az élő "gula". Ugyanis, 10 tüzoltó összefogódzott, hogy a válluk összeért és ezeknek a vállaira még 10 tüzoltó és ezek vállaira még öt tüzoltó állt. Így alakult meg a gula, mely kitűnően sikerült és a közönség perczekig tartó

éljenzésben tört ki, s ezzel az atletikai mutatványok véget értek. Erre következett a "diszmenet" és az összes tüzoltóság a legnagyobb rendben vonult el a balatonfüredi és a siófoki főparancsnok előtt. Este nagyszerű táncmulatság volt a "Tüzoltóhoz" címzett kávéházban.

A mulatság szépen sikerült, és a négyeseket mintegy 50 pár tánczolta. Az összes bevétel 150 forint volt, s több fölülfizetés is

történt. - A tánczban résztvettek a következő hölgyek ; Parcelláner Hermina, Tachauer Jenny, Freund kisaszonyok, Rozenfeld Berta, Rothauser Marcsa, Kostyelik Etel, Szabó Vilma (Endrédről) Muth N. k. a. (Fokszabadiról), Bayer Antalné (Siófokról), Muth Sámuelné aszszony (Fokszabadiról) stb.

Veszprémi Független Hirlap, 1884. 21. sz. máj. 24. 2-3. p.

Aranyokkal fizetett

Mult hó 31-én a siófoki vásáron Kelemen Ferencz falu-szemesi lakos eladott egy tehenet 70 frtéért egy kereskedőnek. - Az alku megkötése után félre inti a kereskedő az eladót s 25 darab fényes aranyat olvasván markába, így szól: "Ez megér 250 frtot testvérek között is, de én oda adom a tehen árában, csak azt ígérje meg, hogy 4-5 évig nem láttat velük napvilágot, mert hát van egy kis bibéje a dolognak!" Emberünkben felkiáltott ugyan a lelkiismeret, hogy bűnös pénzt ne vegyen el, de mégis győzött a nyereség s pénzvágy, elfogadta az aranyokat. Haza érve azonban, kezdett a kíváncsiság is működni benne, fogott tehát egyet az aranyok közül s elvitte, hogy majd beváltja bankóért, de bizony nem adtak azért még rezet sem, mert hamis, játékpénznek bizonyult mind a huszonöt darab, most azután ütheti nyomát a tehennek, meg a gazembernek, ki ilyen ügyesen rászedte!

Veszprémi Független Hirlap, 1884. ápr. 19. 16. sz. 3. p.

Spitzer Salamon vendéglős Siófokon

Ajánlja a vasut mellett lévő **vendéglőjét** és kávéházát a n. é. közönség szives figyelmébe.

Ajánl több elegánsan butorozott szobát.

Izletes ételek és italok legjutányosabb árban minden időben kaphatók.

Naponkint délben és este 9 órától helybeli híres parki zene,

Balásy József fogja a n. é. közönséget mulattatni.

Étkezni hűvös helyen fedett helyiség alatt az udvarban lehet.

Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny, 1893.

Az édes magyar tengerről

A Balaton-vidék egy alapos ismerője és lelkes barátja írja a "Pester Correspondenz"-nek:

Két tengerrel büszkélkedik méltán nemzetünk s mindkettőt, teljes joggal, e haza gyöngyének nevezi. Az egyik a Quarnero Fiumével, a másik az édes tenger, a gyönyörű Balaton, Füreddel s tiz apróbb fürdőjével. Mindkét tengerének kultuszára, újabb időben óriási áldozatokat hoz a nemzet ; de míg Fiumét az állam milliói emelik versenyképes tengeri kikötővé, addig a Balatont inkább az egyesek áldozatkészsége törekszik Közép-Európa legszebb gyógytavává tenni.

A Balaton-kultuszt másfélszázadon át csak a magyar költők idealizmusa képviselte. Ezernyi dallal, himes utleírásokkal csalogatták ide apáinkat, de bizony minden lelkesedés kárba vész vala, ha hogy Füredek gyógyforrásai mellett nem bugyog fel egyszersmind a jóhírű savanyuvíz is, mely a jó öregek állítása szerint minden patikaszernél többet ér - ó-borral keverve.

Ma már a Balaton-kultusz más irányt vett. Nemcsak a híres partok borvidékének megmentése, de főleg a gyógytónak, mint ilyenek kultiválása képezi a Balaton mestereinek főgondját.

És valóban ez az a szempont a melynek dominálni kell a Balaton-kultuszt, ha a partok 11 fürdejének évi 9 - 12 ezernyi vendégforgalma stabilá lesz s egyszóval a magyar nemzet kellőleg fogja tudni méltányolni ezt az ezredév óta elhanyagolt kincsét: akkor a filokszerá által tönkretett parti népek meg fognak élni tudni - borvidék nélkül is.

De hát sok idő kell még ahhoz.

Igaz ugyan, hogy az életképes hajóközlekedés, az édes tengeren már is éreztetni kezdi ez irányban áldásos voltát. A június 28-iki ünnepély, ha nem sikerült is úgy, mint azt a három parti vármegye remélte, mégis felkeltette az ország figyelmét s tényleg sok vendéget édesgetett ide. Kirándulók, kik csak egy hétre vagy pár napra érnek rá a turistaságra, ezidén nagy számban keresték fel a Balatont s gőzöseivel bejárván egy-két fürdőt, beteltek a kincses tó gyönyöreivel.

A fürdők maguk, a rossz időjárás miatt nem bírták lekötöni vendégeiket s helyrehozhatatlanul ezernyi károkat szenvedtek, de viszont a gőzhajók annalesi akkora személyforgalmat még egyetlen évben sem mutathattak fel, mint az idén már eddig is, egyetlen hónap alatt.

A személyszállítás oroszlánrésze természetesen a legnagyobb gőzöst, a "Barosst" illeti, melyet a gyors népszerűsége kapott M a s c h k e kapitány vezet fáradhatatlanul, naponta hajnali 4 órától esti 11 óráig, Siófok, Füred, Almádi és Kenese közt. E hajón naponta átlag 2 - 300 személy utazik. Méltó aggodalommal néztünk azonban az alsó Balaton hajójáratái elé, mert itt még fejletlenek a fürdők.

De legnagyobb örömünkre a keszthely-füredi s a keszthely-badacsony-fülöp-boglári forgalom is oly élénknek bizonyul, hogy eleint hetenkint kétszer, majd háromszor közlekedett a hajó, míg e hét óta négyszer futja be a "Helka" gőzös hosszában az egész Balatont s bizony nem ártana augusztus 15-ig mindennap járatni e frekventált passage-t. Ime a legutóbbi napok forgalma Keszthely - Füred közt : jun.25-én utazott 84-, 26-án 116-, 27-én 123 utas oda és vissza. Akkora forgalom, mely bármely dunai vagy tengeri gőzösnek is becsületére válnék.

A fürdővendégek óhaja az, hogy ez a járat állandósíttassék, hogy így minden nap, minden fürdőből s mindenüvé kényelmesen lehessen közlekedni. Ez esetben még csak az lenne kívánatos, hogy Füredről ne reggel 8, hanem 1/2 7 órakor induljon el a gőzös, hogy 1/2 12 órakor Keszthelyre érve, onnan Hévízre mehetne az utas, ott néhány kellemes órát tölthetne Govorcsin fürdő bérlő szép tuszkulumában, melyet rendkívüli olcsósága tisztasága s kényelme miatt hatványozott arányokban keres fel a közönség. Aztán Keszthelyről d.u. 4 óra helyett 1/2 5-kor kellene visszaindulni a hajónak, hogy a Kanizsa felől jövő személyvonat utasait felvehesse, akik szivesebben utaznának Keszthelyről Fürede hajón, mint Siófokon át (az ár Füred-Siófok és Füred-Keszthely közt egyformán 1 frt) a drága déli vasuton.

Ha ez előnyös változást behozná a gőzhajós-társaság: a közönség teljes elismerésével találkozónék, másrészt nagy mértékben fokozná a forgalmát.

Az idei évadot csakis és kizárólag a gőzhajók mentik meg, mert az esős szeles időjárás miatt heteken át itt unatkozó közönség legalább elmegy a szomszéd fürdőbe, ismerőseit meglátogatni. Ha most nem lenne meg ez a gyors vízi közlekedés, oly elhagyott szomorúan vesztegelnének itt a vendégek, mint a tengerpartra vetett hajótörtek. A kisebb fürdők néhány, mint Siófok, Almádi, vesztéssel zárják idei számláikat mások ellenben

a rossz időjárás daczára fokozzák forgalmukat. Badacsony lakházai tele vannak egy hét óta, Rév-Fülöpön 200 - 350 vendég van, Szepezd látogatottabb, mint bármikor ezelőtt és Kenesén oly nagy és diszes társaság gyült egybe, hogy a kis fürdőfalu egész nagyvárosi szint öltött.

Keszthelyen maga a város lett a fürdőgazda, megvette a csodaszép szigetfürdőt s maga kezeli. A fürdődíjakat leszállította s most egy kabin szolgálattal és ruhával együtt csak 20 kr.

A gőzhajóval kirándulókat maga a városi tanács plakatiroztatja, rendezi és vezeti; szóval: derék, tevékeny hatóság ez, mely hivatva van a Balatonkultusz történetében példás szerepet játszani.

Maga az összes fürdők metropolisa, Balaton-Füred pedig napról-napra új arcot ölt. Egyik nap a keszthelyiek, másnap a keneseiek, harmad nap a badacsonyiak, majd a siófokiak s egyéb fürdők társas kirándulásai teszik élénkké. Az esplanade-on térszene fogadja a kirándulókat; a színházban a fejevári kitünő társulat mulattatja 5-7 óráig, este pedig nap-nap után rögtönzött bálók vannak a gyógyteremben, oly látogatottsággal és jókedvvel, hogy mindenik beillenék egy-egy Anna-bálnak. Füred az idén igen sokat köszön Hertelendy Kálmán, Gyomlay Gyula, Vadnay Béla és Fischer Viktor birtokosoknak, kik folyton estélyek rendezése által élénkitik a rossz időjárás által agyongyötört évadot.

Sokat beszélnek itt, a fürdő nem csekély kárára, Balatonfüred eladásáról. Az ország számos fürdője évről-évre gazdát cserél, de hát arról nem beszél senki. Füreddel foglalkozni mindenki jogosultnak érzi magát. Pedig pusztá kombináció az egész, mely úgy keletkezett, hogy Siófok kultiválására félmilliónyi tőkével közelebb egy részvénytársaság alakult, mely utóbb belátta, hogy soká meddő munkára vállalkozott s hogy jobb lenne e pénzen a teljes pompájában ragyogó kész Füredet megvenni, melynek értéke 1 milliót jóval fölül mul, ha most nem is hozza be ez összegnek kamatait. A jó főapátot, Vaszary Kolos pedig, minden áldozat készsége mellett (két év alatt 220,000 forintot költött Füredre, a gondos kormányzó Kovács Ábel,) még mindig ujjabbakkal terhelik, nem csoda tehát, ha elkedvetlenítette a sok pretenzió. De hogy Füred eladó volna, a szó szoros értelmében, az pusztá koholmány. Most, mikor más fél század küzdelme után gyümölcsöt kezd hozni a fa, most adnák ide-

gen kézre: ezt feltételezni is igen nehéz.

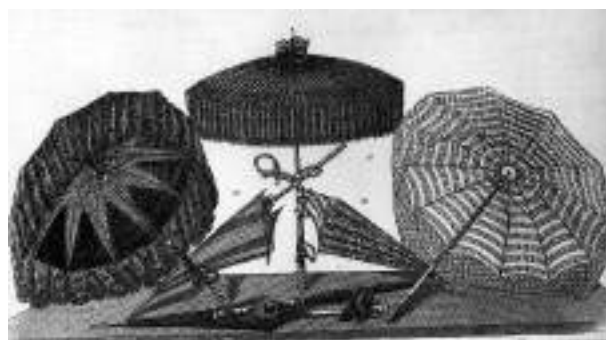
Hadd legyen csak úgy, hogy Siófok épüljön ki a tervek szerint. Ezzel a társaság teljesíti azt, amire vállalkozott, ha munkája sok ideig meddő lesz is. Így aztán nem csak Siófok s a társasága, de Balatonfüred is, melynek Siófok elővárosa lesz, és főleg a Balaton-kultusz sokat nyer.

A felső Balaton csak Siófok kiépülésével lesz azzá, aminek lennie kell. Az alsó Balaton hegemoniáját Keszthely fogja megvívni. Badacsony kibővítése a jövő évben meglesz, Rév-Fülöpön pedig Czigány Károly és Herczeg Mihály egyetemi tanár részvénytársaságot hoznak össze 30,000 frt. tőkével, 20,000 frton megveszi a parti révház 5 épületét, vendéglőjét, 7 óriási kompoját, aztán 10,000 frtos fürdőházat épít. Ez a látképe az alsó Balaton jövőjének s így 1-2 év múlva olyan lesz a Balaton egész partvidéke, hogy a turista bátran válogathat a változatosságban, kényelemben, olcsó árakban.

Ez az üdvös verseny fogja a Balatont arra a rég óhajtott niveaura emelni, amelyet Közép-Európa legnagyobb gyógytavaként, márcsak helyrajzi fekvésénél fogva is méltán igényelhet.

/A" Pester Correspondenz" értesülése szerint az eladásra vonatkozó engedély már úgy ő Felsőge, mint a kormány részéről megadatott a szt. Benedek-rendnek s Balaton-Füred megvételéért nem egy, hanem négy konzorcium versenyez. Elhatározás csak akkor történik, ha azt az árt, melyet a balatoni gyöngy megér, elérhetik a nemes rend hazafias érzelmű vezeterei, amire, hogy egyebet ne is említsünk, már a kisdedovó törvény folytán is utalva vannak, mert 54 községben kell a gyermeknevelésről gondoskodniuk; súlyos feladat, ha annak általános ismert kötelességérzésük szerint megfelelni akarnak./

Veszprémi Közlöny, 1891. aug. 9. 32. sz. 1-2. p

A siófoki balatonfürdő részvénytársaság
múlt hó 20-án tartotta meg a fővárosban alakuló közgyűlését. A társaság azt a célát tűzte maga elé, hogy Siófokon az európai tengeri fürdők mintájára gyógyfürdőt létesít. A részvényesek nevei, valamint a közgyűlés iránt tanusított élénk részvét valószínűvé teszi, hogy a társaság célját el is éri és a magyar tenger partján rövid idő alatt nagy és diszes fürdőtelep létesül. A társaság alaptőkéje 50.000 forint, mely 5000 darab névre szóló részvényből áll. A gyűlésen az igazgatóság elnökének Battyány Géza grófot, alelnöknek pedig Burchard Konrádot választották meg s ez három évi tiszteletdíjáról

lemondott. A telep építéséhez még ebben az évben hozzáfognak és a fürdőt a jövő évben megnyitják. Itt megemlíttük, hogy m. hó 20-án bocsájtották vízre a Balatontavi gőzhajózási társaság újonnan épült csavargőzösét Szarvassy S. hajózási igazg. jelenlétében. Az összegyűlt közönség és a munkások éljenzése kísérte a gőzös vízreerohását. A leszámítoló bank, a hajógyár jelen volt képviselői és a hajótisztek Szarvassy igazgatónak szerencsét kívántak, mire Szarvassy a munkásokat megvendégelte és pénzajándékokat osztott szét.

Veszprémi Közlöny, 1891. 18. sz. máj. 3. 3. p.

Telepi részlet 1893.

Mű- és lég-tűzijátékot

Fog rendezni e hó 18-án Bucsák János akadémiai pyrotechnikus, a ki most Siófokon, majd később Balatonfüreden mutatja be művészetét. A helyárok mérsékeltek lesznek.

Veszprémi Közlöny, 1892. júl. 3. 27. sz. 3. p.

A siófoki fürdő megnyitása

- Saját tudósítónktól -

Siófok, június 15-én.

A Balaton siófoki része teljes pompában várja a vasárnapi megnyitót. Kincses Balatonnak ez a drága korálja most már a világba lépő leányzó teljes bájával fogadja vendégeit. A megnyitó ezen a részen lesz a legünnepélyesebb, a legnagyobb fényű. A program szélesre faragott keretébe sok kedves szórakoztató, igazi szezonhangulatot hozó pontot akasztottak be. A fényes fogadtatás érdekes lesz, a lóverseny izgató, a banket a legkedélyesebb, a csonakparthie a legromantikusabb, a kivilágítás és fáklyászene ünnepi s a táncvigalom a gyönyörű program legmulatóbb része. A megnyitás sorrendje így következik:

- A vendégeket a Budapestről jövő különvonat viszi vasárnap reggel Siófokra.
- A perrónon a fürdőigazgatóság és Veszprém vármegye küldöttsége üdvözlő beszéddel fogadja a vendégeket.
- Déli 1 órakor banket az új fürdőtelep szalonjában.
- Az úrlóvasok szövetkezetének versenye
- Csonak-parthie a Balatonon
- Este fényes kivilágítás és fáklyásmenet zárja be az ünnepélyt.

A vendégek este 9 órakor indulnak vissza Siófokról.

*Balaton Társadalmi és Közművelődési
Közlöny, 1893. jún. 18. 1. sz.*

A Balaton ritkasága

Márkus Henrik szárszói halász ritka szép angolnát fogott a minap a Balatonban. A becses fogást felküldte a nemzeti múzeumba, a hol a természetrajzi osztályban helyezték el.

*Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny,
1893. jún. 18. 1. sz.*

Angolnák a Balatonban

Egyszerre hat levél is érkezik a Balaton vidékéről, hogy nagy kigyó alakú halat, vagyis angolnát fogtak. Az egyik halász a muzeumba is beküldte az angolnáját. Pedig ez a halfaj a Balatonban nem természeti csodaképpen jön elő. Hunyady Imre gróf bocsatott a Balatonba valami huszezer apró angolnát ezelőtt néhány évvel s azokból nőtt fel az a néhány példány.

A halászok persze nincsenek hozzászokva ehez a különös halhoz, s nagyokat néznek, mikor egy-egy beleakad a hálóba. A minap egy Tollár Vencel nevű hajós horoggal fogott egy angolnát. Érezve hogy nagy hal akadt a horgára, a derekára kötötte a madzagot és kézzel ragadta meg a hal kopoltyuit. Az óriás hal úgy körülcsapta a halászt, hogy ez a csónakkal együtt a vízbe esett, de a hal nem menekülhetett el, mert az inge alá csuszott be. Így uszott ki Tollár a partra, ahol a másfél méter hosszú angolnát csaknem bottal kellett agyonvernie.

A balatoni halászok nem eszik meg az angolnát, mert azt hiszik, hogy a kigyónak és hálnak törvénytelen gyermeke.

*Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny,
1893. júl. 2. 3. sz.*

Tisztelettel értesítjük t. czimet, hogy folyó évi május hóban *Siófokon* Karpelesz " Balaton" czimű vendéglő épületében a fürdő idény alatt
WEISZ GEYZA és ROTTER I.
czég alatt üzletet nyitottunk.

Ajánljuk dúsan felszerelt raktárunkat:

Uri- és női-fehérműek, uri-, nő- és gyermek-kalapok, fürdő-köpenyek és ruhák, mindennemű pipere- és rövidáru- cikkek

Az összes fővárosi lapok a vonat megérkeztekor szintén kaphatók.

A nagyérdemű közönség becses bizalmát és mentől számosabb látogatását kérve vagyok tisztelettel
Weisz Geyza
Rotter I.

Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny, 1893.

A siófoki fürdő

A társulat fürdőtelepe, a mely eddig mintegy félmillió forint befektetést igényelt, Siófokon, a Balaton partja s a délvasút állomása között fekszik, ez utóbbinak szomszédságában a veszprémi káptalantól örökáron vásárolt, mintegy 60 holdnyi magasan feltöltött területen.

Talaja egészséges, száraz, tiszta homok.

A szállodák s az étkező terem nagy áldozattal létesített, s megfelelő gonddal kezelt, bár még csak két éves parkban, közvetlenül a parton fekszenek. Előttük 700 méter hosszúságban, két méter magas, kőburkolattal biztosított s fákkal beültetett széles corso terül el úgy, hogy a fürdő-közönség a tó üditő pompás légáramlatát különösen este a legközvetlenebbül és legkényelmesebben élvezheti.

A szállodák maguk egymástól teljesen elkülönítve, emelkedett helyen állanak s már külsőleg modern gyógyhely benyomását teszik.

Építésük szempontjából a modern hygienia legszigorubb követelményinek megfelelnek.

Mindegyik szálloda egészen új, eredeti, külföldi gyógyhelyeken is aligha látható terv szerint épült. Külsőjük egyszerű ugyan minthogy exponált helyzetüknél fogva nem is lehet más, de berendezésük mintaszerű s kényelmes. Már belépéskor kellemesen lepi meg a vendéget az 5 méter széles, 26 méter hosszú és 12 méter magas csarnok, a hová a foyer vezet, s a szabadon álló széles lépcső, míg oldalt a csarnok, melybe az összes szobák nyílnak. Ezen - magasan elhelyezett oldalablakok által megvilágított - csarnok közepén van a szabadon álló széles lépcső, míg oldalfalai mentén kényelmes kerevetek vannak elhelyezve s az egész életvirágok diszítik. Nagy előnye a csarnoknak, hogy levegője forró nyári napokon is kellemesen temperált hőmérsékletű, miért is bizonyára kedves gyűlhelye lesz az a szállodában lakó vendégeknek a nélkül, hogy a szobák lakóit a csarnokban tartozkodók járása-menése zavarná, mert a futószőnyegen a járó-kelők lépteinek zaja eltompul.

Az épületek anyaga szilárd kő és téglá, az alsóbb rétegekben közbetett szuroklemezzel, falaik vastagok, a szobák hőmérséklete tehát kevésbé követi a levegő hőmérsékletének ingadozását, mint a fürdőkben divatos schweizi stylban épült házaknál.

Magasan épült még a földszint is, annyira hogy padlója csaknem egy méterrel fekszik magasabban, mint a környező talaj.

A csiszolt fehérmárvány lépcsőzet rendkívül kényelmes, emelkedése lassu, 15 : 30, úgy hogy még emeletre is megeröltetés nélkül juthat a beteg. Minden szoba, még az egy ágyra berendezett is, kivétel nélkül magas, tiszta, száraz s a fényüzésig menően tágas. A rendesnél jóval nagyobb ablakaikból, melyek a nap ellen a szoba belsejéből zárt ablakok mellett is leereszthető redőnyökkel ellátvák, gyönyörű kilátás nyílik egyfelől a kies Balatonra és a szépen gondozott sétányra, másrészt a fürdőtelep szomszédságában elterülő villasorra és az ezek mögötti élénk forgalmú pályaudvarra.

*Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny,
1893. jún. 25. 2 .sz.*

Sió szálloda és vendéglő parkrészzel, 1893.

Szálló bérbeadása.

Siófokon, a Balaton partján a vasúti indóház átellenében levő, a "Magyar Koronához" címzett emeletes nagy szálló-kávéház

1894. január hó 1-től bérbe, esetleg örök áron is eladatik.

Tulajdonos: **Módy László**,
július 10-ikétől augusztus 10-éig Siófokon mint
fürdővendég feltalálható.

Siófok színháza

Bokodi Antal jónevű és az idén különösen igen jól szervezett társulata tegnap nyitotta meg a siófoki arénát Herczeg Ferenc darabjával: a nagy sikert aratott Dalovai nábob lányával. A társulat 30 tagból áll s igen jól van összeválogatva dráma-, vígjáték, népszínmű és operettre. A színpont most restaurálták s a nézőtéren pompás páholyok és kényelmes zárthelyek vannak. A színi-évadot 50 előadásra tervezték. Mind a napi, mind a bérletárakat úgy állapították meg, hogy a közönség minden tagja anyagi áldozat nélkül élvezheti az előadásokat. A társaság célja nem a közönség zsarolása, hanem tisztességes fenntarthatóságának biztosításával lelkiismeretesen művelni hazai színeszetünket, mint nemzeti közművelődésünk leg-erősebb eszközét.

Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny,
1893. júl. 25. 6. sz.

Pánik a színpadon

A siófoki színpadon vasárnap a "Zsidó Dóra" című darab előadása közben kigyulladt a fa-aréna melletti kávéház kéménye. A nagy szélvihar hamarosan tovább söpörte a lán-
gokat. A közönség megrémülve tódult ki a színpadról s nagyobb szerencsétlenség történik a nagy pánikban, ha Fürst Zsigmond jegyszede meg nem nyugtatja a közönséget. Az előadást rövid pausa után folytatták.

Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny,
1893. aug. 13. 9. sz.

A Sióvíz leeresztése. Veszprém megye alispánja Siófokon a helyszínen tárgyalást tartott abban a kérdésben, hogy a Sióhid építése alkalmából a Sióvíz leeresztése minő módok mellett történjék. Ugyanekkor megállapodás történt arra is, hogy a Sió új zsilipjénél összegyűlő szemét onnan minő eljárással távolíttassék el. Arról is intézkedtek, hogy a poshadásnak indult víz se okozzon egészségügyi bajt.

Elegáns tolvaj. A siófoki fürdőházban a napokban egy gavallérosan öltözött fiatal embert fogtak el. Egy nyitott kabinból kilopta az egyik vendég pénztárcáját. A tolvaj előkelő budapesti család gyermeke s az idén végezte a VII. gimnáziumot. A hozzátartozói azt vallják, hogy kleptomániában szenved.

A Balaton áradása ezidén későn következett be. Április hó helyett mint rendesen - most július elején árad. Hőmérséklete is szokatlan, 22-24 fok meleg most, máskor a kánikulában forr föl ilyen magas hőfokra.

Hídépítés Siófokon

Siófokon a Sió átvezető rozant régi híd helyébe új modern vashidat építenek. Az építési munkálatot pályázat útján Veszprémvármegye SAY FERENC szférjvári műépítésznek adta ki, mint a ki a legolcsóbb és legelőnyösebb ajánlatot tette.

Az új híd 14.600 frtba kerül.

Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny, 1893. júl.

KARPELES LIPÓT vendéglős SIÓFOK

Ajánlja "BALATON" című vendéglőjét és kávéházát, mely a vasúti indóházhoz közel, legszebb sétányon fekszik.

Ajánl több rendbeli bútorozott lakószobát.

Ízletes ételek és italok legjutányosabb áron minden időben kaphatók.

Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny, 1893.

Massage és svéd torna Siófokon

Dr. Ney József siófoki orvos egy villát építtetett a siófoki fürdő telep közelébe, melyet Massage, Svéd torna egyenészeti gyógyintézetnek rendezett be.

Mely intézetet a helybeli és vidéki közönség szíves figyelmébe ajánljuk!

*Balaton Társadalmi és
Közművelődési Közlöny,
1894. jún. 10. 2. sz.*

Jégverés

Fok-Szabadi és Sió-Maros veszprémmegyei községeket is egészen leverte az e hó 5-én volt nagy jég. A lakosok nagy nyomornak néznek elébe.

*Balaton Társadalmi és
Közművelődési Közlöny,
1894. jún. 10. 2. sz.*

Idegen nyelvek

Kleindin Rudolf a kereskedelmi akadémia volt tanára a német, francia, angol és olasz nyelvből és irodalomból július-augusztus hónapokban Siófokon órákat fogadni. Társalgásra kiváló gond fordítatik. Bővebb tudósítás Hecht Izidor Úr tőzsdéjében, Siófokon.

*Balaton Társadalmi és
Közművelődési Közlöny,
1894. júl. 1. 5. sz.*

Olcsó kellemes lakásokat úgy egyesek mint egész családok részére ajánl az igen tisztelt fürdőközönségnek
SCHWARCZ IGNÁCZ lakásközvetítő
Siófok piactér
Reich Farkas házában.

Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny, 1893.

Betiltott bicyklizés

Székely Emil Zalavármegye szolgabirája, a Balaton-Füredi fürdő biztosa falragaszok útján betiltotta B.füreden a kerékpározást, tekintettel arra, hogy a gyakran előforduló csoportosulások alkalmával gyakori szerencsétlenségek fordulhatnak elő. Ezen rendelet megszegője nyolc napi elzárásra és a kerék pár elkobzására ítéltetik. - Üdvös intézés ez, a melyet első sorban a fürdővendégek örömmel vesznek tudomásul. A *siófoki fürdő biztos úr b. figyelmébe is ajánljuk ezen fenti határozatot!*

*Balaton Társadalmi és
Közművelődési Közlöny,
1894. júl. 1. 5. sz. 3. p.*

Templomrablás

Siófokon f. hó 1-ére virradó éjjel, a siófoki templomba az ablakon keresztül egy ismert csavargó hatolt be, s onnan - feltörve az ottani perselyt, 20 forintot ellopva megugrott. A tettest sikerült csakhamar Kovács Sándor őrparancsnoknak elfogni. Megtaláltatott nála az ellopott pénz, és körülbelül még 50 frt értékű levélbélyeg, melyet bizonyára valamely tőzsdében csent el. A betörőt Siófok egyetlen hüvös helyére tették - vagyis a börtönbe.

*Balaton Társadalmi és
Közművelődési Közlöny,
1894. aug. 5. 10. sz. 3. p.*

Az első Kossuth szobor

Leleplezése f. hó 1-én Sió-Maros községében lélekemelő ünnepélyességgel lepleztetett le. Ez alkalomra az egész lakossága egybegyült kik néma meghattottsággal hallgatták Szókó István ref. lelkész, Matkovics Tivadar orsz. gyűlési képviselő és Kis Endrédi ref. lelkész gyönyörű szónoklatait.

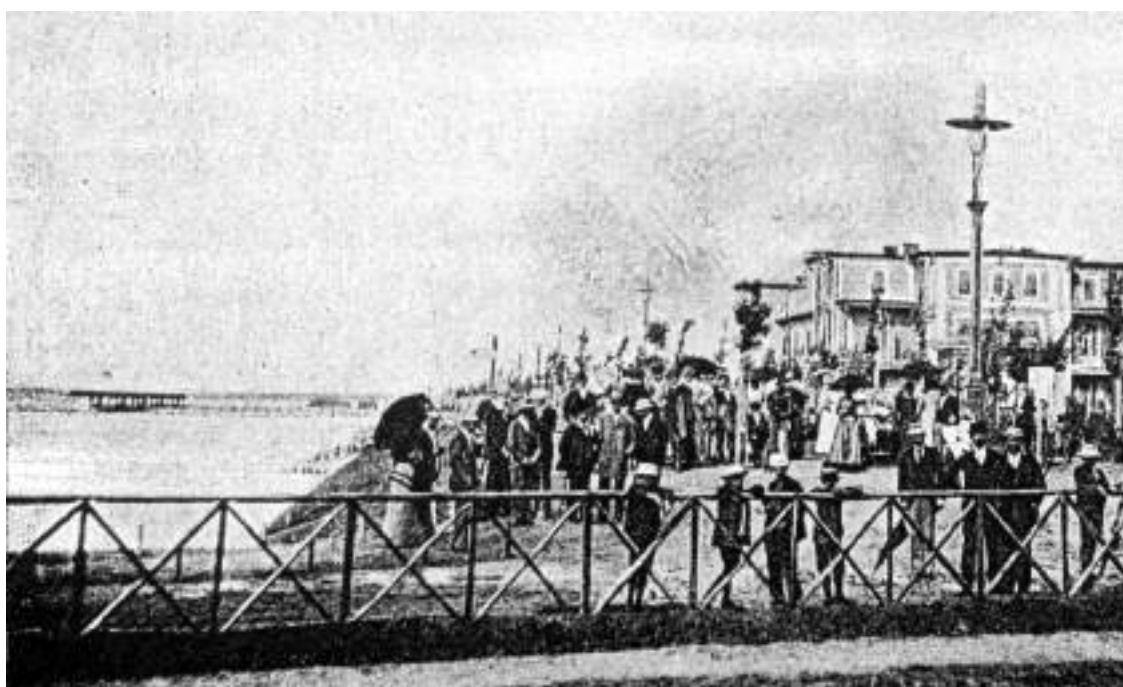
A leleplezési ünnepélyt dus lakoma követte a Sió-Marosi ref. lelkész házábanál.

Az ország minden magyarja áldásra emelt karokkal fordult ezen napon az első szobor és a derék község felé.

*Balaton Társadalmi és
Közművelődési Közlöny,
1894. júl. 8. 6. sz. 3. p.*

Korabeli kerékpárosok

Korzó 1893-ban

Thanhoffer-féle nyaraló

A „Sió“ szálloda melletti parkrészlet 1898-ban

Kánikula

(Komoly és biztos forrásból eredő siófoki hírek)

"Saját tudósítónk távirata" Siófok, 1894. július 28.

Délelőtt 10 óra.

Iszonyu hőség. Sehol egy élő lelket nem lehet látni. Siófok egészen kihalt. A Balaton vize felforr s a víz felületén sült halak láthatók. Jéggel telt kocsiban körutra indulok. Semmi ujság.

SIROCCO.

Délelőtt 11 óra.

A vonat megérkezett, az új fürdő vendégek között a P. H. egyik kiküldöttének szalmakalapja a nap hevétől meggyulladt s az egész ember egy perc alatt zsirfolttá változott s csak nagy nehezen sikerült megmenteni a vele hozott nyomtatványokat, a melyek felragasztattak minden utcásarkon, tudtára adva a fürdőző közönségnek, hogy a Balaton is "gőzfürdővé" lön átváltoztatva. Kezd melegem lenni, a jég körülöttem olvad. Semmi ujság.

SIROCCO.

Déli 12 órakor.

Harangszó nem hallatszik, mivel a harangok elolvadtak. A vendéglők, villák és magánházak udvariból különböző illatos ételszagok hatolnak az utra. Mindenütt a napra kitéve vannak libák, kacsák, csirkék, pulykák, rostélyosok, bécsi szeletek, natur szeletek stb., melyek egy másodperc, egy perc, de legkésőbb két perc alatt teljesen megsülnek. Az egyik vendéglő pinczére három és fél perczig bibelődött a kirakott süttekkel s midőn épen két sült libát, egy sült csirkét, és két bécsi szeletet akart elvinni a nap heve elől, teljesen megsült s miután segítségére nem sietett senki, a következő perczben a kezeiben levő egyébb süttekkel együtt teljesen elégett. Temetése ...

(Tudósítónk valószínűleg szintén veszedelemben forgott, mert sürgönye így érkezett meg. Szerk.)

Délután 3 óra.

Borzasztó szerencsétlenségről értesitem. Fiam ma délben, midőn sürgönyét feladta, teljesen elolvadt a nap égető sugarai által. Földi zsirmaradványait sikerült az elolvadt jégből lett víz felületéről lehalásznom s egy zsiros bődönben az utókor számára megőriznem. Semmi ujság, csak annyit tudok, hogy egy itt fürdőző kisasszony és egy nem ide való fiatal ember szive ma a nagy meleg következtében összeolvadt, míg ajkuk a nagy

szárazság következtében elválaszthatatlanul egymáshoz tapadt.

Id.SIROCCO.

Délután 6 óra.

Egyes házak ablakaiból grand negligeban itt-ott izzadt arczok láthatók. - A nap kezd türethetőbben sütni. Egyes emberek és állatok már elő mernek bujni. Árnyékon, helyet lámpával sem lehetne találni. A vonat megérkezett utas nélkül. A mozdonyról ököl nagyságu izzadság cseppek hullnak alá. Melle zihál, főfájásról panaszkodik. A mentők antipirént adnak be neki. Semmi ujság.

ID. SIROCCO.

Este 9 óra.

A nap leszállt de még mindig meleg van. Szalkay színigazgató levétette a szinkör tetejét és felülről hűvös levegőt juttat a közönségre 12 fujtató segítségével. A friss levegő után áhitozó közönség zsufolásig megtöltötte a színházat (???) Pártolják a színészetet (???)

A Balatonban a sült halakat fogdossa össze a közönség. A falubeli asszonyok és a vendéglősök fiatal kukoricákat főznek a Balaton vizében, s a vendégek ott nyomban el is költik azokat. Idillikus élet ! (Kár hogy "Don Kizsotte" de la Mansch nem él !) A levegő lassan enyhül. Biztosító ágensek járnak kelnek és a forróság ellen biztosítani akarják a fürdő vendégeket, de azon kikötéssel, hogy a biztosítás november 1-től április 30-ig tarthat csak. Nem találunk ilyen gyökeret és izzadunk tovább a vigécekkel együtt. Semmi ujság.

ID. SIROCCO.

Éjféli 12 óra.

A telep nyüzsög, a levegő kissé hűs. A Balaton vize langyos a közönség kedélye friss, a sör és a bor kezd kellemes ízű lenni. A cigányok huzzák, a halak a vízben ismét uszkálnak. A főttkukorica elfogyott. A lubiczkolás és visitás a Balatonban nagy mérvű. A közönség érzi, hogy üdül, s ez okból vig. Semmi ujság.

Hajnali 3 óra: A fürdő csöndes, mindenki pihen...

ID. SIROCCO.

*Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny,
1894. júl. 29. 9. sz. 3. p.*

Miért drágák fürdőink?

Mivel a magyar társadalom nagy része csak négy hétre, legfeljebb hat hétre mehet fürdőzni, azért drága a kurta saison alatt minden.

A lakást nyújtó, az étkezésre berendezett vállalkozók mind, ez alatt a négy, hat hét alatt akarják fáradozásuk busás gyümölcsét élvezni.

Holott a külföldön a saison nem kezdődik az iskolaszünettel és nem is végződik ezzel. Nem várja be az aratást, mint itt bevárja az agrikultur Magyarország, mert kénytelen vele, hogy fürdőzhessék. És hozzá a külföld nagy befektetéseket tevén fürdőibe, több vendégre számítván hosszabb tartózkodásra, így olcsóbban és kényelmesebben látja el kora tavasztól késő őszig a lég- és vízkurát élvezőket.

De miért nem tesszük mi ugyanezt? Miért engedjük, hogy a mi fürdőink ráutalva legyenek arra a hat hétre, melyen át a haute saison tart és mikor túlságúzott áron kap mindent a közönség.

Azért, mert jórészt nem a drágán berendezett fürdő tulajdonosa az oka a drágaságnak, hanem maga a társadalom. Mert a társadalom nem elég gazdag, hogy tavasztól őszig kibírja a fürdőzést.

Hogy gazdag lehessen a társadalom, ez a pályaválasztástól is függ. A tőkével bíró szülők ne igyekezzenek minden fiukból szellemi proletárt nevelni, hanem fontolják meg, hogy a kereskedelmi,

ipari pálya teheti gyermekeiket gazdagokká. A szellemi pályák, a hivatalnoki, tanári, ügyvédi és orvosi pályák túl tömöttek. Középosztályunk bizonyos lenézésben részesíti a praktikus foglalkozásokat, pedig mennyi szolgálat után bir a hivatalnok, mennyi szerencse és véletlen után az ügyvéd és orvos kényelmes létet biztosítani övéinek, míg az iparos, a kereskedő, az építési vállalkozó, a cement-, butor- vasgyáros, a fakereskedő a majolika- és pezsgőgyáros nagy tőkét rakhat félre 10-20 év alatt.

Magyarország akkor fog birni gazdag társadalommal, ha a földmivelőtől elkezdve a latifundiumokkal bíró urig, a földmivelés mellett főképen a mezőgazdasági ipar mindenféle ágait is föl fogják karolni a birtokosok.

....A föld értéke megtízszereződik, a civilizáció terjed mindenfelé és a magyar fürdőnek tavasztól őszig lesz közönségük, mert ha pénz van, akkor kibírja a család a hosszas mulatozást, üdülést és az eddigi drágaság meg fog szünni, mivel nem hat heti saison alatt kell jövedelmet hajtani a fürdőnek, hanem egész félévig mérsékeltebb módon nyeri be a folyton jövő-menő közönségtől a fürdő- és vendéglőtulajdonos a pénzét, a melyet a befektetések kamataiként megvárhat.

*Balaton Társadalmi és Közművelődési Közlöny,
1894. aug. 12. 11. sz. 1-2. p.*

Fürdődivat

Siófok

Kétséget nem szenved, hogy a magyar tengerpartnak fürdői között Siófok rövid idő alatt az első rangú fürdők sorába emelkedett. Volt alkalmunk meggyőződni arról, hogy a csoda széppé varázsolt fürdő nem szükölködik szép asszonyokban és rózsás arcú leányokban, a kik mindenesetre vonzó hatást gyakorolnak és némiképpen az ő érdemük is, hogy a közönség évről évre tömegesebben látogatja. Épen ezért a fürdő-igazgatóságnak kivétel nélkül a legnagyobb figyelemmel kellene eljárnia velök szemben és minden lehetőt elkövetni, hogy az elismerés adóját legalább a köteles figyelemmel lerója.

Meglepett bennünket az a hír, mely Siófokon szájról-szájra jár és viszik magukkal az idegenek messze földre, hogy Siófokon háboru ütött ki a gyengébb nem tagjai között, mely ha nem is végződött vérontással, de mindenesetre legkellemetlenebb emlékeket hagyott maga után.

A fürdőigazgatóság ugyanis kiadta azt a szigorú rendeletet, hogy a fürdőházban egyszerre csak annyi ember mehet be, a hány kabin van, a többieknek pedig a szabad ég alatt kellett várniok, míg helyet kaphattak. F. hó 20-án végre türelmét veszítette a közönség, hangos kifakadásokkal illetve az igazgatóságot, mindazokat, kik vagy előre lefoglalták a kabinokat, vagy egy óránál tovább használták azokat.

Szerintünk kiváltságot nyilvános fürdőnél senki sem élvezhet, a kabinokat előre senki sem foglalhatja le se inas, se szobalány által; mert ha az ár mindenre nézve egyenlő, akkor mindenkinek egyenlő joga van a fürdéshez is.

Homályt vet ez az egész dolog az igazgatóság

eljárására, jellemzi tehetetlenségét, kötelessége lett volna a visszaéléseket megakadályozni, vagy ha nem elég nagy a fürdőház, építtessen, de ne tegye tönkre a fürdő tekintélyét az ilyen dolgok esetleges ismétlődésével.

Midőn az asszonyháboru szomorú történetét végig hallgattam, a villanyos lámpák tündöklő fényénél megtekinthettem Siófok egyik nevezetességét, a "békás tavat", melyet 10-12 ezer forinttal létesítettek.

Nem gondolhattam el, mi célja lehet a társaságnak ezzel a posványos tóval, mely dögleletes kipárolgásával megfertőzi a levegőt! Végre kísérem tudomásomra adta, hogy az igazgatóság azért nem temeti be a tavat, mert különben a felette levő rozszant fahidat is le kellene bontani.

Az igazság érdekében meg kell említenünk azt is, hogy alig mulik el nap, melyen a közönség szórakozást ne találna.

Mult vasárnap gyermekbál és tombola volt; mindkettő fényesen sikerült.

Folyó hó 24-én ös-budavári ünnepélyt tartottak, mely iránt már előre nagy volt az érdeklődés.

Kellemes estéket szerez Siófokon Dobó Sándor jeles szintársulata, mely részint a legújabb darabok művészi előadásával annyira meghódította a közönséget, hogy a szinkör mindig zsufolva van. A színpártoló közönség soraiban láthatók naponkint a Karácsonyi, Zichy, és Keglevits grófi családok.

Végül arra figyelmeztetjük és kérjük az igazgatóságot, igyekezzék az általunk említett bajokat orvosolni, hogy Siófok jó hírneve aprólékos mulasztások által csorbát ne szenvedjen.

Balatonvidék, 1897. júl. 25. 4. sz. 5. p.

Siófok. Fürdőházak 1900 körül

Siófok

A fürdőévad most érte el tetőpontját. Siófokon annyi a fürdővendég, hogy drága pénzért sem lehet lakást kapni.

A szállók úgy tele vannak, hogy még a cselédlakásokat is értékesítik. Az utóbbi napokban már parasztházakban sem volt szoba kapható. Ilyenkor látszik csak igazán, hogy a meglevő szállók mily kevéssé elégségesek.

Vasárnap a fürdőtelepet "Ős-Budavárrá" alakították át. A fürdőigazgatóság ezzel is újabb jelét adta szakértelmetlenségének, mert neki nem lett volna szabad az ugynevezett fürdőbizottság ("lucus a non lucendo") izetlenkedési törekvésének helyet adni.

Hogy miben hasonlított ezen sikerületlen parádé Ős-Budavárhoz, annak csak a fürdőbizottság a megmondhatója - mi nem tudjuk. Mindenki el volt telve várakozással, ezernyi nép tódult az Ős-Budavárrá alakított telepre. S mit láttak? semmit, azaz még jobb lett volna mitsem látnak, legalább nem terhelték volna esztetikai izlésüket.

A telepnek csak középső, a zene pavillon körüli része volt világos, egyéb helyen pokoli sötétség uralkodott, és az u.n. felvonulás, melyet majom ruhába bujtatott siófoki parasztleányek eszközöltek csak akkor volt látható, mikor a menet a világos helyre ért - egyébként csak a fülsértően recsegő trombita hangja árulta el a "menet" hollétét.

Itt ott egy-egy nyílt színpad is állott, de a szereplőket hallani, avagy látni alig lehetett, részint a tolongás, részint az épen akkor dühöngött szél miatt, mely a víz parton fokozott kellemetlenséget okozott a közönségnek. Persze annyi tapintat már nem volt a t. fürdőbizottságban, hogy látván az egész nap uralkodó kellemetlen időt, a tervezett sületlenséget máskorra halasztotta volna.

Volt még "Confetti" is. Hozattak néhány zacskó színes papirvagdalékot - de mikor igazán kezdődött volna a confettizés - kijelentették, hogy a confetti elfogyott. Talán ez lett volna a legmulattatóbb izetlenség és erről sem gondoskodtak kellőleg. Hogy hü maradjak a leíráshoz, meg kell említenem, hogy tombola is volt. Egyáltalán Siófokon misem eshetik meg tombola nélkül, melyen a nyeremény-tárgyak többnyire értéktelen, vagy csekély értékű holmik. Értékes arany vagy

ezüst tárgyak - a minőket más fürdőhelyek tomboláin szokott az ember látni - itt ismeretlenek.

Az egész komédia úgy hasonlított az Ős-Budavárhoz, mint a falusi ringelspiel (körhinta) a fővárosi cirkuszhoz, avagy mint a hüllő az oroszlánhoz.

A közönség csalódva és bosszankodva sietett haza, és bizonyára nem fog többször hinni a nagy garral hirdető piros plakátoknak. Nekünk az a véleményünk, hogy sokkal okosabbat cselekedne az u.n. fürdőbizottság, ha arról gondoskodnék, hogy az utcák kellőleg legyenek világítva, és hogy ne lenne bokán felül érő sár, ha fél óráig esett az eső.

A fürdőigazgatóság pedig vegye tekintetbe, hogy fürdőtelepén beteges és leginkább ideg-gyenge vendégek is tartózkodnak, kiknek éjjeli nyugalma megzavartatni csak azért, hogy a fürdőbizottság egy koronás belépő díjak címén pénzt adhasson ki az amugy is elég pénzt itt hagyó fürdőközönséggel - nem tapintatos dolog.

A fürdőigazgatóságnak nem volna szabad ilyen komédiákra a telepet átengedni, hiszen a fürdőközönség otthon is láthatja a vurstlikat és paprika Jancsikát és itt egészen másban találja gyönyörét és szórakozását. Méltányoljuk ama törekvést, hogy a fürdőközönség szórakoztatásáról gondoskodnak, de míg pl. Balaton-Füreden galamblovészet és yacht versenyt rendeznek, addig Siófokon Wurstli praterre alakítják át a fürdőtelepet! Ez épen oly racionális, mint mikor a gyermekmulatságon, melyet a mult napokban tartottak meg, egy programmon volt olvasható a versenyfutás - és a legpoetikusabb művészet - a "szavalás verseny" igen - szóról-szóra: "szavalás verseny"!

De hogy egyéb ujsággal is szolgáljak: elmúlt az uszóverseny, még pedig a közönség sokkal csekélyebb részvéte mellett, mint az előző években.

Tegnap egy elmebeteg - és úgy látszik a jobb osztályhoz tartozó nő került a községbe. A csendőrség letartóztatta, hogy illetőségi helyére toloncoltassák, de mert feleletei teljesen zavartak,

és egyáltalán nem tudható meg tőle, hogy ki ő és merre van hazája - egyelőre a menedékházban ápolják.

Hétfőn egy helybeli földmives - mert felesége már régóta beteges és megunta a terhet viselni - mellbe lötte hitves társát. Az embert letartóztatták az asszony pedig a lét és nemlét között kinlódik. Megmaradásához kevés a remény.

Dobó szintársulata derakasan működik. Naponkint telt ház előtt tartja előadását. Ujházy

Ede, a bpesti Nemzeti Színház tagja, 4 előadáson szerepelt mint vendég.

Szinre került: "Falu rossza", "Lengyel zsidó", "Constantin Abbé" és "Garasos alispán" ; mind a négy darabban elragadta a közönséget és frenetikus tapsviharral adtak kifejezést tetszésüknek.

A társulat többi tagjai különösen Kende Paula, Tibor Nora, Ragányi Iza, Dobó Sándor, Bérczy Gyula azok, kik kitünő játékkal a közönség elismerését kiérdemelték.

Balatonvidék, 1897. aug.1. 5. sz. 4. p

Ugy mint mindenütt, Siófok fürdőközönségének is női része az, ami az általános jellemzést illeti, szépekre és kevésbé szépekre osztható fel, de nekem úgy látszik, hogy Siófokon ez a megkülönböztetés sokkal élesebb határvonalat jelent. Azt állítják, hogy a villamfény igen kedvez a női szépségek kiállításának, és nem tudom, ezen mulik-e, de úgy vettem észre, hogy eszthetikai izlésünk sokkal érzékenyebbé válik, a mi máshol csak fokozati különbség, itt valóságos ellentété válik. A vilamos fény és a Balaton tükre együtt a legönzőbb részrehajlást tanusítják, az igazán szépeket a költői illúziók teljes varázslatával ruházzák fel, ellenben akik szépség fogyatkozásban szenvednek - ők szegények Siófokon a legkedvezőtlenebb világításban állnak. Hja! Az elektromos

rózsáknak is megvannak a tövissei! Hiába lubickolnak a Balaton hüs hullámaiban, a vízi nimfák is minden kozmetikai tudományukat csak kiváltságos társnőikre pazarolják.

*Balatonvidék,
1897. aug. 15. 7. sz. 6. p.*

Blaha Lujza vendégszereplése Siófokon. A nemzet csalogánya jelenleg Siófokon gyönyörködteti kedves játékaival a közönséget. Tegnap a "Gyimesi vadvirág"-ban , ma a "Télen", holnap "Éjjel az erdön" című darabokban játszik. Az irigylendő közönség csak úgy tódul a színházba, a mit Blaha Lujza neve és játéka eléggé érthetővé tesz.

*Balatonvidék,
1897. aug. 8. 6. sz. 5. p.*

Siófokról írja levelezőnk: a mult hét egyike volt a legmozgalmasabbaknak az egész fürdőidény alatt. Blaha Lujza 3 este gyönyörködtette utolérhetetlen művészetével a közönséget. Sajnos, hogy a különben mindig telt, sőt zsufolt ház e három estén majdnem kongott az ürességtől. A be nem avatottak majd csaknem rejtélynek tekintették ezen ugyszólván abnormis állapotot, pedig az ok igen is érthető volt. Dobó színigazgató a helyárat nemcsak felemelte, de túlcsigázta, mert nem kevesebbre, mint a négyszeresre emelte fel.

F. hó 8-án volt a nevezetes uszóverseny, melyről a fővárosi lapok kimerítően irtak.

*Balatonvidék,
1897. aug. 15. 7. sz. 7. p.*

Hirdetések és előfizetések lapunk részére felvételnek:
Székesfehérvárott Singer Ede könyvkereskedőnél,
Siófokon ifj. Kohn Gyulánál.

Siófoki levelezőnk írja a következőket:

A siófoki „Balaton Fürdő részv. Társaság” siófoki fürdőtelepén az idén is több jelentékeny építkezés történik.

A mostani "hölgyterem" mellett egy nagyobb szabású és elegáns kávéház épül. Az építési munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy az nemsokára tető alá kerül. Eddig külön kávéház nem volt és részint a kávéházi czélokra - most erre nem lesz szükség. A kávéház berendezése oly elegáns lesz, hogy bármely világfürdőnek is diszére válnék. Azonkívül számos magánnyaraló épülése van folyamatban; itt igazán gomba módon teremnek a diszesnél-disze-sebb nyaralók.

A község is épül, szépül. A régi primitív házak már-már eltűnedeznek és modern épületeknek adnak helyet.

Nemsokára megkezdik a kórház építését is, mely azon célra fog szolgálni, hogy a fürdőtelepen esetleg előforduló ragályos betegeket befogadja, hogy itt kellőleg elkülönítve legyenek és ne veszélyeztessék a fürdővendégeket a ragálylyal. E kórházat már a legközelebbi fürdőidény alkalmával átadják rendeltetésének.

A vízvezeték és a községi villamvilágítás ügye szintén közeledik a megvalósuláshoz. Ugy szól a terv, hogy a "Sió" csatorna víznyomó ereje fog felhasználni egy vizkerék (turbina) hajtására, mely aztán a villamvilágításhoz és egyuttal a vízvezetékhez szükséges erőt adja. A kulturmérnökség már minden előkészületet megtett, most már csak a mű finanszírozása van hátra, mely ugylátszik legtöbb gondot ad. Ez azon "punctum saliens", mely mint mindenütt, ugy itt is, a legtöbb nehézségbe ütközik.

A "Sió" szabályozása szépen halad előre, de azért mégis beletelik 2 év, mire teljesen elkészül.

Jelenleg egy 18 tagból álló szintársulat tartja előadásait egyik színházzá átalakított kávéházban. Nem igen látogatják és így alig fogják sokáig élvezni a balatoni levegőt. Az itteni közönség igénye a nyár folyamán annyira elkényeztetik, és annyira megszokta már a jobb előadásokat elsőrendű társulatoktól, hogy a másod- és harmadrendűeket nem igen támogatja.

*Balatonvidék,
1897. dec. 5. 23. sz. 5. p.*

Siófokról írja levelezőnk a következőket:

Aug. 28-án a telepen tombola és táncvigalom volt ; mindkettő jól sikerült.

29-én pedig az 52-ik gyalogezred zenekara játszott a telepen. Ez idő szerint ugyanis az egész környéken hadgyakorlatok tartatnak ; Enying, Fokszabadi, Siómaros és Kiliti községek meg vannak rakva katonasággal, és naponkint láthatók az ide be-be látogató katonatisztek, kik csoportosan és ünnepnapokon seregestől keresik fel fürdőhelyünket, hogy itt fáradalmaikat kipihenjék és a Balaton üdítő hullámaiban testüket felfrissítsék.

Ilyenkor a jókedv sem szokott hiányozni Mars fiaiban, és a rögtönzött táncvigmalmak quasi napi renden vannak.

*Balatonvidék,
1897. szept. 5. 10. sz. 4. p.*

A Sió szabályozása

A Sió rendezését az év elején kezdték meg, a jövő év végén a munkálatoknak, - mintegy 400 000 köbméternyi föld kiemeléséről van szó - befejezést kellene nyerniök. A munkásügyi viszonyok zavarai folytán a szabályozási munkálatok nagyon keveset haladtak előre, ugy hogy a kulturmérnökséghez beérkezett jelentés szerint a munkálatok a határidőre nem készülhetnek el.

*Balatonvidék,
1897. nov. 14. 20. sz. 4. p.*

Befagyott a Balaton

Még csak november van, s már másodizben kísértette meg a Balaton a befagyást. Tegnap reggelre sima jégtükör takarta be a nagy vizet, s ha a hideg, csendes idő még pár napig tart, akkor megérjük, hogy novemberben felköthetjük a korszolyákat.

Ezt se minden esztendőben lehet megcselekedni.

*Balatonvidék,
1897. nov. 28. 22. sz. 6. p.*

Füüdõház

Füüdõ és tóparti szállodák „látóképe“

Sió-csatorna

Siófoki kikötő 1896-ban

A siófoki víz -mizéria

Siófok község képviselőtestülete azért, hogy - mint egyik tagja kifejezte magát - "azok az ujságok ne firkálhassanak annyit", no meg a vízmizérián segítve legyen, szótöbbséggel elhatározta, hogy a piac-téren kutatókat, melybe néhány nap múlva bele is fognak.

Igy tehát bizonyos, hogy kutja okvetlen lesz a községnek, hogy azonban ivóvize is lesz-e? az

nem bizonyos, mert a talajviszonyok olyanok, hogy erre biztos kilátás nincs, annyival kevésbé, mert nem furt, hanem csak közönséges ásott kutról van szó. A furt kut tetemesen többre került volna - az igaz, - de a kifogástalan ivóvízhez való jutásra való kilátás valószínűsége össze sem hasonlítható az ásott kutban találhatóhoz.

Egyben örömünket fejezzük ki afölött, hogy az " ujságba való

firkálás" mégis megtette üdvös hatását, enélkül még ásott kut sem volna.

Ami az egyik képviselőnek azt a kívánságát illeti, hogy a községi ügyek ne a lap útján, hanem "suba alatt", "házilag" tárgyaltsanak - arra alkalmilag bővebben fogunk visszatérni. Egyelőre csak a vizet várjuk!

Veszprémvármegye,
1898. ápr. 27. 17. sz. 4. p.

Uj építkezések Siófokon

A siófoki fürdőtelep újonnan épített kávéház helyiségei és verandái már készen vannak csak a berendezés hiányzik még. Oly elegánsak, nagyszabásúak és minden komforttal ellátottak e helyiségek, hogy méltán fognak meglepetést és csudálatot előidézni azok előtt kik még nem látták. A villam világítást is tökéletesbitették, az ivlámpákat szaporították.

A fürdőházat már a vízszinére tolták, mindent elrendeztek már, hogy a közeli fürdőévad mitse találjon készületlenül.

A víz hőfoka 14 % (!) és így nemsokára megkezdődhetik a fürdés az isteni Balatonban.

Veszprémvármegye, 1898. máj. 4. 18. sz. 5. p.

Revolveres férj

Csepeli Ferencz siófoki lakos a múlt év július 26-án mellbe lőtte feleségét. Csepelit azonnal letartóztatta a csendőrség és a veszprémi börtönbe szállította, meglőtt feleségét pedig a budapesti Rókus-kórházba szállították. Csepelinén súlyos műtétet hajtottak végre; ugyanis a mellkasában levő golyó eltávolítása czéljából 3 bordáját eltávolították. A műtét sikerült, a golyót eltávolították, és Csepeliné a

napokban érkezett meg gyógyultan a kórházból. Férje ellen, ki ez idő szerint is a veszprémi börtönben van, szándékos emberölés kísérlete miatt emeltek vádat, és néhány nap múlva tartják meg a végtárgyalást a veszprémi kir. törvényszéknél, hová a meglőtt asszony is beidézttet.

Veszprémvármegye, 1898. máj. 4. 18.sz. 5.p.

A siófoki husárok

Siófok nagyközségnek a győri ipar kamarához intézett ama kérelme, hogy a tuldrága husárok miatt a husárok szabályozza, olyképpen nyert elintézés, hogy kimondatott, hogy a husárok egyelőre nem szabályozza, hanem engedtessek meg, a husnak vidékről való szabad behozatala, hogy így üdvös concurrentia fejlődjék, ami aztán a husárok bizonyára lejjebb fogja szállítani.

Egyuttal felhivatik a község, hogy e tekintetben szabályrendeletet alkosson. E szabályrendelet e héten készült el, és jóváhagyás végett most terjesztik fel a vármegyéhez. Azt hiszszük, hogy ennek kevés lesz a foganatja és előbb-utóbb mégis csak a husár szabályozása fog a mizérián gyökeresen segíteni.

Veszprémvármegye, 1898. máj. 11. 19. sz. 2. p.

Fürdő-megnyitás Siófokon

A siófoki fürdőtelepet e hó 29-én nyitják meg. A szezon alatt a térzenét Lató János cigányzenekara fogja szolgáltatni, kétszer hetenkint pedig, szerdán és szombaton a székesfehérvári honvédszenekar fog sétahangversenyt rendezni.

Baltoni Hirlap, 1898. máj. 22. 2. sz. 4. p.

Úszóverseny

Úszó-verseny Siófokon

Az idei úszóverseny e hó 24-én lesz Siófokon.

E versenyre Európa legjobb uszói közül is sokan bejelentették látogatásukat, hogy megmérkőzhessenek a hazai bajnokokkal. Legérdekesebb minden esetre az Anna-díjért való küzdelem lesz, melyért elismert, világhírű hosszútávuszők indulnak.

1895-ben alapította e versenyt a siófoki fürdő-részv.-társaság, melynek, értékes díjját, egy remekművü ezüst kancsót csak az nyeri el, aki először kerül ki háromszor győzőnek az évenkinti uszásból.

Közelebről érdekel bennünket a balatonvidékiek versenye, melyben balatonparti lakosokon kívül, csupán siófoki fürdővendégek vehetnek részt. Ezek már javában gyakorolják magukat.

Baltoni Hirlap, 1898. júl. 17. 10. sz. 4. p.

Halszaporítás a Balatonban

E hó elején a földmivelési minisztérium 10 láda csehországi halpetét küldött Böröczy Antal keszthelyi halászmesterhez, hogy helyezze el azokat a Balatonban. A napokban ismét 9 láda ilyen halpete érkezett, amelyeket Böröczy szintén azonnal beleeresztett a Balatonba.

Baltoni Hirlap, 1898. máj. 15. 1. sz. 5. p.

Postapalota Siófokon

Siófok község képviselő testülete elhatározta, hogy a 183-ik számú házat emeletes házzá építteti fel és abban helyezi el a posta- és távirda-hivatalt, a postafőnök lakását, a községi jegyző lakását és a postaszolga lakását. Az építés előkészítésére egy öttagu bizottság választott meg és egyben kimondották, hogy a tervrajzot egy siófoki építőmesterrel mielőbb elkészítették.

Baltoni Hirlap, 1898. máj. 22. 4. p.

Amerikai párbaj

- Öngyilkosság Siófokon -
(Saját tudósítónktól)

Siófokról szenzációs öngyilkosság hírének adja tudtul levelezőnk. Egy előkelő család gazdag sarjadéka, Ghyczy Kálmán orvosnövendék, folyó hó 13-án Siófokon morfiummal megmérgezte magát és most élet-halál közt lebeg, úgy lehet, mikor e sorokat írjuk, már ki is szenvedett.

Minden valószínűség arra mutat, hogy Ghyczy öngyilkosságának amerikai párbaj az oka, melyet egy katonatiszttal vívott.

Az eset részletei a következők:

Ghyczy Kálmán orvosnövendék e hó 13-án anyja kíséretében Siófokra érkezett, mert az orvosok az ideges fiatal embernek a balatoni klimát ajánlották. Délután érkeztek meg s este a beteg fiú, látszólag egész nyugodtan költötte el a vacsorát anyja társaságában. Azután elbucsuzott az anyjától és szobájába vonult vissza. Izgatottan csöngetett a szobapincérnek, írószéköt rendelt s aztán több levelet írt. Fél óra múlva vette a kalapját, kiment a fogadó udvarára s ott felhajtott egy méreggel telt üvegcsét.

Ott találták meg később, eszméletlen állapotban, haldokolva. Kezében görcsösen szorongatott egy női arcképet.

A fogadó cselédsége azonnal föllármázta a házat. Orvosokat hívtak, akik rögtön ellenmérget adtak be a szerencsétlennek. Az ellenmérgek hatása alatt valamivel jobban lett, de eszméletét nem nyerte vissza és aligha marad életben.

Édes anyjára, aki csak órák múlva értesült szerencsétlen fia kétségbeesett tettéről, olyan lesújtó hatással volt a hír, hogy a megőrüléstől féltik.

Értesülésünk szerint Ghyczy öngyilkosságának amerikai párbaj a háttere. Ghyczy két évvel ezelőtt megismerkedett egy igen szép, de szegény lánnyal. Az ismeretség mind bensőbb lett, úgy, hogy Ghyczy elhatározta a lányt tanulmányai befejeztével nőül venni. Addig is a lányt rendes havi pénzzel látta el. Minden jól ment addig, míg a lányt meg nem látta egy főhadnagy, aki ugyanazon a fürdőhelyen időzött, ahol a lány. Bár a lány hü maradt Ghyczyhez, a főhadnagy igen sok kellemetlenséget okozott neki. Udvarlásával nem hagyott fel, úgy, hogy a leány végre is szólt Ghyczynek.

Ghyczy a tisztet kérdőre vonta, szóváltás lett a dologból s elhatározták, hogy párbajt vívnak.

Amerikai párbajban állapotok meg, amelyben azután Ghyczy a fekete golyót huzta. A lány minderről nem tudott semmit. Most július 14-én járt volna le a határidő, Ghyczy tudta ezt s azért ivott mérget, hogy eleget tegyen becsületbeli tartozásának.

Hátrahagyott leveleiben nem emlékszik meg öngyilkossága okáról. Csak arra kéri anyját, hogy kedvesével tudassák kiméletesen és azt az egy kívánságát fejezi ki, hogy:

Tegyétek a koporsómba szívem fölé annak az arcképet, aki előttem a földön legdrágább volt s akiért meg tudtam halni.

A méreg, melylyel a szerencsétlen fiatal ember el akarta pusztítani magát, morfium volt. Maradványait ott találták meg mellette, egy kis üvegcsében.

Balatoni Hirlap, 1898. júl. 17. 10. sz. 3. p.

A beléndek

Rékai Pál siófoki lakos 4 éves leánykája a házkörüli gaz között termő beléndekből teleette magát. Csakhamar beállottak a mérgezés iszonyu tünetei, de a szülők még akkor sem tudták, hogy a gyermeknek mi a baja, csak miután az orvos konstatálta a mérgezést, akkor jöttek reá, hogy mitől van.

A gyermek az alkalmazott szerek után jobban van, de még az életveszélyen most sincs túl.

Balatoni Hirlap, 1898. jún. 19. 6. sz. 5. p.

Razzia a Balaton mentén

A balatonmenti csendőrség úgy a lakosság, mint a fürdővendégek közbiztonsága érdekében az elmúlt hét folyamán valóságos razziát tartott, összefogdozván a munkanélküli csavargókat. A keszthelyi főszolgabírói hivatalhoz az elmúlt héten 50-nél több munkanélküli csavargó kísértetett, kik onnan illetőségi helyeikre toloncoltattak.

Balatoni Hirlap, 1898. júl. 27. 11. sz. 2. p.

Siófokon a községi bíró választás bizonytalan időre elhalasztott. Hogy miért ? Azt a jó Isten tudja!
Népakarat, 1899. ápr. 15. 16. sz. 4. p.

Végre - valahára meg volt a községi bíró választás Siófokon is, mely alkalommal a község lakosságának az óhaja teljesedett be a mennyiben Antal József ki 15 éven át volt Siófok nagy község bírája kibukott és helyébe Kiss István József választott meg 74 szótöbbséggel Siófok nagy község bírójává, míg helyettes bíró Kálmán Lőrincz lett.
Az ujonnan megválasztott bírót ez uton üdvözljük.

r.I.
Népakarat, 1899. ápr. 29. 18. sz. 4. p.

A siófokiak ellen. A siófokiak még mindig a mesék világát élik, s azt szeretnék, ha a sült galamb a szájukba repülne. Mindenki tudja, hogy a község egyetlen jövedelmi forrása a fürdőtelep. Ennek adják el a siófokiak jó drágán mindazt, amit termelnek és árulnak, ennek köszönhetik, hogy házaikat kitünően értékesíthetik. És a község minderről mégsem akar tudomást szerezni, vagy legalább is teljesen elhanyagolja a leg-
elemibb kötelezéseit is. Ami neki hasznára van a fürdőtelep-

ből, azt bölcsen zsebrevágja, hanem maga semmiféle megterheltegről, vagy előzékenységéről sem akar tudni. És ha valami baja van, szalad a vármegyéhez.

Megye segits rajtam! Én is a te községed vagyok. A mostani közgyűlésen is volt valami kérni valója, s kitünő alkalmat szolgáltatott Kolossváry József alispánnak, hogy fölvilágosítsa a siófokiakat, mennyire rossz uton járnak. Igenis, a megye minden igyekvő községén segít szives-örömet, de dajkának beállni,

nem érez magában semmi kedvet. Igazán itt volt az ideje ezt határozottan és világosan megmondani a siófokiaknak, s az a helyeslés és általános tetszés, mely az alispán szavait követte, azt mutatta, hogy a megye egész közönsége ismeri a siófokiaknak ezt a jóra való restségét, amit még istápolni is, valóságos bűn volna. Segits magadon Siófok községe, s akkor a vármegye is megsegít!

*Veszprémvármegye,
1899. máj. 7. 18. sz. 5. p.*

Bauer Antal Zsigmond Siófokon e hó 22-én táncpróbát tartott, mely minden tekintetben sikerültnek mondható. A táncmulatságon a növendékeken kívül számosan jelentek meg. A "Fogas"-vendéglő nagyterme ez alkalommal fényesen fel volt díszítve. Már este 9 órakor oly nagy számmal voltak a szebbnél szebb leányok és asszonyok, hogy a teremben alig lehetett mozogni. Bauer Antal Zsigmond szép szavakban köszönte meg tanítványainak és a jelen volt közönségnek az iránta tanúsított bizalmat és kéri, hogy azt továbbra is tartsák meg számára.

Annyi szép leány között találtunk egy bálkirálynőt is Schön Róza k.a. személyében ki ezt az elnevezést méltán meg is érdemli. A négyeseket 50 pár táncolta. Jelen voltak leányok: Schön Róza, Komschal Mariska, Kaiser Janka (Lepsény), Stiner Irma, Schwarcz Janka, Bélig Margit és Mariska, Klinglheber Elvira, Fischof Juliska, Pintér Regina, Szerényi Aranka, Schwarcz Irén, Hecktenberger Anna, stb. stb. A fényesen sikerült mulatság csak a reggeli órákban ért véget.

K-õ.

Népakarat, 1899. ápr. 29. 18. sz. 4. p.

Az Isten nem ver bottal, hanem - vasúti kupé-ajtóval

Kinkő ténsur, a bukott városi és megyei mindenegyéb, volt vármegyei vörösorru basa - nagy pottyánásainak következményeit némileg kurálandó - f. évi július hó 25-én, reggel 5 órakor fürdőre utazott a veszprémi bicikli-vonalon, a jutasi állomásra s onnan tovább. Mielőtt azonban a bicikli-kocsiról leszállhatott volna, annak ajtaja alaposan rákoppantott a Kinkő ténsur praczlijára, úgy e mián a vörös orr tulajdonosa 8 napon át éjjel-nappal, szuszogott nagy kinjában, - míg az a kéz meg nem gyógyult. - Hja Kinkő ténsur, az Isten nem ver bottal, hanem ha kell vasúti kupé-ajtóval!

Népakarat, 1899. szept. 9. 20. sz. 6. p.

1900-as évek

Gőzhajó-állomás 1904

Partrészlet 1906

Fürdőzők a századelőn

Halászok. Az éjjeli eredmény

Gőzhalászat a Balatonon

Ezentul a halászatot kizárólag gőzösökkel fogják üzni. A hajógyárban az erre szánt gőzös már elkészült s ezeket rá is bocsátották a Balatonra. E kis gőzösök, 75 lóerővel, sebesen röpitik a halászcsoportokat céljuk felé. Egy-egy 6-8 halászcsoportot is visz magával, minden készlettel, sok emberi erőt megkimélve.

Igy van az a külföldi nagyobb tavakon is, hol természetesen sokkal nagyobb a halbőség a gondos tenyésztés és szigoru felügyelet mellett. Most az a kérdés, hogy gőzerővel, gyorsan és biztosan űzve a halászatot, nem pusztítják-e ki a Balatonból az amugy is kevés halat?

Az új gőzösökkel a legelső halászatkor az egyik fogás több volt száz mázsa halnál, ami még a régi időkben is csak néha esett meg.

A nagy embererő-kimélés és gyorsaság mellett természetesen az egész Balaton üzembe vétele is könnyebbé vált, azonban feltétlenül szükséges, hogy a tenyésztés magasan felülmúlja az eddiginél sokkal biztosabb és nagyobb halfogásokat, mert ha ez nem történék meg, akkor a

Balaton kifogyna a halból néhány év alatt. Ez pedig közgazdaságilag is csapás lenne. Az egyik halászgőzös állomása Fonyódon, a másiké Siófokon van.

Népakarat,

1900. ápr. 28. 17. sz. 5. p.

Halászat a Balatonon

A mult héten a Balaton halászati részvénytársaság 36 hálója halászott a jégen, mely 648 halászt foglalkoztatott. A halászat olyan mint a vadászat, bizonytalan az eredmény. A mult hét halászata fogásokban volt eredményesebb, míg más fajta halakban csekélyebb.

A Bal. Halászati részvénytársaság a fogasait a szájba fűzött ólomzárral (Plomb) látja el, bizonyításául annak, hogy az valódi balatoni fogas, mert fogas néven árulnak pld. Budapesten orosz származásu süllőt, (Zonder) melynek husa a fogaséval össze sem hasonlítható. E tekintetben temérdek a visszaélés. Minden budapesti vendéglős étlapján találjuk a fogas ételt legtöbbször "balatoni fogas" ajánló kifejezéssel, pedig

az rendszerint orosz süllőből lesz feltálalva - Budapestre 8 nap alatt sem megy annyi fogas, mint a mennyit egy nap alatt elfogyasztanak.

*Veszprémvármegye,
1900. febr. 4. 5. sz. 5. p.*

Közegészségügyi vizsgálat a piacon

A közegészségügyi piaci vizsgálatok igen üdvösek a lakosságra nézve, s ezért örömmel vesszük tudomásul, hogy Rosenberg Jenő dr. a városi hatósággal egyetemben e vizsgálatokat szigoruan végrehajtja. Értesülésünk szerint mult héten 2 kosár mérgecgombát és 4 tábla avasvaját, e héten pedig 6 kiló romlott büzös halat koboztak el. A siófoki halászati társulat ugylátszik nem elég rendszeresen szállítja a halat, miért is további elkobzások is vannak kilátásba helyezve.

*Veszprémvármegye,
1900. jún. 3. 22. sz. 7. p.*

Garázda tolvaj

Különös esetet irnak lapunknak Siófokról, hol október 26-ra virradó éjjelen valami Kócz Péter nevü egyén betört Márk Samu lakószobájába, ahonnan csupán egy kétsövü pisztolyt és hozzá való töltényeket lopva el a korcsmában, valamint az ottani husmérésben a pisztoly neki-szegezésével zsarolt magának ételt és italt. A vakmerő tolvaj most az enyingi járás bíróság börtönében elmélkedik garázdálkodása felől.

*Veszprémvármegye,
1900. nov. 4. 44. sz. 6. p.*

Templomavatás

A siófoki templomot báró Hornig Károly püspökünk július 3-án szentelte fel nagy pompával és fényvel.

Ezen alkalommal osztotta ki egyházfőnk a bérálás szentségét is. - Veszprémből még ott voltak: Dr. Palotay Ferencz, Jánosy Ágoston, Kránicz Kálmán, dr. Rada István, Péller Pál, Kauzli Dezső, dr. Simon György, dr. Lukcsics József, Strausz Antal stb. stb. A vármegyét Kolossváry József főispán és Koller Sándor alispán képviselték. Délután 1 órakor a "Fogas" nagyvendéglőben pompás ebéd volt, mely d.u. 4 órakor ért véget.

Népakarat, 1904. júl. 9. 29. sz.

A Balaton átuszása

A Balaton átuszásának bajnoki versenyét az idén is megfogják tartani.

A versenyt, mely július 15.-én lesz, ezuttal a Magyar Athletikai Szövetség rendezi. A bajnoki versenyre már eddig is számos külföldi és magyar nevezés történt és (Gráfl) Balatoni Károlynak aki háromszor egymásután lett a verseny bajnoka, előreláthatólag kemény munkájába fog kerülni az idei bajnokság elnyerése.

Az átuszást Balaton-Föred és Siófok között tartják meg 15 kilométernyi hosszúságban. Ezt a nagy távolságot legrövidebb idő alatt, 5 óra 13 perc és 10 másodperc alatt (Gráfl) Balatoni Károly uszta át 1898-ban.

Népakarat, 1900. júl. 14. 28. sz. 4. p.

Ujfajta hal a Balatonban

A Balaton vize halfajtáinak gyarapítására és ezek ellen-ségeinek elpusztítására a harcsák családjába tartozó amerikai eredetű hal került mesterségesen e hét folyamán a Balatonba.

A hal neve törpe harcsa. Hogy a Balaton minden részében el lehessen osztani ezt a kitünő halfajtát, a Zala nevű gőzösről osztották szét mindenfelé a tatai tógazdaságból beszerzett halakat Landgraf János orsz. halászati felügyelő, Purgly Sándor a halászati társulat elnöke és Bariss Gyula igazgató.

Balatonvidék, 1905. márc. 25. 13. sz. 4. p.

Freud Imre, Siófok, Piac-tér 2.

Só-, Liszt-,Fűszer-,
és csemegekereskedés.

Figyelmes és pontos
kiszolgálás. Olcsó árak!
Az áruk kívánatra
házhoz szállíttatnak.

Torpedó-próba a Balatonon

Udvary Ferenc orsz. képviselő egy részvénytársasággal egy olyan vízi jármű feltalálásán fáradozik, a melynek segítségével a tengeri torpedók óránként való menet sebességét 60 kilométerre lehetne fokozni.

Össze is állítottak e célra egy gépezetet mely négy fekvőhengerre volt felállítva és villamos erőre berendezve és mint annak idején, - még a télen - írtunk róla, ezzel kísérleteztek is a Hévízben.

Azonban a víz sekélysege miatt itt a kísérletezés nem sikerült.

Miután a gépezetet kijavították, a mult héten az egészet behozták a Balatonra, hogy itt folytassák a próbálkozást. De az első mindjárt kudarccal végződött. Mert a gép gyengesége miatt az egyik henger eltörött, az akkumulátor az egész szerkezettel együtt a vízbe esett. Hasonlóképpen járt a süllyedő hajóval Dinger főgépész is három emberével, a kik szintén a vízbe estek. A csónakázó egyesület emberei mentették ki az önkéntelen fürdőt vett vállalkozókat a vízből, a mint hogy ugyan ők vontatták be a szerencsétlenül járt "torpedót" is az egyesület helyiségébe. A gépezeten lévő sok különféle szerszámot és kisebb alkatrészt Kovács Ferencnek sikerült a Balaton fenekéről felhalászni, de az akkumulátor a víz fenekén maradt. A vállalkozókat a kellemetlen eset épen nem zavarta meg ter-
vük kivételére való törekvésükben, mert a hajót széjjel szedték; hogy Szombathelyre szállítsák, hol a szükséges javításokat meg fogják rajta tenni, hogy azután további kísérletezésre ismét visszahozzák ide a Balatonra.

Balatonvidék, 1905. júl. 23. 30. sz. 3. p

Balaton szálló

Karpelesz Lipót utóda, Siófok.

— * —

6 csinosan berendezett szoba -Kávéház
Kitünő ételek, jó balatonmelléki borok.

Pontos kiszolgálás!

Közel a vasuti állomáshoz.

Nagy veranda és kerthelyiség

a vasuti korzón.

*

Acetilen világítás. Kitünő cigányzene.

*A római katolikus templom szentélye és hajója.
Épült 1904-ben, az 1736-ban épített kelet-román stílusú templom átépítésével neo-román stílusban.
1980-ban, felújítás során a templombelsőt modernizálták.*

Gizella-udvar, a Piac-térrel, a róm. kat. templommal és a régi községházával 1907-ben

*A Fő utca
és a
Piac-tér
1900. körül*

Baltoni ünnepély. Jókai Mór siófoki tartozkodásának megörökítését célzó emlék javára a napokban Siófokon a fürdőtelepen baltoni ünnepélyt rendeztek. Az ünnepély színhelyére vezető utak lampionokkal gazdagon voltak díszítve. A lampionokkal a szél játszadozott, ide-oda verdeste őket, úgy hogy azokat világításra használni - ha ez céloztatott volna is - lehetetlen volt. A Balaton part a telep egész hosszában deszkafallal volt elkerítve. A kerítésen túl, az erősen hullámzó Balaton tetején játszott a székesfehérvári honvéd zenekar; a zenekartól nem messze volt a színpad felállítva, a hova a csónakokon szállították a közreműködőket. Időről-időre szépen díszített csónakok vonták magukra a figyelmet. - A színpad a közönség és a közre-működők nem kis bosszúságára nagyon rosszul volt kivilágítva; ehhez járult, hogy a nagy szélben az ének csak nehezen volt hallható. Ez okozta azt, hogy inkább a táncprodukciók nyújtottak teljes egészet. Déri Rózsi és Láng Lajos magyar toborzót, Komáromi Gizi és Szigeti Andor k. v. o. t (olvashatatlan) jártak; a bájos Fekete nővérek orosz táncukkal arattak nagy tetszést. Károlyi Leona kuplét, Pap János a "bordal"-t énekelte igen hatásosan. Latabár mint bűvész és imitátor szórakoztatta a közönséget, mely rendkívül nagyszámban vett részt az ünnepélyen. A közreműködő hölgyeket virágzáporral jutalmazták.

*Balatonvidék,
1905. aug. 6. 32. sz. 5. p.*

Siófok gyönyörű műve a természetnek. Rövid tíz év alatt valóságos tündérgertet létesítettek belőle angol részvényesek. Ma már neves fürdőhely óriási fákkal, tengernyi disznóvénnyel, kényelmes szállodákkal és vendéglőkkel. Megteremtettek ott emberi kezek mindent, amit a fürdőzők megkívánhatnak. Magyar fürdőknél otthonos drágaságról sem lehet panaszkodni. A külföld azonban mégis gyengén van képviselve. Ugy ennek, mint a többi baltoni fürdőnek a reklám, a dob kellene. A Balaton megérdemli, hogy a nagy világ előtt is ismertté legyen.

Hogy a Siófokon üdülők számára teljes legyen a szórakozás, a magyar állam Tháliának templomot építtetett. Nagyon szép nyári színházat helyes és praktikus beosztással. Kövesi Albert társulata működik benne.

A színházat a fürdőző publikum egyáltalán nem látogatja és gazdag embernek kell annak a direktornak lennie, a ki ott két hónapon át akar színészeskedni.

*Balatonvidék,
1905. aug. 6. 32. sz. 5. p.*

Kutyahistória, mely lejátszódott a Balaton parton. Ki ne olvasta volna a fürdőbizottság ama szigorú rendeletét, hogy a baltoni parkban kutyákkal járni tilos. De minden szigorú tilalom dacára bizony csak megesik, hogy egy-egy kutya csak lesétál gazdájával a parkba, onnét a partra, csinál ott olyan ribbiliót, amely Siófokon szokott meges-

ni. Ilyen ribbiliószerű látványosságban volt része az elmúlt napokban a Balatonpart sétáló-közönségének.

A dacolni vágyás vagy nagy hőség űzte hajtotta-e? Tény, hogy a kutya nem éppen a szelidebb fajtából való, eltévedt a baltoni partra. Ezt látva egy másik fajbéli, kivívta gazdájánál, hogy ő is gyönyörködhessen a parton sétáló közönségnek díszes sorai közepette. A kutya jól érezte magát a suhogó selymes toalettek mellett. Majd turista vágyak lepték meg, látva az átellenben gyönyörű Badacsonyvidéki kéklő hegyeket. Hogy kilátása annál szebb legyen, fölment a parti kőbástyára - onnét pedig a Balaton vizébe. Ámde a kutya urinak nagyobb volt a vágya mint az uszási tudománya, ott küzdött a vízben, majd hangos ugatással kiáltott segítségért a nagy seregben özsze-gyülekezett fürdő-publikumhoz, ha vajon akadna-e egy elszánt kutya-életmentő gentleman.

Hát nem akadt.

Azért segített magán. Kiuszott nagy bajjal s az érdeklődő közönség közepette megrázta vizes bundáját s kerekét oldott bizonyosan ama erős elhatározással, hogy többé nem megy a Balatonba.

Hát jobb is. Hát persze spektaklik nem fordulnának elő, ha a t. közönség több figyelemre méltatná a kifüggesztett tilalmat s nem hurcolná kutyáit a közönség sorai közé.

Vagy kutya nélkül már nem is úr a magyar?

*Balatonvidék,
1905. aug. 13. 33. sz. 4. p.*

Színház

F.hó 23-án kedden mutatkozott be Bihari Ákos nagykanizsai- és kecskeméti szinigazgató társulatával a "Vig özvegy"-gyel a siófoki szinkörben. Az előadást telt ház élvezte végig...

...24-én szerdán a budapesti vigszínház szenzációs műsordarabja "A tolvaj" került színre, mely előadást különösen ki kell emelnünk. Ezen érdekfeszítő szimû, mely nemcsak igazi művészetet kíván, hanem még a leghivatásosabb színészek tehetségét is próbára teszi, majdnem üres ház előtt játszódtott le.

Ugy látszik Siófok közönsége a fővárosi hangulatok rabja. Színművet nem igen néz meg, mert hozzá van szokva Fedák Sári comb- és lábmutatványaihoz s afféle Göre Gábor darabokhoz. Az igazi művészet, ah, az unalmas!...

...Nagyon kár hogy a közönség csupán a léha darabokat kedveli és a művészes népszínműveket annak az okáért is, hogy mindössze heten szerepelnek, - gyenge és értéktelen darabnak minősíti. Reméljük, hogy a jövőben nagyobb érdeklődéssel fog viseltetni közönségünk nem csak az operettek, - hanem a művészes színművek iránt is...

Balatonpart, 1907. 31. sz. 4. p.

Villanyvilágítás

Váradi Gyula siófoki fürdőbérletű úr belátva, hogy nem megfelelő a siófoki szinkörben a füstös petroleum világítás, a szinkörbe bevezette a villanyvilágítást, úgy a nézőtérre, mint pedig a színpadra.

A bekapcsolás miatt késett a csütörtöki előadás, melynek megtörténte után az amugyis csinos szinkörben 9 óra tájban szép fényben kigyultak a villanylángok a fürdő közönségnek teljes meglepedésére.

Valóban üdvös dolog volt ezen újabb tevékenység.

Balatonpart, 1907. 31. sz. 5. p.

A kifütyült művészet

Ladomérszky úr nagy plakátokon óriási előadást és művészetet hirdetett a siófoki fürdőközönségnek.

Bihari színtársulatának és Újházy Edének művészes előadásait nem látogatta oly nagy közönség, mint éppen Ladomérszky úrét.

Azonban Ladomérszky úr telt háza csupán csepû-rágói előadást látott, miért is csuf szavak és hatalmas fütyök hangzottak el a nézőtérre és a közönség részéről. A csepû-rágó mindezt teljes komolyság mellett semmibe vette és tovább kizozta semmiségével a jól becsapott nagyszámú és előkelő közönséget.

Majd egy páran kikelve a színpadra rohantak, hogy lerántsák a svindlert bűvészpálcájával együtt.

Csak a színhelyen gyorsan megjelent rendőrségnek köszönheti, hogy komolyabb bántódása nem volt.

Igen sajnálatos dolog az, hogy Siófok világhírű fürdő csepû-rágók is játszhatnak a színházban, holott a csinos szinkör csupán csak jelesebb művészi előadásokra lett építve és berendezve.

Nagyon szeretnénk, ha Bihari színtársulata a jövő fürdőidényre is idejönne s mi, az ilyen nyakigláb művészeknek nem adna alkalmat a szereplésre.

Balatonpart, 1907. 36. sz. 4. p.

Parkrészlet

a színházzal

A Hullám és Sió-szállók a zenepavilonnal és az étteremmel 1906-ban

Siófok - "magyar Osztende"

Miután Siófok utcáin a régi rendetlenül ültetett fákat mult évben kivágták, most - mint már jeleztük is - új fiatal juharfákkal ültették be az utcákat a járda szélén kívül.

Együttal az aszfalt-járda melletti vízlevezető árkokat is rendezik, hol gyorsan elfolyik majd az utcák és terek esővize. Siófok fő- és mellék-utcáit szép, árnyas fák fogják

diszítani. Egyáltalán Siófok község és fürdő, áthatva belső ügyei mellett különösen fürdőjének s vele a Balaton-kultusz fejlesztésének fontosságától, a közel jövőben számos közegészségügyi, közbiztonsági intézményt, mint vízvezeték, villanyvilágítás, csatornázás, rendőrség szaporítása stb. fog létesíteni.

*Magyar Tenger,
1907. ápr. 18. 15. sz. 3. p.*

Farkasok a Balatonon

Mint a siófoki halászcsoporthoz tartozó emberek beszélik, e hét napjaiban többször farkas nyomokra akadtak, sőt f. hó 19-iki halászat alkalmával 2 farkast is láttak a Balaton jegén tova-száguldani a veszprémi partok felé.

Ily kitartó erős téli időben ez nem megy mese-számban és e fölött nincs mit csodálkozni.

Merész út

Figyelemre-méltó azon esemény, hogy Mészáros Imre 76 éves ember Alsóörsről Siófokra gyalog jött át a Balaton jegén a legnagyobb hidegben minden baj nélkül.

Tekintve a szép kort, igazán dicséretet mondhatunk az életes embernek.

*Magyar Tenger,
1907. febr. 23. 7. sz. 5. p.*

S Z Ü L É S Z N Ő

a fővárosban
hosszabb gyakorlás után
Siófokra, Fő-tér 6 szám
alatt telepedett le.
Masszirozást is elvállal.

Tisztelettel

Özv. Hirsch Matildné.

Szalai Simon

villanyvállalata

Siófok ~ Gizella-udvar.

Elvállal: bárminemű munkálatokat, u. m. villany, telefon, csengő, írógép, bicikli stb.

- Készít: villanyberendezést, vízvezeték, géplakatos munkákat. -

- Fényképező cikkek nagy raktára. -

Kerékpár javító műhely. - Az összes sportcikkekből állandó nagy raktár.

Megyék és községek ügyei

Siófok

Siófok nagyközség képviselőtestülete f.hó 2.án d.u. 3 óraker fontos rendkívüli közgyűlést tartott.

Az elnöklő *Borbély József* községi birón kívül jelen voltak: *Sallay György* jegyző, továbbá *Antal József, B.Bárdossy Imre, Cserveny Ferenc, Gerber Henrik, Horváth János, Kardos Ferenc, Makarész László, Reich Farkas, Soós Gy. Péter, Walch Vilmos, Dr. Weil Ede és Dr.Zalai Samu* községi képviselők.

-A községi képviselőtestület több helybeli kereskedő által beadott azon indítványt, hogy a nyári fürdőidény alatt Siófokon tartozkodó idegen kereskedők megadóztassanak, többek felszólalása után, a napirendről egyelőre levette, nem jelölve meg az indítvány a módot, ezen kereseti adónak behajtására.

- Bemutatott *Román Miklós* műépítész tervrajza és költségvetése az építendő új községházról.

A bemutatott tervrajz szerint a községház földszintes lenne, melyen a főkapu fölött - a nagyvárosok városházai mintájára - kis torony állana órával. Emeletes lenne azonban az épület azon része, mely a tűzoltóságnak van szánva. Ezen tervvel egyidejűleg felolvastattak az egyes pénzintézetek részéről beküldött pénzkölcsön felvételi ajánlatok.

Mind a tervrajz, mind pedig a bemutatott kölcsön ajánlatok véleményezés végett az államépítészeti hivatalhoz beküldettek.

Megjegyezzük itt azt, hogy ha

már 35-36 ezer koronát áldoz Siófok egy új községházra, emeljen e célra inkább emeletes épületet. Hirdessen a képviselőtestület az építésre pályázatot s jön majd elég ajánlat, mikből válogatni lehet.

Egyáltalán nem értjük, miért mellőzte az előljárásság a községház pályázatának kihirdetését, amint mellőzte azt már a felépült bérháznál is. Azt hisszük, hogy 35-36 ezer koronáért egy teljes beosztású emeletes épület is felépíthető (nyílt pályázat meghozhatja ezt!)

Siófok község szénítése, fejlesztése érdekében igen kívánatos, hogy a Főterét egy kimagasló szép emeletes községház diszitse. Ezt joggal óhajtja, ha már áldoz reá Siófok minden polgára, de elvárhatják ezt a városi fürdővendégek is.

-A vármegyétől visszaérkezett és jóváhagyott községi számadások tudomásul vétettek.

-Kassa sz. királyi város átiratot intézett Siófok nagyközséghez, hogy anyagi segítséggel járuljon hozzá nagy fejedelmünk II. Rákóczi Ferencnek Kassán felállítandó szobrához. A képviselőtestület eme hazafias célra élénk helyesléssel 50 koronát megszavazott.

-*Antal József*, indítványozza, hogy az utcán rakoncátlankodó gyerekek ügyében a községi előljárásság tegyen valamit. A szülők és tanítók munkája csak úgy lehet sikeres, ha az előljárásság is, mint első fokú hatóság segéd kezét nyújt. A szülők nem kisérik a gyerekeket az utcán, épen úgy a *tanítók sem, kiknek az utcai dolgokért még büntetni sem szabad*

a tanulót, mert ezt az 1906. évben megjelenő kuriai döntvény korlátozza, ily értelemben 1906. év november havában a siófoki római kat. Iskolaszék határozatot is hozott.

Igy tehát a helyi rendőrségnek a hivatása a közrendre ügyelni.

Siófok nagyközségnek két fizetett rendőre van. Két rendőres édes kevés a közrend megővésére. Így egy újabb gyűlésen a rendőri létszám emeléssel kell foglalkozni.

Figyelmébe ajánljuk a községi képviselőtestületnek, hogy próbálkozzon meg az egyes éjjeli őrségeknek pénzbelileg való megváltásával és ezen pénzből azután állandó rendőrséget szervezzen, amelynek hivatása és cselekedete aztán mentes legyen minden sógor- és atyafiságtól. Ezt meg kell cselekednünk, hogy ha békében akarunk élni.

Siófok nagy községnek első legfontosabb teendője tehát egy állandó rendőrség létesítése, mely legkevesebb 5-6 emberből álljon.

Minden nagy község e tekintetben jóval előbbre áll. Reméljük, hogy mindenki átérzi ez ügy fontosságát, melytől egy egész község biztonsága és erkölcsi alapja függ. E téren ne legyünk visszahuzódók s különösen a háziurak ne sajnálják évente pár fillérrel megváltani az úgy-nevezett éjjeli strázsát (patrol), mely elég terhes dolog, ehelyett egy biztonságos rendőrségért hozunk némi kis áldozatot.

Magyar Tenger,
1907. ápr. 11. 14. sz. 3. p.

A siófoki jegyzőválasztás

Augusztus 2-án volt Siófokon a községi jegyző-választás.

Kányai József főszolgabíró elnöklete alatt megjelent a községi képviselő-testület 1-2 képviselő kivételével a tanács-teremben. A pályázatok felolvasása után a teljes elismerés hangján és példás bizalommal *Sallay György* nyug. jegyző fiát *Sallay Jenő*, helyettes okleveles jegyzőt választotta meg a képviselő testület.

Amidőn ily szépen megnyilvánult a község lakosságának a képviselőtestület által gyakorolt elismerése, mi szintén nem késhtünk üdvözölni Siófok nagyközség új jegyzőjét, *Sallay Jenőt*, kit mint igyekvő és hivatal-szerető egyént Siófok nagyközségnek minden társadalmi köre, úgy általánosságban, mint egyenkint nagyrabecsül. *Kányay* főszolgabíró nem késett lendületes szavakban megemlékezni a teljes örömről, ugyancsak a nyugalomba vonult jegyző érdemeiről s megígérte, hogy *Sallay Jenőt* tevékenységében mindenkor hiven fogja támogatni.

...

A szavak elhangzása után az alig 10 percig tartó közgyűlés *Kányai József* főszolgabíró és *Sallay Jenő* községi jegyző éltetésével ért véget.

Ugyancsak a közgyűlés tartama alatt *Sallay Jenő* jegyző a hivatal esküt letette *Kányai* főszolgabíró kezébe.

Sallay Jenőt számosan üdvözölték a vidékről, személyesen, táviratban és levélben.

A Karlsberger vendéglőben a

Az 1908-ban épült Községháza

tisztelők és barátok kedélyes estélyben ünnepelték az új jegyzőt.

Mi is hozzájárulunk szívélyes gratulációkkal!

Balatonpart, 1907. 33. sz. 5. p.

Sorozás

A f.hó 9-én Enyingen tartott sorozáson 45 siófoki állítás köteles közül 5 vált be katonának. Az idén tehát igen kis számban viszik a "legények elejét" Siófokról.

Magyar Tenger,
1907. ápr.11. 14. sz. 3. p.

A siófoki rendőrség.

Ezen a címen sokszor sürgette *Tompa Béla* a "Magyar Tenger" volt szerkesztője a siófoki rendőrség rendezését és szaporítását.

Ujabban jelen lapunkban is miért is a legutolsó községi képviselőtestületi ülésen a községi képviselő-testület ezügglyel való komolyabb foglalkozást elfogadta és e tekintetben cselekedni is akar.

A jövőben a rendőri létszámot hárommal emeli.

Balatonpart, 1907. 35. sz.

A jelenkor igényeinek megfelelő,
feltűnést keltő újdonságok olcsó
árak mellett csak -----

a Polgár áruházban

kaphatók.

SIÓFOK, Fő-utca és Sió-utca sarok

Uri divatárak.

Uri ingek, alsónadrágok,
nyakkendők, esőernyők,
kalapok, cipők, sétabotok
mindenféle keztyük,
harisnyák-----

Női divatárak.

Blouzok, fehérenműek,
gallérok, övek, szörme-
árak, nap- és esőernyők,
cipők, harisnyák,
kötények, gyermekcikkék

Fürdőcikkék. Emléktárgyak.

Az árak minden cikknél a legolcsóbbak.

Fürdőélet

Az évad elérte tetőpontját : az Anna-bálok hetében vagyunk. Egyre-másra kapunk értesítéseket a készülöben levő, vagy már lezajlott táncestélyekről.

Almádi két, pompásan sikerült bállal vezet, utána következik Füred, az ő hagyományosan fényes Anna-bálijával. Siófokon, f.hó 3-án, a Soós-féle villában a fürdővendégek kaszinó-köre rendez estélyt, - előreláthatóan szép eredménnyel...

...Siófok egyik előnyét képezi a derék fürdőorvos : Ney József dr., kinek tudományos készültsége s emberbaráti lelkiismeretessége széles körben ismert és méltatott dolog.

A telepet környező falu már városka számba megy, modern üzletekkel ellátva, hol a közönség mindent megkaphat, amire szüksége van, eléggé mérsékelt áron.

De rovás is akad Siófokon.

Nem a telepen, ott rend és tisztaság uralkodik, azonban a község utcái felette piszkosak.

Felhívjuk erre a körülményre a hatóság figyelmét, amennyiben ez a közegészséget veszélyezteti. Bizonyára lehetne korlátozni, pld. azt is, hogy a lakások vagy üzletekből a piszkos vizet és a szó teljes értelmében mindent az utcára öntsenek.

Ez már csakugyan botrányos dolog, mely orvoslást kíván. A szép világ-fürdő hatásu Siófok hírnevét és jövőjét nem szabad efféle hanyagsággal veszélyeztetni.

Az utcák locsolása és seprése is sok kívánni valót hagy hátra itt is, mint a legtöbb partmenti telepen.

Pedig mily fontos ez is! Ezért magáért alakulhatna mindenütt fürdő-egylet. Mert multságok rendezése végre is másodrendű dolog, ha a közegészség kérdései is szóban forognak...

...A nagy Balaton kies partjain alakult fürdőtelepeknek, egyen-

ként megvan a sajátos karakterük.

Igy azt mondhatjuk, Füred a telepek nesztora, a papok, valamint a Dunántul gentry társaságának a találkozó-helye; Földvártn a mágnásvilág dominál, de kört alakított a fővárosi lateiner publikum is.

Siófokon a lipótvárosi pénzarisztokracia mellett sűrűn megfordulnak előkelő idegenek és átutazók is, ami teljesen érthető, ha e telep előnyös fekvését tekintjük.

Reméljük, evvel a kijelentésünkkel nem szerzünk ellenségeket? Hisz egyazon célt szolgálja mindegyik telep: az édes hazáét és a nagy közönségét. Akár Somogy, akár Veszprém, akár Zala, magyar föld, mely magyar embert táplál. Vegyék fel egymással szemben a versenyt, az irigységtől ment, nemes versenyt, ezáltal csak hasznára lesznek önmaguknak, egymásnak és az egész országnak.

Balatonpart, 1907. 32 .sz. 3. p.

Breuer Mór

Salamon Adolf, utóda
fűszer- és csemege-üzlete
nagyban és kicsinyben --

Siófok

Sajt, vaj, husnemű, prágai sonka, mindennemű ásványvizek, bel- és külföldi szeszes italok, pezsgő, bor és sör, cukor, kávé, tea, rum stb. a legjutányosabb áron kaphatók!!

Ez is ismertető jel

Két fürdővendég beszélget az egyik vasúti vendéglőben:

- No hát ez mégis hallatlan! Ha a jövőben a Balatonpartra jövök nyaralni, hát pincérnek, vagy vendéglősnek szegődöm. Mégis botrány, mennyi gorombaságot kell itt lenyelniük.

- Barátom, ne méltatlankodjál. A fürdővendégek

már annyira megszokták a vendéglősök gorombaságait, hogy ha ezután előzékenységet tanusítanak, az ember nem is hinné el, hogy a Balatonon nyaral.

- Egyedül a gorombaság az, ami megkülömbözteti a Balatont a többi világ fürdőtől.

Ez is valami!

Balatonpart, 1907. 33. sz. 6. p.

Parkrészlet a Központi-szállodával 1906-ból

A Sió-part a „Somogy“ motoros hajóval 1905-ben

A Sió-csatorna 1908-ban

Az 1910-ben kialakított Piac-tér

A siófoki móló

A Zenepavilon az étteremmel és a kávéházzal 1902-ben

Siófok közbiztonsága

A siófoki rendőrség

Már egy izben megemlékeztünk arról, hogy Siófok nagyközség és mint fürdő-telep közrendje megkivánja a rendőr-állománynak szaporítását. Elvégre is a lakosság érdeke, hogy közbiztonsága erősebb legyen, mint a jelenben, amikor is nap-nap mellett az ember még nyugodtan sem hajthatja le fejét, mert soh' sem tudja, hogy mely nap lopják el feje alól a vánkost.

Ne vegye le a községi képviselő-testület oly könnyen napirendről a közbiztonságot, hanem tudjon cselekedni!

Nézzük csak meg az éjjeli őrséget! - A házigazdák maguk nem mehetnek éjjeli őrnök, így kénytelenek minden hónapban 80 fillérért fogadni éjjeli őroket. Ezen különböző és rovott multu egyének őrizetére van bizva Siófok lakossága. Ezért ajánlanánk, hogy az egyes házigazdák a havi 80 filléretet, melyeknek évi összege csaknem 10 korona, adnák át évi rendes őrség felállítására. A leghelyesebb lenne a 2-3 rendőrlétszámot 5, esetleg 6-ra kiegészíteni, még akkor is, ha ez némi pótdadóval járna. Utoljára is a lakosság saját vagyonának a megvédésére hozhat ily csekély áldozatot. Nem ezen kell takarékoskodni.

Ha ezt azonban elveti a képviselő-testület, ugy legalább évi 8 rendes éjjeli őrt fogadjon, kik felváltva őrködjének az éjjeli közrendre. Azonban első ajánlatunk sokkal üdvösebb, mert Siófoknak 2-3 rendőr kevés, a csendőrségnek pedig nemcsak helyi, hanem környékbeli szolgálata is van. Így a legcélszerűbb volna az erősebb rendőrség szervezése, melynek fedezésére ott állana az egyes házigazdáknak "patrol" váltságdíjai. Azt hisszük, hogy ezen ujtáshoz évi segítséggel hozzájárulna a Fürdőtelep, a Halásztelep, a Déli vasút és a hiányzó összeg esne csak a községi pótdadóra. Reméljük, hogy a községi képviselő-testület ezen ügyben tenni is fog valamit, mert ugy a község lakosságának, mint a sok pénzt itthagyo fürdővendégeknek közbiztonsági érdeke ezt első sorban megkivánja!

Magyar Tenger, 1907. júl. 14. 27. sz. 3 p.

PÁRTOLJUK A MAGYAR IPART!

Megyék és községek ügyei - Siófok

Képviselőtestületi ülés. Siófok nagyközség képviselő-testülete a mai napon tartotta rendes tavaszi közgyűlését. A közgyűlés letárgyalta az 1906. évi számadásokat, melyek szerint:

A házi pénztár bevételei	84102 k. 06 f.
Kiadásai	80915 k. 95 f.
A maradvány	3186 k. 11 f.
A szegénypénztár tőkéje 1906 végén	2772 k. 56 f.
A kórház alaptőkéje	226 k. 03 f.
A lelenház alaptőkéje	244 k. 55 f.
A szépítési alap tőkéje	107 k. 18 f.
Az aszfalt alap	2084 k. 16 f.

Ezen tőkék gyümölcsozés végett a helybeli takarékpénztárban vannak elhelyezve.

Magyar Tenger, 1907. máj. 2. 17. sz. 2. p.

Igen érdekes és meglepő a t. fürdőző közönségnek, hogy egy fővárosi elsőrendű műintézeti vállalat a fürdőidény alatt Siófokon a fürdőtelepen, közvetlen a Központi Szálloda mellett egy *világ panorámát* állított fel, melynek változatos műsora oly kellemes szórakozást fog nyújtani, hogy bárkinek is melegen ajánlhatjuk. Az egész világ és a természet méltóságos pompájában művésziesen színezett üveg diszpozíveken lesz bemutatva s a műsor, mely változatosan hetenkint kétszer új ciklust hoz, bérletjegyekkel megtekinthető. Bővebbet naponta a falragaszok.

Magyar Tenger, 1907. máj. 16. 19. sz. 3. p.

MINDEN NEMZET CSAK AKKOR
BOLDOGUL,
HA ÖNMAGÁT GAZDAGITJA!
GAZDAGITSUK TEHÁT MI IS MAGUNKAT
ÉS
TÁMOGASSUK A MAGYAR IPART!

Csak keresztényeknek

A Sióparton (somogyi oldal) egy villa előtt (néme-lyek vityilónak is mondják) a lakást hirdető táblán ezen felírás olvasható.

"Keresztényeknek kiadó lakások"

Óh dicső Somogyiak! Ezek ugyan haladnak a korral.

Magyar Tenger, 1907. máj. 30. 21. sz. 3. p.

Mozgóképszínház

Siófokon naponta délután 6 órakor és este 9 1/2 órakor 1 - 1 órai előadás tartatik az új szinkörben változatos műsorrall. Az előadásokat a berlini legmodernebb felszereléssel rendelkező mozgóképszínház rendezi.

F. hó. 18, 19 és a 20-iki műsor volt:

1. Lakáskeresők.
2. Különös esernyő.
3. Modern Tell Vilmos.
4. Angol boxerek.
5. Utazás Tuniszban.
6. Rendőri kutyák.
7. Szerelmek különféle életkorban.
8. Tüsszentő por és annak hatása.

Rendkívül kacagtató jelenetekkel. Jegyek válthatók délután 4 óráig a fürdőház pénztáránál.

Az előadásokat villany erővel eszközlik.

Vasárnap délután több előadás lesz. Az eddigi három napi előadás teljesen megnyerte a közönséget, minden előadást telt ház élvez.

Valóban szép dolgokat mutatnak be.

- 22, 23 és 24-én a műsor a következő: 1. Gyors rajzolás. 2. Vakmerő kerékpáros. 3. Katonai erődítések kikémlése. 4. Miranda. 5. Paraszt és létra, érdekes humoros jelenetek. 6. Mozgó fénykép mint áruló. 7. Rabszolga szerelme.

Ugyancsak f.hó 21-én vasárnap délután 4 -6 és este 9 1/2 órakor is ez a műsor (!) lesz betartva.

Magyar Tenger, 1907. júl. 21. 3. p.

GYŐRI GYUFÁT VEGYÜNK!

GYŐRI GYUFÁT VEGYÜNK!

Zsebtolvajlás

Mult hó 24-én délután 6 órakor a Siófokra érkező vonattal utazó K r o n b e r g Józsefné budapesti lakos ridiküljéből a siófoki vasút állomáson történt leszállása alkalmával 440 kor. készpénzt, 127 kor értékű ékszert, és egyéb tárgyakat, a vele utazott fővárosi zsebtolvajok ellopták.

A siófoki csendőrség a tetteseket R e i n e r Izidor, R o s e n b l a t t Ferenc és B a u e r Leó zsebmetsző személyében elfogta, s néhány napig tartó nyomozás után, úgy az ékszert, pénzt mint az összes ellopott tárgyakat megkerítette, a tetteseket pedig az enyingi kir. járásbiróság börtönébe szállította.

Magyar Tenger, 1907. júl. 7. 3. p.

Panasz és felhívás

Általános panasz a Siófokon nyaraló közönség körében, hogy a szabad-fürdőnél nap-nap után lopnak.

Emellett még erkölcstelenségek is történnek. A közönség kérelmének engedve, itt felhívjuk a hatóság figyelmét!

Magyar Tenger, 1907. júl. 7. 3. p.

A siófoki fodrászsegédek mozgalma

Siófokon a nyári idény alatt munkálkodó fodrászsegédek mozgalmat indítottak az eddigi nyitási - és zárási idő szabályozására. Ugyanis már reggel 5 órakor az üzletben kell lenniök és a későn jövő vendégek miatt kénytelenek este 10 órán tul is a vendégeket kiszolgálni.

Ezen okból lapunk utján kéri a n. é. Közönséget, hogy hajnyírás és borotválkozás végett lehetőleg reggel 6 órától este 8 óráig sziveskedjenek a borbély és fodrász-üzleteket felkeresni. Ezen kíváncsalomhoz maguk a főnökök is hozzájárulnak, mint a siófoki fodrászsegédek kérelmüknek becses pártfogását kéri arra nézve, hogy a fodrász-üzleteket a közönség ezentul reggel 6 órától este 8 óráig sziveskedjék felkereseni.

Magyar Tenger, 1907. jún. 23. 3. p.

1910-es évek

A Fő utca 1910-ben

Vasúti korzó a Fogas nagyszállóval 1910-ből

A Sió-híd egy 1908-ban készült fotón

Tűz

Siófokon folyó hó 12-én délután 2 órakor B. Bárdossy Imre gyógyszerésznek egyik villája a Sió folyó partján kigyulladt.

Az épületet - tekintve a sokféle faalkotmányt - nem lehetett megmenteni, így a tűzoltók munkája inkább a többi villa-épületek védelmére irányult.

A kár mintegy 16.000 korona összegben állapított meg. Csodálatos dolog az, hogy a hatóság megengedte a lesározatlan padlást, mely fölött sok padlásszoba volt.

Ha a tűz nyáron történik, az itt lakó fürdővendégek

élete is kockára lett volna téve és sok emberélet eshetett volna áldozatul a tűznek.

Az épület teljesen leégett, ezen kívül sok butor is a tűz martalékává lett, mert a száraz faalkotmányok gyorsan égtek. A 16.000 koronából - csekély 3000 korona fog megtérülni.

A tűz keletkezése valószínűleg a Déli Vasúti szivattyu-gépházától kihordott, de még izzó szénparázstól keletkezhetett.

Balatonvidék, 1910. márc. 20. 12. sz. 5. p.

GYŐRI MAGYAR GYUJTÓT VEGYÜNK!

Siófok vízvezetéke

Már megemlékeztünk arról, hogy Siófok nagyközség 20.000 korona államsegélyt nyert vízvezeték, csatornázás és villanyvilágítási célokra. A földművelésügyi miniszter Schüller Ferenc kulturmérnököt bizta meg a költségvetés elkészítésével. Schüller mérnök már egy hét óta végzi Siófokon a felméréseket és az előmunkálatokat. Próba furásokat ősszel végeztet a földművelésügyi minisztérium. A részletes költségvetés elkészülése után ismételt audenciára megy Siófok község s kérelmezni fogja az elkészült tervek alapján az összes költségeknek államsegélyként való kiutalását, ezt különben maga Khuen gróf - jelenlegi miniszterelnök kilátásba is helyezte Siófok községnek, a legutóbbi audencia alkalmával. A már biztosított államsegélyt évi 20.000 koronánként engedélyezte a jelenlegi kormány és 1909. évről már megkapta a község. Igazán áldás lesz Siófokra nézve ezen újítás, mert a községben - 4 artézikuton kívül - nem találni jó ivóvizet.

A Sió utcában lakók pedig gyakran a Sió vize által tifuszba estek, miután a Sióban levő hajók bekátrányozása folytán vastag zsirréteg borítja a víz felületét és ezáltal fertőzötté válik a Sió vize. Ehhez járul még azon körülmény is, hogy a Balaton vizállása miatt csak kis mértékben engedik folyni a vizet és így poshadtá válik.

Talán jó lenne nekünk keszthelyieknek is mozogni, mert a vízvezeték úgy közegészségügyi, mint tűzrendészeti szempontból nagyobb hasznára lehet Keszthelynek is, mint 1 artézikut.

Balatonvidék, 1910. ápr. 24. 17. sz. 4. p.

Siófok község terjeszkedése

Siófok község mint tudvalevő Veszprém vármegye enyingi járás sarkában fekszik. A Sió folyó, mint természetes határ a községet elválasztja Somogyvármegyétől. Most, hogy a veszprémi káptalan parcelláztatni óhajt egy nagy területet, mely Siófok közvetlen szomszédságában fekszik a somogyi oldalon - s itt már is egész vilatelep épült össze Siófok községgel - mozgalom indult meg aziránt, hogy ezen új terület is, mely bár somogyi határ, de Siófok község közvetlen szomszédságában fekszik, Siófok községhez csatoltassék. A község ezt deputációban kérelmezni is fogja a belügyminiszternél a legközelebb.

Balatonvidék, 1910. nov. 27. 48. sz. 4. p.

Siófokon Ipariskola

Miután Siófokon az iparostanoncok létszáma az 50-en felül van, a veszprémvármegyei közigazgatási bizottság elrendelte a községi iparostanonc iskola sürgős megnyitását. Siófok község képviselőtestülete engedvén a felhívásnak, az iparostanonc iskolát ma, vasárnap délelőtt megnyitja.

Balatonvidék, 1910. nov. 27. 48. sz. 4. p.

Halálos ugrás a Balatonon

A Balaton úgy látszik, minden évben megkívánja a maga áldozatát, legtöbbször a virtuskodás segítségére.

Siófokon, a fürdőtelepen volt alkalmazva Poór Ferenc dákai születésű pincér, ki két társával mult hó 29-én délután, névszerint Beidl Antal és Perkovits Félixel együtt csónakázni mentek a siófoki szabadfürdőn túl.

Mintegy 250 méterre voltak a parttól, amikor is fürdőruhában a vízbe ugrott fürdés céljából Poór Ferenc, s társainak legnagyobb meglepetésére nyomban eltűnt.

Ugyancsak ezt látva egy társa, ki másik csónakban ült : Siket Nándor, mentés céljából utána vetette magát, de már nem találta meg Poórt.

Két napon át keresték a halászok, míg végre szerdán, július 31-én délután megtalálták tetemét.

Szülei és 3 testvére gyászolják. Tetemét Siófokon szentelték be, honnét Budapestre szállították, ahol eltemették a szerencsétlenül járt fiatal embert, ki dacára annak hogy rossz uszó volt, bátran a mély vízben akart fürödni.

Balatonvidék, 1912. aug. 4. 31. sz. 4.p.

A Balaton áthidalása

Nagy tervvel foglalkozik a Balatoni Szövetség.

Szántód és Tihany között, ahol a Balaton a legkisebb szélességű, át akarják hidalni. A kereskedelmi miniszter meleg érdeklődéséről biztosította a Balatoni Szövetséget és kijelentette, hogy a kérdést szakközegeivel tanulmányozni fogja és költségvetést készítet.

Balatonvidék, 1912. aug. 4. 31. sz. 4.p.

A fürdőidény tanulságai

A Magyar Tenger társalapunk munkatársait felkértük, hogy nyilatkozzanak az idej fürdőidény tárgyában. Márkus Andor dr. választmányi tagunk a következő érdekes véleményt nyilatkoztatja:

"Az idén a legrosszabb szezont éltük át, mióta csak egyáltalában vannak balatoni fürdők. Ennek oka először a rossz idő, másodszer a pénzügyi válság, harmadszer a külföld szeretete.

Természetesen mindennek van ellenszere is. A rossz időnek a modernebb berendezkedés, t.i. nagyobb kényelem, jobb szállodák társalgókkal stb. felszerelve, továbbá meleg fürdők létesítése, hogy ne legyünk csupán a Balatonban való fürdésre utalva s hogy mindenki megtalálja legalább is azt a kényelmet, a mihez otthon szokva van. A pénzügyi válságnak ellenszere az, hogy legyünk olcsóbbak s ne engedjük a publikumot 2 hónap alatt kizsarolni. Hogy pedig itthon tarthassuk a közönséget, arra a legjobb eszköz a reklám.

Ne sajnáljuk a pénzt reklámra, mert az a legbiztosabb megismertetője mindennek. Költsünk tizszer annyit reklámra, mind eddig, akkor kétszer annyi publikum fog jönni s az teljesen elég lesz, mert egyelőre többnek úgy sem tudunk helyet adni.

Adjuk olcsón telkeinket s ezt megfelelő formában hirdessük s 10 év múlva körül lesz építve a Balaton.

Az a fő, hogy legalább egyszer nyaraljon valaki a Balaton mellett, többé úgysem megy máshová.

Gondoskodjunk továbbá a közönség szórakoztatásáról, vigyük a vízre az embereket, tanítsuk meg őket csónakázni és vitorlázni, tartsunk több motoros hajót s akkor nyert ügyünk lesz. A ki megismeri a vízi sportokat és vízi életet, az többé nem hagyja abba."

*Balaton A Balatoni Szövetség Hivatalos Értesítője,
1913. okt. 1. 10. sz. 132. p.*

H A B L E Á N Y
szálloda. Tulajdonos:
MAURER JÓZSEF
SIÓFOK

Egész éven át nyitva. - Szobák egy személyre 3-4 korona. Két személyre 5-6 korona. Szobák szezon után - személyenként mindig 1.60 korona.

Étkezés izléses magyar konyha.

Polgári árak.

Siófok új "Strandfürdője"

Régi közóhaj valósul meg a siófoki "Strandfürdővel", mely 1913. szeptember havában lett munkába véve és azóta szünet nélkül készül, hogy ez év május havában a forgalomnak át legyen adható. Ez a fürdő teljesen tengeri jelleget ad Siófoknak, melynek partja homokos és talaja oly enyhén mélyül, hogy 200 méterig a Balatonban bármely korú gyermek is fürödhet. A fürdő partja összeolvad ugyszólván a vízzel, melybe tehát simán, a legfinomabb fövényen mehet az ember. 150 sátor, úgynevezett caban szolgál vetkőző, öltöző helyiségül és ezek három sorban egymástól öt méternyire úgy vannak elhelyezve, hogy minden sátorbérletnek a maga sátra előtt legyen hely, melyet ő, illetve a családja egyedül foglalhat el. Az első sor előtt van azután a közös plage 200 méter hosszban és 25 méter szélességben és ez mindenkinek egyaránt szolgál fekvő, sütkérező helyül, mely épp úgy, mint az egyes sátrak előtti hely bársonyfinom homokkal van feltöltve. A fürdőigazgatóság, számolva a közönség ama szokásával, hogy ily homokfürdőben egész napi tartózkodásra telepszik le, nagyszabású, modern kiállítású café-restaurant

helyiséget rendez be, hol a nap minden szakában, kényelmes fürdőöltönyben lehetővé válik az étkezés. A sátrak díja jóval olcsóbb a tengeri fürdőkénél és utóbbiaktól eltérőleg magában foglal belépő-, sátor-, napfürdő-, homokfürdőbért, valamint a Balatonban való fürdés díját, úgy hogy a közönség nincs kitéve a különböző című pótilletéknék.

Egy sátor 5 négyszögméter terjedelmű, 8 személy befogadására alkalmas és díja az egész idényre az első sorban 250, a második és harmadik sorban 200 korona. A sátrak hétszámra is bérelhetők 42 korona, illetve 35 koronáért, mely összegekhez a 7. vagy 8. személy után 7 korona a pótdíj személyenként.

Egy minden tekintetben tökéletes berendezésű intézménnyel bővül tehát Siófok fürdő, mely fennállása húsz éves jubileumát e "Strandfürdő"-vel méltón ünnepli meg és ezen új létesítménnyel hivatva van a "Magyar Tengernek" azt a közönséget megszerezni, mely eddig ily fürdő hiányában az idegen tengerpartot kereste fel.

*Balaton A Balatoni Szövetség Hivatalos Értesítője,
1914. máj. 1. 5. sz. 54. p.*

Strandfürdő

Pensiók a Balaton partján

A magyar középosztály kezdi a maga érdekeit felismerni, ezzel kapcsolatban keresi a megélésnek azon módjait, amelyek a külföldön kis anyagi eszközökkel jóllétet biztosítanak. A nyugdíjas családok nagy érdeklődéssel fordulnak a Balaton felé, hol letelepedésük nemcsak egészségileg, hanem a lakás egyrészének nyáron való értékesítése révén pénzügyileg is kedvezőnek látszik.

Balatonkenese és Vidéke, 1914. máj. 15. 2. (12.) sz. 6. p.

Nemzetközi és bajnoki uszóverseny

A Magyar Testgyakorlók Köre július 5-én, délután 4 órakor Siófokon, a Sió folyó százméteres nyílt pályáján nemzetközi és bajnoki uszóversenyt rendez. A versenyre a MUSZ versenyszabályai mérvadók. A versenyre nevezhet minden kül- és belföldi amateur gentleman versenyző, azonban csak akkor, ha a MUSZ által igazolva van és ha nevezése a MUSZ űrlapján történik.

A díjazásra nagy és kis ezüst érmek szolgálnak, a Sió vándordíja ezüst serleg.

Kenese és Vidéke, 1914. 4.(14.) sz. júl. 5. 5. p.

Napkúra

Mindenfajta vérszegénységben és elgyöngülésben szenvedő embernek mindennél tökéletesebb orvosság a napkúra.

A napkúra legjobb a szabadban, a tiszta erdei és réti levegőben. Ruha: legföllebb uszónadrág, esetleg fekete szemüveg és vizes durva vászonsapka, amíg meg nem szoktuk. Délután - tíz óra és négy óra között - így fekszik ki az ember a napra, öt-perczenként fordul a másik oldalára és ha nagyon melege van, egy-egy csöbör vizet magára zudíthat, - ezután mozogjon egy keveset és feküdjön vissza legalább még egy kicsit a napra. Akinek a bőre kényes, bórvazelinnel kenje be és más is jegyezze meg, hogy nem a látványossági lesülés, hanem az egészség a napfürdő célja.

Levegőfürdő

Mi is az a levegőfürdő? Mindennap egy kis ideig -

eleinte negyedóráig, később órákhosszat - pöre mozgás a szabad levegőn. Pöre nem az, aki a kabátját leveti, hanem az, kin legföllebb uszónadrág van.

Hogyan kell "légfürdőzni"? Aki másképp nem teheti szerét, az reggel kinyitja az ablakát és negyedóráig pörén tornázik, aztán pedig tetőtől talpig megmosdik és szapora mozgással és jó dörzsöléssel állva megtörülkőzik egy bolyhos vagy durva törülközővel (nem lepedővel, mert mozogni és "frottirozni" kell!). Aki megteheti, az napos, zöld helyen sétál vagy tornázik, vagy hancurozik egyet uszónadrágban, még pedig korán reggel.

Nincs az a vizkúra, ami ezzel fölérne, - de azonkívül a légfürdő ne is csak kúra legyen, hanem életmód.

Kenese és Vidéke, 1914. 4 (14.) júl. 5. 5-6. p.

Fürdőélet az 1910-es években

Siófok Strand-fürdő

Gyóni Géza a Szibériában fogoly költő, egyik legújabb költeményében írja:

"*Velence, régi vágyunk, -
Ott dörögnek az ágyúk ;
Nem virág hull, de bomba.
Utazz a Balatonra.*

*Ó balatoni esték
Gyógyítsátok a lelkét
S te, tó tündére, véd meg
Legszomorúbb nővéred."*

Balaton, 1916. szept. 1. 8.-9. sz. 53. p.

Fényképészeti Műtermemre

*

Vagyok bátor felhívni a n. é. közön-
ségnek becses figyelmét.

Jó felvételeket eszközök bármily
időben. Elvállalok mindennemű

nagyításokat,
olajfestményeket
és email dolgokat.

**Elvem a szép munka, szolid
árban.**

Teljes tisztelettel:

LYON ANGYEL fényképész

Változás Siófokon

A *Siófok Balatonfűrdő Részvénytársaság* eladta vagyonát és üzeme átvételére és kibővítésére megalakult a *Balatoni Gyógyfürdők és Nagyszállók Részvénytársaság*.

Az új részvénytársaságot a *Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálog-kölcsön Részvénytársaság* szervezte és 5 millió korona tekintélyes alaptőkével indult útjára.

Az április 28-iki alakuló közgyűlés az igazgatóság tagjainvá választotta: *Tolnay Lajos, Burchard-Bélaváry Rezső dr., Egyedi Lajos, Fábri Samu, Herczmann Jenő,*

Herczog Ignác, Horváth Zsigmond, Kuffler Vilmos, Radvánszky Antal báró, Stein Ármin, Urbán Adolf részvényeseket. A felügyelő bizottság tagjainvá: *Gara Zoltán dr., Glatz Erich dr., Kuffler Dezső, Martin István, Sivó Jusztin, Ullmann Pál dr.* részvényeseket.

A fűrdőtelep igazgatói teendőinek ellátására *Kónyai Elemért* hívták meg, ki a telepet a legutolsó két év folyamán is már sikerrel vezette.

*Balaton,
1917. júl. 1. 5 -7. szám. 23. p.*

A Deutsch-villában elhelyezett beteg katonák

A somogykiliti zöldségtelep

A Balatoni Szövetség állami támogatással fenntartott somogykiliti zöldségtelepén a háború kitörése óta nagy termelési nehézségek vannak. A zöldségkertészek csaknem mind katonai szolgálatot teljesítenek és nincs elegendő munkáskéz, melyek a nagy területet konyha-kertészeti-
leg megműveljék.

Most a m. kir. földművelésügyi miniszter a telepnek teljes állami kezelésbe való vételét határozta el, minek folytán reményünk van arra, hogy a termelési bizonytalanság megszűnik. A telep ismét teljes mértékben fogja szolgálhatni a balatoni fűrdők élelmezését.

Balaton, 1918. márc. 1. 1-3. sz. 6. p.

Flament Lajos

kertészete

Siófok Veszprém m.

Gyümölcsfák, díszcserjék,
fenyőfélék, rózsák, disznó-
vények. Kertalakítások,
terv- és költségvetés alap-
ján. Árjegyzék kívánatra
díjmentesen küldetik.
Vasút, posta- és távirat
helyben.

A fürdők élelmiszerrel való ellátása érdekében

- amint egy fővárosi híradás jelenti -

A Forradalmi Kormányzótanács közlélmező népbiztosa - már megtette a megfelelő intézkedéseket. Magától értetődik, hogy az intézkedések, amelyek alább ösmertetünk, csupán a meg nem szállott területen lévő fürdőkre vonatkozik, bennünket érdeklően tehát Siófokra, Balatonalmádira és Balatonfüredre is.

A népbiztos rendelkezése szerint lisztet, cukrot és zsiradékot minden fürdővendég tartozik magával vinni a fürdőre. Akinek e cikkekből saját készlete nincs, a fürdőn tartzkodás idejére a hatóságtól kapja a megfelelő fejadagot s ahhoz a szükséges szállítási igazolványt.

Ha pedig valaki rajta kívül álló okokból a lisztet és cukrot meg nem kaphatná, úgy annak az illetékes hatóság a fürdőzés idejére liszt- és cukorjegyeket ad ki. A jelzett élelmiszereket, nemkülönben azok jegyeit vagy az ellátatlansági bizonyítványok ellenében a

fürdőigazgatóságok megfelelő étkezési jegyeket adnak ki.

Tekintettel arra, hogy a nehéz közlélmzési viszonyok mellett a fürdők ellátása csak minimális mértékben biztosítható, kívánatos, hogy a fürdővendégek az említetteken kívül egyéb élelmicikkeket is magukkal vigyenek. Ezek akadálytalan szállításának előmozdítására elrendelte a népbiztos, hogy az elsőfoku közíg. hatóságok e szállítási igazolványokat saját hatáskörükben állítsák ki.

Kézipoggyásra (25 kg sulyig) nem kell szállítási igazolvány, de a zaklatás elkerülése végett kiváltható. A népbiztos, a fürdőidény zavartalan lebonyolítása érdekében a központi fürdőirodának utólagos leszámolásra megfelelő mennyiségű lisztet, cukrot stb. szándékozik kiutalni.

*Veszprémi Hírlap,
1919. márc. 30. 32. sz. 3. p.*

Szegénysorsú gyermekek a Balatonnál

Az olvasóhoz !

A mai számunk az első ebben az esztendőben. Márcziusban épen a nyomdába akartuk küldeni az első összevont szám kéziratát, a mikor a vörös kormány vette át az ország szekerének igazgatását.

Nem lehet a hivatásunk a négy és fél hónapos rémuralom bírálata. Ez más lapok dolga. Mi a tanácskormány működésével csak balatoni vonatkozásban foglalkozhatunk.

A rettenetes iramú romboló munka itt is úgy dolgozott, mint másutt. Kiszámított gonoszszággal, mindent felforgatva és a fejetetejére állítva.

Kimondották a balatoni fürdők köztulajdonba vételét, kimondották ezt a magánnyaralókra is és csak az jöhetett a Balatonhoz, a kinek erre engedélyt adtak. A polgári családokat rövid uton elüldözték és kibocsátották a felhívásokat a munkások nyaraltatása érdekében. Nagy gyorsan csináltak a balatoni fürdőkön mintegy harmincezer férőhelyet, azonban a fürdőzni akaró munkások csak igen gyéren jelentkeztek. Egyáltalán nem volt kedvük a nyaralásra.

Julius közepén még mindig üresek voltak a fürdők és a mikor a munkások továbbra is figyelmen kívül hagyták a fürdőzésre csalogató felhívásokat, a lefoglalt hús fürdő közül tizennégyet visszaadtak eredeti rendeltetésének. A polgári családok azután ezeket a helyeket hamarosan megtöltötték. A lefoglalás alatt maradt legnagyobb hat fürdő közül négy felnőtt munkásoknak, kettő gyermekeknek volt fenntartva. Még ezeket a fürdőket sem tudták megtölteni, tehát itt is csináltak kisebb-

nagyobb könnyítéseket. Mikor azután a véres vörös csillag lehullt, kezdett megkönnyebbülni és fellélekzeni az iszonyú nyomás alatt nyögő magyar társadalom és a teljes fürdőzés megindult.

Hála Istennek, hogy túl vagyunk azon az ötödfél hónapon, a milyen súlyos ötödfél hónapja még aligha volt a magyarnak. De az iszonyú, égető, romboló láng végre kialvóban és az alkotó munkát megkezdeni minden magyar szív, minden magyar kéz sürgős kötelessége.

A Balaton az országnak egy kicsiny, ha a legszebb része is. Fél száz község határában terül el és működésünk e fél száz községen túl nem igen terjedhet. De épen ezek a községek azok a kivételes helyzetben levők, a melyeket nagyra nevelni lehet, nagyra fejleszteni kötelességünk.

A Balatoni Szövetség tevékenysége békákban volt. Mindennap vártuk, hogy a szövetség felett is mikor húzzák meg a lélekharangot. A hozzá kapcsolódó közintézmények és vállalatok megmentették az erőszakos elpusztítástól, de a vezetőség alaposan kivette a részét mind abból, a mi a vörös kormány ellenfelei részére kijárt. Börtön, bujdosás, a reményt vesztett hazafiúi bánat okozta vég, anyagi javak elkobzása jutott osztályrészül a legjobbaknak.

Ám ismét felkelőben a nap és igaz szívvel hisszük, hogy állandóan felénk ragyog !

*Balaton A Balatoni Szövetség Hivatalos
Értesítője, 1919. szept. 1-9. sz. 1. p.*

A birkák meg a kommunisták

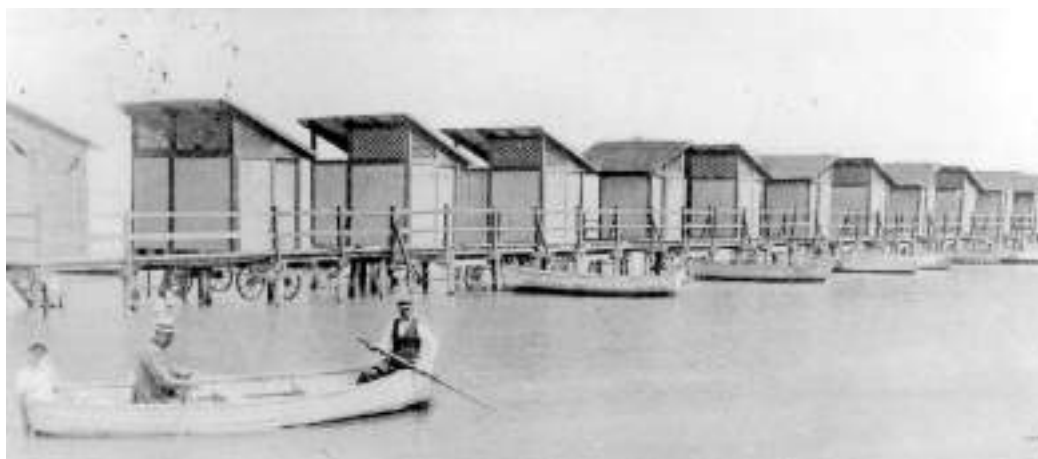
A proletárdiktatura idejéből maradt fönn az az adoma, hogy a sok marha után, akik már valamennyien hivatalhoz jutottak a tanácskormány alatt, a birkák is elmentek állást kérni Kun Bélához. A főkommunistavezér egy napi gondolkodás után azt a megbízást adta a birkáknak, hogy álljanak az utcasarkon kiragasztott plakátok mellé s naphosszat bégessenek, hogy:

- Beee, beee..., beee... a vörös hadseregbe ! Beee...

Veszprémi Hirlap, 1919. nov. 13. 67. sz. 1. p.

A parti sétány 1908-ban

Az ú.n. „külön fürdők“ 1911

Parkrészlet - Stefánia pihenőkert 1908-ból

1920-es évek

A Balaton ismeretlen kincsei

A Pesti Tőzsde című lap f.év november 10-iki számában a Balaton halászatának bérletéről ír és arról, hogy a melléktermék címén nyert garda-pikkely minő jövedelmező dolog. Ebből csinálják ugyanis az igazgyöngy hamisítására szolgáló gyöngyöt, a mi a garda pikkelyét értékes árúvá teszi. A cikket dr.Barabás Béla írta.

Balaton A Balatoni Szövetség Hivatalos Értesítője, 1921. dec. 1. 9-12. sz. 35. p.

Fő az igazság

Egyik budapesti napilap egy Siófokról szóló tulzott és kiszinezett cikkében többek között azt is megírta, hogy a strandon a szolgálatot teljesítő csendőr egy nőt szuronyt szegezve kényszerített arra, hogy a trikóját felgombolja.- Aki volt Siófokon és különösen a strandon, az tudja, hogy a csendőrség ott fegyver és szurony nélkül teljesít szolgálatot. Derék csendőreink igazsága érdekében készséggel állapítjuk meg, hogy a cikk írójának fantáziája túl csapongós és cikkének e része nem fedi a valóságot.

Csak igazat Urak!

*Siófok és Vidéke,
1924. júl. 27. 2. sz. 2. p.*

Baleset a sötétség miatt

Már egy izben felhívtuk a figyelmet arra, hogy a világítás az utcákon milyen hiányos, sajnos intézkedés eredményeit még nem látjuk.

A napokban egy itteni kereskedő jött vissza egy növel motorcsónakon este és a sötétségben a

kilépésnél a nő a kikötőnél a vízbe esett.

Csak az utánaugró kereskedő mentette meg az életét.

- Kérjük, hogy ki fogja vállalni a felelősséget, ha valami komoly szerencsétlenség történik?
Sürgős intézkedést kérünk.

*Siófok és Vidéke,
1924. aug. 24. 6. sz. 3. p.*

Nagyarányu építkezés Siófokon

A közelmúltban földig leégett Balaton szálloda nyári helyiségét a szálloda tulajdonosa, Kormos Marcell hirneves budapesti műépítész szenzációs terve szerint újra felépített.

Az építkezés a napokban megindul.

A modern éttermen és mellékhelyiségeken kívül télen is használható, fűthető karzatos tánctermet is épített a szálloda rokon-szenves tulajdonosa, a mi városunk régóta nélkülözött kulturszükségletét elégíti ki.

Az építkezés jövő tavaszra teljesen elkészül és így rövidesen egy impozáns, modern, új épület

fogja Siófokot emelni és diszíteni.

*Siófok és Vidéke,
1924. aug. 24. 6. sz. 3. p.*

Községi hírek

Örömmel tapasztaltuk, hogy a Sió ucca kövezése megkezdődött. A munkát vállalkozók kapták meg, s ha az út elkészül, könnyen megköze-líthető lesz a malom és a vágó-hid. A község háza is tatarozás alatt áll. S ép új színben, formában várja a tervbevett hősök szobrának felállítását a Piac-térre, remélhetőleg a leleplezés nemsokára meglesz, mert köz-ségünk a szobor előállításának második részletét is megkül-dötte. A község vezetőségének kérelmére az állam 520,000.000 korona kölcsönt utalványozott, mely összeggel a vízszűrő kibővítése és átalakítása válik aktuálissá, mely munkálatok a közeli napokban remélhetőleg elkezdődnek. A terveket a vármegye már jóváhagyta.

*Siófok és Vidéke,
1924. okt. 5. 11 sz. 3. p.*

GOMBOS HUGÓ, SIÓFOK

FŐÜZLET: DARÁNYI TÉR 13. SZ. TELEFON: 20. - FIÓKÜZLET: FÜRDŐTELEP,
BATTHYÁNY UCCA 10. SZ. TELEFON: 23.

FÚSZER, BEL - ÉS KÜLFÖLDI CSEMEGE

Az I. világháborús emlékmű avatási ünnepsége 1925-ben

Mi van a polgári iskolával?

Ezt a kérdést adták fel nekünk az aggódó szülők és mi adjuk most ezt a kérdést fel annak, akit illet. Miért nem nyílik meg a polgári iskola és miért nem kezdődtek meg a beiratások aug. 27 én.

Siófokon Fortinger Etel igazgatónő vezetése alatt 3 év óta közmegelegedésre áll fenn egy magán polgári iskola, amelyhez községi segély címén a község tavaly a fűtés, világítás és házbérrel járult hozzá. A tanfelügyelőség, amely az iskola felett egyedül jogosult felügyeletet gyakorolni, teljes megelegedéssel nézte és látta az iskola működését.

-Mi történt tehát, hogy az iskola kapui ez évben nem fognak megnyitni?

Kérdést intéztünk az igazgatónőhöz, aki előadta, hogy az évenkénti szokásos segély elnyerése végett megjelent a község vezetőségénél és a már vele előbb közölt kívánságnak megfelelően - bár ezen kívánság jogosultságát el nem ismeri - benyújtotta kérvényét és az iskola költségvetését. Ezen költségvetés szerint az évi tandíj egyöntetűen kb. 1,100.000 korona lett volna. Amikor az ügy sürgős elintézését kérte, dr. Zsembery Gyula polgármester azt mondta, hogy hagyja ott a kérvényt, majd szept. hó 5-ike körül választ ad.

Amikor az igazgatónő közölte, hogy neki erre hamarabb van szüksége, hisz a beiratásoknak aug. 27-én meg kell kezdődniök, közölte vele, hogy a segélyt csak úgy helyezheti kilátásba, ha a siófoki

tanulók olcsóbb tandíjban részesülnek, mint a vidékiek és kötelező ígéretet kért arra, hogy a tandíjakat évközben emelni fogják.

Ő ezen kívánságot nem honorálhatta, mert ebben az iskolafenntartó autonóm jogának megsértését látta, amely jogot a község csekély évi 6,500.000 korona segélyéért fel nem adja, s így az iskolát - községi segély feltétel nélkül való megadása nélkül megnyitni nem tudja.

Dr. Zsembery Gyula polgármester azt a felvilágosítást adta, hogy az iskola igazgatónőjétől azt kívánta, hogy

költségvetést terjesszen elő és a siófoki tanulók tandíj tekintetében a vidékiekkel szemben előnyben részesüljenek, amely feltételhez hozzájárulni nem akar.

Mi úgy érezzük, hogy itt a személyi kérdések kikapcsolásával, ezt az ügyet haladéktalanul rendezni kell. Az iskola, a kultúra érdekében minden érdeket és személyi sértődöttséget félre kell tenni. Itt csak az a fontos, hogy a polgári iskola ez évben is működjön, mert ez a szülők ügye, mert ezt a kultúra és haladás megkívánja.

A község nem a tanulóknak, nem az iskolának, vagy az iskola fenntartónak hoz áldozatot, amikor azt a csekély községi segélyt adja, hanem a kulturának, amelyre bizony nagy szükségünk van.

Itt minden áldozatot meg kell hozni - fenntartás nélkül - mert a jövő generáció érdekében, még ha az véletlenül vilmatelepi lenne is, minden áldozat kevés, mert hisz a magyar kulturáról, a magyar jövőről van szó.

Siófok és Vidéke, 1924. szept. 14. 8. sz. 1. p.

Áll. polgári fiú- és leányiskola

négy-négy osztálya, fürdőidény alatt
előkészít tanulókat
a **középiskolák** összes tantárgyaiból.

Siófok község szabályrendeletet alkotott a penzióipar szabályozásáról

A szabályrendelet részletesen felsorolja azokat a követelményeket, amiket a közönség az üzemek iránt támaszthat. Fontos rendelkezése az, hogy "tilos a penziókban oly vendégek részére étellemezést kiszolgáltatni, akiknek a penzió-épületben lakásuk nincs". A szabályrendelet Siófokon hatban állapítja meg penziók

számát. Ezt kár korlátozni, de helyes volna kimondani azt, hogy penzió üzemnyitásra csak az kaphat engedélyt, aki saját helyiségekkel rendelkezik és saját maga vezeti az üzemet.

Veszprém vármegye alispánja a siófoki szabályrendeletet a többi megyebeli fürdőre is szándékozik kiterjeszteni.

Balaton, 1927. ápr. 4. sz. 50. p.

SIÓFOK FÜRDŐTELEPEN KOTSCHY FERENC

„SZENTLÉLEK“ GYÓGYSZERTÁRA

Telefon: 11.

Készít barna napbarnító olajat és barna napégetés elleni krémet.

Kaphatók az összes drogéria cikkek.

*Bel- és külföldi illatszerek,
kozmetikai és pipere cikkek.*

FOGAS NAGYSZÁLLODA SIÓFOK

Elsőrendő francia és magyar konyha, kitűnő fajborok.
Egész időny alatt elsőrendű cigányzene, ugyszintén minden este a Fogas táncpalotában az uri közönség táncol, Dávid Lajos fővárosi okleveles tánctanár vezetése mellett. Napi penzió előidényben 80.000 K. négyzseri étkezéssel. - Szives megkereséseket Schóber István, Fogas - szálloda tulajdonoshoz, Siófokra kérek.
Szolid, polgári árak.

A Vilmatelepi Fürdőegyesület a múlt évben kizárólag a legszükségesebb köztisztasági intézkedéseket végezte, az utakat öntöztette, a sétányokat tisztántartatta.

A legutóbbi közgyűlésen a sétányokra padokat rendelt, a gyalogjárdát készítteti, állandóan felfogadott ember az utakon lévő hulladékokat összegyűjti, a telepet hirdeti, mert olyan fenyes áll a nyaralók rendelkezésére, amilyen a Balaton parton kevés van. A villák száma ma már 237, a folyó évben új villák épülnek, tisztviselőknak is lehetővé van téve az építés azáltal, hogy 5 év alatt kell a telkek árát fizetni.

A múlt évben több emeletes villa

épült s most is több terv van kivitellel előtt.

A telep nevét az egyesület megváltoztatni kívánja, a szavazások folynak s előreláthatóan *Somogyfokfürdő* nevet viseli a telep. A névmegállapítás szakbizottsági ülésen történt, *K. Nagy Dezső* egyesületi társelnök javaslata a fenti név, mely győztesnek ígérkezik.

Az egyesületi fürdőhöz postát is kér, mert ez elengedhetetlen feltétele a fejlődésnek akkor, amikor ma már sokak előtt ismeretes a fürdő s ezen létesítménnyel nem lesz panasz a nyaralók részéről, hogy be kell a postára, Siófokra menni, s telefonállomás is létesítve lesz. Ezeket az egyesület a telep

rohamos fejlődése folytán kéri, mert minden remény megvan arra, hogy a fürdők egyike lesz a legnagyobbaknak s fekvése és fenyeve folytán a Balaton-part legszebbjei közé tartozik.

Mint a múltban, úgy a folyó évben is, a közigazgatás a fürdőn naponta hivatalos órát tart, adószedés is helyben van, úgy hogy semmi hátrányt nem szenved a nyaraló azért, mert a község 3 km távol van.

A község a fürdő fejlődése érdekében mindent elkövet, anyagiakkal segítségére van.

Fórizs János

*Balaton,
1929. jan.-febr. 1-2. sz. 20. p.*

Gőzhajók a Balatonon - előtérben a "Jókai"

A Balatoni Halászati Rt. téli kikötője az 1920-as években

Az ú.n. jégihalászat - Bemutató 1925-ben Mayer János földművelési miniszter tiszteletére

A Siófoki Fürdőegyesület

a mult hónapban tartotta közgyűlését Szücs Zsigmond elnöklésével.

Dr. Báder József titkár ismertette az ezévi jelentést: A fürdőélet itt fokozatosan fejlődik. A községnek kilátásba helyezett nagy állami kölcsönből a közmunkák egész sora valósul meg a jövő évre, különösen az állomási alagút terve. Az ehhez csatlakozó útvonalon megengedte az átjárást dr. Ertl József, a fürdő tulajdonosa. Így a község és a telep közvetlen, rövid kapcsolatot nyer a Balatonhoz.

Polgár Károly mérnök a Strandfürdő megjavítását sürgette.

Dr. Zsembery Gyula indítványára az egyesület átiratot intéz a hazai vasuti igazgatóságokhoz, hogy külföldi mintára adjon jegykedvezményt a nyaraló vendégeknek, akik egy hétnél tovább maradnak valamelyik fürdőhelyen. A három napra érvényes menettérti jegyek lejáratának meghosszabbítását is kéri.

Az egyesület előterjesztéssel fordult a minisztériumhoz a súlyos adók mérséklése iránt és a készülő vendégfogadó szabályrendelet módosítása tárgyában is.

Balaton, 1928. aug. 8. sz. 101. p.

Fabriczy Nándor SIÓ-UTCA 22.

~~~~~  
Fűszer, csemege, gyarmatárú ;  
bor, sör, likör, rum zárt palackban  
való eladása- denaturált szesz.  
M. kir. dohány és postai értékcikkek.

### Mentőszolgálat a Balatonon

Siófokról jelentik: A Vármegek és Városok Országos Mentőegyesülete az összes érdekelt községek bevonásával megalakítja kebelében a balatoni önkéntes mentőegyletet, így Balatonalmádiban és Siófokon fog létesíteni mentőállomásokat. E célból mentőházakat építenek, amelyeket a szükséges technikai eszközökkel felszerelnek, mentőcsónakkal ellátnak és a folyamórség legénységéből személyzetet bocsájtanak rendelkezésére.

Veszprémvármegye,  
1929. júl. 14. 28. sz. 5. p.

### **HUNGÁRIA MOZGÓ KERTMOZGÓ**

Nyáron: naponta új műsor. Kiváló szalonzene. Télen: vasár- és ünnepnapokon előadás. Válogatott elsőrangú műsorok. Fővárosi színvonal.

### Gépjárműves csendőrzárörök az országutakon

Siófokról jelentik: az autozó közönség régi óhajára, az országutak forgalmának ellenőrzésére gépjárművekkel felszerelt csendőrzáröröket szerveztek a csendőrség nyomozó osztályának keretében, a csendőrségi kerületek székhelyén. A próbajárörök a napokban már megkezdik működésüket a Budapest - Siófok - Keszthely vonalon. A legénység a motorkezelés és autóforgalmi rendszabályokból teljes kiképzést nyert.

Veszprémvármegye,  
1929. júl. 28. 30. sz. 5. p.

*Ha kellemesen és olcsón  
akar utazni,  
csak Siófokon béreljen  
**autót.**  
Telefon: 25.*

### Bemutatták a sajtónak a Siófok-Budapest közti műutat

Siófokról jelentik: Október 3-án volt a sajtóbemutatója a siófok-budapesti műutnak, amelynek már legnagyobb része elkészült. A miniszteri bizottság ismertette az egyes burkolási eljárást, amelyek szerint az utszakaszok elkészültek. A Balaton felendülését nagyban előmozdító műutat két hét múlva teljesen befejezve végleg átadják a forgalomnak.

Veszprémvármegye,  
1929. okt. 13. 41. sz. 5. p.

### *Balatoni emléktárgyak legolcsóbban beszerezhetők **BURG** üvegesnél, Darányi tér 7.*

Állandó nagy raktár táblaiüveg, porcellán és zománc edényben.  
Képkerekezés.  
Épület üvegezés.  
~~~~~

„RECORD“

**KENYÉRGYÁR
SIÓFOK FŐ UCCA 4.**
~~~~~

MINDENHOL KÉRJÜNK
„RECORD“ KENYERET!

Siófoki iparosok a 20-as években

1930-as évek

A balatoni kiállítások

Mindig jelentős esemény, ha a Balatonnal foglalkozó kiállítások megnyílnak. Legyen az műszaki irányú, termény, képző, vagy iparművészeti bemutató.

Amikor valami a gazdasági életben megakad, vagy menetében akadozni kezd, az életbenmaradás, az önfenntartás érzete azonnal munkába lép és mesterségesen igyekszik a megakadt gondolatkört új tevékenységre serkenteni.

A gazdasági válság megbénította az építkezést, de lelkes és tevékeny férfiak kiállítást rendeznek, hogy az építkezés iránt a kedvet felébresszék. Miután pedig az egész országban csak a főváros körül és a Balatonnál mutatkozik még építkezési kedv, nagyon helyesen, a Balaton legforgalmasabb helyén, Siófokon nyílt meg a Mérnök- és Építészegylet által kezdeményezett

"Így nyaraljunk a Balatonon" kiállítás.

Mindenki, aki érdeklődik a Balaton fejlesztése iránt, felfigyel erre a kiállításra, amelyen a magyar vál-

lalkozás, a magyar építőipar s a magyar építészet bemutatja, hogy a szakférfiak mit tartanak helyesnek, amikor a Balaton partján épülő nyaralók tervezéséről, a fürdőkultúráról, a kellemes és szép környezetben való nyaralásról van szó.

Mindenki, akinek szívében fekszik a Balaton ügye, lelkes készséggel és odaadással szolgálja a kiállítás és ezzel a Balaton fejlesztésének az ügyét.

A megnyitó ünnepélyen Váلكay Bertalan miniszteri tanácsos képviselte a m. kir. Kormányt, aki kifejezte beszédében azt a reményt, hogy erről a kiállításról indul el az új balatoni építészeti és fejlődés, amelyet mindenki óhajtván hisz és kíván.

Elismerését fejezte ki a sikerült kiállítás iránt, amelyen úgy a magyar építőművészet, mint az ipar, tehetsége szerint a legjobbat nyújtotta. A kiállítás augusztus 7-ig marad nyitva és a fürdőtelepek közönsége sűrűn látogatja.

Balaton, 1932. aug. 8. sz. 1. p.

Siófok: Az „Így nyaraljunk“ kiállítás bejárata

A Balatonújhelyi fürdőegyesület

mozgalmat indított a nagy fejlődésben levő fürdőtelepek önálló községgé alakulása iránt. A Balatonkilitől elválni szándékozó fürdőtelep 249 villatulajdonosa közül 227 írta alá a különválást kérelmező előterjesztést.

Előreláthatóan Balatonújhelynek önálló nagyközséggé való alakulásánál semmi nehézség fennforogni nem fog és a Balaton egy új, fejlődő községgel gyarapodik.

Ez már a harmadik új község a Balatonnál, de rövid időn belül az anyaközségektől még más fejlődő telepeknek az elválása is várható.

Balaton, 1933. nov. 11. sz. 86. p.

Világfürdő
kényelmét nyújtja

Siófok
Fürdőigazgatósága!

A gyakorlati idegenforgalom

Sokszor írtunk már erről a kérdésről, de nem foglalkoztunk vele annyit, mint amennyit megérdemel.

Indokolt, hogy újból elővegyük, mert igen nagyjelentőségű gazdasági érdekek fűződnek hozzá. Elméletben hiába emlegetjük, mily jó lenne, ha volna számbavehető idegenforgalmunk. A gyakorlatban kell megtennünk minden lehetőt, hogy eredményeket láthassunk. A legjobban átgondolt elmélet is keveset ér, ha nem tudjuk gyakorlati jelentőségét kidomborítani.

Ma sok balatoni kérdés egymás mellett fut, legtöbbször minden haszon nélkül; egymásról nem tudva és egymás szándékait nem ismerve. Ennek véget kell szakítani és megteremtteni az egységes akaratmegnyilvánulást. Ennek az érdekében kell gondoskodni arról is, hogy a legfontosabb idegenforgalmi helyünk, a Balaton, nemcsak a nyári három hónap alatt legyen keresett.

Szép az ősz a Balatonnál, szép a tavasz is, de

ugyanazt mondhatjuk a téli Balatonra. A természetkedvelők között nem egy akad, aki arról van meggyőződve, hogy a téli Balaton a nyárinál is sokkal szebb.

Mily kevesen ismerik pedig a téli Balatont! A városi közönség nagyon szívesen látogatná, a sportkedvelők százai, ezrei szívesen jönnének el a befagyott Balatonra, ha az ezirányban szükséges teendőkkel behatóbban foglalkoznánk.

Eljött az ideje, hogy a téli Balaton megismertetésének kérdéseivel törődjünk és gondoskodjunk arról, hogyha a nagy víz befagyott és alkalmassá vált a téli sportok űzésére, olcsó viteldíjak mellett, az északisark zordságára emlékeztető Balaton téli szépségeit is bemutassuk.

Hisszük, hogy az államvasutak igazgatósága, amely minden idegenforgalmi kérdést szeretettel szokott felkarolni, nem fog elzárkózni az elől, hogy a téli Balaton vonzó örömeiben a főváros kirándulni szerető nagy közönsége is részesedhessék.

Balaton, 1933. nov. 11. sz. 1. p.

A siófoki repülőtér bekapcsolása a légi forgalomba

a nyár folyamán megtörténik. Budapesttel állandó légijárat lesz. Siófok, Szeged, Kecskemét, Nyíregyháza, Debrecen és Wien között naponkinti járatot létesítenek.

Ezen ujitással járó nagy átalakítási munkálatokat rövidesen megkezdik.

Balatoni Kurir,
1935. febr. 25. 9. sz.

Műkedvelőverseny Siófokon

A *Siófoki Sport Egylet* rendezésében folyó hó 9-10-én a Balaton-szálló zsufoolásig megtelt nagytermében folyt le az évenként megismétlődő műkedvelőverseny.

A versenyen résztvettek

Siófokról: a Balatoni Hajósok Szent Miklós Egyesülete, a 466. sz. "Magyar Tenger" Cserkészcsapat, "Kis József" Izr. Ifjúsági Kör, a Siófoki Dalkör.

Ságvárról: Róm. Kat. Leányklub, és a Református Dalárda.

Siómarosról: Református Énekkar. Balatonzamárdi: Polgári Olvasó Kör. Kőröshegyről: Katolikus Ifjúsági Egyesület.

Balatonszentgyörgyéről: Református Legény Egylet. Balatonendréről: Polgári Olvasó Kör. Versenyen kívül résztvettek: Siófoki R. K. Legényegylet, Siófoki Sport Egyesület, Nagyberényből: Polgári Olvasó kör.

A verseny fővédnöke volt: Kenessey Pongrác dr. vezérpremegeyi főispán. Védnökök:

Berky Miklós dr. vezérpremegeyi alispán, Buda István dr., enyingi járási főszolgabíró, Brunner Vilmos, a BHRt. Vezérigazgatója, vitéz Sasváry István Siófok főjegyzője. Ertl József dr. Siófok Fürdőtelep vezérigazgatója, Kaáli Nagy Dezső ny. min. tanácsos és Wolmuth Imre siófoki plébános. A versenyen megjelent: Morvay Jenő dr. az országos magyar műkedvelő szövetség elnöke aki egyben a bírálóbizottság elnöki tisztét is ellátta.

A rendezés szakavatott és kifogástalan volt. A bírálóbizottság fáradságot nem ismerve, általános meglepedésre elfogulatlanul töltötte be szerepét.

A versenyzőket bírálat és díjazás szempontjából két csoportba osztották, ugymint: Siófokiak és vidékiek csoportjára. Siófokiak csoportjában

1. lett a Balatoni Hajósok "Szent Miklós" Egyesülete, Balázs Fülöp vándorserlegét és oklevelet nyertek.

2. 466. sz. "Magyar Tenger" cserkészcsapat ezüstplakettet és oklevelet nyert.

3. "Kiss József" Izr. Ifjúsági Egyesület bronzplakettet és oklevelet. Oklevelet nyert még a Siófoki Dalkör.

A vidékiek csoportjában:

1. Ságvári Róm. Kat. Leány Klub, mely Morvay Jenő dr. vándorserlegét és oklevelet nyert.

2. Siómarosi Ref. Énekkar, mely aranyplakettet és oklevelet nyert.

3. Balatonzamárdi-i Polgári Olvasó kör, amely ezüstplakettet és oklevelet nyert.

4. Ságvári Református dalárda

bronzplakettet és oklevelet nyert. Oklevelet kaptak: Kőröshegyi Róm. Kat. Ifjúsági Egyesület, Balatonkiliti Ref. Ifj. Kör és Balatonendréd-i Polgári Olvasó kör.

Egyéni alakításukkal sokan kiűntek s ezért oklevelet nyertek. Rendezésért dicsérő oklevelet kapott: Zákonyi Ferenc

Balatoni Kurir,
1935. márc. 15. 11. sz. 5. p.

Könyvtár és Kurszalón is berendezkedik a külföldiekre Siófokon

A Siófoki Fürdőcasinó Igazgatósága a casino könyvtárát - mely a Balaton legnagyobb és legértékesebb könyvtárainak egyike - nagy anyagi áldozatok árán a legújabb magyar művekkel egészítette ki.

A nagy külföldi idegenforgalomra és a magyar fürdőközönség sokoldalú érdeklődésére való tekintettel a magyar műveken kívül német, angol francia és az olasz irodalom legújabb alkotásait is beszerezte.

Siklós Zsigmond a casino kiváló és agilis igazgatója - ki most tért vissza hosszabb külföldi tanulmányutjáról - egy csomó külföldi szépirodalmi és társadalmi lapot rendelt meg a casino részére, hogy ezzel is kielégíthesse a fürdőközönség legmesszebbmenő igényeit.

Balatoni Kurir,
1935. márc. 27. 13. sz. 5. p.

A Siófoki Fürdő Kaszinó

Parti sétány 1937

Strandfotó 1937-ből

Az 1932-ben Siófokon létesített vízi-repülőiskola egyik hidroplánja

A folyamőrség motoros hajói

Csúzda 1937-ben

100 szobás szálló épül

Szombaton nyílik meg Siófok fürdőtelep

Az összes szállodák modernül átalakítva, hideg és melegviz szolgáltatással, csodásan átrendezett park sziklaflórájával és a legújabb építészeti stílusban kivitelezett üzletházzal a fürdővendégeknek nagy meglepetést fog nyújtani Siófok fürdőtelep. Junius 1-én külföldi nagy fürdők mintájára a Batthyány-utcában modern kurszalón nyílik meg, melyben a hazai és az összes külföldi ujságok és képes folyóiratok állanak a vendégek rendelkezésére.

A napokban jelölték ki az új 100 szobás szálloda helyét is, mely az előjelek szerint a Balaton legmodernebb szállodája lesz.

Siófok fürdőigazgatóságának mindenekfelett álló páratlan áldozatkészsége és vitéz Sasváry István főjegyző agilis közreműködése valóságos világfürdővé varázsolta Siófokot.

Baltoni Kurir, 1935. máj. 8. 19. sz. 1. p.

Nemzetközi kaszinót a Balaton mellé

Egy rég vajudó problémája a magyar társaséletnek a nemzetközi kaszinó. Álszemérmes gondolkodás, egyesek látszólagos védelme miatt, mindmáig probléma, óhaj.

Mialatt mi csendben busongunk és sóhajtozunk Balatonforgalmunk csekély volta miatt és keseregve keressük a jobb megoldáshoz vezető utat, addig osztrák szomszédaink egymás után valósítják meg mindazokat az intézményeket, melyek hivatva vannak az idegenforgalmat Ausztria felé irányítani és fokozni. Rövidesen megnyílik a harmadik osztrák játékkaszinó is, bizonyosságául annak, hogy a számítás bevált és az eredmények kézzelfoghatóan kitűnők.

Igy szerez magának jobb megélhetést a beáramló idegen valuta következtében Ausztria lakossága.

Hagyjuk a patópáli mentalitást és valósítsuk meg végre a hasznos hajtó téli-nyári idegenforgalmat biztosító nemzetközi játékkaszinót.

Könnyen megoldható lehetne a kaszinó ügye egy kis jóakarattal, mivel Siófok szépségéről híres fürdőkaszinója erre a célra könnyen átalakítható volna, annál is inkább, mert jelenleg ez nemcsak a Balaton, hanem ugyyszólván az ország egyik legszebb helye, mely jelenleg is rengeteg idegent vonz a Balatonhoz.

Baltoni Kurir, 1935. júl. 3. 27. sz. 3. p.

Hírek

Az orvos hét vendégei Siófokon

Kedden délután a Kelén hajóval mintegy 250 orvos és hozzátartozó érkezett Füredről Siófokra látogatóba. Siófok kikötőjében az illusztris vendégek fogadására megjelent a fürdőigazgatóság részéről Ertl István igazgató, Pick Benő dr. főorvos. A község orvosi kara teljes számban, Brunner Vilmos kormányfőtanácsos, a BHRT vezérigazgatója és sokan az érdeklődők. A vendégeket Pick Benő dr. főorvos üdvözölte kartársi szeretettel, majd a Fürdőigazgatóság pompás uzsonnán látta vendégül. Megtekintették a város nevezetességeit, az új viharjelző tornyot. Az esti órákban vidám hangulatban tértek vissza Füredre.

A viharjelzés és vízbőlmentési szolgálat

megtekintésére folyó hó 22-én, szerdán délután egy órakor 26 nemzet képviselője érkezik Siófokra. A nemzetközi vöröskereszt-egylet tagjai megtekintik az új vihartornyot és a jelzőbolyákat. A bemutatón közreműködnek a siófoki Révkapitányság egységei és a siófoki vízi leventeszakasz.

Testnevelési bemutató lesz Siófokon

folyó hó 26-án délután fél három órai kezdettel a sportpályán. A bemutatót részt vesz az állami polgári iskola, a Leventeegyesület és a Szent Imre Kör ifjúsága. A bemutató iránt igen nagy az érdeklődés.

A siófoki villamos székház építkezési

munkálatait, pályázat útján, ifj. Farkas János siófoki építész-mérnök, építkezési vállalkozó nyerte el.

Baltoni Kurir, 1935. máj. 22. 21. sz. 7. p.

~~~~~  
Az előkelő társadalom és művészvilág
Földes
MARGIT CRÉME-t
használ!
~~~~~


A Balaton legujabb konkurensze: a novai strand

Nován, az egyébként kedves kis határmenti falucskában összeült a kupaktanács és strandfürdőjük propagálására kiadott egy ismertetőt, melyben a következők olvashatók.

*"Jöjjön, kérjük Novára a nyáron! Itt nemcsak jó, de "közvetlen" is a levegő.
Nem fogja magát idegenül érezni. Meglássza, teste, lelke megifjodik szabadsága alatt.
Balatont, mozit, színházat mi nem nyújthatunk!
Ez falu, de mint ilyen, rendes. Józan és szíves a nép itt, aki nem sandit félszeggel az
"urra", mert tisztában van vele,
hogy az is épügy kétlábbon jár, mint ő, - csak másként keresi kenyerét.
A Balaton?*

*Mint divatbemutató bizonyára elsőrendű hely, de a vize? Hiszen felforr a sok fürdőzőtől.
Az ha kijön a vizből, ott éktelenkedik néhány fonnyadt nyárfa és platán, - azután jön
Somogy a maga Szahara-szerű sivatagával. Sehol egy nyugodt sarok, egy kirándulólhely.
Nálunk egy perc alatt a fürdőben van (ennek tisztább a vize, mint a Balatoné). Innen
csak egy kőhajítás a fenyves. Erdő. Legelővel és madárdallal. - Ez nem kávéházi előkert
az Andrassy-uton."*

Bizonyára igaza van a falu bölcseinek és ha Nova ilyen nagyszerű hely, akkor a magas kormány miért köl-
tekezik a Balatonra? Mennyivel célszerűbb lenne a pénzt Novára küldeni.

Hogy a Balaton vize felforr a sok fürdőzőtől? Bár adná az Isten, hogy ennyi vendégünk legyen.

Nem tudjuk ki a szerzője ennek a szörny-szövegezésű "ismertetésnek". Bennünket nem is érdekel, de biz-
tosan hisszük, hogy érdekelni fogja a felettes hatóságokat, mert egy ilyen ismertetőt kiadni a Balaton
rovására, több, mint ostobaság: bűn, amiért büntetés jár.

Reméljük, ez a szomorú eset intő példa lesz a hatóságoknak, hogy bármelyik vidékről kiadott ismertetőt a
jövőben előzetesen szigorúan felül bíráljanak.

Baltoni Kurir, 1935. jún.12. 24. sz. 2. p.

Ez aztán a nyaraló!

Igy kell hirdetni! A szöveget mi úgy vágtuk ki valahonnan s most okulásul továbbadjuk. Tessék csak kivág-
ni, jövőre eltenni s felhasználni. Eredmény: holt bizonyos.

*Értesítem a vármegye igen tisztelt közönségét, valamint összes cimboráimat, hogy a közvetlen
erdő mellett fekvő, természeti szépségekben ragyogó nyaralómat megnyitottam stb. stb. Ha idegei
felbomlottak, vagy hitelezői elől menekülni akar, ez a legalkalmasabb hely, itt incognitóban is
megjelenhet, mert az erdő sűrű lombja némaságával rejtegeti a kétségbeesett vigasztalást
keresőket.*

Baltoni Kurir, 1935. aug. 10. 6. p.

Idegenforgalom a Balatonon

Kiküldött munkatársunk jelenti, hogy a balatoni idegenforgalomból Siófok vette ki legjobban a részét. Ezt Siófok köszönheti az évek óta tartó megszakítás nélküli propagandájának, de köszönheti azon elv szem előtt tartásának is, hogy "legjobb propaganda a megelégedett vendég".

A Siófokra érkező idegenek menedzselése annyira tökéletes, hogy ezt követni és tanulmányozni egyéb balatoni helyeknek is érdemes volna.

A sok apró figyelmesség, amellyel az érkező idegeneket ellátják, mind alkalmas arra, hogy az idegenek szeretettel emlékezzenek meg a Magyarországon látottakról és mindenütt felhívják ismerőseik figyelmét Magyarországra, de főleg a

balatoni kulturára és a nyaralás szépségére.

A Siófoki Fürdőfejlesztő Rt. kiváló szervezete nagyszerűen bevált módszerrel teszi felejthetlenné a külföldiek ottartózkodását. Idegenek érkezését a pályaudvaron üdvözléssel fogadják; hoteljait, éttermeit s az idegenek asztalait megfelelő zászlókkal látja el.

Minden nyelven meglévő ismertető füzetekkel, virágokkal, a Balatont szimbolizáló jelvényekkel kedveskedik; balatoni borral és paprikamentes ételekkel teszi élvezetessé a magyar konyhát s elégti ki a gourmanok minden igényét.

Balatoni Kurir, 1935. aug. 21. 34. sz. 1. p.

Magyarország kormányzója Siófokon

Hétfőn délelőtt Siófokra érkezett Horthy Miklós kíséretével, ahol a fürdőtelep igazgatótulajdonosa, dr. Ertl József köszöntötte a község vezetőségének élén. A főméltóságú úr körülbelül egy óra hosszat tartózkodott Siófokon és a helyi notabilitások kalauzolásával megtekintette az egész fürdőtelepet.

Tizenhét év óta - amikor a kormányzó nemzetmentő útjára Siófokról elindult - nagyon sok történt a

fürdőtelepen és a Főméltóságú úr is megállapítva és megcsodálva a nagy kulturmunkát, felette a legnagyobb megelégedését fejezte ki.

A Kormányzó úr megtekintette 17 év előtti lakását is, majd kíséretével együtt özv. Sztaszerné földbirtoára utazott Kerekibe, ahol vadászatot vett részt.

Balatoni Kurir, 1935. szept. 11. 37. sz. 1. p.

Képek a balatoni sporthétről

Ahogy változott a siófoki időjárás, úgy hullámozott a versenyzők és a zsűri kedélyállapota is. Ha fújt a szél, esett az eső, metsző zord volt a hangulat is. A galambblövők ismert galambepéje, a vitorlázók hajókötélidegei, a motorosok begyújtott kedélye, emelkedett-süllyedt az időjárás szerint. Ha kisütött a nap, az éttermekben jó lett a kiszolgálás, puhák lettek a szállodai ágyak, jól játszott a zenekar, a pályák ideálisak ; rokonszenves, szimpatikus emberek sűrögtek-forogtak mindenhol.

*

A pályaudvar Siófokon fellobogózva, folyamörzenekarral várta a különvonatokat. Erre a nagyszerű fogadtatásra ugrott le az utolsó pillanatban egy Velencébe utazó fiatal házaspár az esti gyorsról.

*

Siófokra a benszülöttek sem ismertek volna rá. Kiöltözött, kiparádézott. Tele lobogóval, virágokkal és a sok-sok világszép asszony, remek toilettek, mint egy nagyvilági fürdő filmjelenetei peregetek le. Reggeltől estig ; ötórás teák, estélyek, fogadások, bankettek, egymásután megállás nélkül.

*

A rendezőbizottság fővédnöke, Albrecht királyi herceg népszerű alakja hol itt, hol ott tűnt fel, egyik vagy másik csoportnál. Intézkedett, szorgoskodott s a sporthét rendkívüli sikere személyes részvételének eredménye. Estéknént bridge-partik alakultak ; Albrecht főherceg nagyon jó játékos és szívesen játszott néha a késő órákig is.

*

Wenkheim, Apponyi, Csáky, Somsich, Széchenyi, Zichy, Vay, Zichy-Rubido, Salm, Teleky, Festetich, Esterházy, Andrassy, Seiler (osztrák) stb. grófi családok, ezenkívül Odeschaly Miklós herceg, Festetich György herceg, Brownin mecklenburgi herceg, Lichtenscin hercegnő, Rohan herceg és társasága és a magyar arisztokrácia és főuri világ még számos tagja népes társaságukkal mulatozik a Sporthéten.

*

A politikai életből ott láttuk a lovas cocour gyönyörű zöld gyepén: Reményi-Schneller Lajos, Gallasz Rudolf, Bánsághy György, vitéz Hadnagy

Domonkos, Hertelendy Miklós, vitéz Csicsery-Rónay István, Oetl-Pálffy Dénes stb. országgyűlési képviselőket s Ilovszky Jánost, a Baross Szövetség elnökét.

*

A matrózkocsmában reggelenként a galambblövők és vitorlások kedves magyaros mulatozásokat rendeztek. Kétórás csárdások (az angol, német és osztrák dámákkal), bus hallgató magyar nóták, hosszú reggeli séták a mólókon a felkelő nap elé, fejezték be a hangulatos éjszakákat.

*

Ötven csendőr, ötven levante, tíz folyamőr, ötven cserkész, tíz detektív vigyázott a rendre példás és végtelenül előzékeny formában. Nem is volt seholy közbelépésre szükség.

*

Az autópark-helyen néha 10-15 nemzet autói állottak egymás mellett a Touring Club és a Királyi Magyar Automobil Club örömeire. Márkás kocsik mellett nagy világjáró autóbuszok, autocarok állottak Londonból, Milánóból, Párisból.

*

A rendezés rendkívüli nehéz munkáját Tormay Géza BIB elnök vezetése mellett egy kisebb bizottság: Máry Dezső, gróf Zichy Nándor és Tóth Lajos intézték nagy szeretettel és hozzáértéssel.

Kár, hogy az időjárás nem kedvezett, mert akkor - mint a jelekből látszik - oly nagyarányú vendégjárás lett volna Siófokon, Füreden és Földváron, amire még nem volt példa a Balatonon.

Balatoni Kurir, 1935. szept. 25.

Siófokon új hidroplán-kikötő, egy állandó lovas és galambblövő pálya épül.

A tulajdonos Ertl-Testvérek a kaszinóval kapcsolatban mintegy 800 személyt befogadó színházi előadóterem építését is tervbevétték.

Balatoni Kurir, 1935. nov. 20. 47. sz. 1. p.

A siófoki sporttelep, a kertmozi és a yacht-klub épülete a 30-as években

A kikötő épülete és a csónakkikötő 1930-as évek

A Sió hajózása

KÖZISMERT, hogy a Sió medrének a kibővítése két okból szükséges. Az egyik, hogy vele a Balaton vízmedrét szabályozni lehessen, a másik pedig, hogy a csatorna hajózási célokra legyen felhasználható.

A szabályozás előtti Siómeder annyira szűk volt, hogy az olyan időkben, amikor a Balaton természetellenesen felduzzadt, a felesleges vizet lebocsátani, áradás veszélye nélkül, nem volt lehetséges. Ezért kellett a vízmedert bővíteni, hogy a tapasztalatok szerint időközönként mutatózó vízfelesleget, károkozás nélkül, le lehessen vezetni, ha pedig a csatorna kibővítés megtörténik, természetesen dolognak látszik, hogy a hajózási célokra is felhasználják.

A Balatont a Dunával összekötő csatorna olyan víziutat képezzen, amelyen a zalai részen található nagymennyiségű, kiváló építő- és útikő olcsón szállítható le a kötelen, alföldi vidékekre. Ahonnét viszont különböző gazdasági és élelmiszercikkek érkehetnek. Miután azonban a Balaton és a Sió dunai torkolata között meglehetősen nagy vízszin különbség van, a Sió medrében több zsilip készítés szükséges, hogy hajózható vizet kaphassunk és a vízeresztést bizonyos korlátok közé szoríthassuk.

Az a közgazdasági felvirágzás, amely a csatorna víziületének megindultával remélhető, indokolja az államhatalom mielőbbi, cselekvő elhatározását.

Balaton, 1935. dec. 12. sz. 1. p.

A köteléki bizottság ülése

ABALATON legfontosabb eseménycsoportjai voltak a Veszprém, Bakony, Balaton ünnepei, a siófoki sporthét, a füredi borhét, az almádi, a keszthelyi, balatonfüredi, balatonföldvári stb. sportnapok.

Az események azt bizonyítják, hogy ma már nem nehéz tömegeket lehozni a Balatonra éjjeli szállást azonban csak szeptember elején lehet az egyik napra jövő idegen tömegeknek biztosítani. A szövetség évtizedek óta szeptember elejére teszi az ünnepi hetek rendezését, mert ez az érés legfőbb ideje és a terménykiállítások ekkor nyújtanak bő láttnivalót.

Ezzel szemben Sümei Vilmos kormányfőtanácsos, fürdőegyesületi elnök, azt a nézetet vallja, hogy az ünnepeket június havában kellene lefolytatni, amikor leghosszabbak a napok és amikor még nincsenek a fürdők megtelve.

Kívánatosnak látja továbbá, hogy az idegenekkel érintkező posta és vasúti alkalmazottak között idegen nyelvet bírók is legyenek. Purébl Győző dr. fürdőegyesületi elnök az elmúlt nyár drágasága ügyében szólal

és az a nézete, hogy a piaci árak megállapítása érdekében közreműkölni volna szükséges.

A téli program megvalósítása csak a sportegyesületek bevonásával történhetik. Ennél a kérdésnél számot kell vetni az elhelyezkedési lehetőségekkel és több napra csak akkor lehet nagyobb tömegek szállását biztosítani, ha az erre leginkább berendezett Kenese, Almádi, Balatonfüred-fürdők közös akarral készítik elő a teendőket.

A balatoni különleges sporteszközök: a vitorlásszán és a fakutya, már elégséges számban áll rendelkezésre, hogy nagyobb csoportok kedvtelését ki lehessen elégíteni.

Kívánatosnak látszik a tél folyamán néhány filléres vonatnak az indítása is, abból a kettős célból, hogy a Balaton befagyása esetén a téli sportok iránt kedvet ébresszünk, másrészt pedig, hogy az elhagyott villákat a tulajdonosok kedvezményes eszközökkel tudják megtekinteni.

A bizottság előterjesztést tesz ilyen téli filléres vonatok engedélyezése iránt.

Balaton, 1935. dec. 12. sz. 90. p

Köszállítás! Vontatás! Személyszállítás!

Balatoni Hajózási Részvénytársaság.

Igazgatósági Iroda:

Télen: Budapest, Mészáros-u. 19.

Nyáron: Andrásy-u. 15.

Telefon: Aut. 524-90

Telefon: 13.

Kirendeltség: egész éven át Siófok-hajóállomás.

Szállít - Vontat - Állandó kőraktárakat tart.

Motoros luxus hajóin séta-, kiránduló-, és átkelő utazások.

Iskoláknak és általában csoportos kirándulásoknál jelentékeny kedvezmény!

A jelentés

Tisztelt Közgyűlés!

31 éve mult annak, hogy Siófokon Széchényi Imre gróf elnöklése mellett a szövetség megalakult. Ez alatt a három évtized alatt nagyon sok történt a Balatonnál.

A fürdőhelyek a somogyi parton jóformán már összeérnek és a jelenlegi vezetők szinte vállvetve törekszenek arra, hogy a határokat jobbról és balról minél jobban kiterjesszék.

Lassanként a partmenti házak egybekapcsolódnak és Aligától Balatonszentgyörgyig az egész alsópart a villák és villakertek sok ezrének a sorozata lesz. Évenként mintegy 3-4 millióra tehető az az összeg, amit a szerető gondoskodás új kis épületekbe és kis kertekbe beruház. Nem számítjuk ide azokat a ma még szórványosabb, erőteljesebb beruházásokat, amelyek mindig nagyobb jelentőségűek lesznek.

Az a természetes helyzet, amely Budapest és a Balaton között van, ki fogja fejleszteni mindazokat a lehetőségeket, amelyek a főváros népét a Balatonnal összekapcsolják.

Ma már a felső- és alsóparti vasúti vonalakon egy millió az évenkénti utasok száma, amelyet ezelőtt 30 esztendővel el sem mertünk képzelni. És mi lenne még, ha az anyagi erők könnyebben és nagyobb mértékben csurogtak volna a Balaton emelése érdekében.

Elmondhatjuk, hogy ami a Balatonnál történt, azt az állami akaraton kívül a kisemberek

sok-sok szeretete hozta össze.

A számító vállalkozók soha nem tekintették a Balatont olyan területnek, ahol a tőke jó kamatozása biztosítható.

Ma már ott tartunk, hogy remélhetjük az ingó nagytőkének a figyelmét is. Magyarország látogatása divatos lett a külföldiek előtt, ami bizonyítja azt, hogy az idegenforgalom terén nekünk is vannak lehetőségeink.

Amit évekkkel ezelőtt el sem mertünk hinni, hogy az osztrákok tömegesen jöjjenek hozzánk, az ma már valóság. És ha köztudatba megy világszerte, hogy a Balaton mennyire jó hatással van a fejlődő gyermek-sereg egészségére, bizonyos, hogy a vagyonos külföldiek nemcsak megismerik, de tömegesen is fogják látogatni a Balatonvidéket. És ahol a vagyonos tömeg megjelenik, ott jólét terem és a jólét nyomán a fejlődés, virágzás minden tünete feltalálható.

Ha visszagondolunk az első elindulásunkra és arra a rengeteg eszmecekerére, szócsatára és gyakorlati tevékenységre, amely bennünket három évtizeden keresztül mozgatott, be kell látnunk, hogy mindez nem volt hiába, mert ha egyebet sem cselekedtünk volna, minthogy állandóan beszéljünk és beszéltsünk a Balatonról, akkor sem végeztünk volna haszontalan munkát.

Balaton, 1935. dec. 12.sz. 91. p.

A siófoki csónakátemelő

A Balatoni Szövetség előterjesztésére, a földművelésügyi minisztérium a siófoki táblás zsilipnél, csónakátemelőt készített azok részére, akik a Dunán leereszkednek a Sió torokig és onnét a 123 km-es Sión feleveznek a Balatonba.

Mélyebb járatú és nagyobb motoros csónakok csak magasabb vízállás esetén közlekedhetnek a Sión.

Az átszállítás lebonyolítására a minisztérium csónakkihúzó helyet létesített és csónakátszállító kocsikat bocsátott rendelkezésre, miután az átemelésnél mintegy 1300 m hosszúságban szárazon kell a csónakot szállítani.

A hajókihúzó hely használatáért evezős csónakok után 1 pengőt és külön mázsánként még 50 fillért kell fizetni.

A súlyosabb motorcsónakok szállításához lófogatú fuvar szükséges, amelynek díja 5 pengő.

A segédnapzárások díja fejenként rendszerint 1 pengő. 10 mázsánál súlyosabb hajót nem lehet átszállítani. További tájékoztatást a m. kir. Siófoki kikötő felügyelőség nyújt.

Balaton, 1937. jún. 6. sz. 46. p.

~~~~~

Az újonnan elkészült rózsakert 1931-ben

Palace és Astoria pensio a hajóállomással

A Strandfürdő az 1930-as években

1940-es évek

A „Víg Hajós“ vendéglő hirdetése

Balatonpart az 1940-es években

Siófok első fürdőorvosa az 50 éves Siófokról

Irta: Dr. Margittay Richárd

Az 1943.-ik háborús esztendő a jubileumnak éve a Balatonparton. Lapunk 1942. nov. 19.-i számában írt cikkemben gyűjtöttem össze az adatokat annak igazolására, hogy Balatonfüred idén ünnepelheti fürdőmivoltának 200 éves évfordulóját, ezúttal viszont Siófok esetében utalhatunk arra, hogy 1943. június 18-án lesz 50 éve annak, hogy mint "Balaton-gyógyfürdő" hivatalosan is megnyílt.

Dr. Preysz Kornél 1894-ben megjelent "Siófok Balatonfürdő és gyógyhely 1893-ban" című, Eggenbergernél kiadott 32 oldalas füzeté ismerteti a "legújabb tófürdő" berendezését, nagy dícsérettel emlékezve meg a közönség legmagasabb igényeit is kielégítő munkálatokról, amelyeket Ray Rezső, a neves építész tervezett.

Dr. Preysz adatai szerint 1891. április havában alakult a "Siófok Balaton fürdő és szálloda rt." Glatz Henrik, a budapesti Franklin irodalmi társulat megalapítójának kezdeményezésére. A 250000 forint alaptőke, 2500 darab egyenként 100 forintos részvényekből állott. Az alapkövet 1891. május havában tették le, 1892-ben 2 szálloda (Hullám és Sió) építése és a fürdőpark is teljesen be volt fejezve.

A fürdőtelep területét, 60 holdat, a veszprémi káptalantól vásárolták meg s kb. 500000 forint befektetéssel töltötték fel, óriási munkával. 1893-ban a szálló belső berendezése elkészült s a Belügyminisztérium 47.570/1893. szám alatt a gyógyfürdői elnevezést is engedélyezte.

A fürdőtelep ünnepélyes megnyitása mint fentebb említettük, 1893. június 18-án történt, melyre a kb. 300 előkelő vendéget külön vonat szállította le a fővárosból.

Mindjárt az első évben 1403 fürdővendége volt Siófoknak, Füreden 2800 - ebből 40 idegen, főleg Ausztriából, de akadt angol is és egy mexikói is. A gyógydíj hetenként 2 frt-ot tett ki. Az éttermi árak megfeleltek a budapesti előkelő éttermek árainak, de már voltak 10 napos jegyfüzetek is, melyek 50 frt lefizetése ellenében 10 napi teljes ellátásra jogosítottak.

Siófok volt akkor az egyedüli magyar fürdő, melyet a világhírű Cook utazási iroda az angol kékutasok figyelmébe ajánlotta. "Minden szállodai szoba

villamos ernyővel volt ellátva, a világítás is - a szobák kivételével (!) - a szállodák minden helyiségében elektromos fényvel történik".

A szállodák kezelése a bpesti Hungária Nagyszálloda mintájára házilag történt, az igazgató a CANNESI és INTERLACKI szállók tulajdonosa volt.

A fürdőjogot a társaság 1893-tól számított 50 évre bérbevette a veszprémi káptalantól, a fürdés cölöpökre épített 120 méter hosszú hídon a Balatonba vas síneken betolt fürdőház használatával történt, külön a nők s külön a férfiak számára. Néhány eredeti ostendei fürdőkocsi is rendelkezésére állt a fürdővendégeknek.

Mindjárt az első évben vitorlás- és lóversenyt is tartottak Siófokon, amelyen Albrecht Salvátor főherceg is megjelent.

A dr. Preysz - féle füzet tehát eléggé kimerítő képét adja az 50 év előtti Siófok életének, de érdekesebbnek tartottam, ha még egy élő szemtanú mondhatná el, az akkori régi világbeli tapasztalatait. Így megtudtam, hogy az 50 év előtt megnyílt Siófok első fürdőorvosa még jó egészségnak örvendő, életben van, s budapesti ügyvéd fiánál tartózkodik. Nem kellett sok Nick Carteri tehetség hozzá, hogy nemsokára szemtől szemben üljek dr. Zalai Sámuel ny. tb. megyei orvossal, aki tanulmányainak a híres bécsi Allgemeine Krankenhausban való befejezése után mint Siófok községi és MÁV orvosa 1888-tól, 1929-ig, tehát 41 évig lakott Siófokon s 36 évig volt ott fürdőorvos.

Dr. Zalai eleven reklámja lehet a Balatonpart gyógyhatásának, mert ámbár jelenleg 83 éves, kifogástalan testi és szellemi frissességnek örvend s pontosan emlékezik az 50 év előtti nevezetes eseményre.

Szerinte a fürdő megalapításának gondolata Glatz Henrik tőzsdebizományostól indult ki, aki atyja volt a ma is élő nemes festőművésznek Glatz Oszkárnak. Tervének megnyerte Burchard-Bélaváry Konrád főrend tagot, Juszek Tivadar, a Ganz gyár tulajdonosának sógorát, Flesch Tivadar festőművészt, Zichy Mihály vejét, Sonnenberg Imre gazdag bpesti gabonakereskedőt, ezekből állott a fürdő rt. Henrik D.V. osztálymérnök is tevékenyen részt vett benne.

A fürdőtelep jelenlegi területe hínáros mocsárból állott. Aligáról építettek ideiglenes vágányt s vonaton hordták oda az ott lebontott egész hegy anyagát. A feltöltést Bonatti nevű olasz vállalkozó végezte.

A szállodákat Stobbé Ferenc és Strausz Győző mérnökök építették, de a feltörő víz elöntötte a pincéket, úgyhogy csónakázni lehetett bennük. Ezt a hibát később Cholnoky Jenő utmutatása szerint kiküszöbölték.

A szállodák első tulajdonosa Ritz Konrád svájci vendéglős, francia ember volt. A Központi Szálló 2 évvel később, 1895-ben épült.

A vasutról levezető út mentén, annak tengelyében volt a fürdőház, középen deszka válaszfalal, ettől jobb oldalra volt a férfi, balra a női osztály. Ezt tavasszal betolták a vízbe, ősszel visszahúzták. Az első villatulajdonos volt Thán Mór festőművész fivére.

Akkoriban a villákat ferdén a vízpartnak építették, hogy jobban lehessen látni a vizet. Beksics Gusztáv, Jókai Mór, Bánffy, Szilágyi miniszterek mindjárt az első évben meglátogatták a fürdőt, de különösebb megnyitó ünnepély görög tűzzel, bankettel stb. nem volt, csak az alapítók Burchard-Bélaváry, Fuszek, Flesch stb. voltak jelen. Flesch Tivadar villája ma is megvan; felesége Zichy Sonja volt, a világhírű festő leánya. Ennek leánya tehát a művész unokája Hosch Lucy, Csicsery István országgy. képviselő felesége, aki a villa mai tulajdonosa. Akkoriban Zichy Mihály másik leánya, Mása is odajárt anyjával. De maga Zichy Mihály sohasem volt Siófokon. Többször járt azonban Siófokon Stefánia főhercegnő sok magyar mágnás kíséretében.

Kellemetlen kalandja volt 1894-ben ott Blaha Lujzának, akit férjével, báró Splényivel és leányával Sárival, vitorlázás közben vihar kapott el. A szélvész a csónakot a partra csapta, a hullámok a mólón is átvágták magukat. Futva mentünk a hajótöröttek segítségére, csónakjuk felfordult, az evezők is kiestek - meséli dr. Zala - vállunkon hoztuk ki Blaháékat, én vettem őket kezelés alá, de a művésznő az eset után még hetekig gyöngékedett s többé sohasem ment a Balatonra vitorlázni.

Jókai feleségével, Nagy Bellával 1903-ban élete utolsó nyarát is Siófokon töltötte. A Braun-villában lakott, amelynek falán emléktábla hirdeti a költőfejedelmének utolsó lakhelyét. De a tábla oly magasan van elhelyezve, hogy alig lehet látni.

Eötvös Lóránd, a nagy tudós, a 90-es években szin-

tén Siófokon végezte kutatásait a gravitációs ingával. A mérések télen történtek a tó jegén. A Fogasszállóban lakott, a jégen volt összerakható sátra, szánon vitték számára az élelmet.

A szállók mindig zsúfolva voltak, de a rt. mégis tönkre ment, és feloszlott, mert a vezetés nem volt szakszerű. A részvényesek elvesztették pénzüket. Az Olasz Magyar Bank vette át a részvényeket, de a kommun alatt "fehér pénzért" ők is eladták Ertléknek, akik bizonyonnyal igen jó üzletet csináltak...

Várady Gyula, aki azelőtt a fürdőtitkár volt, lett később a tulajdonos, a pesti Royal szálló igazgatója volt. Volt ott egy Fritz nevű kertész is. Ez mesterseges virág szigetparkot akart csinálni. Épített egy csatornát a Balatonból a Sióba, de nem sikerült a terv, mert a víz visszafelé kezdett ömleni s lerombolta a csatornát.

Színház is volt Siófokon, először a Karpelesz féle vendéglő kertjében, azután a Központi Szálloda háta mögött: ez 1908-tól 1928-ig állott fenn, azután lebontották. Az öreg Latabár is játszott benne, Biller Irén pedig ott kezdte a pályáját.

A kis szeplős Kapstein gyerek is ott szaladgált, akiből később Kálmán Imre néven hírneves operett zeneszerző lett. Akkoriban bizony senki sem nézte volna ki belőle a nagy zenei tehetséget!

Elmondja még Zalai doktor, hogy irodalmilag is terjesztette Siófok hírét, cikkeket írt pesti lapokba s az Orvosi Hetilapba 1893-ban. Ő volt a szónoka annak a küldöttségnek is, mely Darányi Ignác miniszter elé járult a fürdőtelep és község világításának, csatornázásának és aszfaltozása érdekében 1913-ban: meg is kapták az e célra kért 40000 koronát.

Még a kommünnel kapcsolatban is vannak érdekes visszaemlékezései:

három vörös kényszerítette, hogy mint községi orvos Fokszabadiba menjem velük kocsin asszen-tálásra, de ő mindenkit "alkalmatlannak" minősített a vörös hadsereg számára. Mégsem kerülte el, hogy visszafelé jövet a parasztleányok lesből rá ne lőjenek a veszprémi káptalantól elsajátított "vörös" kocsira s csak nagy ügyel-bajjal tért vissza lakására ...

A Horthy gyerekek és Paula kisasszony csak az ő fürdőkabinját szerette használni, mert annak padlója faráccsal bírt, nem lett homokos a fürdősök lába. A Kormányzó Úr a Tanhoffer féle villában lakott,

aki a budapesti egyetem híres orvos tanára volt. A fürdő jubileumát pedig azzal találná legméltóbbnak megünneplendőnek, hogy a villa falára emléktáblát tegyenek, annak megörökítésére, hogy innen indult el Kormányzó Urunk diadalmas budapesti útjára!

Ekként egészíti ki Zalai doktor kitűnő memoriája érdekesen dr. Preysz adatait, aki akkor miniszteri fogalmazó volt a belügyminisztérium közegészségügyi osztályában.

A maga részéről hosszú fürdőorvosi prakszisa alatt a Balaton legfontosabb gyógyhatását főleg a gyermekkori vérszegénység és a különböző ideg-betegségek eseteiben tapasztalta. A drasztikus tengervízzel szemben a Balaton hűvös-langyos vize jobb és csillapítóbb hatású, amit - szerinte - vizének

és homokjának rádium tartalma is fokoz.

-Bár e - gyógyhatásai folytán a fejlődés akkora fokát érte el, mint kevés fürdő az országban, hiszen az idény alatt állandóan zsúfolva van, mégis elkelne Siófokon még néhány új szálloda is... - mondja.

A háborús idők, mint kezdetben is írtuk, csakugyan nem kedveznek a zajos ünnepléseknek. De az idej 50 éves jubileum alkalmára az Igazgatóság, nézetünk szerint is legméltóbban azzal tehetné az évfordulót ünnepléssé, ha 1943. június 13-án a Tanhoffer villa falára elhelyeztetné az új Magyarország megalapítását hirdető Horthy emléktáblát!

Balaton Kurir, 1943. jún. 17. 1-2. p.

A BALATONI SZÖVETSÉG ÜDÜLŐHÁZSZÖVETKEZETE

~~~~~

ÚJ ÉPÜLETÉBEN MÉG NÉHÁNY
ALAPÍTVÁNYI SZOBA JEGYZHETŐ.
EDDIGI ÉS SZÖVETSÉGI TAGOK
ELŐNYBEN RÉSZESÜLNEK

Megnyílt a balatonújhelyi Regős Mozi

Siófokról a közforgalomnak nemrég átadott új Sió-hídon áthaladva, Somogy megye első fürdőhelyére Balatonújhelyre érünk, melyet kies szép fekvésénél, szőlőhegyi és balatoni ózondús levegőjénél és messze kiterjedő, gyermekeknek is kitűnően alkalmas fürdőstrandjánál fogva nagyon sok nyaraló szokott évente felkeresni.

Ezek a nyaralók, valamint a még sokkal nagyobb távolságban levő balatonszéplakiak eddig a siófoki Hungária Mozgóba jártak naponta szórakozni, ahol azonban annak túlszűfolttsága miatt néha jegyhez sem jutottak. Ezen a bajon most segítve lesz, amennyiben a Balatonújhelyen létesített Regős Mozi nem csak hogy közelebb esik a fentemlített nyaralók lakásához, hanem 20 méter hosszú és 14 méter széles belterjedelménél fogva több vendéget is képes befogadni.

A Regős Mozit saját tervezése alapján ifj. Farkas János okl. építészmérnök, építőmester építette.

A telek, amelyen a mozi felépült, Varga Viktor, siófoki órás mester tulajdona, aki - mint telek-részvényes - a saját elhatározásából, bizonyára majd egy harangjelzésű órát is fel fog a mozi részére ajánlani, hogy azt a balatoni körút felőli homlokzaton elhelyezzék.

A moziengedélyt Kajdy Béla ny. jegyző szerezte meg, akinek az első gondolata volt, hogy ez a kultúrintézmény Balatonújhelyen felépüljön. Kajdy Béla különben is az egész lelke ennek a vállalatnak, aki - mint ezt az aug. 8-ki esti előadáson is megfigyeltem - mindenkit előzékenyen fogad és szeretettel tessékkel be a mozi terembe, s ültet le a legjobb páholyhelyekre. Az ülőhelyekben ugyanis ma még válogatni lehet, dacára annak, hogy a pénztáros kisasszony szerint az esti 9 órai előadásra is minden jegy elkelt.

A f.hó 8-ra kitűzött első előadáson "Beáta és az ördög" című filmet mutatták be. Kár, hogy a Regős Mozit nagyobb ünnepélyességgel nem nyitották meg.

Szerény véleményem szerint a helybeli vagy a környéken lakó világi vagy egyházi legjobb szónokaink közül fel kellett volna kérni valakit egy ünnepi beszéd megtartására.

Ugyancsak fel kellett volna kérni erre az alkalomra a Siófoki Dalkört is, hogy az ünnepi beszéddel kapcsolatban énekelje el a magyar Himnuszt és

Kabos Gyula gyakran pihent Siófokon. „A papucshős“ c. filmjét a Regős Mozi közönsége is láthatta

Hiszekegyet s ezen kívül a Regős Mozi magyaros nevéhez illően énekeljen el végezetül vagy pedig az előadás közben egy-két ősrégi regőséneket.

Azt mondanom sem kell, hogy ez a kis rögtönzött hazafias ünnepség - aminőt kötelezővé kellene tenni minden hasonló intézmény megnyitásakor - adta volna meg a fénypontját a mai napnak s így - eltekintve a bemutatón előfordult kisebb nagyobb üzemzavaroktól - mindenki emelkedett lelki hangulatban távozott volna el a mai első előadásról.

Kapronczay Mihály

Balatoni Kurir, 1943. aug. 19. 3. p.

Felavatták a Kormányzóhelyettes siófoki emlékművét

Ragyogó napsütésben leplezték le Siófokon, a MAC klubház pompás kertjében, a hősi halált halt Kormányzóhelyettes emlékművét.

Az avatás ünnepélyén Füred felől közeledtek a MAC hősi emlékversenyének vitorlášhajói és fél 12 óra tájban befutottak a siófoki öbölbe, éppen akkor, amikor lélekemelő külsőségek között kezdődött a hősi halált halt Kormányzóhelyettes emlékművének leleplezése.

Siófokon, a MAC klubházának kertjében lepel alatt állt még az emlékmű, amely Kisfaludy-Stróbl Zsigmond alkotása és felfelé emelkedő ifjú férfit ábrázol.

A szoboravatási ünnepség előtt tábori szentmise volt, melyet Endrédy Vendel zirci apát celebrált. A levegőben zúgó motorral a Horthy Miklós repülőalap gépei írtak le tiszteletköröket, az emlékmű körül evezőlapátos levették sorfala, a kikötőben

tarka látványt nyújtottak a vitorlások és a balatoni hajók, valamint más vízijárművek.

Ágyú dörent, majd kürtzó harsant. Megérkezett a Kormányzó képviselője. A levante zenekarok a Himnuszot játszották. Álgya-Papp Sándor, a MAC elnöke mondott üdvözlő szavakat, majd Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter, a Balatoni Sportfejlesztő Bizottság elnöke, emelkedetthangú szoboravató beszédében kegyelettel adózott a magyarság hősi halottainak, elsősorban Magyarország dicsőséges halált halt Kormányzóhelyettesének, aki életében tökéletesen és buzgón teljesítette kötelességét és ha sportról volt szó, akkor is egész ember, valódi sportférfi volt.

A pénzügyminiszter beszéde alatt a szobrot takaró leplet hat fehér léggömb emelte a magasba.

Balatoni Kurir, 1943. szept. 9. 1. p.

A balatoni hajózás légoltalma

Nincs még nyári hajómenetrend - Biztonsági járatok - A vízi légoltalmi szolgálat kérdései -

A Balatoni Hajózási Rt. vezérigazgatója, dr. Tüske Jenő kormányfőtanácsos, a nyári hajózási menetrend megvitatására és a balatoni légoltalom kérdéseinek megbeszélésére május 13-ra értekezletre hívta össze az érdekelteket a siófoki MAC-telepre.

Tüske Jenő dr. az értekezlet elején bejelentette, hogy a végleges menetrendet nem állíthatták még össze, mert a MÁV nyári menetrend-tervezetét még nem kapta meg a társaság. Ezért csak elvi kérdésekre vonatkozóan kérte az értekezlet résztvevőinek hozzászólását.

Tekintettel arra, hogy légiriadó esetén a hajók kötelesek befutni a legközelebbi kikötőbe és ott vesztegelni a riadó tartama alatt, az értekezlet elfogadta az elnöknek azt a javaslatát, hogy

-az idén hosszújratú hajók nem közlekednek, hanem az átkelési járatok megfelelő sűrítésével, több kikötőt összekötő T, illetve V-alakú járatokat állítanak be - úgy, hogyha nincs légiriadó, az egyes járatok között átszállási lehetőség lesz.

A hosszújratok megszüntetésével felszabaduló két hajót kirándulásokra használják fel.

Megállapodás történt arra nézve is, hogy a somogyi oldalon napirenden lévő nagyobbmértvű vonatkésekre tekintettel a hajók a vonatokat a lehetőségig, - az utolsó hajójárat pedig mindenképpen - megvárják.

Megigérte dr. Tüske Jenő, hogy a MÁV nyári menetrend tervezetének kézhezvétele után - ha csak lehetséges - a részletes nyári menetrend megtárgyalására az értekezletet újból összehívja.

Az értekezlet másik fontos kérdése volt a légiriadóknak, illetőleg légiveszélynek a vizen lévő hajókkal való közlése.

Erre a - nemcsak a nagyhajók hanem vitorlások, csónakok stb. miatt is - fontos problémára vonatkozólag az értekezlet részletesen kidolgozott javaslatot terjeszt elő a belügyminisztériumban.

A vízi légoltalmi szolgálat lényegét a meglévő viharjelző szolgálat bekapcsolása jelentené.

Balatoni Kurir, 1944. máj. 25. sz. 2. p.

Uj magyaros szellemben épített postapalotát kapott Siófok

Körülbelül 30-32 éve annak, hogy a siófoki postahivatalt legutóbb Kiss József földmives Főutcai bérházában elhelyezték.

Scholcz Géza, a ma is közszeretben élő, jelenleg Pázmány Péter utcai villájában lakó ny. postamester volt ennek a hivatalnak akkor a főnöke, akit Siófok egyik-másik utcájában most is gyakran látunk a délelőtti órákban nem ugyan aktatáskájával, hanem tejeskannájával és néha egy szatyorral a kezében, mellettünk sietve elvonulni, hogy családjának az ételmezt a mai nehéz ételmezesi viszonyok mellett saját maga, a többi nyugdíjas tisztviselőhöz hasonlóan, személyesen beszerezze.

Ilyenkor rendszerint az új postapalotába is ellátogat, de nem azért, hogy ott a régi munkatársaival elbeszélgetve néhány percre megpihenjen és felüdüljön, hanem hogy a régi megszokott szerénységével a leveleit és az újságjait a postafiók-ból észrevétlenül magához vegye, s ugyanazzal a tempóval, amellyel jött, kedves otthonába visszatérjen.

Itt kerestem fel őt én is a napokban, s megkértem, hogy az új postapalota megnyitása alkalmából mondjon el egyetmást a siófoki posta régi történetéről, hogy arról a Balatoni Kurir számára írandó cikkemben megemlékezhessem.

Scholcz Géza postamester úr a régi közvetlenségével, mint aki már sok újságíró fogadott volna életében elmondotta, hogy őt Tokajból, ahol postakiadó volt, az 1900. év január 1.-én nevezték ki Siófokra postamesternek. Elődje ifj. Palocsay Gyula volt, aki apja örökét vette át Siófokon. A Palocsayak - mint mondotta - régi nemesi családból származtak, ifj. Palocsay Gyula nagynénje csillagkeresztes postahölgy volt Ferencz József király idejében.

Idősb. Palocsay Gyula - amint ezt Balika János 83 éves siófoki éjjeliőrtől is a napokban hallottam - már az 1860-as években vezette itt a postát, amikor Siófok még csak kis halászfalu volt.

A posta abban az időben a templommal szemben, még ma is épségben levő hosszú nádtetős épületben volt elhelyezve, amely az idősb. Palocsay Gyula tulajdonát képezte. Ebben az alacsony nádtetős épületben töltött néhány hónapot Scholcz Géza

postamester is, ahonnan aztán már a kinevezetése évében, a régi piactérrel szemben lévő Gángol-féle házba helyezte át hivatalát. Innen került ezután a posta 1911-ben Kiss József bérházába, amelynek cyklops-szerű lábazatfalazatát - amelyre még e sorok írója is emlékszik - olasz munkások készítették.

Scholcz Géza - mint mondotta - 38 évig volt postamester Siófokon.

A Fő utcában lévő Kiss -féle postaépület - amely kezdetben csak egy, később pedig elfalazás folytán még egy kisebb helyiségből állott - a nagy postaforgalomra tekintettel már évekkel ezelőtt nem felelt meg céljának, ezért Scholcz Géza bölcs intézkedésnek tartja, hogy még, az ő postamesteri működése idejében, Röschenháler Sándor siófoki vasúti vendéglőstől megvásárolt háztelekre, vitéz Asztalos Sándor jelenlegi postamester újabbi előterjesztésére és szorgalmazására a m. kir. Postavezérgazgatóság most egy új, tágas, több helyiségből álló, a mai forgalomnak megfelelő épületet építtetett.

Az új postaépületet - amint tudjuk - Hidegkuti Sándor m. kir. postamérnök művészi tervezése alapján, ifj. Farkas János okl. építészmérnök építette, aki - dacára a ma oly nehezen beszerezhető építési anyagoknak - derék munkásaival és az épületen dolgozó kiváló iparosokkal mindent elkövetett, hogy a vállalatában levő postaépületet a legjobb és legelsőrendűbb kivitelben, a kitűzött időre megépítse és átadja rendeltetésének.

Az épület, amely a vasúti állomással szemben nyert elhelyezést, már messziről feltűnik az érkezőnek. Külséjére nézve egy erdélyi emeletes úri székelyudvarházhoz hasonlít, amelyre már a magyar szellemben való építésénél fogva is csak büszkék lehetünk, s amelyet mint a szép Balatonunk mellett levő nevezetességet, a többi művészien megtervezett épületeinkkel együtt, a külföldről idejövő nyaralóknak is bátran bemutathatunk.

De lássuk az épületet közelebről s tekintsük meg annak belsejét is!

Amint az állomásról a Fő-utca felé haladunk, legelőször is szemünkbe ötlük az épület homlokzatán elhelyezett Magyar Címer, amelyet Hidegkuti mérnök tervrajza szerint, Kovács Béla szobrászművész műkőből készített. Az udvarházszerű postaépületbe néhány lépcsőn át egy gyönyörűen kifaragott s különböző színekkel kifestett

díszes székykapun juthatunk be. A vasrácsos tölgyfakapu a tervező előrajzának megfelelően, régi szokásos postakürt díszítéssel van ellátva.

De ennél még sokkal jobban feltűnik a postapalotába jövő-menőknek az a művészi lélekkel megalkotott gyönyörű lámpás, amely a székykapun való bejáratot - jelenleg még égő villanylámpa nélkül is - oly beszédesen mutatja. E művészi munkát Sziver János balatonujhelyi műlakatosmester, a Balatonujhely és vidéke ipartestületének alelnöke készítette.

A kapun belépve legelőször is egy előcsarnokba jutunk, amelyben a postafiókok elhelyezésén kívül, mindjárt két telefonfülkét is találunk. Az előcsarnok jobb oldalán van a távbeszélő és távíróterem, baloldalán pedig a felvételi terem, amely utóbbiból a postamesteri irodába juthatunk. Itt legelső sorban is a postamester urat üdvözöltem, aki elmondotta, hogy biharmegyei származású, s hogy mennyire örül, hogy a sok fáradozás után végre sikerült az új postaépület felépítése s teljesen ujjonon való berendezése.

A két terem valóban teljesen új s gyönyörű szép berendezést kapott.

A távbeszélő és távíróteremben a postakiadók örömmel ujságolták, hogy a "postapalota" központi fűtéssel van ellátva, s hogy az ő termük padlója előkelően, linóleummal van leburkolva.

A felvételi terembe való belépésünk alkalmával pedig az a kellemes meglepetés ér bennünket, hogy a terem hosszában, az utcai oldalon, a közönség részére villanylámpákkal felszerelt négy íróasztalt találunk, igaz, hogy csak egy tollat, de "annyi baj legyen" ezt már - tekintve, hogy kincstári vagy postai tulajdon - az adott pillanatban ha kell, minden engedély nélkül, akár ellenfeleink kezéből is kicsavarhatjuk, s átvihetjük a másik asztalhoz, főleg ha ott tintát találunk.

A levélosztó, vagyis rovatoló kézbesítő helyiség bölcs intézkedés és előrelátás folytán úgy látszik, hogy az utcai részről a hátsó udvarba került, s így most már sajnos, nem leszünk többé abban a kellemes helyzetben, hogy a várva-várt leveleink iránt előre is érdeklődhessünk.

Az emleti részen a postamester 3 szobás hallos, székytornácos és minden kényelemmel berendezett lakásán kívül 3 vendégszoba és a jövőben berendezendő automata-telefon részére még két

terem van fenntartva.

Hogy a siófoki új postaépület mennyire kimagaslik építkezés és berendezés tekintetében a többi vidéki postamesteri hivatalok közül, azt bizonyítja Endrédy Antal műszaki posta főigazgató úr azon kijelentése is, amely így hangzik hogy:

"Ez az országban a legszebb, a legnagyobb és a legjobban berendezett postamesteri hivatal"

A m. kir. Postavezérigazgatóság építészeti szakbizottsága az épületet f. évi november 5-én szintén megtekintette, s úgy építészeti, mint műszakilag felülvizsgálta, amelynek eredményeként annak tervszerű és kifogástalan megépítéséért *iff. Farkas János* építészmérnök, okleveles építőmesternek, mint vállalkozónak, s ugyanezen alapon a postaépületen dolgozó siófoki és balatonujhelyi kiváló iparosoknak, névszerint *Sziver János* lakatosmester, *Szvatt György* ácsmester, *Mayer Ottó* asztalosmester, *Kerittés József* bádogosmester, *Langmahr Ferenc* lakatosmester és *Varga Antal* festő- és mázoló mesternek a legnagyobb elismerését fejezte ki.

Baltoni Kurir, 1943. dec. 9. 2-3. p.

Vicid! Magod tondbe! Telvállunk a mennybe.

Jellegzetes képeslap a háborús időszakból

Siófok és Balatonfüred

Immár vármegyénk területéhez tartozik a Balaton két legnagyobb jelentőségű fürdőhelye s az új élet szervezése körül tapasztalt eredmények és mulasztások indokoltá teszik, hogy a veszprémi közvélemény előtt foglalkozzunk fejlődésük kérdéseivel.

A művelődési cselekvőkészség szempontjai irányítanak bennünket vizsgálódásunknál, mert ilyen adatok állanak rendelkezésünkre. Világos, hogy ezek a rendelkezések feltételezik és biztosítják a gazdasági és másfajta közéleti szervezkedés jövőjét is.

Balatonfüred:

egy halom kifényesített mult és egy gazdag kulturahagyomány. Csokonai, Széchenyi, a Kisfaludyak szellemi és társadalmi élete virágzott itt: az ország első köszínháza a nemzet legjobb művészeivel, a szellemi élet gócpontja, mely később a Habsburg főhercegnők kedvelt üdülőhelyén keresztül a vagyonos uri középosztály kissé maradi, részben hangulati hagyományokat őrző fürdőhellyé szegényült.

A második háborút előző években nem is volt más igénye Balatonfürednek, mint "csendes, uri fürdőnek" lenni.

Siófokot:

nem fényezi és terheli a szellem és a légkör hagyománya. Ugy nőtt a rohanó évek alatt a földből, mint eső után a gomba. Nem hordozza magában a mult kötelező illemtudását: hangos volt, felszines és csiricsaré sokszor, de sajátja volt az ifjúi

lendület. Most pedig mit tapasztalunk?

Siófokon kezdetét vette egy arányaiban és minőségében korszerű és elmélyült művelődésszervezés, melyet az élet egyéb területének célszerű megszervezése is bizton követ.

Baltoni Népfőiskola, több ezer kötetes közkönyvtár, nagyszabású művelődési előadásorozatok, művészi és történelmi értékű bemutatók markoltak bele a társadalom lelkületének mélyébe, míg Balatonfüreden minden hasonló iránt közöny, fásultság, nemtörődomség, óvatos huzódzkodás. Ez a légkör egyébként vádolja a társadalmat, a vezetőket és a pedagógusokat.

Ha Siófok Dr. Zákonyi Ferenc és Molnár István munkájával tovább folytatja ezt a művelődési szervezkedést, akkor egy kettőre országos híru művelődési gócpontja lesz a Balatontájnak. Balatonfürednek pedig ilyen kezdeményező és szervezkedési készséggel törvényszerűen és visszavonhatatlanul le kell maradnia nem csak Siófok, hanem Keszthely sőt Balatonalmádi és más fürdők mögé.

A mult és hagyomány egyéb feladatokat követel Balatonfüred társadalmától, mint amelyek felé az új demokráciában eddig haladt.

A közvélemény komoly aggodalmát kell a művelődés jövőjét féltve Balatonfüredre küldenünk.

Páldy Róbert

*Veszprémi Népiújság,
1946. márc. 24. 14. sz. 2. p.*

Parasztifjak a siófoki népfőiskolába is jelentkeznek

A Balaton vidéke népi kultúrájának ápolása és fejlesztése egyrészt, másrészt a falu művelt ifjúságának nevelése érdekében Siófokon Balatoni Táj népfőiskola nyílik meg március 8-án.

A népfőiskola vezetője Molnár István kiváló néppedagógus, a magyar népművészet neves szakembere.

A munkaterv főbb tárgyköre: hagyományápolás, történelem, társadalomtudomány, balatoni ismeretek, földrajz, gazdaságtan, kézimunka, művészetek, sport, játék.

A bentlakásos népfőiskolába jelentkezni lehet *Molnár István igazgatónál (Siófok Uj u. 36.)* aki a szükséges tájékoztatót is megadja.

Ugy értesülünk, hogy a somogyi Magyar Parasztszövetség több tagja már jelentkezett a vidékünkön magában álló iskolába, amely áldásos munkára van hivatva.

Reméljük nagy és szép nemzetművelődési és embernevelési céljait el is éri.

*Somogyvármegye,
1947. febr. 8. 32. sz. 2. p.*

A háború ...

Pusztító orkáneként vonult végig a mi, kitartó kulturmunkával mindnyájunk gyönyörűségére Európa egyik legvonzóbb üdülőcentrumává fejlesztett Balatonunkon.

Emberi gonoszság és műveletlenség szörnyen lesújtó rombolásokat okozott a tavunkat körülvevő emberi alkotásokon, de a csodás tónak és tájékának természetadta kincseit, a vízében, levegőjében rejlő örök értékeket, az egészséges testre és lélekre gyakorolt vonzerejét nem tudta megsemmisíteni. A megpróbáltatások tüzeiben megedzett lélekkel, a jobb jövőbe vetett hittel és építő akarattal, saját erőnkben és nem idegen segítségben bizva lássunk tehát a munkához és akkor néhány éven belül: a Balaton szebb lesz, mint amilyen volt.

(A háború után megjelenő első szám "bízató" írása)

Balatoni Kurir, 1947. aug. 21. 3. p.

A felrobbantott közúti híd újjáépítése

A Szovjetunióból is sok nyaralóvendéget várnak a balatoni fürdőhelyek

- 24 munkásüdülő létesült Siófokon-

A balatonkörnyéki fürdőhelyek nagy erővel kapcsolódnak bele a hároméves gazdasági és újjáépítési tervbe. A balatoni fürdőtelepek közül Siófok szenvedte a háború alatt a legsúlyosabb károkat. Százhusz épület vált úgyszólván hasznavehetetlené, de kettő kivételével már valamennyit újjáépítették.

Tervbevétték egy hat-nyolcemeletes nagy szálloda építését és 16 katasztrális hold kiterjedésű területen 15 személyes OTI-üdülő létesítését.

Mint érdekességet említjük meg, hogy a MASZOVLET Budapest és Siófok között légitaxi-forgalom megindítását tervezi. Az út - hírek szerint - személyenként 45 forintba kerülne. A külföld már eddig is nagy érdeklődést mutatott a Balaton iránt és különösképpen a Szovjetunióból, valamint a többi keleti államból sok nyaralóvendégre számítanak.

A külföldi vendégek között bejelentette magát a moszkvai finn követ is, aki családjával együtt a Balatonon tölti szabadságát.

Somogyvármegye, 1947. 154. sz. júl. 10. 2. p.

Siófok az ujjáépítés és kulturális felemelkedés útján

Az összes balatoni üdülők és gyógyhelyek közül a fürdőkultúra terén legfejlettebb és leglátogatottabb Siófok szenvedte a legtöbbet a németzsoldos országvesztőktől reánk zuditott háborus csapások következtében.

Három hónapig és három hétig (1944. dec. 4-től március 24-ig) volt harcok gyújtópontjában. Két ízben kellett az orosz hadseregnek Siófokot a német megszállás alól felszabadítani, aminek fokozottabb tűzérési bombázás és a lakosság ismételt kiürítése volt a szomorú velejárója. Előbb a németek lötték kelet felől, majd az oroszok nyugat és dél felől azután a németek Füred felől, sőt aknazáport kapott a Balaton közepéről, a német ágyúkkal felszerelt hajókról is.

Két ízben robbantották fel német parancsra a vasúti és pár évvel előbb remekbe készült közuti hidat, aminek a Sió-parti építmények rombadőlése volt a következménye.

Amikor a sokat szenvedett lakosság április elején lakóházaiba visszatérhetett, ezeket jórészt találatoktól sérült és többé-kevésbé kifosztott állapotban találta. A gazdáiktól elhagyott villák lelkiismeretlen, a zavarosban halászó fosztogatók prédái lettek. A zsákmányolásban telhetetlenek főképp azokból kerültek ki, akiknek a nyilas kormány, utolsó vonaglásai közt, jóleső kóistolót adott a háboruelleneseknek bélyegzett és ezért kiirtásra ítélt zsidók elhagyott javaiból.

A nagyközség vezetősége (elsősorban a szélsőjobboldalhoz tartozó vitéz Sasváry főjegyző), a németekkel együtt nyugat felé távozott, csak Soós György bíró maradt mindvégig, még a kiürítés idején is helyén és igyekezett - orosz nyelvtudással felvértezve - a község lakosai részére menteni, amit lehetett.

Amióta 945 tavaszán a nemzeti bizottság megalakult, egyideig még egy menekült jegyző végezte a bíróval a közigazgatási teendőket, majd rövidesen meghívták vezetőjegyzőnek a rendkívül tetterős Zákonyi Ferenc dr-t, a község szülöttét, aki a Nemzeti Bizottság, majd az új községi elöljáróság élén, Soós György megértő támogatásával nagy agilitással látott hozzá a károk helyreállításához, s az építőmunka megindításához.

A község demokratikus vezetősége - írta egyik fővárosi lapunk helyszíni tapasztalatok alapján, 1946 decemberében - nem egészen két év alatt a rengeteg háborus kárt szenvedett község minden középületét, vízművét, közvilágítását, csatornázását, közbúváhidját helyreállította.

1946 nyarán már nemcsak a községi kezelésbe vett fővenyfürdők népesültek be a fővárosból lerándult dolgozókkal, de nagyszerű uszó- és vívóbajnokságokat is rendeztek itt. A fürdő jövedelméből az üdülöhelyi bizottság izléses emlékművet állíttatott fel a kikötőben a balatoni gőzhajózás százéves évfordulójára. Ezenkívül 5000 kötetes közművelődési könyvtárt is létesített s ezt nemcsak az állandó lakosság, hanem az üdülőknek is rendelkezésére bocsátja.

Siófokon állították fel a népművelődés első, u.n. Balatoni Népfőiskoláját, melynek az a hivatása, hogy kiművelt, a magyar történet és irodalom hagyományában jártas s a jobb boldoguláshoz szükséges gazdasági tudásban erős vezetőket neveljen a Balatonvidék minden falujának.

Siófok vezetősége, hogy az ujjáépítést a kor szellemének megfelelően minél gyorsabb ütemben megindítsa, a főváros nagy üzemének és jóléti intézményeinek figyelmét felhívta a háborus kárt szenvedett pensiókra és nagy családi házakra, melyek üdülöházak létesítésére alkalmas objektumok s kellő propagandával hamarosan sikerült elérnie, hogy husznál több üzem és nagyvállalat telepedett meg Siófokon, részint ingatlanoknak örökárban való megváltásával, részint pedig hosszulejáratu bérleti szerződéssel biztosítván munkásainak és tisztviselőinek tavasztól ősziig való üdültetését. E nagyüzemek közül a Weiss Manfréd gyár megvásárolta a Balatonszállót, Hutter és Lever a 30 szobás Tünde pensiót, a Chinoin a Stefánia pensiót stb...

A dolgozók az üdülöhelyi bizottság által Ertléktől bérbevett Erzsébet-fővenyfürdőben minden korszerű kényelmi és egészségügyi berendezést, valamint felfrissülési lehetőséget meg fognak találni.

Hisszük, hogy a legtöbb kárt szenvedett Siófok, a sok szerencsés adottsága mellett hamarosan ismét a balatoni fürdők élére kerül.

Balatoni Kurir, 1947. aug. 21. 4. p.

Elkészült a SIÓCSATORNA

A zsilipet vasárnap nyitják meg és folyó hó 22-én adják át a forgalomnak

Vízierőműtelep lesz Siófoknál

A Sió-csatorna, amely a Balatont a Dunával köti össze elkészült.

A felszabadulás után eltelt időknél ez a csatornaépítés volt az egyik legnagyobb szabású közmunkája. A csatornaépítésnél egy év óta átlag 1000, 1500 munkás dolgozott. A csatorna vízbeeresztő főzsilipjét Siófoknál szept. 14-én ünnepélyesen nyitják meg s a csatornát a köztársaság elnöke szept. 22. napján, pontosan a munkálatok megkezdésének első évfordulóján adja át a forgalomnak.

A csatorna nemzetgazdasági jelentősége rendkívüli, mert nemcsak a Dunántúlt kapcsolja be a Balatonon keresztül a dunai forgalomba, hanem lehetővé teszi igen nagy területek öntözését és ennek révén a kertgazdálkodás fejlődését.

A Balaton-melléki bazaltbányák köve olcsó vízi uton jut el a jövőben a Duna-Tisza közé és megkezdődhet a hároméves tervben előirányzott hatalmas méretű útépítés és bekötőutak 1400 kilométeres új hálózatának megteremtése.

Havas elvtárs - a siófoki vízierőműtelep somogyi jelentőségéről

További jelentősége az új csatornának hogy ki lehet használni a Duna és Balaton vízszintkülönbségéből előálló vízeséseket villamosenergia termelésére. Megkérdeztük ezzel kapcsolatban vármegyénk

legilletékesebb szakértőjét, Havas elvtárs közüzemi igazgatót, aki a nagyszabású villamosítási tervekről a következőt mondotta:

- Az első vízierőművet Siófokon tervezzük. Ez az erőmű évi 3 millió kw/óra áramot termelne. A költségekre 7 millió forintba van szükség. A centrálé építését a jövő évben kezdjük meg és két esztendő alatt bevégezzük.

- A siófoki nagy erőműtelepen kívül terveznek máshol hasonló centrálékat? - tesszük fel az új kérdést.

- Természetesen a későbbi évek folyamán, nem is egy, de egész sor kisebb teljesítőképességű erőművet fogunk majd építeni a Sió mentén. Annyi bizonyos, hogy az országépítő 3 éves tervben

ezeknek a munkálatoknak somogyi viszonylatban is rendkívüli a jelentősége.

- Ön szerint milyen hatással lesznek ezek az építkezések megyénk szociális viszonyaira?

- A Siómenti centrálék felépítésével a falvak villamosítási programja olcsón termelt árammal valósulhatna meg.

Így természetesen a falvak életét gyorsabb üteművé, kulturájukat magasabb színvonalúvá, életkörülményeiket határozottan kedvezőbbé tehetjük.

De ezen kívül természetesen a Magyar Kommunista Párt iparosítási terve szerint felépítendő gyárak, üzemek, vállalatok egész sora jutna olcsó hajtó energiához.

Somogyvármegye,
1947. szept. 11. 205. sz. 1. p.

Tildy Zoltán köztársasági elnök a Sió felső-torkolati művének átadásán 1947

Svájci világlap

a Balaton vendégforgalmáról

A Neue Züricher Zeitung augusztus végi számában olvassuk ezeket a képekkel illusztrált sorokat az idei nyár balatoni vendégforgalmáról:

"Legtöbb vonzóerőt Budapest lakosságának kétségkívül a Balaton jelent, hová személyautók és kezdetlegesen személyszállításra átalakított teherautók hosszú oszlopai viszik le a napfényre szomjas városiakat.

A vasúti kocsik úgy tudnak zsupfolva, hogy boldog az, aki a lépcsőn állva, podgyászok és izzadt emberek közt préselődve teheti meg a háromórás utat.

De milyen kitörő lelkesedéssel köszöntik a tó hirtelen feltáruuló kékeszöld tükkrét! - Nyolcvan kilométer hosszúságban húzódik a lapos partvonal, melyen kiterjedt nádasövek és sötét fenyvesültetvények kisebb-nagyobb gondozott üdülőhelyekkel váltakoznak. Siófok, Balatonlelle, Keszthely, Tihany és Balatonfüred a legfontosabbak.

Magasbatorő szállodapaloták nem rontják a táj üde szépségét, melyet a svájciak közül talán a Lago Maggiore, a Genfi és a Neuchateli tó némely vidékével hasonlíthatnánk össze.

Kisebb szállók és penzióépületek inkább kertek közt és - kissé még elvadult - parkokban rejtőznek. Este zeneszó hangzik a kis, intim jellegű bárókból, aminthogy az élet errefelé inkább kedélyes

szűkebb körben zajlik, s nem nyüzsgő tömegek fényes gyűlöhelyein.

Egyedülálló a maguk nemében azok a fővenyfürdők, amelyekből - mint pl. Siófokon - finom homoktalajon százmétereket gázolhatunk messze ki a meleg tóvízbe.

Messziről, a tulsó partról fehér partfalak integetnek, miközben a fővenypart, honnan eltávolodtunk, maga is valószínűtlenül kicsinynek tűnik fel a hatalmas vízfelülethez képest. A messzeség ködébe vesző roppant láthatárra azurkék ég boltosul, melyre a naplementék csodás szinegyveleget festenek. Izzóvörösön ömlik a lebukó nap fénye a távoliombok mögött felnyíló ibolyakék felhőkárpitra, a sárga-vörös ég alján. Pierre Bonnard festett ilyen képeket a svájci tópartok alkonyáról.

A rombolások nyomait alig mutatja a tájkép, noha épp e partokon kemény harcok dultak németek és oroszok közt.

De az a szükségérzet, hogy üdülés céljaira a legvonzóbb tájék mielőbb rendelkezésre álljon, az munkáját úgy meggyorsította, hogy aki a korábbi helyzettel nem ismerős, alig veszi észre a háboru nyomait.

L.

Balatoni Kurir, 1947. szept. 18. 2. p.

A Sió torkolati-művek ünnepélyes átadása 1947. szeptember

Siófok a munkásüdülők városa

A legmodernebb balatoni fürdő a háboru után más arcot öltött.

Már nem a szórakozóüzemek, a csillogó bárók adják meg igazi jellegét, hanem a magyar dolgozók pihenését, üdülését szolgáló intézmények. Ebben az évben rövid négy hónap alatt 25 hatalmas üzem létesített itt minden igénynek megfelelő üdülőt.

Érdeemes végigsétálni az üdülőkön, megnézni azok berendezését. A régi kaszárnyarendszer már megszűnt, a legtöbb helyen kényelmes, világos, egy vagy kétágyas szobák vannak, kedvesek, hangulatosak, szőnyeg, virág, függöny mindenütt. Fürdőszobák, zuhanyozók csempézve, a legnagyobb kényelmet nyújtják. Az üdülők legnagyobb részében saját konyha van. Az ellátás kitünő. Panaszt nem hallottunk, legfeljebb csak azt, hogy túl gyorsan elszállott az idő, amit Siófokon tölthettek a beutaltak.

Szinte általános az a megállapítás, hogy jövőre sokkal többen lesznek az itt pihenők, mert akik most távolmaradtak különböző okokból, azok is - hallván a megelégedettek elbeszéléseit - kedvet kapnak a siófoki nyaraláshoz.

Most ősszel még újabb három üdülő készül. A Magyar Husiparosok Szakszervezete, a Stern Bőrgyár, a Magyar Pamutipar készíti már épületeit, de hír van arról, hogy tavasszal még újabb gyárok akarnak bekapcsolódni. Hogy Siófoknak ez mit jelent, azt hiszem, felesleges mondani. Sokezer embert, állandó biztos nyaralót

és szép bevételt. De egyben azt a büszkeséget is, hogy első helyen áll a munkásüdülők létszámát tekintve.

(Z.)

*Balatoni Kurir,
1947. szept. 18. 3. p.*

Részletek Siófok-fürdő hároméves tervéből

Mint minden más közület, Siófok is elkészítette fejlesztésének hároméves tervét.

Ebből a fürdőtelep fejlesztésére vonatkozó alábbi tervek megvalósításával óhajtja Siófok vezetősége a fürdő kulturájának emelését, látogatottságát előmozdítani.

A férőhelyek számának emelését szolgálja a két nagy szálloda helyreállítása, ami már az első évben megtörténik. Ezzel 120 újabb szoba áll a vendégek rendelkezésére.

*

A tönkretett parkot teljes egészében helyreállítják. A kivágott fák csonkjait eltávolítják és a szántódi állami csemetekertből nyert új növényzettel pótolják a hiányokat.

*

A rózsapark megrongált partvédőművét helyreállítják és az egész parkot eredeti formájában visszaállítják. Elkészülnek még a hiányzó padok a belső park területén.

*

Az autómegállónál újabb nyilvános WC épül.

*

A régi kaszinó épülete szolgál majd gyógyterem, zeneterem céljára. A háboru alatt leégett étterem helyén pedig felállításra

kerül a nagy nyári szórakozóhely, ahol a nyilvános előadásokat rendezik.

*

Az utcák öntözése is megoldást nyer, mert elkészül a község öntözőautója.

*

A magánosok részéről is számtalan terv kerül megvalósítás elé. Új penziók nyílnak, az épületek tatarozása már folyik, espressók, bárók nyitására hallunk és természetesen lankadatlan ütemben folyik az újabb és újabb munkásüdülők létesítése.

*

A tárgyalások megindultak az ország második ügető versenypályájának létrehozása, a légi közlekedésbe való bekapcsolás, helyi autóbuszforgalom megindítása iránt.

*

A siófoki szezon meghosszabbítását célozza majd, hogy szeptember 1-15. között sportnapok lesznek a magyar vívók, uszók, tornászok, lovasok stb. bevonásával. Utána pedig Siófok fürdőigazgatósága meghirdeti a balatoni kirándulások hetét, amikor szakértő vezetők közreműködésével a résztvevők minden nap a Balaton más és más szép pontjait kereshetik fel. Erre az őszi szép napok a legalkalmasabbak.

A tervek megvalósulása esetén - amelyre minden remény megvan - Siófok már jövőre viszszerenyi békebeli képét és remélhetőleg forgalma még a békeévekét is felülmúlja még külföldi viszonylatban is.

(Z.)

Balatoni Kurir, 1947. okt. 2. 2.p.

Megindult a hajóforgalom a Magyar Tenger és a Fekete Tenger között

Tavasszal megépítik a turbinás vizierőtelepet - Olcsó áramot kapunk

Erős északi szél lobogtatta a nemzeti zászlókat az őszi első napján, amikor - a gazdasági fejlődés és fellendülés legbiztosabb ígéreteivel jelölt időpontban megindult a hajóforgalom az új siófoki *kamarazsilipen* át a Magyar Tengerről a Fekete Tenger felé.

Hogy elegendő vízmélység legyen a terepjáró hajók számára, már nyolc nappal előbb megindították a balatonparti lakosság által oly régen és áhítozva várt vízleeresztést az új két zsiliptáblás *vízleeresztőzsilipen*.

A napilapok bőven és szemléletesen beszámoltak a lezajlott ünnepségről, a mi feladatunk nem lehet más, mint hogy a vízügyi műosztály ismertetése alapján adatszerűen csoportosítsuk balatoni olvasóink számára, mit kaptunk a négy emberöltő óta készülő és ma végre beteljesült műszaki alkotásban és mit várhatunk tőle a Balatonvidék jövője szempontjából.

1. A Balaton vízszinének szabályozása végre kezünkben van, hacsak az idei Európa szerke katasztrófális aszály egyhamar meg nem ismétlődik. A mp-ként 50 köbméter vízleeresztés biztosítva van egyrészt az új zsilippel, másrészt a Sió alsóbb szakaszain kiépített árvédelmi töltésekkel. Korlátlanul azonban nem lehet a tó vizét a Siómederbe eresztetni, hacsak aszályos nyarakon a Balatont

ujra "ellopni" nem engedjük.

2. De feleslegesen sem szabad a Balaton vizét lefolytani engedni, ezért még a tavaszon megkezdik a vízleeresztő zsilip mellett a *turbinás vizierőtelepet* építeni, amely a tervek szerint évente mintegy 3 millió kilowattóra áramot termel és a Balatonvidéket olcsó energiával, ipari és világítási árammal látja el.

3. A 12 méter széles és 85 méter hosszú, legkevesebb 3 méter vízmélységű *kamarazsilipen* át a hajózás még egyelőre nem lesz egész éven át üzemben tartható, nemcsak a téli jégzajlás miatt, hanem azért sem, mert nem lehet állandóan nagymennyiségű vizet eresztetni a hajózácsatornába. A tartós hajózást csak az u. n. *lépcsőzés* teszi majd lehetővé, a tervezett öt vizlépcső kiépítése, melyek mindegyikéhez külön duzzasztógát és a siófokihoz hasonló kamarazsilip fog tartozni. Ezekkel a duzzasztásokkal olyankor is tudnak elegendő vízmélységet elérni, amikor a Balatonból nem lehet elégséges vizet eresztetni a csatornába.

4. A kiépítendő duzzasztógátak mezőgazdasági feladatokat is teljesítenek, mert *öntözőes gazdálkodásra* nyújtanak lehetőséget. A csatorna mentén minta-öntözőtelepeket létesít a kormány, egyelőre - már a jövő

évben - kb. 300 kat. holdon. Ezek a kertgazdaságok később sok tízezer holdra is kiterjeszthetők és gyökeresen megoldják majd a Balatonpart nyári ellátásának problémáját olcsó idénycikkkel.

5. Egyelőre nyilvánvaló, hogy a Siócsatornán a hajóforgalom ősszel és tavasszal lesz a legélénkebb, amikor bőven lehet vizet leeresztetni. Balatoni *bazalt* és *homokkő* megy le a Sió mentére és a Duna alsó szakaszaira, de a bakonyi bauxit exportjára is legolcsóbb lesz a Füreden, Alsóörsön való berakodás és a Sióon való lehajózás. A jó dunai *betonkavicsot* pedig a Dunáról hozzák majd fel a Balatonra, de ezután érkezik majd Siófokra, Füredre, Almádiba a Sióvölgy *gabonája, kenderje* és sok egyéb mezőgazdasági terménye.

6. Az idegenforgalomnak, nevezetesen a *külföldi sportolónak, vitorlázóknak, evezősöknek* egyre növekvő forgalmával is számolhatunk a Balaton-Duna-Rajna hajóút megnyitásával, amely egyelőre beláthatatlan távlatot nyit nemcsak a gazdasági, hanem a kulturális fejlődésnek is.

(L.)

Balatoni Kurir, 1947. okt. 2. 1.p.

Felavatták a siófoki orosz hősi emlékművet

Kegyelettel áldozott Siófok lakossága a háborúban elesett orosz hősök emlékművénél, hogy háláját lerója a hazájuktól, családjuktól távol elesett hő katonákkal szemben.

Siófok község előljárósága a község határában eltemetett orosz katonák sírjait izléseesen parkirozott temetővé alakította, monomentális emlékművet emelt, hogy méltón fejezze ki háláját az elesettek tiszteletére, kik életüket áldozták a magyar szabadságért.

A község előljárósága, a pártok vezetői, a társadalmi egyesületek vezetői közös rendezésben avatta és koszoruzta meg e hősök emlékművét.

Az összes politikai pártok és egyesületek zárt sorokban, zászlók és koszoruk tömegével vonult fel az ünnepségre, végeleáthatatlan sorokban.

Képviseltette magát az orosz hadsereg is.

Az ünnepi aktust a teljes létszámú Siófoki Dalkör a Himnusszal nyitotta meg, majd Jávor elvtárs, a Magyar Kommunista Párt titkára, Bajza József hősi költeményét szavalta érzékkel.

Az ünnep jelentőségét Németh László állomásfőnök méltatta.

E mű figyelmeztesse az erre haladót, hogy itt hősök pihennek - mondotta -, kik egy elnyomott népet szabadítottak fel rabságukból, hogy egy szebb, jobb és félelemmentes életet élhessen. E hősök, kik életüket áldozták, hogy példát vegyünk a szabadságszeretetből, melyért, ha kell, a legdrágábbat, az anyát,

az otthont, de az életüket is áldozatul hozták.

Beszédére az orosz hadsereg kiküldött alezredese válaszolt:

- Siófok népe - mondotta - mi

eljöttünk és messze keletről hoztuk nektek a szabadságot, a függetlenséget. Mi nem akartunk háborút, mi nem akartunk vért, könnyeket. Mi harcoltunk, hogy ez a borzalmas pusztulás soha meg ne ismétlődhessen. Nem akarunk könnyező anyákat, rokkant férfiakat. Mi azt akarjuk, hogy gyermekeink kacagása töltse be életünket. Sajnos ma még mindig vannak, akik egy újabb háború lehetőségét szeretnék, de mi ezeket elsöpörjük és minden erőnkkel küzdeni fogunk, hogy meg ne ismétlődjék a mult borzalma.

- Köszönöm nektek siófokiak, hogy e hő katonáinkat tiszteltetek. A nagy orosz nép minden igyekezete, hogy e népet, mely méltó a megbecsülésünkre, segítsük és biztosítsuk a szabad életet. A hadsereg küldöttjének beszéde után a pártok és társadalmi egyesületek megbízottjai helyezték el koszorúikat.

A Szózáttal ért véget a lélekemelő ünnepség.

Balatoni Kurir, 1948. febr. 5. 1.p.

A Köztársaság ünnepe Siófokon

Siófok Nemzeti Bizottsága rendezésében ünnepelte Siófok község lakossága a demokratikus köztársaság kétéves fennállásának emlékünnepe, a Hungária mozgósínházban.

Siófok lakossága színiültig töltötte meg a mozi helyiségét.

Becsüljük és szeressük ezt a köztársaságot - mondotta Németh László, a Kommunista Párt járási titkára ünnepi beszédében - mert értelmet, új irányt és életet független életet hozott.

Szint és tartalmat adott, megdöntötte a kizsákmányolókat biztosnak vélt pozícióját, megszüntette az elnyomást, de fel is emelte az elnyomottakat.

Épit és tanít, ez a köztársaság, de meg is bocsát, akik megfedkezve magukról ellene tettek.

Utána "Kossuth és a köztársaság" címmel a Magyar Kommunista Párt központi kiküldötte tartotta meg beszédét, melyet a közönség nagy érdeklődéssel hallgatott végig.

Balatoni Kurir, 1948. febr. 5. 3. p.

Mikor egyesül Siófok és Balatonujhely

Balatonujhely szerényen húzódik meg Siófok tözsomszédtségában. A nagyvilág nem akar róla tudni, a balatonujhelyiek pedig tul szerények, hogy maguktól előtérbe kerüljenek.

A balatonszépplakiak már cselekvőképesebbek, pedig ők is Balatonujhelyhez tartoznak. Balatonujhely vasutállomása Balatonszépplakon van, az anyaközség Siófokra jár ha utazni akar, mely mindössze annyiból áll, hogy átmennek a Sión. A Balatoni Halászati Szövetkezet és a Balatoni Kikötők Felügyelősége is Balatonujhelyen van, de mert a vasutállomása Siófok, senki nem is gondol arra, hogy Ujhely létezik, csak Siófok. Reméljük, hogy az amugyis egymásra utalt két község rövidesen egyesül. Milyen szépen hangzana: Siófok fürdőváros.

Balatonujhelyt is nagyon megviselte a háboru. A vasúti és közuti hidjainak felrobbantásakor összeomlott épületeit lebontották. Sajnos helyettük ujat építeni nem sikerült, de mégsem mutat elszomorító képet ezek lebontása után Ujhely, mert Siófok felé néző területeit parkirozták.

Balatonujhelynek Siófokéhoz hasonló tiszta és keménytalaju homokfürdője van. A régi Ertl-féle strandot maradék nélkül pusztította el a háboru. Ezt

a strandterületet most Balatonujhely község vette meg, s mint hírlík, a nyárra már nagyon szép és modern fürdőházakat fognak építeni. Több egyesület és nagyüzem talált letelepedési lehetőséget, így az élet itt is megindul.

Balatonujhely mostani előljárósága és képviselőtestülete bizonyára nagy sulyt helyez községe továbbfejlesztésére.

A természet adta lehetőségei nagyok, de tevékeny Üdülőhelyi Bizottság is kellene, hogy kezükbe vegyék községük sorsát üdülés szempontjából. Akik támogatnák az előljáróságot, felhívnák figyelmét, hogy a kellemes és enyhe idő alkalmas a fák nyesésére, kerítések megjavítására, tehát kötelezzék a háztulajdonosokat ezeknek a munkáknak az elvégzésére. Sajnos erre az előljáróságnak nincs ideje. A fák ágai most az ember szemét is veszélyeztetik, a kerítések tüskésdrótjairól nem is beszélve. Nagyon jó ötlet volt, hogy egy kocsi homokos sódert egészen olcsó pénzen szállít az előljáróság a háztulajdonosok kérésére a járdák felhíntésére, sajnos eddig még kevesen vették igénybe.

Sok minden ujitásra, szépitésre szükség van, hogy növeljék a megalégedést Balatonujhely látogatóinál.

Balatoni Kurir, 1948. márc. 4. 4. p.

Letartóztatták a Hindu csokoládégyárost

aki tudvalevően a siófoki Ertl üzemek finanszírozója volt már az elmúlt idényben is.

A tönkrement Ertl-féle rt. keresett egy pénzestársat és erre igen alkalmas volt Tyrilow csokoládégyáros, akinek a százezrek nem számítottak, viszont annál inkább az a busás haszon, amit Siófoktól nyerni remélt.

Az ő pénzén kezdték az üzemeket ujjáépíteni, a szállodákat berendezni és a régi alapon tovább vezetni.

A napokban aranyrejtegetés vádjá miatt Tyrilowot bevitték a markóutcai ügyészség fogházába és uzsorabíróság elé állítják. Ezek után nem tudjuk, hogy a siófoki üzemek ujjáépítése nem akad-e meg.

Balatoni Kurir, 1948. márc. 4. 3. p.

F

**ÜRJES ISTVÁN
VENDÉGLŐJE**

BALATONÚJHELY (SIÓFOK)
ISTVÁN-ÚT

Árnyas kerthelyiségben, kitűnő magyar konyhával, balatonmellemi boraival, figyelmes kiszolgálással

várja vendégeit!

ZENE! POLGÁRI ÁRAK! TÁNC!

Képek Siófok életéből

Legnagyobb balatoni fürdők már lázasan készül a nyári idényre.

Szeretné a mult évi forgalmat megkétszerezni, látogatói számát emelni. Szinte napról-napra látunk újabb üdülőket létrejönni, a még helyre nem állított épületek még a tavasz előtt gazdát cserélnek. Most már nyugodtan elmondhatjuk, hogy 1948. nyarán Siófok régi fürdőtelepén nem lesz romos épület. De a vendéglátó szakma is mozgolódik. Igen erős az érdeklődés a penziók részére alkalmas épületek iránt. Kevés lesz azonban az épület, már szükség volna új szállodák, penziók építésére. Több új szórakozóhely, espressó, cukrászda létesül, új csónakdák keletkeznek, a Kaszinó nyári kerthelyisége is üzemben lesz. Szórakozásra lesz bőven lehetőség.

*

A szép park helyreállítására is megtörténtek az első lépések. Az üdülőhelyi bizottság költségvetésében már jelentős összeg szerepel ezen a címen. A park még hiányzó padjai elkészülnek, a híres rózsapark is, melynek mellvédjét a magas vizállás tönkretette, helyre lesz állítva. Az üdülőhelyi bizottság strandfürdője is bővitve lesz, kényelmi berendezései gyarapodnak. Új érdekessége lesz a parknak a folyó évben felállításra kerülő Glatz Henrik emlékmű, amelynek költségeit biztosította az üdülőhelyi bizottság. Siófok fürdő alapítójának emlékműve rövidesen hirdetni fogja egy lelkes alkotó ember érdemeit.

*

A balatoni hajók helyreállítása állandóan folyik. Ezen a nyáron két hajó kivételével már az egész békebeli hajópark üzemben lesz és így remény van arra, hogy minden kikötőt bekapcsolhatnak majd a forgalomba.

*

A szabadművelődési előadások új lendületet

vesznek. A kéthetenként tartani szokott előadásokon most nagyobb szerepet kap az oktatófilm. Sikerült a Mafirt és Mopex legjobb kisfilmjeit lekötöni és minden egyes előadáson közel egyórás filmelőadás szemlélésével tanulhat a nagyszámu hallgatóság. A szabadművelődési bizottság most a zeneiskolával karöltve filléres zeneestek rendezését tervezi. Nyolc előadás keretében kapnának a hallgatók zenei ismertetést a muzsika legnagyobb művészeinek életén és művein keresztül. Előadók a siófoki, veszprémi és székesfehérvári zeneiskolák tanárai és művészei lesznek. Belépőjegy egy-egy előadásra személyenként 50 fillér lesz.

*

A Balatoni Népfőiskolák egyik kulturfolyamatot a másik után rendezik. Az ország minden részéből érkeznek a hallgatók. A jelentkezés igen nagy, az épület szűkreszabott méretei azonban meggátolják minden egyes jelentkező felvételét.

A nyári hónapokban tartandó három tanfolyamra már most megindult a jelentkezés és ezek a tanfolyamok igen népesnek ígérkeznek. A résztvevők tanítók, tanárok, testnevelési főiskolai hallgatók, akik nagy lelkesedéssel hallgatják Molnár István, a kiváló magyar táncművész, művész-tanár eredeti, sajátos, mély nyomokat hagyó előadásait.

*

A helyi idegenforgalmi hivatal összeállította már Siófok eseménynaptárát. Erről majd részletesen a következő számban írunk.

Eszerint a szezon már május 1-én megkezdődik, mert értesülésünk szerint a legtöbb munkásüdülő már akkor megnyitja kapuit és szeptember végéig tartana.

Ha ez megvalósul akkor az öt hónapos szezon jelentős anyagi fellendülés Siófoknak.

Balatoni Kurir, 1948. márc. 18. 2. p.

Siófok felhívása a

Balatonvidék községeihez

Siófok község elöljárósága a koalíciós pártokkal és a Nemzeti Bizottsággal karöltve elhatározta, hogy munkaversenyre hívja a Balatonvidék összes községeit.

Ez a verseny egy érdekes kezdeményezést jelent a Balatonvidék kulturájának emelése céljából. A három balatoni vármegye községeihez megküldött felhívás szövegét az alábbiakban közöljük:

A magyar nép életszínvonalának emelése, országunk talpraállítása, népi demokráciánk megerősítése, megdönthetetlené tétele parancsolóan követeli, hogy az eddig végzett munkánál többet, jobbat végezzünk.

Többet kell alkotnunk minden téren, az őstermelő, az iparos, a gyári munkás a maga helyén, a nagyobb közületek, községek a kultúra, művelődés, életszínvonal emelése terén, a maguk helyi különleges adottságainak megfelelően.

A Balatonvidék igazi jelentősége a népi demokráciában a szociális üdültetés terén csúszosodik ki. Minden magyar dolgozót pihenéshez juttatni az áldott balatoni levegőben, vízben, napfényben üdültetni, felüdülést, új erőgyűjtést juttatni, ez a Balatonvidék feladata. Éppen ezért, ha versenyt hirdetünk a balatonmenti községek között, úgy érezzük, hogy annak feltételei el kell, hogy üssenek az országban szokásos más munkaversenyek feltételeitől, pontjaitól.

Nálunk a versenyt elsősorban a balatoni kultúra, a magyar

dolgozók üdültetésének fejlesztésére, az üdülőtelepek, partmenti községek fejlesztésére kell fordítani, termelési versenyben pedig azokat a termelési ágakat előtérbe helyezni, amelyek különlegesen balatoni jellegűek és itt az üdültetés szempontjából különös jelentőséggel bírnak (pl. szőlő, gyümölcs).

A Balatonvidék nem buzatermelő hely, de igenis a szőlőnek, világhírű bornak, jó gyümölcsnek hazája. A termelési versenyben tehát elsősorban ezekre az ágakra kell fősúlyt fektetni.

A munkaversenyre történő kihívásunk tehát két részből áll.

Az első általános munkaverseny, amelynek ágai között olyanok is vannak, amelyek az ország más vidékein is találhatóak, de amelyek az általános fejlődés, termelés fokozás, életnivó emelése szempontjából szükségesek (behajtási eredmények fokozása).

A második részben pedig olyan versenyágak vannak, amelyek kifejezetten a Balatonvidéken valósíthatók meg és amellyel a mi különleges kulturánk, fejlődésünk előmozdítását szolgálják.

Az általános versenypontok az alábbiak:

1. Politikai béke megteremtése, a pártok összefogása az egységes, komoly munka érdekében, a koalíciós békés munka, zavartalan megvalósítása.

2. Az előírt beszolgáltatás mikénti végrehajtása.

3. Mezőgazdasági őszi és tavaszi munkálatok elvégzése.

4. Terméseredmények

minőségi fokozása.

5. Adóbefizetési eredmények, úgy a földadónál, mint az egyes adónál, az ujjáépítési munkánál és a vármegyei adóneveknél.

6. Állattenyésztés fejlesztése. Állatbiztosítás, legelőöntözés, legelő korszerűsítés.

7. Háborus károk helyreállítása, megszüntetése a falusi lakóházaknál, épületjavítási, vagy egyéb kölcsönök útján.

8. Tűzrendészet fejlesztése. Elvesztett tűzoltószerek pótlása, tűzoltótörszolgálat megszervezése, kiképzése, felszerelése, a község tűzvédelmének megszervezése.

9. Új kutak létesítése, a háborus idők alatt tönkrement kutak javítása, vízvezeték sérüléseinek helyreállítása.

10. Állategészségügy fejlesztése. Vágóhidak helyreállítása, vízvezeték sérüléseinek helyreállítása.

11. Egészségügyi létesítmények - zöldkeresztes egészségház létrehozása, a zöldkeresztes mozgalom megszervezése, óvoda létesítés, szeretetház, orvosi lakás, nyilvános fürdő megteremtése. Mentőállomás, segélyhely felállítás, ravatalozó, temetőkerítés létrehozása.

12. A sport fejlesztése céljából korszerű sportpálya létesítése, a tömegsport megszervezése. Ifjúsági egység megvalósítása. Milyen intézkedések történtek a demokratikus nevelés érdekében és ezek az egyes iskoláknál milyen eredménnyel jártak.

13. Járdák építése, régi megsérült járdák kijavítása. Dülöutakon hidak készítése,

felrobbantott hidak megépítése. Közvilágítás fokozása. Eddig villanyárammal el nem látott utcák bekapcsolása. A közvilágítási lámpák számának emelése. A fő utakon a közvilágítás közepre helyezése.

14. A község hároméves tervének végrehajtása. Hány százalékban hajtott végre.

A különleges balatoni munkaverseny pontjai:

1. Van-e szabad strandfürdő, ha nincs, annak létrehozása, a miniszeri rendeletben előírt kelékekkel való felszerelése (árnyékszék, fásítás, vetkőzőfülkék stb.) Strandfürdők helyreállítása, korszerű felszerelések.

2. Nyilvános WC létrehozása a fürdőtelep területén.

3. Orvosi szolgálat tökéletes megszervezése.

4. Községfejlesztési terv készítése.

5. Az üdülőhely kulturális életének megteremtése, illetve fokozása. (Olvasó-, zeneterem létesítése, érdekes előadások,

zeneestek szervezése.)

6. A korszerű idegenforgalmi alapelemek ismertetése a község lakosságával tanfolyam, vagy sorozatos előadások keretében.

7. Nyári sportünnepélyek, viziversenyek szervezése.

8. Az üdülőhely területén a csend és tisztaság intézményes biztosítása.

9. Fürdőpropaganda. Prospektusok, plakátok, ismertetőfüzetek készítése, terjesztése.

10. Az üdülőhely fásítása, virágosítása, csinosítása, szobrok, emlékpádok, emléktáblák létesítése.

11. Az üdülőhely utjainak tisztítása, portalanítása, öntözése.

12. Partvédőművek rendbehozása.

13. Munkásüdülők létesítésének előmozdítása.

14. Gyümölcsösök létesítése, a meglévő gyümölcsösök védelme a kártevők ellen.

15. Balatoni szőlőtelepeken a kiváló szőlőfajták termelésének előmozdítása, szőlő- és borkiállítások, bornapok rendezése.

16. Az üdülőhely területén fekvő történelmi emlékek

feltárása, megvédése, források foglalása, szebb kilátóhelyeken kilátótorony építése, a jelzett turistautak elpusztult jelzéseinek pótlása.

Magunk részéről örömmel üdvözljük ezt a kezdeményezést és reméljük, hogy Siófok község felhívása kellő visszhangra fog találni.

A nemes vetélkedés mindig meghozza a maga gyümölcsét. A munkaverseny eredménye remélhetőleg emelni fogja a balatoni fürdőhelyek kulturáját. A verseny teljesen egyenlő feltételekkel indul, mert hisz a bíráló bizottság, amelyben mindhárom vármegye kiküldöttei részt vesznek, figyelemmel lesz majd a versenyben résztvevő községek nagyságára, költségvetésére, úgy, hogy még a legkisebb község is ugyanolyan eséllyel indul a versenyben, mint a legnagyobb.

A Balatoni Kurir örömmel üdvözli ezt a kezdeményezést és érdeklődéssel néz a verseny lefolyása elé.

Balatoni Kurir; 1948. ápr. 29.

*Az első egészségház
Siófokon,
Batthyány út 17. szám alatt,
1947-1954 között*

Nagy készülődés Siófok ünnepélyes megnyitására

Siófokon az összes illetékes szervek a legnagyobb áldozatok árán minden erőfeszítést megtesznek az idei fürdőévad sikeres előkészítése és lebonyolítása érdekében. Siófok fürdő ünnepélyes megnyitása június 19-20-án lesz, mely alkalomra az Ibusz különvonatokat indít, a budapesti nagyvállalatok leküldik csoportosan dolgozóikat, akiknek ellátásáról önköltségi áron gondoskodnak a vendéglátóiparosok.

Ezen a napon Siófok a Szakszervezeti Tanács által kiválasztott 30 élmunkást látja vendégül, a Rádió, az Uj Magyar Film és több budapesti napilap pedig riportokban és tudósításokban számol be az eseményről. Az ünnepély azt fogja kihangsúlyozni, hogy 1948-ban Siófok a dolgozó tömegek részére nyílik meg.

A szombat esti ünnepélyes megnyitáson Kossa István, a Szakszervezeti Tanács főtitkára, Veszprém vármegye képviselője tartja az ünnepi beszédet. Az előadáson a legkülönbözőbb komoly és vidám számok szórakoztatják majd a megjelenteket. Így pl. a MAORT 40 tagu zenekara, a Nemzeti Színház egy művésze, helyi műkedvelők, ének- és táncszámok tarkítják a nivós műsort.

Az előadás után sétahajózás, majd reggelig tartó - tombolával, női szépség és férfi csunyasági versennyel egybekötött - táncmulatság a műsor további pontjai. A söntés és büffé fog olyan áron működni, mely a dolgozók keresetéhez van szabva.

Vasárnap délelőtt az élmunkások és a különböző hírszolgálati szervek munkatársai sétahajózást tesznek a Balatonon, majd megtekintik a siófoki újjáépítést és a munkásüdülőket.

A változatos és színes programot az élmunkások tiszteletére adott vasárnap esti uzsonna zárja be.

Dr. Bánki Sándor

Balaton Kurir, 1948. jún. 10. 3. p.

*****

Munkásigazgató a Hajózási Rt. élén

A Hajózási vezérigazgatójává Gerő Ernő Miniszter a Ganz gyár művezetőjét, Kiszola Gézát, a Ganz gyár egyik régi kiváló szakmunkását nevezte ki.

Ez a kinevezés azért vált esedékessé, mert Hankóczy Jenőt, az eddigi vezérigazgatót letartóztatták. Hankóczy külföldre készülő nagytőkések részére hajókat bocsátott rendelkezésre, hogy azok a Sión keresztül kiszökjenek az országból.

Reméljük, hogy Hankóczy távozásával a Hajózási is más, demokratikusabb szellem fog kialakulni. A Balaton társadalma nevében üdvözljük az új munkásigazgatót.

Balaton Kurir, 1948. jún. 24. 2. p.

*****

Tönkremegy a balatoni vendéglátóipar

A hűvös, esős időjárás, a Nemzetközi Vásár és főleg annak meghosszabbítása és sok más körülmény, igen hátrányosan befolyásolta eddig a balatoni vendégforgalom alakulását.

Ha az egyes helyeken a gyárüzemek, vállalatok nem vitték volna le dolgozóikat üdülésre, a Balaton körül semmi élet nem lenne. Persze a vállalatok dolgozói is csak saját üdülőikben pihennek és a vendéglátóipar forgalmára nézve ez semmi előnyt nem jelent. A vendéglátóüzemek, különösen a nagyobbak, teljes személyzeti létszámmal, nivós zenekarral várták júniusban a szezon megindulását és abban bíztak, hogy az üzemi költségek egy részét júniusban megkeresik, másrészt a bevásárolt anyagok egy részét eladják és ebből az adósságokat fedezhetik.

Ezen számításokat a körülmények keresztül huzzák és most a legkétségbeejtőbb helyzetbe kerültek a vendéglátóiparosok. A személyzetet, a zenét nem lehet elküldeni, mert azokat a szezonra vették fel, azokat fizetni kell. Kölcsönt nem kapnak többet, mert már kimerítették hitelüket - ha volt - az utolsó fillérig.

Ha nem indul meg a vendégforgalom, ha valami segítséget nem kapnak, akkor a balatoni vendéglátóipar felett meghuzhatják a lélekharangot. Nem lehet célja a kormánzatnak, hogy a balatoni vendéglátóipart elsorvassza, mert anélkül idegenforgalmat lebonyolítani nem lehet.

Sürgős intézkedésre és sürgős segítségre van szükség, ha nem akarják, hogy a katasztrófa bekövetkezzék.

Balaton Kurir, 1948. jún. 24. 1. p.

Az Országos Tervhivatal nyilatkozata a Sióról

Mult számunkban foglalkoztunk a Sió problémájával. Azt irtuk, hogy hibás számítások, vagy mulasztások következtében a Sióra költött 35 millió veszendőbe ment, mert a Balaton nem képes a Siót táplálni, azon nem lehet hajózni és száraz évben öntözésre sem lehet majd felhasználni. Megirtuk azt is, hogy további 20 millióra lenne szükség, hogy az elgondolásokat valóra válthassák.

Az Országos Tervhivatal ezen közleményünkre válaszolt és annak egy-két állítását az alábbiak szerint helyesbiti.

A siófoki művek állításával szemben - közli a Tervhivatal - nem 35 millió forintba, hanem 15 millióba kerültek, ebben azonban már bentfoglaltatik a második tervévre kiutalandó több mint 1 millió forint is.

A Balaton vízszintjét szabályozó zsilip megépítésére azért is szükség volt, mert a régi zsilip a háboru alatt annyira megsérült, hogy kijavitása nemcsak nagyon körülményes, de rendkívül költséges is lett volna. A régi elavult rendszerű zsilip kijavitása azért sem lett volna észszerű, mert fenntartása évenként nagy összegeket emésztett volna fel és a hajók Balatonba jutásának is útját állotta. Az új zsilip természetesen úgy épült meg, hogy a Sió és Balaton közötti hajózást ne gátolja. Az építkezéssel együtt a siófoki kikötő rendezése, valamint a Siófok és Balatonujhely közötti Siószakasz partjainak végleges kiképzése is lehetővé vált.

A hajózsilip építése 1943-ban, tehát még a fel-szabadulás előtt kezdődött és a vasbetonrészek 1945. végén készültek el. Az építmény mindaddig holt tőkét képviselt, amíg a kisebb befejező munkálatokkal lehetővé nem vált a zsilip üzembehelyezése.

A zsilip elkészülte óta a Sió jelentős hajózási forgalmat bonyolít le. Egyelőre csak vízeresztés idejében lehetséges a hajózás, valamennyi műtárgy elkészülte után azonban a Balatonról a Dunára irányuló teljes átmenő forgalmat le lehet majd bonyolítani. Hajózási szempontból az egységes dunai hajóút hálózatnak 200 km-es balatoni hajóútakkal való meghosszabbítását jelenti a Sió-művek teljes kiépítése.

A jelenlegi állapotban is jelentősnek mondható a Sió hajóforgalma, amely a legszárazabb évben 40 napot, közepesen száraz évben pedig 150 napot tesz

ki. Szívesen közöltük az Országos Tervhivatal válaszát és a magunk részéről csak örömmel és elismeréssel adózunk, ha a tervek kivitele után nemzetgazdasági szempontból a Siót értékesíteni tudnák úgy, hogy a balatoni fürdőélet és a fürdőkultúra semmi kárt ezáltal ne szenvedjen.

Balatoni Kurir, 1948. júl. 22. 1. p.

*****

A siófoki Kaszinó-kert

A népi demokrácia-szemüvegén keresztül nem épen dicső multra tekinthet vissza. A gyémántkirályok, a GyOSz-vezérek, a pénzen vásárolt méltóságos urak, a kartellvitézek, egyszóval ellenségeink és reakciósaink megszemélyesítői mind együtt megtalálhatók voltak a háboru előtti Siófok kaszinó-kertjében. Persze a rulett, a chemin sem hiányzott, hiszen az Ertl Rt.-nak egyik fő bevételi forrása ez a kártyabarlang volt.

Nem szívesen emlékezünk vissza a mondain Siófokra, sem a kártyabarlangra, mely sok szerencsétlen áldozatot vitt a züllés útjára és ahol könyörtelenül fosztották ki áldozataikat az Ertléket hűen szolgáló krupiéék. Nem emlékezünk vissza szívesen arra a Kaszinó-kertre sem, de nem szívesen annak tulajdonosaira sem, akik kitűnően értettek minden olyan üzleti fogáshoz, mely a pénzes embereket, a divatdámákat épen úgy, mint a félvilági nőket, vagy a selyemfiukat úgy vonzották üzemekbe, mint nyáron az éji bogarakat a villanyfény.

Ne értssünk félre, mi nem a multról akarunk írni és nem Ertlékről, de szóvá kell tennünk, hogy a Kaszinó-kert ma is az ő vezetésük alatt működik, bár úgy tudjuk, a *Dolgozók Kertje* elnevezést kapta most a kert. Bizonyos, hogy a Magyar Dolgozók Pártja és a népi szervek ügyelnek arra, hogy az elnevezés ne csak külső máz legyen, hanem annak meglegyen a belső demokratikus tartalma is.

Azt azonban nehezen tudjuk elképzelni, hogy ebbe a kertbe hogyan illeszkednek be Ertlék.

Siófokból a dolgozók üdülőhelye lett. Más emberek járnak oda nyaralni, pihenni. Szeretnénk, ha a mi dolgozóinknak még a szórakozását se intéznék azok, akik az ő jelenlétüket - nem kétséges - nagyon vegyes érzésekkel kénytelenek tudomásul venni.

Balatoni Kurir, 1948. júl. 22. 3. p.

35 millióba került a Sió és nem lehet semmire használni

Hosszu hónapokon át ezernyi ember dolgozott a Sió zsilipek munkálatain. Akkor igen szép interjúk jelentek meg a lapokban azokról a hatalmas gazdasági előnyökről, melyek a zsilip megépítése után az ország javára mutatkoznak. A Balatont összekötjük a tengerrel. Hajók közlekednek, melyek követ, gabonát szállítanak, a borkereskedelem a Sión bonyolódik le. A Sió fogja ellátni 200 kilométeres hosszával az öntözőműveket, mellyel vilamosítják a Dunántúlt, stb.

Tény, hogy igen szép elgondolások voltak ezek és még szebb lenne, ha ezeket meg is valósíthatnák.

Ezzel szemben az a helyzet, hogy a Sió, ha nem lenne benne ez a sok esőzés, annyira kiszáradna, hogy a békák is elpusztultak volna már. 35 millió forintot költöttek a Sió-művek építésére, de jóformán semmire sem tudják használni, mert nincs elegendő víz, hogy a Siót hajózhatóvá tegyék. Még további 20 millió forintra lenne szükség, hogy szakszonkint újabb zsilipműveket építsenek a víz felduzzasztására. Amennyi vizet a Balaton leadni képes, az ugyanis kevés ahhoz, hogy a Sió vízszintjét táplálni tudja. Ezért lenne szükség újabb duzzasztógátakra.

Véleményünk szerint elhibázott az az elgondolás, hogy a Balaton vizével táplálni fogják annyira a Siót, hogy az hajózható legyen és az öntözőműveket is ellássa vízzel. Ha nedves év van, mint az idén, akkor nincs szükség az öntözőművekre, ha pedig száraz az időjárás, akkor a Balaton vize is annyira lepad, hogy el kell zárni a zsilipeket, mert a szükséges vízszintet nem tudnák a Balatonon biztosítani. Amiatt, hogy a zalai köfajtók termelését hajókön szállítsák az ország különböző részeibe, kár volt ezt az óriási befektetést megengedni, mert ez nem érte meg a hatalmas áldozatot. Ezzel az ország újjáépítésére sokkal hasznosabb beruházásokat lehetett volna eszközölni.

Biztosan tudjuk, hogy ma, amikor a tervgazdálkodás alapján és az előre megszabott program szerint állapítják meg a beruházásokat, nem fordulna elő ilyen súlyos hiba. A tulsúlyban lévő, a

vezetőszeretpet vivő *Kisgazda Párt* akkori vezetősége propagandára használta ezt a hatalmas építkezést és úgy látszik, hogy végzetes hibák történtek a számításoknál.

Ha a tervhivatal, a Gazdasági Főtanács és elsősorban a Magyar Dolgozók Pártja a további összeget engedélyezi a Sió használhatóvá tételére, bizonyára körültekintőbben jár el és bizonyára csak akkor engedélyezi a további beruházásokat, ha a gazdasági érdekek azt tényleg megkövetelik.

Addig a Sió száraz medre mementó legyen mindenki számára, hogy a politikai karrieristáknak, népszerűség-hajhászoknak, az ország és a dolgozók kárára történt tervszerűtlen és célszerűtlen beruházásoknak Magyarországon befellegzett.

Balatoni Kurir, 1948. júl. 8. 1. p.

Siófoki képek

A vasárnapi különvonatok igen érdekes szint jelentenek a község életében. Az egyetlen hely, ahova minden vasárnap érkezik 2-3 különvonat kizárólag csak siófoki rendeltetéssel.

Az üdülőhelyi bizottság minden egyes vonatot zenével fogad a feldiszitett állomáson, amely Németh László főintéző szakavatott irányítása mellett egyre fejlődik.

Helyre van már állítva a békebeli neonfényvilágítás, a parkok virágoztatva vannak, megafon szól a vonatok érkezése előtt és közben és szinte megállás nélkül folyik az állomás szépítése. Az állomások munkaversenyének során a dunántuli csoportban *ötödik helyet* ért el a siófoki állomás. Következő hónapban - úgy értesültünk - még jobb helyet fog elfoglalni.

A mukásüdülők létesítése nem csökkenő irammal folyik. A 35. üdülőt az újjáépítési és közmunkaügyi minisztérium dolgozóinak korszerű és gyönyörű üdülőjét június hó 27-én avatták fel Darvas József miniszter, Lakatos és Borbíró államtitkárok és a minisztérium személyzetének jelenlétében.

A miniszter avató beszédében köszönetet mondott mindazoknak akik az üdülőt létrehozták,

Az első munkásüdülők egyike az egykori villasoron

köztük a siófoki üdülöhelyi bizottságnak is. A beutaltak igen jól érzik magukat s mindig újabb és újabb tömegekkel gyarapítják Siófok barátainak létszámát. Augusztus 1-én nyílik meg a 40. üdülő, a bányászszakszervezet két hatalmas szállodája, a volt Sió és Hullám nagyszállók. Ezzel a 40 üdülõvel három évre tervezett üdülõlétesítési programot másfél év alatt hajtotta végre Siófok község vezetõsége.

Az újjáépítési miniszter látogatása alkalmával szóba került Siófok idegenforgalmának egyik legfontosabb problémája egy korszerû minden izlést kielégítõ, európai szinten mozgó szálloda építése. Az érdekeltek hosszabb megbeszélést folytattak az újjáépítési minisztérium szakembereivel és a lefolytatott megbeszélés alapján a közeljövõben megindulnak a nagy szálloda tervezésének és számításának elõmunkálatai.

Siófok férõhelyeinek számát mindenképen növelni kell, mert a fejlõdés idegenforgalmi téren csak akkor lesz biztosítható.

Siófok község szabadfürdõje is megnyílt. A helyreállítás során a szabadfürdõt felszerelték mindazzal, ami egy korszerû fürdõhöz szükséges. Vizõblítéssel W.C., zuhanyzó, jó ivóvíz, vetkõzõfülkék, büffé, stb. állnak a strandolók rendelkezésére. Több mint 20.000 forint költséggel hozta létre a község vezetõsége a Balatonkörnyék

talán egyetlen minden rendelet elõírásának megfelelõ szabad fürdõjét, ahol vasárnaponként a kirándulõvonatokon érkező vendégek százai strandolnak.

Siófok esti képe egyre színesebb. Új espresso, vendéglõ, mulató nyílik meg, egyik a másik után. A régi Kaszinó-kert, a központi szórakozóhely szintén üzemben van. Hatalmas kerthelyiségében Siófok ünnepélyes megnyitása alkalmával 1500-nál több ember szórakozott.

Megérkeztek a várva-várt cseh-szlovák vendégek is. Többszöri halasztás után befutottak egy különvonattal folyó hó 4-én vasárnap délután, a siófoki penziósok nem kis örömeire. Hatvan fõbõl álló csoport érkezett. Legnagyobb része még nem látta a Balatont. Elismeréssel nyilatkoznak annak szépségérõl, de különösképpen a magyar konyháról, amelynek úgy látszik Európában nem igen lehet párját találni.

Tárgyalások folynak az Ibusz-szal lengyel és osztrák dolgozók üdültetésérõl is egészen az utószezon végéig. A külföldiek elhelyezésénél is nagyon érzett a hiánya egy nagy szállodának. Minél elõbb meg kell ezt valósítani. Siófok egyik legnagyobb építési problémája, a nagy szálloda létrehozása kell, hogy legyen.

Balatoni Kurir, 1948. júl. 8. 2. p.

Siófoki mozaik

Az Idegenforgalmi Hivatal diáküdültetési akciót indított. Az ország diákságát körlevélben szolgáltatta fel az üdültetési akcióban való részvételre. Meglepő visszhangja volt a felhívásnak, ez érthető is, mert ilyen olcsón nem igen lehet a magyar diákoknak a Balaton mellett üdülni. Az elhelyezés erre a célra berendezett termekben történik, ahol egyszerre 120 diák nyerhet elhelyezést. Az étkezéshez szükséges élelmiszereket a diákok hozzák. Az összes költség napi 2.05 forint, ezen összeg ellenében kapják a szállást, világítást, vízhasználatot, benne van a gyógydíj, fürdőbelépő, főzés díja stb. Az ország legtávolabbi részéből is tömegével érkeznek a jelentkezők. A keleti és nyugati országgrésről kis falusi iskolák megható hangu levelekben mondanak köszönetet azért, hogy Siófok lehetővé tette a legszegényebb népréteg gyermekei számára is a Balaton mellett a nyári üdülést. Az első csoport június 21-én érkezik és attól kezdve egész nyáron egyik iskola fiatalsága a másikkal adja majd át a helyét.

*

Június 27-én a sátorlajuhelyi Magyar Dolgozók Pártja 1400 fővel jön Siófokra kétnapos táborozásra. A balatonujhelyi fenyvesben nyernek kitűnő táborozóhelyet és élelmezésükről a vendéglátóiparosok önköltési áron gondoskodnak.

*

A Vendéglátóipari Munkások

Szakszervezete a tömeges, szociális étkezéseknél a 15 százalékos kiszolgálási díjat 10 százalékra mérsékelte, hogy ezáltal is megkönnyítve, olcsóbban biztosíthassa Siófok a dolgozók üdültetését. A szakszervezet ezen intézkedésének illetékes helyeken nagy visszhangja támadt.

*

Siófok ünnepélyes megnyitására, amely június 19-20-án lesz, a siófoki műkedvelők is a legnagyobb titokban készülődnek. A kitűnő munkásdalárdák, művészek, zenekarok mellett ki akarják venni részüket az ünnepségekből is. Az egyes elszólásokból következtetni lehet arra, hogy a műkedvelők is egészen nivós eredeti műsorról akarják a megnyitáson megjelenő dolgozó tömegek szórakozását szolgálni.

A megalakult MNDSz siófoki csoportja első feladatául tűzte ki a napközi otthon megteremtését. A képviselő-testület 3000 forintot szavazott meg erre a célra és a lelkes asszonyok ebből az összegből nemcsak a közel száz óvodás-gyermek étkeztetését, hanem a csecsemők nyári gondozását is ellátni óhajtják. Ez nagy segítség volna a nyári munkában elfoglalt sokgyermekes szülőknek, ha a kicsinyeiket a napközi otthonban tudnák.

*

Siófok Nemzeti Bizottsága elhatározta, hogy az 1919. évi ellenforradalomban kivégzett 41 veszprémmegyei kommunista mártír emlékére a község főterén, a Szabadság-téren

emlékművet emel. Megyeri Barnabás szobrászművész bizta meg az emlékmű elkészítésével, amely bronzból lesz, sóskuti fehér mészkőből készült talapzaton fog állni és vízmedence öleli majd körül. Az emlékmű leleplezése előreláthatólag július hó végén lesz.

*

A siófoki kikötő bővítési munkája befejeződött. Közel 30 méterrel hosszabb lesz a kikötésre alkalmas partszegély, amelyet izlésesen készített el a Balatoni Kikötők Felügyelőisége. A Kaáli Nagy László miniszteri tanácsos irányításával működő felügyelőiség egyre nagyobb iramban hozza rendbe a balatoni kikötőket és neki köszönhető, hogy a siófoki állami kikötő is heteken belül teljesen visszanyeri békebeli képét, sőt azt érdekességben felül is mulja.

*

A Siófoki Sport Egyesület új korszerű pályája tovább épül. Kerítése befejezés felé közeleg. Nagy összeget emésztett fel a szép és modern kerítés, de meg lesz az eredménye. Megmutatkozott már a Siófok - Balatonfüredi bajnoki mérkőzésén, ahol a bevétel - a kerítés folytán - többszöröse volt a más mérkőzések szokott bevételeinek.

A bekerített pálya fokozza majd az egyesület bevételét és ezáltal további fellendülésnek lesz elősegítője.

A Balatoni Egyesületek Szövetsége legutóbbi tanácsülésén elhatározta, hogy a Balaton 1848-as vértanujának, Noszlopi Gáspárnak emlékművet állít. Siófokon lesz az emlékmű felállítva. A szükséges költségek egy részét társadalmi gyűjtés és kulturelőadások rendezéséből óhajtja előteremteni. Az első nagyobbszabású megmozdulási ünnepély július 10-én lesz Siófokon.

*

Siófok fürdőtelepének jellegzetessége most az, hogy mindenhol építenek. Itt egy eszpresso készül, amott egy új penzió dolgoznak, a szomszédban valamelyik budapesti nagyüzem munkásüdülőt hozták rendbe, tovább mulatóhely készül, bármerre néz az ember, építőmunka fogadja. Julius hó végéig Siófok régi fürdőtelepe területén nem lesz már tönkretett épület, mert valamennyinek gazdája akadt.

A helyreállítások befejezése után kezdődik majd a jövő Siófokának megalapozása, új korszerű fürdőépületek, szállodák, stb. építése.

*Balatoni Kurir,
1948. júl. 10. 2. p.*

Csődbe jutottak

a balatoni vendéglátóüzemek

Az adóközösségből menekülni akarnak a vendéglősök

A katasztrófális időjárás és a munkásüdültetések, a magánvendégek elmaradása csődbe juttatta a vendéglátóipart. Ezt a szó legszorosabb értelmében kell venni, mert nem egyes üzemek mentek tönkre - ez előfordult a jóforgalmu években is - hanem az összes balatoni üzemek.

Nincs a tó körül olyan vendéglős, aki ne adósodott volna el teljesen, alig akad, amelyik ellen nincs máris per, vagy végrehajtás. A hitelező nem nézi a vismajort, ő a pénzéhez akar jutni akár békés, akár peres uton. Általában ezt természetesnek is tartanók, ha nem lehetne komoly mentségül felhozni a kézzelfogható bizonyítékokat, melyek alapján nem fokozni kell a terheket, de sürgős államszegély is indokolt lenne.

A forgalmi és kereseti adót legtöbben adóközösség keretében fizették eddig a vendéglősök. Előnyösebb volt, nem zaklatták őket az ellenőrök, nem kellett rettegni a szívesen kiszabott büntetésektől. És főleg kibírható, méltányos összegeket vetettek ki. Nem ez történt az idén. A pénzügyi hatóságok, nem tekintve a sok nehézséget, akadályt, ami a szezon menetét, forgalmát, sőt megindulását akadályozta, a tavalyi bruttó forgalom 12 százalékát vetették ki valamennyi üzemre.

Ez a kivetés különösképen sújtja azokat, akik szabályszerű könyvvezetés alapján mutatják ki jövedelmüket.

Megdöbbenést és érthető kétségbeesést okozott az adókivetés, mert ha helyt adnak - mást nem is tehetnek - a fellebbezéseknek, akkor is olyan horribilis összeg marad lenni, amit megfizetni nem fognak, mert nem tudnak.

Mármost a pénzügyi kormányzatnak döntenie és választani kell: szükségesnek tartja-e a balatoni vendéglátóipar fennmaradását, mert ez esetben az adóközösségre vonatkozó egész jogszabályt félre kell tenni, újat alkotni, melynek alapján elfogadható adókulcsot állapítanak meg, vagy minden eszközzel be kívánja-e hajtani a kivetett adót, mely egyet jelent a balatoni vendéglátóipar kivégzésével.

Sürgős intézkedést kérünk, mert nemcsak a kisexistenciáról van szó, hanem a munkásüdültetés lebonyolításánál nélkülözhetetlen üzemek és szakemberek megmentéséről is.

*Balatoni Kurir,
1948. júl. 22. 1. p.*

Siófoki hirdó

Siófok virít a plakátoktól. A kerítésen, a fákon, a házak falán, dul a plakátháboru.

Budapest mívészei, artistái váltakoznak a plakátokon, amelyek estéről-estére ujjabb és ujjabb szórakozásokat ígérnek és kínálnak a siófoki közönségnek. Minden esetre Siófok fellendülését ez is mutatja.

De van más, örvendetesebb esemény is. Egyrészt az, hogy a családi villák helyreállítása is mindig nagyobb ütemben folyik. Siófok fürdőtelepén már csak egyetlen nagyobb romos épület van, amely remélhetőleg rövidesen szintén javítás alá kerül. Vasárnaponként a békebeli méreteket is messze túlhaladó embertömegek özönlenek Siófokra. És végül, hogy az állandó vendégek létszáma messze felülmulja már a tavalyit. A vendégek gyarapodása az üdülöhelyi bizottság részére is fokozódó bevételt jelent. Ennek következménye viszont az, hogy a bizottság mindig nagyobb összegeket tud fordítani az utcák öntözésére és a park fenntartására, söprésére. Ezen a téren azonban még sok tennivaló van. Legalább még egy év kell ahhoz, hogy Siófok olyan szép és virágos legyen, mint a békeévekben.

Az üdülöhelyi bizottság kitartó és szívós munkájával meg fogja valósítani a kitűzött célt, a *virágos Siófokot*.

A fürdőigazgatóság már a jövő évi tervekkel foglalkozik s azok megvalósítását készíti elő.

Szükség lesz feltétlenül egy Kursalonra, amely legalább ezer személy befogadására lesz alkalmas, hogy ott rossz idő esetén előadásokat, zeneestélyeket, versenyeket vagy kongresszusokat lehessen tartani.

Klemperer Ottó a világhírű karmester, aki most Siófok vendége, ígéretet tett arra, hogy a jövő évben a salzburgi ünnepi játékokhoz hasonlóan megrendezi Siófokon a balatoni ünnepi heteket. Ha ez sikerül, az hatalmas vonzóerőt fog jelenteni a külföld felé is. Ennek azonban elengedhetetlen előfeltétele egy fedett nagy terem, ahol rossz idő esetén is megtarthatók a kitűzött előadások.

A siófoki állami közuti híd elkészült. Ez a legnagyobb híd a Balaton mellett, amelynek építése 1942. és 1943. évben több mint egy évig tartott. Most

három nap alatt befejeződik a munka és áll már a szép híd, amely a réginél szélesebb és magasabb.

Felavatása, illetve ünnepélyes megnyitása előreláthatólag augusztus 8-án lesz.

Augusztus 20-án ünnepi eseménye lesz Siófoknak. Az 1919. évi ellenforradalom alkalmával Siófokon kivégzett 41 vértanu emlékművét leplezi le a község közönsége. A szép kis bronz szobrot Megyeri Barnabás szobrászművész készítette, annak felállítását a Művészeti Tanács engedélyezte. Nagy ünnepség keretében történik meg a leleplezés, s aznap este a sörkertben lesz Klemperer Ottó vezényletével egy diszhangverseny, amely elsőrendű zenei csemegének ígérkezik.

Augusztus 1-től kezdve sűrűn repkednek a MASZOVLET gépek Siófok felett. Naponta kétszer érkezik és indul a siófoki repülőtérrel Budapest és Pécs felé a 21 személyes nagy gép. Az érdeklődés a repülőgépek iránt igen nagy. A község vezetősége most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a 7 kilométerre fekvő repülőtér közelebb hozza a községhez és bekapcsolni kéri a jövő nyári időben Siófokot a külföldi repülőjáratokba is.

Siófok üdülöhelyi bizottsága kéréssel fordult a kultuszminiszterhez.

Az iskolai szünidőt kéri meghosszabbítani szeptember 15-ig. A Medárd nap utáni rossz időjárás ugyanis nagyon megrövidítette a balatoni szezont. Érzékeny kárt okozott a vendéglátóiparnak, de a gyermekes családokat is megfosztotta a kéthónapos nyaralás lehetőségétől. Az iskolai szünidőnek szeptember 15-ig történő meghosszabbítása még sokat javíthatna a balatoni szezont mérlegén.

(Z.)

Balatoni Kurir, 1948. aug. 5. 3. p.

Az új kenyér ünnepén

Szent István napján a Balaton dolgozó társadalma együtt ünnepel az ország dolgozó népével. Augusztus 20-án, pénteken, az országépítő István király emlékének adózunk kegyelettel és ugyanakkor ünnepeljük a magyar dolgozó parasztság és a munkásság szoros szövetségének óriási eredményeit, amellyel István király országát, a háboru dülása után új szellemben építjük újjá.

István király az ő országát nem úgy képzelte, ahogy évszázadokon keresztül az uri bitangok megcsufolták. Szent István országát a népi demokrácia építi fel most úgy, ahogy azt a Nagy király megálmodta és ahogy ő szerette volna. Nem rajta mulott, hogy nem sikerült.

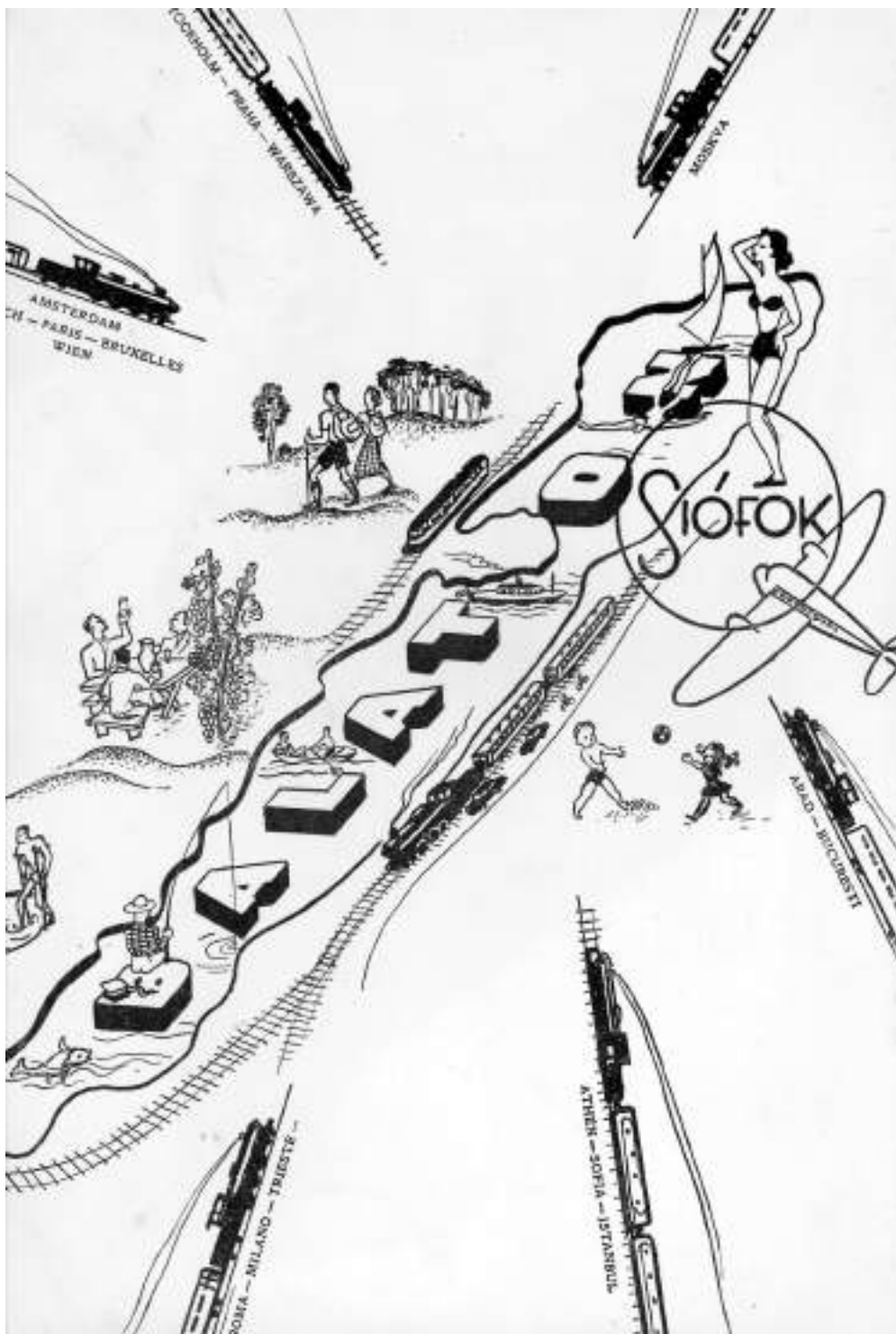
Az évszázados hibákat most hozzuk helyre, a nép meggyalázását most mossuk le, az új országépítők, akiknek egyformán jut abból az új kenyérből, amelynek igazságos elosztása a legszentebb kötelességünk.

Mind nagyobb darab jut a dolgozóknak abból a kenyérből, melynek ünnepén nekünk balatoniaknak is együtt dobban a szívünk mindazokkal, akik István király országát újjá, szebbé és sokkal jobbá akarják építeni, mint az valaha is volt.

Balatoni Kurir, 1948. aug. 19. 1. p.

Vízi örömeik - a Balaton immár a dolgozóké

Nyaralási „kedvcsináló“ 1948-ból

1950-es évek

SIÓFOK VÁRJA A DOLGOZÓKAT!

A fényképezőgép a móló életének egyik pillanatát örökítette meg még az elmúlt évben. Ez a kép került a prospektus első oldalára. A prospektus a dolgozóknak készült, a dolgozók Siófokjáról.

A kép egyike a legszebb balatoni felvételeknek. A Balaton vizén túl a veszprémi hegyek látszanak, a felhős ég alatt fehér vitorlások vásznait duzzasztja a szél. Elöl a móló, felgyűrt ingujjú emberekkel, sétáló párokkal és oldalt a vízben lubickoló nyaralókkal.

- Az első "fecskék " -

Alig múlt el május közepe és ez a kép újra megelevenedett.

A Balaton vizén hét vitorlást látni. Szabadi felől motorcsónak hasítja a hullámokat.

Népes a móló is, a siófokiak, egyenruhás, vízre készülő matrózok és a korai üdülők sétálnak rajta. A felhős égbolt sem hiányzik, de a hűvös idő nem riaszt vissza néhány fürdőzőt sem; a Csepeli Vasas négy sportolója fröcsköli egymásra a vizet.

Még nem kezdődött meg a nyári üdültetés, de ennek az időpontja gyorsan közeledik és Siófok lázasan készülődik az üdülő dolgozók fogadására.

Akik ismerik ezeket az előkészületeket és módjuk van visszapillantani az elmúlt évekre is, azok csillogó szemmel állítják, hogy soha ilyen nagy készülődés még nem volt ezen a fürdőhelyen. Ezek a megállapítások a legteljesebb mértékben fedik a valóságot.

Siófok valóban a dolgozóké, akiknek jó üdülése, szórakozása és megérdemelt pihenése érdekében minden lehetőséget elkövetnek a különböző minisztériumok, a Szakszervezeti Tanács, minden üzem és nemzeti vállalat, de maga a község is.

- Repülőösszeköttetés, modern várócsarnok -

Ezt a gondoskodást már akkor érzik a dolgozók, amikor vonatra ülnek, hogy Siófokra utazhatnak. A szabadságukra utazó dolgozók félárú jegyet kapnak, de azok a dolgozók, akik szabadságukon kívül utaznak bizonyos időre Siófokra,

azok is jelentős utazási kedvezményben részesülnek. A nyár folyamán a fővárosból különvonatok indulnak, amelyek végállomása Siófok lesz.

Május 27-étől megnyílik a siófoki repülőtér, és a balatoni fürdőhelynek közvetlen összeköttetése lesz Budapesttel és Péccsel.

Ez is jelentősen megkönnyíti az utazási lehetőségeket, hiszen a repülőút Péctől Siófokig 25 percre csökkenti le a nyolc órás vasúti utazást, melynek a költsége meghaladja a 30 forintot, míg a repülőút menetdíja sem sokkal több, mindössze negyven forint.

A vasúti utasokra még a kedvezményen túlmenően is gondolt a közlekedési minisztérium. Az elmúlt héten készült el és avatta fel *Bebrits Lajos elvtárs, közlekedési miniszter* a siófoki vasútállomás új, modern, nyitott várócsarnokát, amely a nyári záporok elől négyszáz utazónak ad menedéket.

Szóba került egy nagy vasúti felüljáró építése is, amellyel viszont az üdülőknek a község és a fürdőtelep közötti közlekedését könnyíti meg.

- Hétszáz személyes központi konyha -

A siófoki üdülők nagyrésze máris teljesen készen várja a dolgozókat, míg számos üdülő rendezetlensége most folyik.

Új külsőt kapott a kaposvári cukorgyár dolgozóinak üdülője, a MÉMOSZ üdülő és most folyik a fürdőtelep utolsó romos üdülőjének az újjáépítése. Nagyban készülődik a dolgozók fogadtatására a Felsőbalatoni Üdülők NV., amelynek Siófokon 10, Földváron 6 ezenkívül Balatonalmádiban, Balatonszárszón és Zamárdiban is több üdülőjében, több mint négyezer dolgozó és háromezer gyermek üdül három hónap alatt.

A nemzeti vállalat a dolgozók jobb és gazdaságosabb ellátása érdekében 700 személyes központi konyhát épített a Bélavári-úton.

A Felsőbalatoni Üdülők NV. üdülőin kívül Siófokon és a szomszédos Balatonújhelyen még több, mint nyolcvan munkásüdülő és számos kisebb üdülő készül a nyárra.

- Szabadtéri színpad -

Siófok az utóbbi egy hónap alatt nagyon megváltozott. A parkosítási munkák sok helyen új külsőt adtak egyes utcárszleteknek, rendbehozták a Dimitrov-parkot, a fürdőtelepet, eltüntették a Fogas melletti romokat és helyükben parkot létesítettek.

A Dimitrov-parkban állandó szabadtéri színpad készül, a kaposvári cukorgyár üdülője mellett, a tenispályák szomszédságában pedig nagy, háromezeröttszáz befogadóképességű szabadtéri színpad épül, húsz méter hosszú színpaddal. A szabadtéri színpad terveit Albin János, a margitszigeti és a városligeti szabadtéri színpadok tervezője készítette, belesűrítve ebbe a munkájába valamennyi tapasztalatát. A hely kiválasztásakor a tervező kijelentette, hogy kitűnő akusztikája révén a siófoki szabadtéri színpad felveszi majd a versenyt a fővárosi szabadtéri színpadokkal.

A szabadtéri színpad építési munkálatai a Szakszervezeti Tanács segítségével, az önkéntes munkafelajánlók és anyagfelajánlók támogatásával már meg is kezdődtek.

Ebben az évben elkészül a színpad, a hetven személyes zenekari rész és a kétezer ember befogadására alkalmas nézőtér, amelyet a jövő évben három-

ezeröttszázra bővítenek ki. Az ezévi munkák már júniusban befejeződnek és a nagyszabású Balatoni Kultúrhetekre komoly, nagy szabadtéri színpad várja a dolgozókat.

- Balatoni Kultúrhetek -

Nagy eseménye lesz a nyáron Siófoknak - de az egész Balatonpartnak is - a Balatoni Kultúrhetek eseménysorozata, amelynek a tervezetét most állítják össze.

Siófok készül a nyárra, várja a dolgozókat és napról-napra szebb lesz.

Május 21-én megérkeznek az első vendégei, a dorogi bányászok, akiket az üdülő dolgozók ezrei követnek.

És hogy jól érezzék magukat, Siófok amely első lett az országos idegenforgalmi versenyben, továbbra tartani akarja ezt a helyezését és mindent elkövet, hogy a dolgozók jobb üdülése érdekében Balatonföldvárrel, Balatonlellyel és Fonyóddal indított üdülőhelyfejlesztési versenyt is megnyerje. Akármilyen lesz is a verseny végeredménye, a nyertesek mindenképpen az üdülő dolgozók!

Somogyi Napló, 1950. máj. 17. 113. sz. 3. p.

Nyári forgalom a siófoki állomáson az 50-es években

Miénk a Balaton ...

Nem olyan régen még a munkások, dolgozó parasztok csak télen, a nyaralási évad befejezése után közelíthették meg a balatoni nyaralókat, akkor amikor sok munkáskézre volt szükség, hogy az "urak" szemetét eltakarítsák, hogy lakályossá tegyék a gyönyörű nyaralókat. Kora tavasztól, késő őszig csak az autók pora és a mulatókból kiszűrődő zene jutott a dolgozóknak a Balatonból. Oda, ahol az egész évi kizsákmányolástól "fáradt" kapitalisták pihenték fáradalmaikat, a dolgozóknak tilos volt a bemenet. Weiss Manfréd, Goldberger, a mérhetetlenül gazdag Stühmerék, az ezerholdas földbirtokosok, grófok és bárók világa volt a Balaton.

1945-ben azonban nagyot fordult a világ. A letűnt urak helyét elfoglalta a nép. A földbirtokokkal, gyárakkal együtt a nép tulajdonába kerültek a csodaszép nyaralók is, megismerkedett az új közönség hazánk egyik büszkeségének áldásával, a Balatonnal.

Siófokon tavaly 139.000 dolgozó élvezte az üdülés örömeit. Az idén ez a szám még tovább növekedett.

160-170.000 főre becsülhető azoknak száma, akik rövidebb-hosszabb ideig Siófokon üdülnék. A közelgő ősz ellenére a kéthetenkénti üdülési csoportban állandóan mintegy 2.250 fő érkezik az üdülőkbe.

A kulturális szórakozás igen sokrétű. A szabadtéri színpadon minden második nap van előadás. A Filharmonia hetenkint két előadással kedveskedik a siófoki üdülők lakóinak. A Magyar Állami Népi Együttes is ellátogatott Siófokra. Gyakori vendég volt a Központi Vasas Együttes is. Egy alkalommal a Budapesti Minőségi Áruház nagysikerű ruhabetűt tartott. A kiváló művészegyüttesek és előadóművészek mellett az ország különböző városainak kultúracsoportjai, többek között a Ceglédi

MÁV és a GANZ Vagongyár kultúracsoportjai is szerepeltek Siófokon.

Eseményszámba menő sportrendezvények színhelye volt az idén ez a nyaralóhely. Itt tartották az országos kerékpárversenyt és az országos lovasbetűt, ahol a legjobb lovasok versenyeztek az első helyért. Nagy érdeklődés előzte meg a már hagyományos Balaton-átúszási versenyt. 30 versenyző indult a füredi partról Siófokra, hogy a 14 km-es távúszás jutalmául elnyerje a siófoki községi tanács ezüstserlegét.

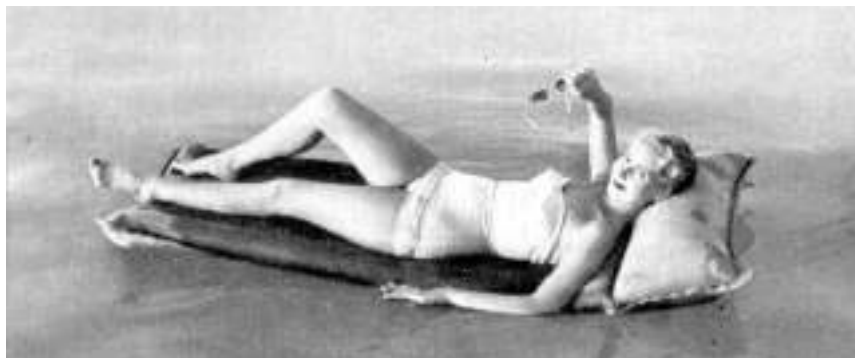
Két hónapja nyílt meg a múzeum, ahol a Balaton vízgazdasági munkáiról nyernek képet a látogatók. Naponta 40-50-en látogatják a kiállítást, hogy megismerjék a Balaton történetét is. Nagy népszerűségnek örvend a 600 személyes Beloiannisz sétahajó esti sétaútja. Vidám zene mellett táncolhat a fiatalság...

...Előbukkan a felhők közül a hold és megvilágítja az enyhén fodrozódó vizet.

Itt a Balaton partján is bebizonyosodott, hogy alkotmányunk biztosítja polgárai számára a munkához, pihenéshez, az üdüléshez való jogát, védi a dolgozók egészségét.

A régi nyaralókban, ahol ezelőtt nyolc esztendővel éjszakáról-éjszakára fülledt, erkölcstelen tivornyák, kártyacsaták voltak, ahol egy éjszaka alatt cseréltek gazdát ezer holdak - ma csend és nyugalom költözött és szinte úgy érzi az arrajáró, lábujjhegyen kell járni: pihennek a dolgozók. A nép tulajdonába vett nyaralók mellé minden esztendőben új és több, még szebb üdülő épül, amely biztosítja, hogy az elkövetkező években ne csak több tízezer, hanem több százezer dolgozó pihenhesse ki egészévi fáradalmait és készülhessen fel egy újabb esztendő termelési csatájának győzelmére.

Somogyi Néplap, 1952. aug. 29. 202. sz. 4. p.

MNDSZ-asszonyok a fémgyűjtésért

A siófoki MNDSZ-asszonyok felajánlást tettek, hogy 25 mázsa vasat és fémet gyűjtenek össze. Ezzel is segítik népi államunk gazdaságának fejlődését.

Az asszonytársak közül ki kell emelnem *Gáspár Károlynét*, aki eddig 11 mázsa vasat és 30 kg fémet gyűjtött és szállított az átvevőhelyre.

Beszélgésünk során *Gáspár elvtársnő* kijelentette, hogy ezzel az eredménnyel nem elégszik meg, addig nem nyugszik, amíg újabb 5 mázsa vasat össze nem gyűjt.

Dícséretet érdemel *Gombos Istvánné*, a járási tanács titkár felesége, aki megszervezte a MNDSZ-be a brigádokat és most irányítja munkájukat. Ez nagyban hozzájárul ahhoz, hogy ilyen szép eredményeket tudnak elérni. Az MNDSZ-asszonyok megértették, milyen fontos a vasgyűjtés népgazdaságunk számára, elmondják, hogy még jobb és fokozottabb munkával kívánják segíteni népgazdaságunkat szocialista országunk építését.

Liddith Miksa levelező
Siófok

Somogyi Néplap,
1953. ápr. 21. 93. sz. 2. p.

Szabotáló kulákat ítelt el a bíróság

Vidovics József balatonszabadi kulák szabotálta beadási kötelezettségének teljesítését és a dolgozó parasztok között is népi demokráciánk ellen izgatott. Kártevését leleplezték és a

siófoki járásbíróság előtt felelt bűneiért. A kulák 5307 darab tojás, 583 kiló hizottsertés, 270 kiló vágómarhabeadási kötelezettségének nem tett eleget. Állatállományát szándékosan kipusztította, utánpótlásról pedig nem gondoskodott. A járásbíróság 2 évi és 6 hónapi börtönbüntetésre és vagyonának teljes elkobzására ítélte Vidovics József szabotáló kulákat.

Somogyi Néplap,
1953. máj. 28. 123. sz. 2. p.

A békeharc hírei

Mi, a Siófoki Ásványolajvezeték Vállalat dolgozói erőlesen tiltakozunk az ártatlanul elítélt Rosenberg-házaspár tervezett kivégzése ellen. Követeljük, hogy adják vissza gyermekeiknek a szüleiket, a világ békeszerető népeinek a két békeharcost, akiket igazságtalanul ítéltek el. Mi, az Ásványolajvezeték Vállalat dolgozói, még nagyobb lendülettel végezzük munkánkat azért, hogy a két békeharcos megmentéséhez méltóan hozzájárulhassunk.

A vállalat dolgozói nevében:

Dobány Imre vállalatvezető,
Szenai Imre párttitkár,
Amand János szakszerv. titk.

Somogyi Néplap,
1953. jún. 12. 136. sz. 2. p.

Vonják felelősségre a Siófoki Vágóhíd bürokratáit, akik sok bosszúságot okoznak a dolgozóknak

A Központi Vezetőség határozata a kormányprogram meg-

valósítása útján számos intézkedéssel teszi könnyebbé, szebbé a dolgozó nép életét. Az a cél, hogy mindenki becsületesen ellássa feladatát és munkája után keresetéből boldogan éljen minden dolgozó.

A Siófoki Vágóhídon azonban még vannak olyan bürokraták, akik nemtörődöm munkájukkal bosszúságot okoznak a dolgozó parasztoknak. Bizonyoság erre több szöllőskislaki dolgozó paraszt ügye.

A Délbalatoni Vágóhídon, Balatonlellén, melynek kifizevőhelye a Siófoki Vágóhíd, Bükki Józseftől átvették a borját, Lengyel Jánostól pedig a tehenét kényszervágásra. Mindez április 27-én történt - 4 hónapja -, de az árát azóta sem kapták meg Bükkiek és Lengyelék.

Fisli Andor és Tuli Ferenc szintén szöllőskislaki dolgozók, szerződéses borját pedig még a tél folyamán átvették.

A szerződés előírja, hogy ha a szerződésben megállapított időpontnál tovább tartják az állatot, akkor továbbtartási díj jár. Állataikat mindketten továbbtartották, de a továbbtartás díját még mindig nem kapták meg.

Javasoljuk a Délbalatoni Vágóhíd adminisztratív dolgozóinak és vezetőinek, hogy becsületesebb munkát végezzenek, a dolgozóknak járó díjakat idejében fizessék ki.

A Megyei Tanács Élelmiszeripari Osztályának pedig felhívjuk figyelmét, hogy a mulasztókat vonja felelősségre.

Somogyi Néplap,
1953. aug. 30. 7. p.

~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Nyílt levél a siófoki strandfürdő vezetőjéhez

Egy esztendeje, hogy utoljára jártam a siófoki strandon. Hétfélig pihenés, szórakozás céljából kerestem fel a strandot, egyszóval ugyanazért, amiért akkor is, most is ezrével látogatják dolgozóink a Balatont.

Jól éreztem magam, de meg kell mondanom, hogy ez nem az Önök, hanem a Balaton érdeme. Ellenben a strandról, mint szórakozóhelyről csalódottan, mondhatnám megundorodva távoztam.

Amit a Balaton hullámai, mint kellemes érzést keltek, azt Önök azzal óhajtották egyensúlyozni, azaz ellensúlyozni, hogy a legundorítóbb hanglemezeket játszották és bömböltették a hangszórókon keresztül. Olyan "zeneművek" hangjaival harsogtak tele egész délután a Balaton partját, amelyeket kifecamodott agyú "zeneszerzők" tákolnak össze az amerikai jazz mintájára, s amelyekre állatkerti látogatásomra emlékeztető jampecek, s a legújabb amerikai divatnak megfelelően öltözött hölgyek vonaglottak emberi mivoltukból kivetkőzve, vagyis, ahogy ők mondják: "táncoltak".

Dolgozóink szórakozó- és üdülohelyeiről számúzték az USA-ból importált kozmopolitizmust.

Abban a hitben, hogy ez Siófokon is így van, kerestem fel az elmúlt héten a strandfürdőt. Megerősítette ezt a hitet bennem az a tábla, amely Siófokon és többhelyütt, így a strandon is látható: „*Szocialista emberhez méltóan szórakozz!*“ Chopin lemezt játszottak, amikor beléptem a strandra. Ezt követte egy-két maradandó, örökszépségű zenei remekmű. Ezekután már teljes joggal következtettem arra, hogy a siófoki strandról is számúzték az ízléstelen zenei torzszüleményeket.

Korán ítélt. Csakhamar felhangzott a hang a multból. A többi között például az az undorító, ma már mindenhol számúzott "dal", amely az amerikai táncörület egyik számát méltatja: "Nem kell már a rumba, legszebb tánc a szamba". Enyhe kifejezéssel azt írom, hogy kiábrándítólag hatott a dal. Nem, nem kiábrándítólag, hanem dühítően, ízléstelenül.

1953-at írunk. Feltétlenül kívánatos lenne, ha a siófoki strand vezetősége most már valóban számúzná ezeket a "zeneműveket" s helyettük mai könnyű zeneirodalmunk alkotásaival szórakoztatná az üdülo dolgozókat.

Kívánatos lenne, ha figyelembe vennék azt a táblát, amely ezt mondja: „*Szocialista emberhez méltóan szórakozz!*“

Nagy Tamás

Somogyi Néplap, 1953. júl. 3. 154. sz. 4. p.

~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

A Balaton is a miénk, dolgozóké

DERÛS júniusi reggel van. A feljövõ nap ezüstös sugarai szikrázva törnek meg a Balaton tarajos hullámain. A parti fenyõk és platánok hajladozva integetnek a túlsó part felé. Üdítõ illatú virágok sokféle színe gyönyörködteti a járõkelõket. A sétány már a kora reggeli órákban benépesedett. Vidám beszélgetés közben sétálnak az itt üdülo dolgozók.

Egy pirosra festett kis padon ülve beszélgetnek Szûcs Lajos és Baumgartner Lajos. Most ismerkedtek meg egymással.

- Én tehenész vagyok a nagycenti állami kísérleti gazdaságban - mondja Baumgartner Lajos - itt vagyok a Húsipari és Vágõhídi Dolgozók üdülojében... és az elvtárs?

- Én a Budapesti Athenaeum Nyomdában dolgozom, most a Szikra-üdüloben töltök két hetet - adja meg a felvilágosítást Szûcs Lajos.

-Nyomdában dolgozik? - csilán fel a szeme a tehenésznek.

- Hát maguk készítik azt a sok szép könyvet?

-Igen. Mi is készítjük. Maga is olvas könyveket?

- HÁT HOGYAN tanulhatnék könyv nélkül? - válaszol önérzetesen a tehenész, majd így folytatja: - Most kell pótolnunk, amit a multban elmulasztottunk.

Valamikor az ilyen magamfajta volt cselédgyermek nem tanulhatott. Még nagyon kis gyermek voltam, de ma is jól emlékszem,

amikor Nagycenken a gróf Széchenyi-birtokon cselédeskedtünk, alig, hogy kitavaszkodott, már ott kellett hagyni az iskola padjait, dolgozni kellett, hogy megélhessünk.

- Nekünk is kijutott a mult keserûségeiből - mondja Szûcs Lajos. - Akkor mi munkások is sokat nyomorogtunk. Munka sem volt mindig. Sokszor álltunk százával a köpködön, meg az utcasarkokon az éhségtől elcsigázva, munka után sóvárogva.

- Na, de ez már a múlté - vette át a szót Baumgartner Lajos.- Elkergettük a népnúzókat, megszűnt a holnaptól való rettegés. Most havonta megkeresem az 1200 forintot és erre még rájön a prémium, ebből szépen megélünk.

- Az elvtárs most mennyit keres?

- Én is 1200 forint körül kapok egy hónapra. No, meg a prémium nálunk sem marad el. Ez a kétheti kedvezményes üdülés még ezeken felül van.

- Az elvtárs hányadszor üdül?

- Én? Életemben először. Nagyon jól érzem magam itt.

- Aztán mivel érdemelte ki az elvtárs az üdülést?

- Azért, mert rendesen elláttam a munkámat és a választásokra tett felajánlásomat is túlteljesíttem. Május 17-ig elértem a 15.l literes fejési átlagot. Meg 800 köbméter zöldsilót is készítettünk.

- Ez szép eredmény, aztán alkalmazzák a zöld futószalagot is a tehenészetben?

- Már hogyan alkalmaznánk! De hát az elvtárs honnan ismeri ezt a módszert?

- Hogy honnan? Négy évig falujáró voltam, most is gyakran lejárok falura, ismerem a falu életét, meg azért, ha már készítjük a könyveket, olvasok is belőlük.

- Maguk felé is szép a terméskilátás ?

- Nagyon gyönyörűek a növények, a fagyot is elűztük. Aztán maguk sok könyvet nyomtatnak, amely az új módszerekről szól? - tereli vissza a szót az előbbi témára Baumgartner Lajos.

- Igyekszünk minél több ilyen könyvet küldeni a falu dolgozóinak. Tudjuk, hogy a könyv sokat segít a falunak a magasabb termésért folytatott harcukban.

- Ez így van. Én is a könyvből tanultam meg a zootechnikai módszereket, amelyek alkalmazásával most is szép eredményt értem el.

Csak küldjenek is nekünk minél több értékes könyvet, tanuljunk meg úgy termelni, mint a szovjet

emberek. Legalább maguknak, városiaknak többet tudunk adni.

AZUTÁN mindketten felállnak és gyönyörködve nézik a csillogó vizet.

Szûcs Lajos töri meg a csendet: - De gyönyörû ez a mi Balatonunk - miközben boldogan egymásra mosolyognak.

- Hát igen - teszi hozzá Baumgartner Lajos - most már a Balaton is a miénk, dolgozóké.

Szûcs Ferenc

Somogyi Néplap, 1953. jún. 5. 130. sz. 4. p.

~ ~ ~ ~ ~

Sztahanovista 1950 táján:

- Jön táncolni Ilonka?

- Jövök, de nehogy ezernégyszáz fordulatot csináljon velem is, mint a gépével, mert kissé szédülős vagyok.

~ ~ ~ ~ ~

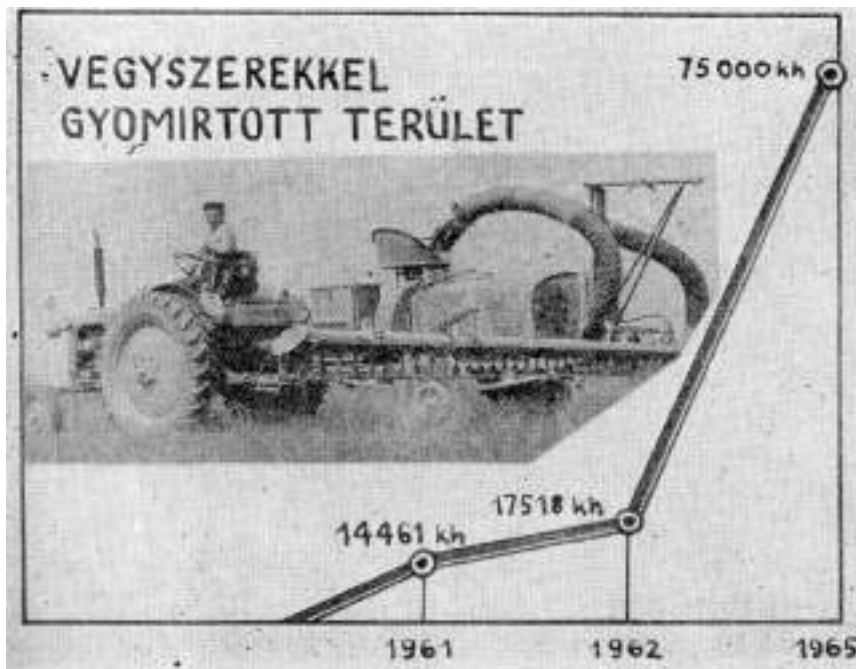
A siófoki Új Barázda tszcs tagjai meggyőződtek arról, hogy jobb a csoportban

A siófoki Új Barázda tszcs tagjai már a tavasz kezdetén nagy lelkesedéssel kezdtek munkához, hogy bőséges termést érjenek el.

Munkájukat úgy szervezték meg, hogy mindent a maga idején, a minisztertanács határozatai alapján végezzenek el. Az eredmény nem is maradt el. Mind a növényápolási, mind az aratási munkákkal a minisztertanácsi határozatban megjelölt határidő előtt végeztek. A csoport tagjai a cséplés megkezdésekor úgy határoztak, hogy az első gabonát a hazának adják. Elhatározásukat tett követte és a cséplőgéptől teljesítették beadásukat.

A beszolgáltatási kötelezettség teljesítése után a tagoknak is bőségesen jut az osztalékból. Előzetes számítás szerint a csoport tagjai egy-egy munkaegység után több mint 9 kg búzát, több mint 3 és fél kg rozsot kapnak. Munkaegységenként 9-10 forintra számítanak a tagok.

Nagy Imre elvtárs beszéde után a csoportban voltak olyan tagok, akik az ellenségre hallgattak és fel akarták oszlatni a csoportot. Az idei bőséges termés, a gazdag jövedelem azonban végképp meggyőzte őket arról, hogy a nagyüzemi gazdálkodás jobb, előnyösebb, mint az egyéni gazdálkodás, a csoport tagjainak több a jövedelmük, mint az egyénileg gazdálkodóknak. Például Gál István csoporttag, aki fiával dolgozik a csoportban, eddig 350 munkaegységet

szerzett. Munkaegységük után 45 mázsa kenyérgabonát visznek haza. Gál István örömmel mondja, hogy ennyi kenyérgabonája még soha nem volt és az évi kenyérszükségletén felül több mint 30 mázsa gabonát vihet majd szabadpiacra.

Több a jövedelem a szövetkezetben, erről meggyőződött Fejes Lajos csoporttag is.

Fejes Lajos pár hete még azok között volt, akik fel akarták oszlatni a csoportot, de Rákosi elvtárs beszéde, a kormány segítsége és a bőséges jövedelem őt is meggyőzte.

Ma már szilárdan áll a csoport mellett, lelkiismeretesen dolgozik a közös vagyon fejlesztéséért és saját jólétének biztosításáért. Fejes Lajos nem sok munkaegységet szerzett eddig. Mindössze 145-öt. Neki volt a

csoportban a legkevesebb, mégis több mint 18 mázsa kenyérgabonát kap. Most föl is a feje, hogy jobb lett volna több munkaegységet szerezni.

Tudja, hogy mit kell tennie, nem hagyja magát a kulákoktól befolyásolni, zárszámadásig még kiküszöbölheti a csorbát.

A siófoki Új Barázda Termelőszövetkezeti Csoport tagjai megelégedéssel beszélnek a csoportról és megfogadták, hogy tovább harcolnak a csoport fejlesztéséért, a közös vagyon növeléséért.

*Somogyi Néplap,
1953. aug. 15. 191. sz. 2. p.*

Augusztus 20. Siófokon

Siófok község dolgozói nagy lelkesedéssel készültek augusztus 20-ra, alkotmányunk törvénybeiktatásának negyedik évfordulójára.

Ezt a napot a jólvégzett munka jegyében, termelési és begyűjtési terveik teljesítésével ünnepelték.

Adott szavukat valóraváltották; augusztus 19-re az egész járás elnyerte a gabona szabadpiaci értékesítésének jogát.

Jól sikerült az ünnepség is: alkotmányunk ünnepének reggelén zászlóerdőbe öltözött a község, majdnem minden ház homlokzatán nemzeti színű zászló lengett.

Reggel 6 órakor a község különböző részein felállított hangszórók szórakoztatták a község dolgozóit.

Délelőtt 9 órakor kezdődött az üzemek, vállalatok dolgozóinak, a község dolgozó parasztjainak és a Siófokon üdülő bányászok, martinászok, orvosok,

mérnökök és technikusok lelkes csoportjainak felvonulása.

A Szabadság-téren több mint 1500 dolgozó gyűlt össze, hogy meghallgassa Sápi elvtársnak, a járási tanács elnökének ünnepi beszédét.

Sápi elvtárs beszédében ismertette, hogy mit jelent nekünk dolgozóknak az alkotmány ünnepe, mit jelent a magyar népnek az alkotmány.

Az ünnepi beszéd után új búzából sült friss kenyeret adtak át Sápi elvtársnak, majd utána a siófoki tánc-csoport adott ünnepi műsort.

Délután tovább tartott az ünnepség. A sportkedvelők a motorversenyt, vagy a röplabda mérkőzést, mások a strandot választották.

Az ünnepi műsort a közkedvelt utcabál zárta be, melyen több mint kétezer fiatal vett részt.

Somogyi Néplap, 1953. aug. 22. 196. sz. 3. p.

*1953. augusztus 20. - Kenyér Ünnepe a Bányász üdülő előtt
- Beszédet mond Gombos István -*

A balatoni vásár első napja

A kétnapos eső után verőfényes napsütésre ébredt Siófok. A csütörtöki, pénteki zord napok alatt aggódva figyelte mindenki a balatoni vásár építkezését. És bizony alig remélték, hogy reggelre a nap sugara aranyozza be az ünnepi díszbe öltözött Dimitrov-parkot. Szombaton reggelre aztán eltűntek a felhők. A vasúton, hajón, kocsikon és gyalogszerrel Siófokra igyekvő embereket ünneplő díszbe öltözött vásárváros fogadta.

Fonai elvtárs, a Megyei Tanács elnökhelyettese a város és falu találkozásáról beszélt, a balatoni vásár azonban minden szónoklatnál ékebben tükrözte vissza a munkás-paraszt szövetség elmélyülését. A vásár színes forgatagában ott voltak a dunántúli falvak becsületes dolgozó parasztjai, eljöttek az üzemi dolgozók, a Balaton partján üdülnők ezreivel együtt.

Megnyílt a vásár, a pavilonokban, az állatvásáron, a szabadpiacon egyaránt.

Legelőször a zamárdi Alkotmány tsz. két kocsi búzájának akadt gazdája. A balatonkiliti Dózsa tsz 3 kocsi kenyérgabonát hozott. Búzás Lajos elvtárs, a tsz üzemi párttitkára 48 mázsa kenyérgabona előlegéből 8 mázsa búzát hozott a vásárra. Szép pénzt kapott érte. Felesége három pár bakancsot vásárolt a férfiaknak. A nagylány ruhát, cipőt kapott. Mindenkinek jutott valami a családban.

Májér Vendelék szintén a Dózsa tszcs-ből jöttek, 6 mázsa kenyérgabonát adtak el.

A vásár bemutatta a nagyüzemi gazdálkodás előnyeit. Díszes pavilon mutatja a siófoki járás termelőszövetkezeteinek nagyszerű eredményeit. Gabonaneműek, a kertgazdálkodás kiváló eredményei tükrözik a kiállítást.

A vásáron nagy a kereslet iparcikkokban, ruhaneműekben és cipőfeleségekben. Takács Béla, folyami rendőr meleg téli ruhát vásárolt feleségének, kislánya hócipőt kapott. Sier István, a kereki gépállomás dolgozója téli bakancsát vizsgálja, melyet a népboltban vett. Kiss Zoltán, zamárdi dolgozó paraszt a kaposvári Kis. Ker. V. pavilonjában kerékpárt akar venni. Kipróbálja, megtetszik és megvásárolja. Eötvös József, a balatonfüredi hajógyár dolgozójának Csepel motor tetszik, ő is kipróbálja, megveszi, most hajóval viszi haza, de legközelebb már motorral megy dolgozni.

Nagy a vásár forgalma, a mintegy 20 ezer vásárlátogató közül mindenki megtalálja a nekivalót. Sok látogatója van a szabadtéri színpadnak, ahol a székesfehérvári népi táncgyűttes, a tatabányai bányász úttörő fúvószenekar, a marcali járási kultúrház táncgyűttese, a siófoki villamosmű kultúrcsoportja és a somogyaszalói tsz rigmusbrigádja szórakoztatja a vásárlátogatókat.

Somogyi Néplap, 1953 aug. 30. 7. p.

Üdülés után friss erővel látom el feladatomat

A Somogy megyei Malomipari Egyesülés dolgozója vagyok és mint főgépész dolgozom a siófoki malomban.

Már 73 éves vagyok és 60 éve dolgozom a szakmában, de csak a közelmúltban jutott részemre az a megtiszteltetés, hogy a szakszervezet részéről, pártunk és kormányunk jóvoltából Hajdusoboszlón 14 napi jutalomüdülésben vehettem részt. A múlt rendszerben erre nem volt lehetőségem és nem is törődött akkor senki az egyszerű dolgozók egészségvédelmével. Ma azonban gyógyfürdőben üdültem és kezeltettem magamat, hogy reumatikus fájdalmaimtól megszabaduljak. Ezt legnagyobb részben el is értem és az üdülés után friss erővel láthatom el a reám bízott feladatot.

Az üdülőben eltöltött 14 nap alatt meggyőződtem arról, hogy a beutalt üdülnökről minden téren a leglelkiismeretesebben, a legjobban gondoskodnak. Az üdülőben mindig példás rend és tisztaság van, s a kosznál jobbat, kielégítőbbet még kívánni sem lehet. Emellett a kiszolgáló személyzet előzékenysége és udvariassága is dicséretet érdemel.

A részemre oly feledhetetlen 14 napi üdülést úgy akarom meghálálni pártunknak és kormányunknak, hogy jobb, pontosabb és hiba nélküli munkát végzek.

Pintér Géza főgépész,
a siófoki malom dolgozója

Somogyi Néplap, 1953. szept. 26. 227. sz. 4. p.

„Pajtás“ csavargőzös

Hajószerencsétlenség a Balatonon

(MTI) A "Pajtás" nevű balatoni csavargőzös 1954. május 30-án délelőtt 11.45 órakor Balatonfürednél felborult.

A hajón a személyzettel együtt 185 fő tartózkodott. A mentési munkálatok a szerencsétlenség után haladéktalanul nagy erővel megindultak. A hajón utazók közül 12 személy: Csomai Antalné, Csomai Piroska, Csernus Ferencné, Vittman Sándor veszprémi lakos, Villányi Mária műzsi, Vituska Mária öcsényi, Ötvös Iván mesterszállási,

Bernhardt Gyuláné pesterzsébeti, Huszti Mária hajdunánási, Homonnai Imre beregdaróci, özv. Domenis Gyuláné budapesti és Göbolyös László szekszárdi lakos életét veszítette.

Többen kisebb sérüléseket szenvedtek.

A felborult hajó felemelése, valamint a szerencsétlenség okainak és a felelős személyeknek megállapítása folyamatban van.

Somogyi Néplap, 1954. jún. 1. 8. p.

A füredi partoknál felborult „Pajtás“

SIÓFOK MA A JÓKEDV, A SZÉPSÉG ÉS AZ IFJÚ ERŐ VÁROSA

A víz

kék, szinte valószínűtlenül kék. Annyira, hogy semmi máshoz, csak önmagához lehet hasonlítani. Honnan ennek a nagy tengerszemnek ez a smaragdba játszó azúrszíne? Talán a sok ezer éve reája boruló kupolából szívta magába. Az égbolttól, amit közönségesen csak égnek hívunk, de itt nem lehet úgy nevezni. Mert itt semmi sem közönséges. A máshol unott, ezerszer látott dolgok új színt, beállítást nyernek szemünkben - és szívünkben. A Balaton partján vagyunk, ami átalakít minden tárgyat, bennünket és dolgainkat. Lám, azt is csak így veheted észre, hogy

a repülőgép

milyen lassan tud úszni a híg nyári levegőben. Kétfedelű sportgép, s talán ötven méterrel van a fejed fölött. Ha a napszemüveget leveszed, még egy mozgó pontot is láthatsz: integet a vezető. Aztán hirtelen egybeolvad gépének napsütötte tömegével. Új, hatásosabb módszert választott. Lassú kört ír le a veszprémi part felé, majd visszatér, pontosan az előbbi úton, mint a vízre törtető vad a saját csapásán. Igen, ő is vízre törtet, azt üdvözliz: szárnyait lengeti, melyek rezzenve süllyednek, emelkednek, mint a vízben ingó bólyák. Aztán elszáll Nagykanizsa felé, hűsége követve a part lágy hajlásait. S most már körülnézhetsz. Íme Siófok,

a Balaton gyöngyszeme.

Csak az ejt zavarba, hogy nem tudod, minek nevezd. Októbertől májusig békés falu, ahol reggel a kanász

apjától, nagyapjától örökölt szarutülökkel hívogatja a disznókat, malacokat. A jól karbantartott műúton este tejtől duzzadó tögyű tehének ballagnak a tavaszi rétről haza. Ez a hamisítatlan békés falu - mondanád. De egyszerre érdekes változások: padokat festenek, sétányokat homokoznak, épületeket meszelnek. Aztán pár nap alatt kétféle háromszorosára duzzad Siófok lélekszáma. A betonúton a legújabb típusú autó-csodák suhannak, csordás és kondás mellékutakon hajtja falkáját. Minden, ami falusias, eltűnt szemed elől, s előtted a pezsgő élettől, vidám kacajtól, dévaj tréfáktól zsongó

fürdőváros,

ahol minden szép. De legszebbek - mea culpa, mea culpa - a lányok, asszonyok. (Vajon az ő szemükben mi a legszebb?!) Szoknyában és shortban, fürdőruhában, elől, hátul, oldalt gombolós egyéni kreációkban - mindegy! Kedvesek, bájosak, elbűvölőek. Mondj le arról, hogy séta közben - a jó férfiszokáshoz híven - megfordulsz utánuk. Mert akkor akár hátrafelé menj. Hisz másodpercenként lebben el melletted egy-egy. Ezért mondják, hogy Siófokon rengeteg a nő. Igen, ezt te is úgy érzed. De nem számszerűleg, hanem azért, mert elragadóak, és nyár van, Balaton van... Ezért jelent szomjú lelkednek üde forrást egy kislány mosolya. Ő még nem veszi tapintatlanságának, ha kora után érdeklődnek. Csak azt köti ki, hogy ő nem 17 éves, hanem két hónap híján 18! Bizony! Ő már nem gyerek, akit le lehet kezelni, figyelmen kívül hagyni. Valóban nem... Ha meglátnod, rögtön bűvkörébe kerülsz. Szeme, mosolya, haja, nyaka, tartása - mind-mind mutatja, hogy

hercegnő.

Nem kékvérűség ez, hanem a kedvesség, üde frissesség büszkesége.

Ma ő a fiatalság, vidámság, önfeledtség királynője. Most azonban riadtan dobog a szíve: "Jaj, mi is lesz most!? Azt mondták, hogy nekem beszélni kell majd. Nahát! Mikor egy szót sem tudok kinyögni, annyira tetszik, annyira szép ez a karnevál, amelynek uralkodónője vagyok. Most érzem csak, hogy milyen nehéz is ez a korona.

Most, mióta úgy hallottam, hogy nem táncolhatok. Úgy szeretnék odaszaladni azokhoz a komoly rendező bácsikhoz, s megkérni őket, hadd forduljak egy párat, csak egy ici-picit! (Ugye, komor, a találkozó sikere fölött örködő bácsik megengedik a kis uralkodónőnek, hogy perdüljön, suhanjon a 18 évének hódolók karján? Attól még nem esik le a korona a fejről...)

Népét ma reggel hét különvonat számtalan kocsija, teherautók, vontatók, motorok és kerékpárok tömege hozta ide,

az ifjúság városába.

Barcsról és Fonyódról, Csurgóról és Kaposvárról, a megye minden részéből érkeznek a fiatalok nagy batyukkal, feltárulkozó szemekkel és szépségre vágó szívvel, lélekkel.

Tele van velük Siófok. Tegnap, tegnapelőtt még izgultak, készültek. Millei János, Kiss Gyula, Koska Júlia és Mislai Magdolna például egész nyáron, de már tavaly ősztől készülődtek: munkával. A ma megnyíló járási mezőgazdasági kiállításon szerény büszkeséggel figyelik most: hogyan csudálják az ő kezük kapálta, gondozta kendert, a búzát, amiből 16 mázsa termett egy holdon az ádándi Petőfi Tsz földjén.

De hiszen e 30000 fiatal mindegyike így készült: munkával, jó tanulással. Most elküldte őket a falujuk, közösségük: menjetek, kacagjatok, szórakozzatok, de

EMLÉKEZZETEK IS!

37 évvel ezelőtt e ragyogó városban, a tengerkék víztől kőhajításnyira őrzöngő szadisták lemészárolták a 25-öt. Kik az "új nép, másfajta raj"-ból valók. Nem törte meg őket az orgoványi állatiaskodás. Nyitott szemmel néztek a halálba. Nyitott szemmel... Tudjátok, milyen nehéz az? Belepillantani a feketegödrű puszkacsöbe, látni a lecsapó kard villanását. És mégis: nem volt nekik nehéz! Mert bennünket, ezt a sokszínű, sokszívű, de együtt menetelő szabad, boldog ifjúságot látták... Ezért hát csak pár percre álljatok meg némán, s hajtátok meg fejeteket. Aztán tovább! Ők kívánják, ők parancsolják így nekünk...

Várnak bennünket a százméteres sátrak, mágnesként vonzó illattal telt lacikonyhák. A siófoki járás mezőgazdaságának büszkeségeit, a sportolók

tudásukat, az Ifjúsági Cirkusz ügyességét, a Csiky Gergely Színház művészetét mutatja be nektek.

A kikötő mólójánál áll

a hajó.

Vaskó Miklóson frissen vasalt egyenruha pompázik. Ő a Szigliget sétahajó matróza. Fiatal arcát a Balaton fölött elzúgó szelek cserzették barnára, s kedves mosollyal invitál: "Tessék, tessék! Ma a tietek a hajó, a magyar tenger, aminek én vagyok a legvidámabb, legügyesebb legénye".

A partról megadják a jelet.

Papp Lajos kormányos először mozdulatlanul áll, majd lendít a keréken. Kiértünk a nyílt vízre. S ne féljete, Schönbauer Gyula elvtárs, a kapitány enyhe torokköszörüléssel fordul el, ha két fiatal buksi fej mindenáron egymáshoz igen-igen közel találja csak csodálatosnak az eléje táruló látványt...

Jó szórakozást, felejthetetlen s megújuló kedvet, életerőt mindnyájuknak!

Kunszabó Ferenc

Somogyi Néplap, 1956. aug. 19. 196. sz. 7. p.

A siófoki vitorlás kikötő

Elkészült a siófoki kenyérgyár

Megyénk egyik legkorszerűbb üzeme, a siófoki kenyérgyár épülete már készen áll. Most folyik a kemencék építése, közfalak húzása. A gyárat teljesen korszerű módon, előregyártott elemekből építették. A tetőzetet hatalmas, négy és féltónás panelekből állították össze. Az épülethez mintegy négyszáz ilyen panelt használtak fel. Az építkezés külön érdekessége, hogy a panelek télvíz idején készültek, amikor 28 napig kellene állniuk, hogy használhatók legyenek. Az építkezés dolgozói azonban a gyártott elemeket azonnal átgőzölték és így lehetővé tették, hogy a panelek 10-12 óra alatt használhatók váljanak

*Somogyi Néplap,
1956. júl. 3. 155. sz. 1. p.*

A balszerencse nyomában a Balaton partján...

Mértéktelen mérték

Mert ugyan mikor történt meg a siófoki Gombában, vagy az 50-es balatonszéplaki árudában, vagy akármelyik más üzletben, hogy a kétkilós kenyereket mérés nélkül 6 forintért számolták volna? Csak éppen most, ebben az egy esetben. Tanú erre minden kenyérvásárló. Nem igaz?... Micsoda, hogy nem akarnak hamis tanúnak jönni? No de kérem! Hiszen az eladók égre-földre (no meg a zsebükre) esküdtek, hogy a mi vásárlásaink csak kivételes esetek voltak. Az is merő véletlen, hogy a téliszállami áránál nem vették figyelem-

be a rúdvásárlást, és 3-4 forinttal többet számítottak a siófoki Gombában meg a földvárban, no meg azon a néhány helyen, ahol éppen szalámit vettek. Ahol azonban nem szalámit vásároltak, ott semmi baj nem volt a szalámi árával. Vagy itt van pl. a sült keszeg, amely igen kedvelt cikk a Balatonon. Igaz, hogy ezt általában sehol sem mérik, bár súly szerinti ára van. Ebből azonban még soha semmi baj nem volt - mondják a boltvezetők, büféárusok -, mert nekik mindannyiuknak kitűnő szemmértékük van, mindig eltalálják a hal árát. Még sohasem tévedtek. Egyszer sem fordult elő, hogy a súlyánál kevesebb értéket számoltak volna. Hát ez csak elég bizonyíték? A balatonszéplaki 315-ös étteremben például 5,75 helyett 7,50 forintot számítottak a keszegért. Hja, aki enni akar, az fizessen. És inkább többet, mint kevesebbet.

Ebéd - fürdőjegyre

Ha valaki éhes és történetesen a Strand-étteremben szeretne ebédelni, az a fürdés árát is fizesse meg. "Itt strandjegy nélkül nem lehet enni" - mondja zordonan egy néni, és elkéri a strandbelépő árát azoktól, akik enni szeretnének. Az éhes vendég tehát kap egy strandjegyet, amelyet ugyan nem szokott elfogyasztani, de néha azért élvezheti a vizet, különösen, ha húslevest rendel. És itt rendelni különösképpen öröm mindenkinek. Első osztályú áron kaphatja meg mindazt, amit más strandvendéglőben II. vagy III. osztályon fizet. Mert ugyan a

Balatonvidéki Üdülővendéglátó áruforgalmi osztályvezetője szerint is strandétterem soha nem lehet első osztályú, ez az étterem azonban mégis az. Hogy miért? Jó lenne, ha erre a Megyei Tanács Kereskedelmi Osztálya válaszolna!

A Hangulat-cukrászdába már sokkal könnyebb bejutni, sőt ha itt kérsz egy darab süteményt, a figyelmes üzletvezetőnő máris kettőt blokkol. Kell a "lózung" - mondja. És ehetsz kettőt a margarínizű különlegességekből, vagy megkóstolhatod az újfajta fagyaltkészítményt, az avasdiót. Különösen molett nőknek ajánlatos. Ettől biztosan nem híznak meg. És ha valaki mégis megenné, az megérdemli, hogy tovább hízzon. De nemcsak ők híznak a cukrászda és a többi balatonparti vendéglátóüzem jóvoltából, hanem a minisztériumi ellenőrök is, akik minden héten hol egyedül, hol csoportosan megjelennek itt és a többi vendéglátóegységben, s igen fontos intézkedéseket tesznek. Megkérdezik, milyen a forgalom, hogy nincs-e valamire, például Zsiráf-sörre szükségük, ha igen, hát kérjenek a vállalat áruforgalmi osztályától, elvégre az azért van.

És, hogy akkor miért vannak ők, az ellenőrök? Ezt eddig még senkinek sem sikerült kideríteni. Bár vannak feltevések, melyek szerint az effajta ellenőrzések igen hasznosak és megtakarítást jelentenek, már tudniillik egyes ellenőrök háztartásában.

*Somogyi Néplap,
1956. júl. 8. 160. sz. 2. p.*

Egymás munkájának megismerése - a barátság erősödése

Kép a siófoki mezőgazdasági kiállításról

Majd három méteres kukoricaszár, szakajtó nagyságú répa, óriás burgonya.

A rögtönzött kutricákban "zsírosbödönök" szuszognak, pajkos kismalacok döfködik anyjuk hasát. Náddal fedett fészerek alatt tehenek érlelik tejüket, hevesvérű kancák dobolnak idegesen.

Nem nehéz kitalálni: egy szokványos járási mezőgazdasági kiállítás.

De Siófokon - s ez az érdekes! Miért?

Mindjárt a bejáratnál nagy csoport verődik össze, főként asszonyok, lányok.

- Ó! - mondja az egyik makszimkafrizurás, shortos asszony.

- Elida-szappan, „Chat noire“ kölni! Azt hittem, itt csak sertéseket látok majd.

Pedig nem a pesti Levendula Illatszertár állított pavilont Siófokon, hanem a Daránypusztai Illóolaj Kísérleti Gazdaság mutatja be, hogy termelvényeiből mit állítanak elő. S hogy a franciának hitt kölni alapanyagát ők termelik. (Szállítanak is nem egy országba!)

Pár méterrel odébb viszont a férfiak alkotnak kört, s valami különös szertartást végeznek: egy jellegzetes kis üvegedényt folyadékkal telten a Nap felé tartanak, majd szájukhoz illesztik, s fejüket hirtelen hátranyaklítják, mint a rossz bugylibicskát. Aztán egymásra kacsintanak, nyelvükkel csettintgetnek.

Felettük a sátrak homlokzatán feliratok: "Kőröshegyi Szőlőtermő Társulás", "Kötcsei Szőlőtermelő Társulás". Az egyik szertartást végző férfi azt mondja:

- Mért nem tudnak ilyet mérni a Sabáriában is!?

Két sátorral arrébb megszűnik a látogatók nemekre oszlása. Egyesült erővel rohamozzák meg a siófoki Új Barázda Tsz lacikonyháját. Hogyne!

"Pecsenye, hurka, kolbász" - ez van kiírva. S van-e olyan pesti, aki nem szeretne enni egy kis "igazi" véreshurkát?

Ízekkel, illatokkal, finom borokkal telten szélednek szét a kiállítás területén.

- Micsoda ponty! - sóhajt egy gyakorlatias gondolkodású háziasszony, s nyilván cekkerébe kívánja a Haltermelő Vállalat akváriumában úszkáló szép példányt.

Többen a lovakat nézegetik. - Ebből lesz a virsli - magyarázza egy apa kikerekedett szemmel bámuló kisfiának.

- Ebből ugyan nem! - tiltakozik Kovács Mihály, a kötcsei Béke tagja. S féltő szemmel néz a szépállású, fényesszőrű kevert nóniuszokra.

- Hát akkor a szüleiből - nevet a pesti ember, s ebbe már Kovács Mihály is beleegyezik.

A balatonkiliti Dózsa tehenének gondozója lelkesen magyaráz: - Este kifejjük a tejet, éjszaka vonatra rakjuk, s reggel már ebből tetszenek inni a kávé

...

Legnagyobb sikerük azonban a sertéseknek van. A balatonszabadi Szabadság Tsz-nek egy majd 5 mázsás példánya

nyújtóztatja tagjait a kutricában. Egy fiatal házaspár ér oda, jelentősen sóhajtoznak. A férj botot kerít valahonnan, s piszkálni kezdi az állatot, hogy álljon fel.

- Ne bántsa, kedves - kéri egy testes néni, ki már régebben ott áll. - Fáradt.

A fiatalasszony beszédbe elegyedik: - A néni abból a tsz-ből való?

- Nem én, lellem. A Thököly úton lakom. Nevetnek, majd együtt kezdik méltatni a szép példány "bájait".

A zamárdi Alkotmány Tsz első díjat nyert növényei előtt egy 16 év körüli, tudálékos szemüveggel ellátott fiú az anyjának magyaráz:

- Látod, ha heterózis a kukorica, akkor ott fölül levágják az ízét...- Megakad. Előveszi noteszét, s bejegyez valamit. Nyilván efféle: "Kukorica tetejének neve? Megtudni!"

Mindez és sok más érdekes volt az augusztus 19-20-i siófoki kiállításon.

Budapestről és az ország más iparvédelmeiről idejött munkások, szellemi dolgozók meglepően nagy számban érdeklődtek szövetségesük, a dolgozó parasztság munkájának eredményei iránt.

K. F.

*Somogyi Néplap,
1956. aug. 24. 199. sz. 1. p.*

"Szabad Somogy"

Győzött a népakarat! Ezt zúgták, harsogták tegnap délután fiatalok és idősek Kaposvár utcáin. A hosszú évek keserveitől tespedt szívek mintha egy pillanatra felszakadtak volna. A tegnap kis-királyai lehajtott fejjel vonultak el a nép határolta úton. Velük együtt eltűnt a városból a félelem, a rettegés, a megvetettség, és még annyi fájó érzés.

Ilyen események közepette döntött és határozott az alig néhány óras múlttal rendelkező Forradalmi Nemzeti Tanács. A határozat rövid volt. A Nemzeti Tanács Intézőbizottsága átvette a megye politikai, gazdasági és kulturális életének irányítását. A Nemzeti Tanács, amely korábban csak formáságképpen jött létre, e percekben már határozottan vezető és irányító szerv lett.

Annyi prófétai kijelentés után, amelyek évek óta a sajtó hasábjain diktatórikus hangon határt szabtak a nép gondolkodásának - a Szabad Somogy a legmesszebbmenőkig harcolni fog a szabad véleménynyilvánításért. Új utakon, új gondolatokkal! Ezt tűzte ki célul a Szabad Somogy új írói gárdája.

Hogy ez valóra váljon, ahhoz nem egy szűk kör, nem egy szerv, de egész Somogy népének támogatása és irányítása szükséges. Csak így teremthet meg a tiszta szívvel írott betűk tiszta értelme, amely mindenkor következetes igazságkeresést kell hogy szolgáljon.

Szabad Somogy, 1956. okt. 31. 1. sz. 1. p.

"Tiszta szabadságban"

*Háromszínű zászló leng ma
Magyarország felett,
Hasad már a magyar hajnal,
Pirkad a kikelet.*

*Hitték sokan, hogy meghaltunk,
Hogy nincs magyar nemzet,
Hogy millió magyar anya
Csak szolgákat nemzett.*

*Nem, e népnek ősi múltját
Nem hagyjuk a sárban,
Hisz a magyar nem élhet, csak
Tiszta szabadságban.*

*Régi múltunk, ősi példánk
Tanítja ezt nékiünk,
Erről zengi himnuszát ma
Szabad, boldog népiünk.*

1956. október 30.

VASS F. honvéd

Szabad Somogy, 1956. okt. 31.

MIÉRT?

Miért vannak szovjet tankok a város utcáin?

Miért állanak üszkös romok, üveg nélkül tátongó ablakok gyönyörű Budapestünk utcáin?

Miért állt meg az élet az országban?

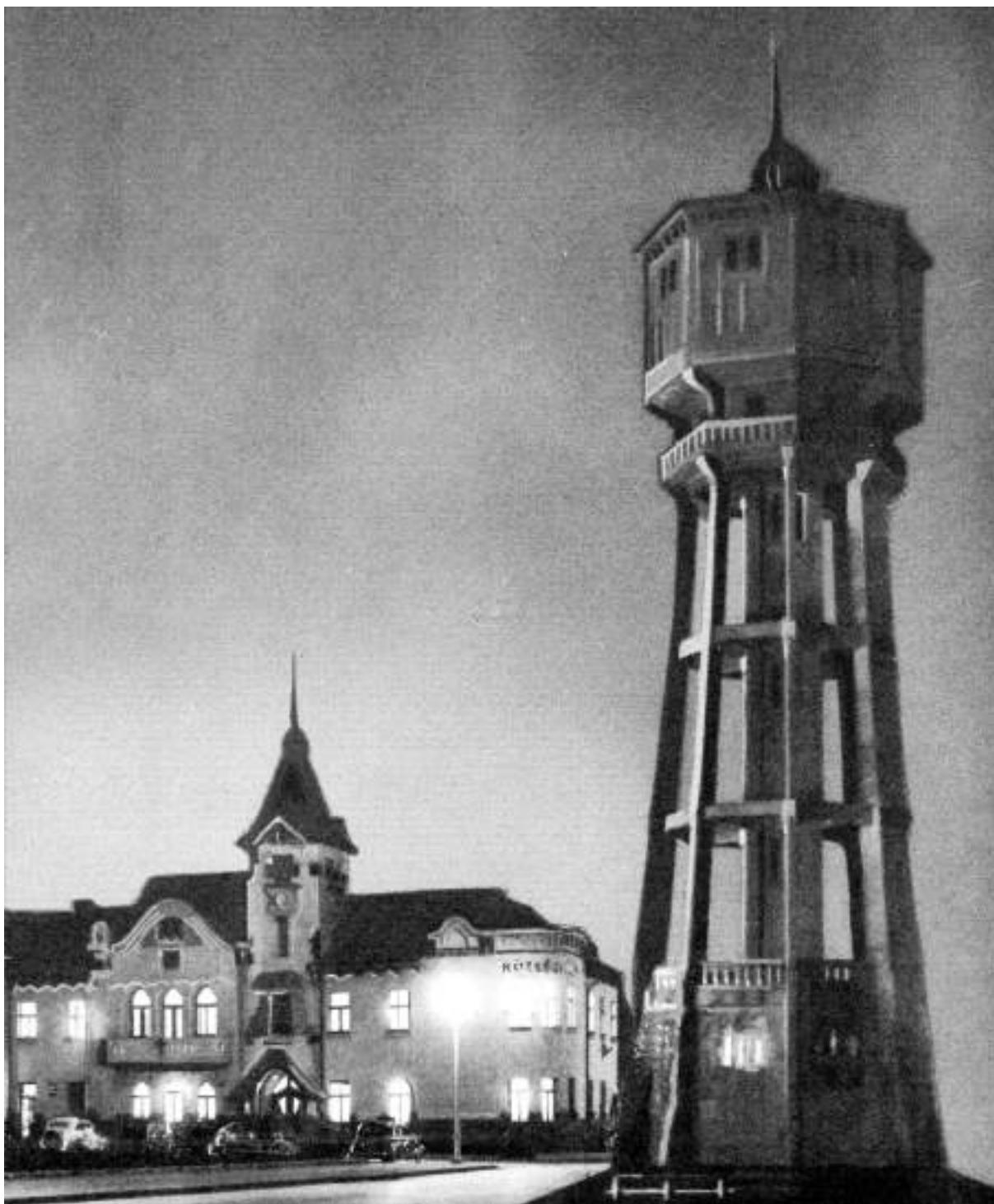
Miért pusztul el sok ezer magyar?

... Ezt a szörnyű káoszt, vérontást, a már sok helyütt fellépő ellenforradalmi terrort látva lépett ki a kormányból november elsején Kádár János és a többi, hazáját és népét igazán szerető államférfi és alakította meg a munkás-paraszt forradalmi kormányt. Első, legfontosabb céljuk volt: letörni az ellenforradalom garázdálkodását, felnyitni a szemét azoknak, akik még nem láttak tisztán, megállítani az

országban a bomlást, megindítani az életet jelentő munkát. Azért kellett a szovjet hadsereg segítsége, hogy minél előbb nyugalom és béke legyen ebben a sokat szenvedett országban, hogy minél előbb szabadjanak a vonatok, zakatoljanak a gépek, hogy a pusztulás és halál szörnyű béklyójától szabadulva megkezdődhessék az a jobb, tisztultabb élet, amelyet a munkás-paraszt kormány zászlajára tűzött és melyért tulajdonképpen az október 23-i tüntetés kezdődött.

Hát ezért állnak most szovjet tankok a város utcáin.

Somogyi Néplap, 1956. nov. 8. 288. sz. 1. p.

Siófoki este az 50-es évek közepén

A községháza bontása 1956-57-ben

Az új panoráma

Város legyen
Község maradjon
Tovább fejlődjön

A BALATON EGYIK GYÖNGYSZEME: SIÓFOK

Nevezetes hely Siófok. Gyönyörű fekvéséről, hatalmas nyári kiránduló forgalmáról, üdülőiről, no meg arról, hogy a község vezetői évek óta szívós harcot folytatnak a község várossá nyilvánításáért. A gyönyörű fekvés nem változik, üdülők majdnem évenként épülnek, a kirándulók, nyaralók is megérkeznek a szép idővel, csak a várossá nyilvánításból nem lett eddig még semmi. Elvileg pedig minden felsőbb szerv egyetértett a község vezetőinek kérelmével, de a "költéskihatás", a "keret" eddig még mindig megakadályozta, hogy tovább fejlődjön, szépüljön, s ezáltal még vonzóbbá váljék Siófok.

Miért lenne szükség a várossá nyilvánításra?

Sokan nem tudják az országban, hogy Siófok mint község szerepel az államháztartás terveiben, s így igen kevés pénzt kap, ami közel sem elegendő fejlesztésre, létesítményeinek gondozására, rendszeres karbantartására. Különböző ügyes-bajos dolguk elintézése - építés, ipari, kereskedelmi ügyek - mind a járási tanácson keresztül történik, ami jelentősen meghosszabbítja azokat.

Azért is lenne szükség a várossá nyilvánításra, hogy önállóan és gyorsabban tudjanak intézkedni egyes kérdésekben.

Amikor a gazdáról "elfeledkeznek"

"Kiskorúnak tartanak bennünket" - panaszkodik Kovács György, a községi tanács elnökhelyettese. Ebben van is némi igazság. Ugyanis két községi vállalat - a Községgazdálkodási Vállalat és a Szikvízüzem - a községi tanács hatásköre alá van rendelve, ők a két vállalat illetékes felügyeleti szerve. Történt is a megyei tanáccsal olyan megállapodás, hogy a két vállalat felé csak a községi tanácson keresztül intézkedhetnek. Erről a megállapodásról a felsőbb szervek sűrűn elfeledkeznek. Legutóbb is, amikor a két vállalat negyedévi tervét készítették el, a megyei tanács meg sem kérdezte a

község vezetőit. Pedig úgy gondoljuk, legalább olyan jól ismerik a helyi problémákat, mint a Kaposvárott lévő megyei vezetők.

Ott vannak a községben a különböző vendéglátóipari, élelmiszeripari üdülő-ellátó üzletek. Ezek közül több ráfizetéssel dolgozott az elmúlt esztendőben. "Adják ezeket községi kezelésbe" - mondják a község vezetői - "és megmutatjuk, hogy ami eddig ráfizetés volt, a jövőben nyereséges lesz."

Önzetlen javaslatok

Ilyet kérni most ebben a nehéz helyzetben - mondják többen. Hiszen a várossá nyilvánítás azzal is járna, hogy emelni kellene a községi szervek fizetését. Erről pedig szó sem lehet ma, amikor sok ezer embert kell elbocsátani munkahelyéről.

Látják az ország nehéz helyzetét a község vezetői is. Éppen ezért korábbi javaslataikkal ellentétben azt kérik, hogy a községet "fürdővárossá" nyilvánítsák, azokat a jogköröket, amelyekkel eddig a járási tanács rendelkezett, adják le a községi tanácsnak. A megnövekedett jogkörök több munkát és több embert is igényelnek. Ezt - ígérk a község vezetői - minimális létszámemeléssel meg fogják oldani. Nem kérik azt sem, hogy fizetésüket emeljék, megelégednek régi fizetésükkel. Önzetlenül vállalják a többletmunkát, hogy ezzel is elősegítsék Siófok fejlődését.

Nem lenne kidobott pénz

A várossá nyilvánítás persze azzal is járna, hogy több pénz állna a tanács vezetőinek rendelkezésére az építés, városfejlesztés stb. céljaira.

Úgy gondoljuk, ez nem lenne kidobott pénz. Siófoknak ma 11-12 ezer lakosa van, nyáron pedig megközelíti a 40 ezret.

A város fejlesztésével, szépítésével, egy szálloda építésével jelentősen meg lehetne növelni a forgalmát, ami sokszorosan visszaadná a ráfordított összeget.

A község Fő-tere az 1950-es évek végén

Nagyon várják a község vezetői, hogy megalakuljon a balatoni intézőbizottság és szívesen látnák, ha ott székelne Siófokon. Várják azt is, hogy kérésük valamilyen formában meghallgatásra találjon.

Úgy gondoljuk: megérdemlik a község vezetői kérésük támogatását, hogy Siófok kiemelkedhessen a községek közül, tovább fejlődhessen és ezáltal még jobban vonzza a kirándulók, nyaralók tízezreit.

Szalai László

Somogyország, 1957. 20. sz. 1. p.

MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉPÜL SIÓFOKON

Megyénk idegenforgalmi központja, a Balaton déli partjának fővárosa jövőre szép létesítménnyel gazdagodik.

Itt, ahova nyaranta óriási tömegeket vonz a Balaton, a szabadtéri színpad és mozi kivételével vajmi kevés lehetőség adódott a kulturálódásra, művelődésre.

Számtalan rendezvény elmaradt a rossz időjárás, esőzés miatt, s aki ismeri Siófokot, tudja, hogy csak kényszermegoldásnak, (vagy még annak sem) nevezhető a Fogas nagytermének felhasználása.

Márpedig Siófok egyre jobban fejlődik; a növekvő üdülő - és idegenforgalom évről évre nagyobb igényeket támaszt.

Itt született meg az elhatározás. Régebben készült már egy nagy igényű művelődési ház-tervezet, mely szerint az épület külsőre, de befogadóképességére és modern berendezésére nézve is magasan felülmúlná az eddigieket.

Ez az épület azonban 10-11 millió forintos beruházást igényel. Óriási összeg ez, mely hároméves tervünkben nem szerepel. Természetesen nem mondunk le a somogyi kultúra legszebb fellegváráról, de anyagi helyzetünket figyelembe véve

legfeljebb csak 1965-68-ra épülhetne fel.

És addig mi lesz?

Közbeeső megoldáshoz folyamodtak a siófokiak, mégpedig perspektívikus elképzeléseket forgatva a fejükben.

A háború következtében romos állapotba került a volt Farkas-féle mozi épülete, de falai még állnak. Ennek átépítésével születik meg az új művelődési ház, mely nyolc-tíz esztendeig, a reprezentatív kultúrház elkészültéig kielégíti az igényeket.

Utána pedig szélesvásznú filmszínházzá alakul át a művelődési ház épülete.

A tervek szerint 600 személyes, modern színházterem épül.

A színpad a kaposvári színházéval azonos nagyságú lesz, melyet csökkentett igényű zsinórpaddal, díszlet- és kellékraktárral látnak el. Ily módon a színház változtatás nélkül felhasználhatja a kaposvári díszleteket, s a nyári balatoni turnék alkalmával sem kell szabad ég alatt tárolni az értékes díszleteket.

Az előtérbe büfét, pénztárat, ruhatárat tervez Erdélyi Zoltán építészmérnök.

A színpad mögötti öltözők folytatásaként pedig olvasóterem, könyvtári rész, két egymásba nyíló klubszoba, szakköri helyiség várja majd a szórakozni, művelődni vágyókat.

Az emeleten géptermet létesítenek, mely lehetővé teszi, hogy 1965-től teljes értékű szélesvásznú vetítést bonyolítsanak le az épületben.

Külön tánchelyiség nem lesz, de kisebb, 2-300 fős klubestek az előtérben megrendezhetők.

Az átépítés előzetes számítások szerint mintegy 1.200.000 forintba kerül.

A telek, ahol a régi mozi falai állnak meglehetősen szűk. Ezért kerteket kell majd kisajátítani körülötte, és épületek bontására is sor kerül.

A járdától befele mintegy 5-6 méteres mélységben előteret képeznek ki.

A tervek elkészülése után talán márciusban megkezdődhet az építkezés is.

Az anyagi alapot a Siófoki Községi Tanács nagyrészt gyűjtéssel, munkafelajánlásokkal kívánja

biztosítani.

A megyei tanács 250.000 forintot, a helyi tanács községfejlesztésből mintegy 100.000 forintot ad majd az építkezéshez, s a Balatoni Intéző Bizottság is felajánlotta segítségét. Ezenkívül a KIOSZ, a ktsz-ek, vállalatok vezetői ígéretet tettek, hogy munkájukkal segítik az építkezést.

Az OTP révén valószínűleg országos szintű sorsjátékot rendeznek, melynek nyereményei között kéthetes siófoki üdülés is lesz. A társadalmi munka és pénzfelajánlás szervezését a tervek elkészítése után kezdik meg.

Előreláthatóan téglajegyet is árusítanak majd.

Siófokon és környékén nagy az izgalom, a lelkesedés. Komoly, biztos talaja van a gyűjtésnek, hisz régi álmom, jogos kívánság teljesül a művelődési ház felépülésével.

Somogyi Néplap, 1958. dec. 21. 301. sz. 6. p.

Műsoros est a siófoki szabadtéri színpadon

*A Fő utca
a 60-as években*

1960-as évek

Szaporítják a halállományt a Balatonban

Az időjárás mindig hatással van a halászatra. Tiszta, szélcsendes időben gazdag eredmény várható. De ha a szél felkavarja a Balatont, a halak lehúzódnak a vízfenekre és sokkal nehezebb kifogni őket. Ráadásul a vihar kifordíthatja a hálókát, s oda az egyébként is szegényesnek ígérkező fogás.

Az elmúlt hetek időjárása gyakran próbára tette a Balaton halászait.

A szeles idő szinte mindennapos volt, a halra pedig különösen nyáron nagy szükség van. Az előre betervezett mennyiségnek gyakran csak a felét, vagy még annyit sem sikerült kifogni.

Július negyedikén a keszthelyi halászati bokor például az előirányzott két mázsa "jó hal" helyett 52 kg-ot, az 5 mázsa másodosztályú hal helyett 383 kg-ot fogott ki.

Ugyanezen a napon a siófoki halászati bokor hajójának horgonykötelét is elszakította a vihar. Ilyen esetre az elmúlt tíz év alatt ez volt a második példa. A viharos napok kivételével azonban jó fogás volt.

A horgászok téves nézete

Sokan - különösen a horgászok - beszélnek a Balaton kipusztuló halállományáról.

Vajon mi az igazság?

A Siófoki Halászati Vállalat főagronómusától, Misota elvtárstól megtudtuk, hogy téves ez a hiedelem. A fogásoknál állandóan figyelik az egyedek átlagsúlyát. Ha ez csökken, azonnal figyelmeztetik a halászokat. Így csak a legfejlettebb halakat fogják ki.

A mesterséges szaporítás is állandóan folyik. Ebben az évben 100 millió süllő lárvét, és 585 millió takarmányhal lárvét neveltek fel. Ezzel biztosítják az utánpótlást.

Pontyban van hiány. A Balaton tízezer holdnyi szegélyterületén - ahol a ponty él - öt-tíz vagonnyi 10 dekás ivadékot kellene kibocsátani évente. A balatoni ponty szaporításával tudományosan jelenleg a tihanyi Biológiai Intézet foglalkozik.

Három esztendővel ezelőtt kezdtek foglalkozni egy új, lazac féle hallal, a kis-maréna

meghonosításával. A kis-maréna a mélyvízű svájci, lengyel és kelet-német tavak lakója. Mi Lengyelországból kaptuk az ikrákat, melyeket a szárszói keltetőben kikeltettek és felneveltek. 100 napos korukban bocsátották őket a Balatonba. Az idén 250 ezer ivadék hagyta el a keltetőt.

A szakemberek között eltérőek a vélemények. Sokan nem tartják meghonosíthatónak a Balatonban, mert a mélyvízi kis-maréna könnyen elpusztulhat a hullámoktól gyakran iszapos vízben. Sokan azonban bíznak a sikerben.

Hogy kinek lesz igaza, egyelőre bizonytalan, az azonban kétségtelen. Hogyha meghonosodik, jóval több hal lesz a Balatonban.

Jövőre egyébként még egy másik, sekélyebb vizekben is honos maréna-félével is megpróbálkoznak. Ennek a peled típusú marénának az ikráit a Szovjetunióból kaptuk.

Roland Ferenc

Somogyi Néplap, 1960. júl. 10. 162. sz. 4. p.

Munkásakadémiákat indítanak a siófoki járásban

(Tudósítónktól.)

A siófoki járás vezetői több évre kidolgozott tematika alapján munkásakadémiákat kívánnak szervezni a járás községeiben.

Az elgondolás szerint az ősztől tavaszig tartó előadásorozatokon a falvak parasztsága megismerkedik az általános ismereti tárgyakkal, a helyes politikai és társadalmi nézetekkel, a fontosabb jogszabályokkal.

Az előadásokat a tervek szerint képzett tanárok, állami- és pártvezetők, valamint jogászok tartják.

Somogyi Néplap, 1960. júl. 20. 1 p.

A Balatonpart fejlődése megkívánja ...

A Balaton déli partjának vízellátását öt kisebb-nagyobb vízmű biztosítja; közülük egy (a siófoki) vállalati, a többi négy (Lelle, Boglár, Földvár, Fonyód) a községi tanácsok költségvetéséből gazdálkodik.

Mostanság, amikor a Balaton környéke hazánk talán legszebb és legvonzóbb tája ilyen óriási fejlődésnek indult (a kormány kiemelt helyé nyilvánította, és a BIB, a minisztériumok, a felsőbb szervek sokat fáradoznak a fejlesztéséért), csak üdvözölni lehet azt a kezdeményezést, hogy a somogyi part vízellátását egységes és megfelelő szakmai irányítás mellett javítani lehessen.

A cél az: meg kell teremteni az eddig külön-külön dolgozó kis vízgazdálkodásból a Dél-balatoni Víz és Csatornaműveket - egyetlen vállalatot. Ez lenne a neve, vagy más, de ez teljesen mindegy. A lényeg az, hogy képzett szakemberek (eddig csak a siófokinál volt vállalati vezető és mérnök) irányításával a közművesítés is megfelelő mértékben fejlődjen a Balaton-parton.

Érvek. (Mert az életünk bármelyik területének fejlesztésén fáradozóknak gyakran kell hosszú-hosszú szócsaták ütközeteiben kivívniuk igazukat a netán óvatoskodók, már eddig is megvolt kényelme ellen.) Tavaly felépültek a Motelek. Itt, és a még mindig bővülő campingekben hazaiak és külföldiek ezrei, tízezrei nyaralnak. Az ifjúsági sáttáborok úttörő, vagy KISZ-es lakóit, s a balatoni üdülők

beutaltjait, a fürdőhelyek látogatóit bizony nem lenne könnyű összeszámolni egyetlen hónapban sem.

S most hadd emlékeztessünk az év elején végrehajtott kereskedelmi szakosításra.

Ki tagadhatná, hogy a két megyei kereskedelmi vállalat jobban, s ha kicsit furcsán hangzik is: modernebben tudja ellátni feladatát, mint korábban a három másik.

Somogy csak hasznát látta ennek, mint hasznát látja majd a Dél-balatoni Vízművek megszervezésének is. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a BIB helyesli, egyetért ezzel a tervvel.

Az új vállalat profiljába tartozik majd az összes ivóvíz, az összes szennyvíz és még a belvizek elvezetése is a déli Balaton-parton.

Aki a Balaton somogyi viszonyait ismeri, az tudja, hogy nemrégiben még nagy probléma volt (s ma sem megoldott teljesen) az ivóvíz-ellátás, s tudja, hogy legnagyobb részt jelenleg is megoldatlan a szennyvíz és belvizek elvezetése.

E feladatok megoldása

vár tehát a - reméljük - hamarosan megalakuló, s közvetlen a megyei tanács irányítása alá tartozó új vállalatra.

S még reméljük azt is, hogy kevés idő múltán már megyénk lendületes fejlődését segíti elő a Dél-balatoni Vízművek.

Somogyi Néplap, 1960. júl. 27. 176. sz. 6. p.

A SIÓFOKI MOTELBEN

Keleti és nyugati turisták találkozóhelyévé fejlődött a siófoki Motel. Elég csak végignézni az autóparkírozó különböző nemzetiségű kocsijait, már azokról is megállapíthatja az ember, hogy sokan és szívesen jönnek osztrákok, németek, csehek, lengyelek, de angolok, hollandok és franciák is a Balaton egyre jobban fejlődő üdülőhelyére. A Motel előtt hatalmas - ha szabad így nevezni - nemzetközi zászló lengedez a magasban, s amikor néhány percre bekukkantottunk, éppen egy csehszlovák turistacsoport érkezett a CSAD autóbuszán.

Kétszáznegyven külföldi vendég igényeit elégítik ki naponta a siófoki Motelben - mondta Deák Lajos igazgató. Már az előszezonban is 50-60 százalékos "telt ház" volt, azóta meg - bár az időjárás közbeszólt kissé - egyre többen keresik fel a továbbfejlesztett kényelmes parti szállást. A nyugati csoportok kéthetenként váltják egymást, a csehek csak két napot töltenek itt, aztán továbbutaznak, ismerkedni az ország más szépségeivel.

Az eddigi tapasztalatok szerint különösen az osztrákok élvezik Balatonunkat, nekik odahaza csak hideg vizű tavuk van.

S ha már fejlődésről beszélünk, ez elsősorban az étteremre vonatkozik, mely a Motel lakóin kívül nagyon sok belföldi vendéget is fogad, különösen a magánvillákból és a turnuscseré időszakából. Az étterem külsőleg is szépült, csinosodott. Izléses virágágyak ékesítik az alacsony kerítést, az egész létesítményt elhatárolták, körülkerítették. Általában mindazt a hibát kiküszöbölték az idén, amire tavaly a gyors beindítás miatt nem maradt idő. A múlt évben az étterem dolgozói még hordókra ülve, ládákon fogyasztották az ételt, az idén rendes személyzeti étkezdé épült. Megfelelőbben alakították ki a berendezést a belső üzemeltetéshez, nagyobbak lettek a raktárak, csinos, tisztán tartható a belső részleg. A szállodai résznél is két szobával bővítették a hallt, az étterem mellett pedig álló presszót nyitottak. Kényelem, udvariasság, pontos kiszolgálás várja hát a hazai és külföldi üdülőket, akik szívesen töltenek itt néhány hetet, vagy napot a kék vizű Balaton tőszomszédságában. De észrevételeiket hadd idézzük inkább a vendégkönyvből:

A Plseni Skoda Művek dolgozóinak egy cso-

portja a rajz mellé ezeket írta: "Ezen a gyönyörű helyen igen jól érezte magát üzemünk minden dolgozója. Hálás szívvel köszönjük a magyaros vendéglátást."

Forbeshire, az első angol sorok bejegyzője Londonból jött a Balaton-partra, és ezt írta: "Mint az első angol emléksorok írója, boldogan jegyzem a könyvbe: a Motel és a Balaton ragyogó érték, és kiváló a kiszolgálás. Gyönyörködtem Siófokban és megmondom angol barátaimnak, hogy a Balatonra jöjjenek kellemes napokat tölteni."

Egy Helsinkiből való finn házaspár így áradozott: "Hajókáztunk, úsztunk, meglátogattuk a Balatont, öt csodálatos ünnepnapot töltöttünk itt. Csak elragadtatással emlékezhetünk a baráti vendégszeretetre."

"Itt volt három napig egy szovjet dolgozókból álló csoport. Minden nagyon megnyerte tetszésünket, és szívből köszönjük a sok jót, amiben részünk volt. A baráti vendégszeretetre emlékezünk, és szeretettel gondolunk vissza a Motel minden dolgozójára, akik oly kellemessé tették a napjainkat."

Ezt írta a szovjet csoport, s a véleményekhez mi már csak annyit tehetünk hozzá, hogy a Motel dolgozói valóban megérdemlik a legnagyobb elismerést, mert nemcsak a vendégeknek szereznek szép napokat, hanem hazánk vendéglátóiparát is méltóképpen mutatják be a külföldi turistáknak.

(J.B.)

Somogyi Néplap, 1960. júl. 31. 180. sz. 4. p.

Megérkeztek a külföldi vendégek a Motelbe

Nyári forgalom a 60-as években

A Motel

Átalakulóban a település képe

Nagyszabású előkészületek a BALATONI HETEKRE

A Balaton-part kulturális életének irányítói készülnek a Balatoni Hetekre, amelyek augusztus 20-tól szeptember 4-ig tartanak, s eseményekben bővelkednek. Opera-, operett- és balett-estek, táncbemutatók, tudományos ülések és országos találkozók, különféle sportesemények követik majd egymást.

A balatoni heteket augusztus 20-án ünnepélyesen nyitják meg, s a tervek szerint előadják Beethoven IX. szimfóniáját is; a MÁV Szimfonikusok zenekarát Komor Vilmos vezényli. Ugyanezen a napon rendezik meg Balatonfüreden a III. Országos Nemzetiségi Fesztivált, amelyen román, német, szlovák, horvát és sokác együttesek mutatják be népi kultúrájuk hagyományait. Badacsonyan, Balatonfüreden és Balatonföldváron borheteket rendeznek, Révfülöpon nagyszabású alkotmány napi bált, Keszthelyen szabadtéri előadást, Balatonfüred és Tihany között úszóversenyt rendeznek, s ekkor tartják meg az országos természetjáró-versenyt is.

Augusztus 21-én Füreden az ország legkiválóbb népművészei találkoznak, és munkáikat kiállításon tárják a látogatók elé.

Augusztus 23-28-ig Keszthelyen Georgikon akadémiai napokkal emlékeznek Európa első mezőgazdasági iskolájára.

A balatoni ünnepek utolsó napján, szeptember 4-én a Duna Együttes fellép Balatonfüreden,

ekkor bonyolítják le a vitorlások túraversenyt, és megrendezik az országos horgászversenyt.

A Balatoni Hetek idején a vendégek ötven százalékos vasúti kedvezménnyel utazhatnak a magyar tenger partjára.

(MTI)

*Somogyi Néplap,
1960. aug. 2. 181. sz. 1. p.*

AUGUSZTUS 20-TÓL SZEPTEMBER 4-IG

BALATONI HETEK

Gazdag, változatos műsort állított össze a Somogy megyei Idegenforgalmi Hivatal az idei Balatoni Hetekre.

Az ünnepi hetek augusztus 19-én kezdődnek esti sétahajózással és nagyszabású tűzijátékkal.

20-án délelőtt fél 10-kor Balatonföldváron térzenét ad a balatonboglári vasutasok szimfonikus zenekara.

10 órakor a Széchenyi-szobor leleplezésére kerül sor, majd megnyitják a szőlő- és gyümölcskiállítást, valamint a borhetet.

Délután Siófokon folytatódik az ünnepek: 4 órakor a boglári szimfonikus zenekar térzenét ad, ezen kívül egész délután sétarepülés lesz.

Este 9 órakor kezdődik a Beethoven-est Siófokon.

A Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar Lukács Miklós karnagy vezényletével Beethoven I. és IX. szimfóniáját adja elő. Közreműködik a Budapesti Kórus Forrai Miklós vezetésével, valamint Werner Mária, Szőnyi Olga, Róti József és Molnár Miklós szóló-énekesek.

Balatszemesen 21-én Eötvös Károly egykori házán emléktáblát lepleznek le.

E napon Füred és Siófok között Balaton átúszó-bajnokságot rendeznek.

28-án kezdődik a Duronelli-emlék-vívóverseny, mely három napig tart. A Budapesti Dózsa rendezésében háromnapos löverseny lesz.

Az említetteken kívül még egyéb rendezvények: vitorlásversenyek, kirándulások gazdagítják a programot.

A Balatoni Hetek szeptember 4-én zárulnak. Ekkor a siófoki múzeumban három hétig tartó népművészeti kiállítás nyílik.

*Somogyi Néplap,
1960. aug. 17. 194. sz. 1. p.*

STRANDOLÁS
közben és után

EBÉDELJEN,
VACSORÁZZON ÉS
SZÓRAKOZZON

a siófoki
ÉTTERMEKBEN

Több csendet, nagyobb rendet a

a Balaton-parton!

(Tudósítónktól.)

Az elmúlt hetekben a Siófoki Járási Népi Ellenőrzési Bizottság Siófokon, Balatonföldváron és Balatonszárszón megvizsgálta a *csendrendeletet, az állattartási tilalom, a sátoztáborozási rend és a köztisztasági vonatkozású rendelkezések* megtartását.

Megállapították, hogy igen sok helyen megsértik a csendrendeletet. A siófoki Motel Étteremből 22 óra után is kihallatszó zene- és énekszó zavarja a környék lakóinak, üdőloinek pihenését. A Balaton Étterem környékének lakói is hasonló okok miatt panaszkodnak. A Balaton Cukrászdából éjjélég kihallatszik a zene, sőt a külső hangszórót is gyakran működtetik. Nem könnyű rendet teremteni a Borharapó zajongó vendégei között sem.

A balatonföldvári Balatongyöngye Étterem kerthelyiségében is van 22 óra után zene és hangoskodás. A nappali órákban kellemetlen a szabadtéri színpad azonos hanglemez-kísérettel sűrűn ismétlődő erős hangú műsorközlése.

Ellentmondás van a minisztériumi és a tanácsi csendrendelet között. A megyei tanács 1/1957. sz. rendelete ugyanis 24 órában jelöli meg a külső zenéltetés megszüntetését. A Belkereskedelmi Minisztérium két évvel később kelt 97/1959. sz. utasítása szerint: "Az állami és szövetkezeti vendéglátóipari egységek lakott területtel közvetlenül szomszédos kerthelyiségeiben 22 óra

után hangerősítő útján zenét vagy egyéb műsort szolgáltatni nem szabad."

A Balaton-part vendégei számára kétségtelenül biztosítani kell a megfelelő szórakoztatást, de meg kell adni a nyugodt pihenés lehetőségeit is. Ezért helyes lenne, ha a zene kezdési időpontját előrehoznák 19 órára, s a külső zenére vonatkozóan a miniszteri utasítást mindenütt pontosan megtartanák.

Az említett miniszteri utasítás a vendégek hangoskodásának megszüntetésére is tartalmaz rendelkezéseket. Mégis megtörténik, hogy éjjél 2 óra (záróra) után szinte minden üdőloépület előtt szerenádot akarnak adni néhányan. Ilyen esetekben a rendörök fellépésére van szükség az alvók nyugalma érdekében.

Sok helyen megszegik az állattartási tilalmat. Siófokon a Fő utcán, a Damjanich utcán és egyebütt, az üdőlotelepen is igen sok baromfi kapirgál. Ez nemcsak szabálytalan, hanem rossz benyomást is kelt, és káros a tisztaságra. Balatonföldváron még az óvoda udvarán is baromfiak tanyáznak.

A sátoztáborozás rendjét és szabályait általában megtartják. Azonban Siófokon, a Szigligeti út végén több, engedély nélküli településsel találkoztak az ellenörök.

A tisztasági rendelkezéseket a lakosság és az üdőlok nagyjából tiszteletben tartják, annál kevésbé a víkendezők. Öket szigorúbban kellene ellenörizni ebből a szempontból.

Somogyi Néplap, 1960. aug. 24. 199. sz. 4 p.

Fennállásának százéves jubileumára készül Siófok

Száz éve kezdték fürdőhellyé alakítani a Balaton mai fővárosát, száz éve futott be Siófokra az első fürdővonat. Ettől számítjuk Siófok-fürdő alapítását. A centenárium alkalmából rendezendő nagyszabású ünnepekre a községi tanács vb és a megyei tanács idegenforgalmi hivatala megkezdte az előkészületeket.

A jövő hónapban több tudományos értekezés (országos jogásznapok, közegészségügyi és járványügyi napok) színhelye lesz Siófok. A fürdőidényt május 18-19-én hagyományosan itt nyitják meg. A megnyitó a jubileumi ünnepsorozat kezdetét is jelenti. Az első napon operatthangversenyt rendeznek a Bányász Üdülőben egy fővárosi zenekar közreműködésével. Este tűzijáték lesz; "100 éves Siófok-fürdő" felirat hirdeti majd az égboltozaton a jelentős eseményt. Másnap sportrendezvényeket tartanak.

Június elején az évforduló jegyében rendezik meg az országos dalosversenyt mintegy húsz kórus részvételével.

Augusztusban ismét zenei rendezvényekre készülnek. Siófokra tervezik összehívni a fiatal táncdalénekesek és -együttesek fesztiválját. Augusztus 19-20-án kétnapos ünnepeket tartanak viziparádával, balett- és népiegyüttes-műsorral, zenekari hangversennyel és egy táncdalensten Vico Torriani felléptével. Vasárnaponként térzenét adnak a Dimitrov parkban.

Cigaretta, bőröndcímkeket és jubileumi bélyegzővel ellátott egycímletű bélyeget bocsátanak ki ebből az alkalomból.

Somogyi Néplap, 1963. ápr. 7. 81. sz. 1. p.

Barátságos labdarúgó-mérkőzések

Kikapott a Ferencváros Siófokon

Május 1-én megyeszerte barátságos labdarúgó-mérkőzéseket játszottak a csapatok. A somogyi NB-s együttesek közül a legnagyobb sikert a Siófoki Bányász aratta. A siófokiak 2-0-ás győzelmének értékéből az sem von le semmit, hogy

a Ferencváros csapatából *Novák, Szűcs, Varga* és *Albert* hiányzott. Az összeállítás mutatja, hogy milyen játékosok pótolták a válogatottakat.

Siófok - Ferencváros

2 : 0 (1 : 0)

Siófok, 2000 néző. V.: *Köő*

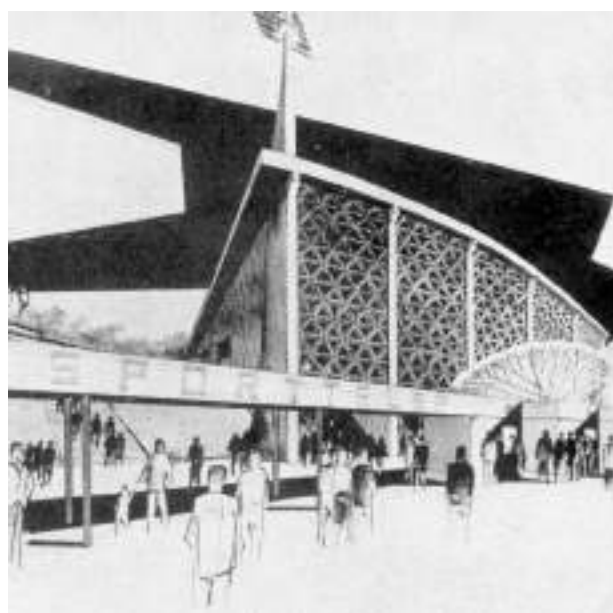
Siófok: Iszak - Farkas, Fehér, Babán (Kerényi) - Györfi, Schádl - Erdei, Csupor, Szép, Németh I. (Németh II.), Takács.

Ferencváros: Gécz (Takács) - Havasi, Bálint, Páncsics - Juhász, Horváth - Karába, Mezei, Branikovics, Fenyvesi dr., Katona.

A kezdetben kényelmeskedő Ferencváros ellen *Takács* révén vezetést szerzett a Siófok. Ezt követően már nagyon rákapcsolt a Fradi. A ferencvárosi csatárok kétszer a kapufát találták el. Viszont *Szép* egy 11-est hibázott. *Takács* újabb gólja állította be a végeredményt. *Lakat Károly*, a zöld-fehérek edzője a következőket mondta: Kitűnő csapatot ismertem meg a Siófoki Bányászbán.

Ha ez az együttes a bajnoki találkozókon a mostani játékának hetven százalékát tudja nyújtani, akkor nem lesz baj Siófokon.

Somogyi Néplap, 1963. máj. 3. 102. sz. 4. p.

A 60-as években megálmodott sporttelep

Nyári forgalom az Európa Szállóban

Május 15-én nyit a siófoki szállodasor

(Tudósítónktól.)

Az április 11-én megnyílt Európa Szálló szinte nyári forgalmat bonyolít le, majd mindennap telt ház van. Az osztrák, a svájci, a nyugat-német, az olasz és a jugoszláv vendégeken kívül a hazaiak is szép számmal vették igénybe az előszezon kedvezményel bérelhető szobákat.

A szállodasor többi tagja 15-én nyit kaput a vendégek előtt. A nyári időjárás sok fürdőzőt csalt ki máris a partra. Megnyílt a budapesti IBUSZ balatoni kirendeltsége is, ez a szállóvendégeknek szervez gazdag kirándulási programot.

Egyelőre még zárt ajtók mögött szorgoskodnak az ABC-áruház dolgozói, több mint egymillió forint értékű árukészletet kell elrendezniük a nyitásig. A Konzum-turiszt viszont már ma kinyit, másfél millió forintos árukészlettel várja a szezon.

*Somogyi Néplap,
1968. máj. 10. 108. sz. 1. p.*

Nagy az érdeklődés Somogyban a bérelhető Trabantok iránt

Mind az öt gépkocsi Siófokon vehető igénybe a szezon alatt. Volt már olyan nap, amikor tíz autót is kibéreltek volna a nyaralók. Főként a Balaton körüli útra veszik igénybe a kocsikat.

*Somogyi Néplap,
1968. jún. 13. 137. sz. 5. p.*

BALATONI ÉVADNYITÓ SIÓFOKON

Didergő beutaltak - Nagykabátos hajókirándulók
Elszánt vízisízők - Márciusi hideg

Hivatalosan vasárnap nyitották meg a Balaton déli partján az 1968-as üdülési évadot. Az időjárás azonban nem kedvezett a Balaton szerelmeseinek. Az évszakhoz képest barátságatlan, hideg időben került sor a megnyitó ünnepségre. Részben a hideggel magyarázható a kissé szokatlan érdektelenség.

Az idegenforgalmat úgyszólván a beutaltak és az ügyességi autóversenyre benevezett autósok jelentették.

A máskor oly zsúfolt autóparkírozók többségén alig egy-két kocsi árválkodott. De akik mégis leruccantak, azok igyekeztek dacolni a mostoha időjárással.

A Beloiannis 11 órakor elindult didergő utasaival sétaútjára. Most az egyszer, azt hiszem, senki sem irigyelte a vízisízőket sem, akik a hideg és kedvezőtlen hullámverés ellenére is vízre merészkedtek.

Az ünnepség a Dimitrov parki térzenével kezdődött.

Fél tízkor a balatoni hajósok díszegységének és az úttörők tisztelgésének közepette ünnepélyesen felvonták a zászlót. Itt Fodor János, a Somogy megyei Idegenforgalmi Hivatal vezetője mondott rövid üdvözlő beszédet.

Köszöntötte az első üdülőket, a turistákat és az évadnyitóra érkezett vendégeket.

Este a hazánkban tartózkodó Berli Rádió gyermekkórusa adott ünnepi hangversenyt. Ezzel lezajlott az évadnyitó első felvonása, ám a vasárnapi eseményekkel még nem ért véget a megnyitó ünnepségsorozata.

A rendező szervek az idén az előző évek szokásaitól eltérően három napra osztották el az évadnyitó programját.

Így a május 25-én és 26-án Siófokra utazóknak szintén részük lehet az évadnyitó műsoraiban és más egyéb rendezvényeiben.

Május 25-én kerül sor többek közt a Kálmán Imre szabadtéri színpadon a műsoros évadnyitóra.

Május 26-án ifjúsági, lampionos, fáklyás felvonulás lesz.

Tábortüzet gyújtanak és folklór műsor lesz a hajóállomáson.

E két napon a sport kedvelői is megtalálhatják szórakozásukat. A siófoki általános iskolák és a gimnázium növendékei tornabemutatót tartanak.

Ugyancsak ekkor rendezik meg a spartakiád járási döntőjét, valamint a Siófoki Bányász és a Győri MÁV DAC NB II-es bajnoki labdarúgó-mérkőzést is.

*Somogyi Néplap,
1968. máj. 21. 117. sz. 1. p.*

Baltoni jegyzetek

Kié a Balaton?

Talán kissé furcsán hangzik a cím, de egészen komolyan kérdezem, hogy kié a Balaton? Gondolhatná valaki, hogy hogyan vetődhet fel ez a banálisnak tűnő kérdés 1968-ban. Elárulhatom, nem újkeletű kérdés ez, fölítették ezt már különböző szervek, személyek és csoportok. Most azonban mind sürgetőbbé válik e kérdés végleges tisztázása, mert hovatovább csak imitt-amott gyönyörködhetünk és fürödhethetünk hazánk gyöngyszemében: csodálatos Balatonunkban.

Évről évre szaporodik az elzárt terület a Balatonpart legszebb részein. Örvendetes dolog ugyan, hogy az utóbbi években gomba módra szaporodnak a part menti középületek: üdülők, vendéglátó egységek, szállodák és magánnyaralók épülnek, mégsem lehet egyetérteni azzal, hogy a sokasodó vállalati és magánépítkezésekkel egyidejűleg mind nehezebb és nehezebb elérni a partot, s hogy elzárják a vizet azok elöl, akiknek nincs vilájuk vagy telkük. Az építetők és építők vagy helytelen parcellázás folytán, vagy egyszerűen önkényesen teljesen a víz széléig építik telkeik kerítését. Sokan még a vízből is elkerítenek egy jó darabkát. És ezeken az elzárt, elszeparált részeken természetesen más nem szállhat vízre, csak a tulajdonos vagy az adott vállalat és intézmény üdőloinek beutaltjai.

Ki érti ezt?

Ma már egyes partszakaszokon két-három kilométer hosszúságban egyszerűen nem lehet megközelíteni a vizet, mert teljesen beépítették vagy elkerítették a part menti területet. Balatonboglártól Balatonlelle felé haladva a villasoron, továbbá a Balatonlellétől Balatonszemes felé eső részen kilométerekig szinte képtelenség lejutni a partra. Ugyanez a helyzet Siófok és Balatonszéplak egyes részein is. De sorolhatnám tovább a példák sokaságát. Még a Balatonra nyíló keskeny kis utcák is zsákutcákká váltak. Ember legyen a talpán, aki ezeken a helyeken egyhamar partot ér.

Mi lenne tehát a megoldás?

Véleményem szerint nagyon egyszerű. Van erre sok jó példa. A víztől 5-6 méterre nem szabad a területeket kipurcellázni. A balatonboglári

Szabadság Üdőlotelepen és Balatonfenyves egy részén például több száz méter hosszúságban így rendezték a partot. Itt nincs is probléma. A nem közvetlen part mentiek is magukénak érzik a Balatont, mert 6-7 méteres sáv áll a fürdőzők, napozók és sétálók rendelkezésére. Javasoljuk, hogy a kempingek part menti határa se a víz legyen. Egy kempingnek sincs akkora zárt vízpartra szüksége, mint amilyen hosszú a kemping. A kempingekből legyenek kijáratok a szabad partrészekre.

Végző soron tehát meg kell vizsgálni a partrészek elzárását, és ahol önkényes területfoglalás történt, a kerítéseket el kell távolíttatni a törvénytökökkel és önkényes földfoglalókkal. A jövőbeni partrendezéseknél, parcellázásoknál pedig mindezeket a legmesszebbmenőkig figyelembe kell venniük az erre illetékes hatóságoknak.

Hozzáférhetővé kell mindenki számára tenni a Balatont, a csodálatosan szép magyar tengert.

Wirth Lajos

Somogyi Néplap, 1968. jún. 21. 170. sz. 12. p.

Más a borraivaló- más a "tarhálás"

Jól emlékszünk még arra az időszakra, amikor a szórakozóhelyeken, fodrászüzletekben, s mindenütt, ahol az emberek valamilyen szolgáltatásban részesültek, ilyen tábla, felirat fogadta őket:

*„Ne sértsen meg benniünket borraivalóval!”
„Öntudatos ember nem ad és nem fogad el
borraivalót!”*

Ezek ma már eltűntek, és a szolgáltatással elégedett vendég nem titokban - nehogy kispolgárnak tartsák -, hanem nyíltan adja át megelégedésének jeléül a borraivalót, s így is veszik át.

Nem ennek helyességével vagy helytelenségével kívánok foglalkozni, hiszen mindenkinek magánügye, hogy ad-e és ha igen, mennyit.

Arról szeretnék szólni, hogy néhány helyen már nemcsak elfogadják, várják (!), hanem ki is provokálják a vendégtől a borraivalót. Ez történt nemrég a siófoki Éden Bárban.

Az éjféle órákban egy jugoszláv és egy lengyel vendég tért be, s bort, ásványvizet, feketét kért. A felszolgálónök egyike hallotta, hogy a vendégek között magyarul tudó is akad. Hamarosan az asztalukhoz lépett e szavakkal:

- Szegény elvált asszony vagyok, nem kínálnak meg valamivel?

Mit mondhat erre egy barátként hazánkba érkező külföldi, ha még annyira kellemetlenek, különösnek, esetleg felháborítónak tartja is ezt az eljárást?

A felszolgálónöt megkínálták, de nemcsak ő ivott,

hanem társai is. Ez akkor derült ki, amikor a vendégek rövidesen távoztak - lehet, hogy a tolaikodó magatartás miatt - és számlájukat kérték.

Az összeget - 530 forintot fizettek! - soknak tartották, de akkor nem reklamáltak. A másnapi vizsgálat megállapította, hogy rendelésükért alig többet, mint 100 forintot kellett volna fizetniük, viszont a kiszolgálók megittak a zsebükre 8 féldeci whiskyt - vagy csak felszámoltak - gondolva, bírja a zsebük, miért ne fizessenek.

Ez a "tarhálás", a vendég "levágása" felháborító, akár külföldről, akár hazai nyaralóról van szó. Ha valaki elégedett a kiszolgálók gyorsaságával, udvariasságával, s ezért borraivalót ad vagy megvendégeli őket, ez ellen senkinek nem lehet kifogása.

De az asztalához menni, kiprovokálni a vendégből a kínálást, ez túrhetetlen. S főleg akkor az, ha a "szegény elvált asszonynak" - és társainak - 8 féldeci, egyenként 55 forintos whiskyre támad gusztusa.

Az Állami Kereskedelmi Felügyelőség haladéktanul jelentette az ügyet a Belkereskedelmi Minisztériumnak, közölte a vállalat vezérigazgatójával és egyúttal javasolta: Eigel Józsefné mixernöt, Vörös-Baranyai Lajos fizetőt fegyelmi úton váltsák le, Drukker József üzletvezetőt részesítsék szigorú figyelmeztetésben, s intézkedjen a vállalat, hogy hasonló, a vendéglátás etikáját sértő eset se az Éden Bárban, se a vállalat más szórakozóhelyén ne történhessen meg!

Somogyi Néplap, 1968. júl. 4. 155. sz. 6. p.

SIÓFOKI RANDEVÚ

A TÜNDE

BÁRBAN!

Nyitva: 21 órától éjjel 3-ig.

*Magyar és
külföldi
italkülönlegességek!*

TÁNC! Siklósi - Kármán duó

BALATONI APRÓSÁGOK

Tejszínhab és kánikula

Tikettek a halászlét kedvelőknek - Lassúsági "verseny" felszolgálóknak

Bukdácsolnak, bosszankodnak a sétálók Siófok legforgalmasabb részén, a Mártírok terén. Néhány héttel ezelőtt ugyanis valamilyen okból felszedték a járdát, ám a bitumenhalmokat otthagyták.

Folyik, olvad a melegben a kátrány, kapargatják cipőjüket, nadrágjukat a sétálók, s közben számtalan "jókívánságot" küldenek az ismeretlen vétkesnek. Azok is, akik a pocsolóba, vízbe taposnak bele, és sáros lesz a ruhájuk.

Nem lehetne eltüntetni a bitumenhalmokat és a teret apró kavicsokkal felszórní?

...

Lassúsági verseny folyik igen sok balatoni szórakozóhelyen. "Öröm nézni", milyen lelkesen vesznek részt ebben a felszolgálók.

A Matróz Étterem sikerrel pályázhat az elsőségre,

ugyanis pontosan egy óráig tartott, amíg a résztelt májat - állítólag készétel - a vendég asztalára tették.

Álmodozva, a távolba nézve ballag, sétálgat a Balaton Eszpresszó fiatal, göndör hajú felszolgálója, ki tudja mire gondolhat! (Munkájára bizonyára nem!)

Percek telnek el, amíg unottan megteszi asztalunkig a néhány métert. Bontja a sört, s közben a zenekart, a sétálókat nézegeti. Le is ejt egy teli üveget, az ital és a szilánkok szertefröccsennek. Ez a kislány is sikerrel pályázhat a lassúsági cím elnyerésére.

Nem kellene egy gyorsasági versenyt is szervezni?

Szalai László

Somogyi Néplap, 1968. aug. 1. 179. sz. 6. p.

A siófoki benzinkút „espressója“

ÖTÓRAI

TEA, TÁNC! ...A FOGAS PRESSZÓBAN

Házi cukrászkészítmények!

Nyitva: reggel 8-tól éjfélig.

HOLNAP: VÁROSAVATÁS

HOLNAP REGGEL

Siófok történelmi jelentőségű ünnepén zenés ébresztő köszönti a város lakosságát. A víztoronyból sugározzák a zenét, onnan köszöntik szóban is a városavató ünnepség résztvevőit és vendégeit. Zászlódszbe öltözik a város, és falragaszok hirdetik a nap legfontosabb eseményeit.

A tanácstagok és a meghívott vendégek részére reggel kilenc órakor nyitják meg a Vak Bottyán Általános Iskola termeiben az avatás napjára készült nagyszabású emlékkiállítás. A tárlaton - mint már megírtuk - helytörténeti érdekességekkel, Siófok múltjával, fejlődéstörténeti adalékaival, a levéltárak, múzeumok és a helyi gyűjtők birtokában levő emlékekkel, fényképekkel találkozunk majd. A többi teremben a helyi képzőművészek alkotásaival, népművészeti és fotókiállításokkal, a bélyegyűjtők kollekcijával, a KISZ dokumentumkiállításával és az ipari tanulók legszebb vizsgamunkáival ismerkedhetnek meg a látogatók.

A nagyközönség előtt délelőtt tizenegy órakor nyitják meg a tárlatsorozatot.

A VENDÉGEK

fogadása után ugyancsak tizenegy órakor rendezik meg a Bányász üdülő dísztermében a várossá avató ünnepi tanácsulást, amelyre magas rangú vendégeket hívtak meg új városunk vezetői.

A tanácsulást ünnepi aktusát hallhatja a város közönsége is. A Dimitrov park fái alatt ugyanis hangszórókat helyeznek el. Az ünnepi beszédek, a felszólalásokat magnetofonszalagon rögzítik és délután a városközpontban, a víztoronyból megismétlik.

A tanácsulást *Böhm József*, a megyei tanács vb-elnöke vezeti le. Három iskola képviselőjében harsónával, dobszóval úttörők köszöntik a résztvevőket, majd az ünnepi beszédek, felszólalásokra kerül sor.

Böhm József adja át *Jankó Ferencnek*, a városi tanács vb-elnökének a város kulcsát. Ebben a

percben a tó partján dízsorotűz dördül, s a kikötőben felzúgnak a hajókürtök a történelmi pillanatban köszöntve Somogy megye második városát, a település lakosságát.

Délután három órakor a városavató ünnepéhez méltó, nagyszabású esemény tanúi lesznek a siófokiak.

Ekkor avatja fel *Dr. Szabó Zoltán* egészségügyi miniszter az új négyszáz ágyas siófoki kórházat. A vendégek az ünnepi beszédek elhangzása után megtekintik a mintegy százmillió forintba került büszkeségünket.

Fél ötkor a városi tanács nagytermében fogadást adnak a meghívott magas rangú vendégek tiszteletére, majd este hét órakor díszelőadást, ünnepi művészest rendeznek a Bányász üdülő nagytermében.

A MŰSOR

A szereplők neve is biztosíték - a várossá avatás ünnepéhez méltó élményben részesíti a meghívott vendégeket.

Közreműködik *Kovács Dénes* Kossuth- és Liszt-díjas hegedűművész, a Zeneművészeti Főiskola főigazgatója, *Bácher Mihály* Liszt-díjas zongoraművész, *Korondi György*, a Magyar Állami Operaház magánéneke, *Lehoczky Éva*, a Karl Marx Stadt-i Operaház magánéneke, *Gáti József*, a Nemzeti Színház tagja, *Nagy Attila* Jászay-díjas, a Thália Színház tagja, *Pécsi Ildikó*, a Vígszínház, *Timár Éva* és *Csikós Gábor*, a kaposvári Csiky Gergely Színház tagjai.

A műsort *Sándor János*, a Csiky Gergely Színház vezető rendezője szerkesztette és rendezte.

Siófok és lakói tehát egész napos, gazdag programmal köszöntik új városukat.

J. B.

Somogyi Néplap, 1968. dec. 28. 303. sz. 6. p.

Egy álmom megvalósul

Kezembe került egy régi, megsárgult újság; pontosan tíz évvel ezelőtt hagyta el a nyomdát. Dátuma: 1958. december 21., s a címe: Művelődési ház épül Siófokon. Nem szégyellem, hogy leírtam akkor, hisz az álmom tíz évnél is korábbi volt már. S a lelkesedés akkor is olyan nagy volt az emberekben, mint most, a várossá avatás történelmi perceiben.

Terveket szöttek a siófokiak, merészet, előrelátót. Az álmodozó mérnök azonban nem számolt a realitásokkal. Jó volt, szép volt az a művelődési ház - láttam a terveit - csak éppen nem volt miből felépíteni.

És akkor született a másik gondolat, az amelyikről a tíz évvel korábbi újságcikk szólt: építsünk művelődési házat a régi moziból, fokozatosan toldjunk majd hozzá épületrészeket, úgy ahogy az erőnk engedi.

Ez az elképzelés is jó volt, de álmom maradt, mint annyi más...

És akkor terjedni kezdett egy-egy rosszindulatú vélemény: miért Tabon épült művelődési ház és miért nem Siófokon?

Jól emlékszem még, mindenütt ezzel a kérdéssel fogadtak, s az indulatok gyakran elragadták az embereket. Pedig nem az volt a baj, hogy Tabon épült, hanem az, hogy Siófokon még nem - pedig hallatlanul nagy szükség volt rá...

Az álmom most mégis megvalósul. A megsárgult újságcikk olvasása után kezembe vehettem, érezhettem az új terveket, láthattam a kultúra várának makettjét, s a városi tanácsszékház kis szobájában adatokat, méreteket, számokat írtam a jegyzetfüzetembe.

Utánuk csupa nagybetűvel - nem titkolom, lelkesedve - ezt írtam oda:

NEM ÁLMOM, EZ MÁR VALÓSÁG!

Mert reális alapja van, mert már bontják a szép épület helyét, mert van pénz is rá, s a tervek valóra válnak. Ilyenkor már nem illik álmodozni.

Mégis ahogy nézegettem ezt a modern palotamakettet, működni kezdett a fantáziám.

Élet zajlik már a képzelte falak között; odabent úgy

nyüzsögnek az emberek, olyan szeretettel simogatják a székeket, a falakat, mint akik nagyon kiéheztek már erre a hajlékra, s most végre birtokukba vehették.

Láttam már a könyvtár szépen berendezett, könyvekkel zsúfolt termeit, a gyerekolvasót, ahol a jövő nemzedék üli körül a kis kerek asztalokat.

Az ötszáz személyes nagyterem zsúfolásig megtelt, s a színpadon szimfonikus zenekar koncertezett.

Láttam a tervekből, hogy vetíteni is lehet majd itt, s az előcsarnok összekapcsolható a táncteremmel, ahol farsang idején és máskor is nagyszabású, híres bálakat rendeznek majd.

Nyáron a művelődési ház belső udvarán, a burkolt, szökőkúttal ékesített téren tartanak rendezvényeket, s ha esik az eső nem marad el többé előadás, csak a szabadtéren: itt tető várja a művészeket és - igaz, kisebb számú - közönséget. De mégsem szűnik meg az élet, mégsem kényszerülnek az emberek az üdülők, szállodák négy fala közé. És nem lesz közel sem annyi gondja a műkedvelőknek, mint eddig.

A dalárda, a táncegyüttes egyszer és mindenkorra otthonra lel, s mellettük új csoportok, új klubok alakulnak, hisz erre lehetőséget nyújt a ház hat klubterme, és más helyiségei ...

Húszmillió forint!

Igen ennyibe kerül az új siófoki művelődési ház. De sokan összefognak majd és segítenek.

Így is kezdődött minden.

A 350 000 forint értékű terveket a MÁV Tervezőiroda vállalta társadalmi munkában, ugyancsak társadalmi munkában tervezik a víz és villanyhálózatot.

Több szervről, intézményről szólhatnék, amelyek milliókkal járulnak hozzá az építkezéshez. De nevük még titok.

1969 tavaszán megkezdik a művelődési ház építését. A régi álmom végre megvalósul...

R. L.

Somogyi Néplap,
1968. dec. 29. 12. p.
(különkiadás)

AVATÁS A DÉLI PARTON

SIÓFOK: VÁROS

Bensőséges ünnepsorozat megyénk második városában

...

Az ünnepi tanácsülés bevezető aktusaként a nagy multú siófoki dalárda énekelte el a Himnuszt, majd dr. Várkonyi Imre, megyei tanács vb-elnök-helyettese emelkedett szólásra.

- Nagyon örülünk annak - kezdte beszédét az elnökhelyettes -, hogy megyénk székhelye, "Somogyország" központja, Kaposvár mellett másodikként egy új város avatásának lehettünk részesei.

Az Elnöki Tanács 20/1968. sz. határozata szerint 1968. december 31-ével megérdemelt rangja szerint várossá szerveződött Siófok, a Balaton fővárosa.

...

A város oklevele és kulcsa

Ezután Kisházi Ödön, az Elnöki Tanács elnökhelyettese emelkedett szólásra.

- Mindenekelőtt megtisztelő feladatommak teszek eleget, amikor a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága és első titkára Kádár János elvtárs, az Elnöki Tanács elnöke, a somogyi születésű Losonczi Pál elvtárs legszívélyesebb üdvözlését tolmácsolom az ünnepi tanácsülésnek, a város párt- és állami vezetőinek, Siófok minden lakójának.

Igaz megbecsüléssel nyújtom át ezt az oklevelet, amely elrendeli és megörökíti Siófok várossá nyilvánítását.

Siófok vezetői és lakói már eddig is sokat tettek városunk jó híréért és fejlődéséért. Pártunk és államunk bízik további erőfeszítéseik sikerében. Meg vagyunk győződve arról, hogy Siófok dolgozói újabb nagyszerű eredményekkel válaszolnak az előlegezett bizalomra.

Kisházi elvtárs ezután a várossá fejlődés feladatairól beszélt, majd így fejezte be felszólalását:

- Néhány nap múlva lezárjuk az 1968-as évet, és megkezdjük az új esztendőt. A Magyar Szocialista

Munkáspárt és az Elnöki Tanács nevében kérem, hogy fegyelmzett helytállással és munkával járuljanak hozzá az új évben is népi államunk további fejlődéséhez.

Ehhez kívánunk erőt, egészséget, sok sikert Siófok lakóinak, minden dolgozójának, a városi pártbizottság és a városi tanács minden tagjának és vezetőjének.

Kisházi elvtárs ezután ünnepélyesen átnyújtotta a város alapítólevelét Jankó Ferencnek, a városi tanács vb-elnökének, aki a lakosság nevében megköszönte és viszonzta Kádár és Losonczi elvtársak szívélyes üdvözlését, majd megígérte:

- Városhoz méltóan fogunk élni, jól fogunk gazdálkodni javainkkal, és elkövetünk mindent Siófok fejlesztéséért úgy, ahogy azt tőlünk elvárják.

...

A tanácsülés további részében Rostás Károly, a Kaposvári Városi Tanács vb-elnöke mondott bensőséges hangú üdvözlő beszédet.

- Kaposvár lakossága, a városi tanács és végrehajtó bizottság nevében, az idősebbik testvér nevében forró szeretettel, az újszülött bölcsőjénél állók meghatottságával köszöntöm a születése pillanatában is érett kistestvért, a bájos mosolyú hűgocskát, Siófok városát.

Tisztelettel köszöntöm Siófok dolgozó népét, a város tanácsát és végrehajtó bizottságát.

A városi tanács elnöke a továbbiakban Siófok történelmére, majd személyes élményeire utalt. Elmondotta többek között, hogy meg kellett változnia a világnak ahhoz, hogy a Balaton, vele együtt Siófok azoké legyen, akik arra egyedül érdemesek: a dolgozó embereké.

- Siófoknak nemcsak múltja, hanem jövője, még pedig okos tervekben lefektetett jövője van - mondotta, s kívánságait a következőképpen összegezte:

- Köszöntlek, Siófok! Szépülj, fejlődj tovább szocializmust építő törvényeinknek megfelelően úgy, hogy aki földedre lép, aki megpillant, úgy érezze, hogy hazajött, s ha elmegy innen, távozását ideiglenesnek tekintse. Siófok városa! Kaposvár büszkén fogad édes testvérévé!

Rostás Károly ezután jelképes ajándékot adott át a Siófoki Városi Tanács elnökének, majd a tanácsstagság képviselőjében *Pomucz János* és *Ferenczi József* szólalt fel, mondta el terveit, elképzeléseit.

Kedves és emlékezetes epizód játszódott le ezután a Bányász-üdülő dísztermében.

Víziúttörő egyenruhába öltözött fiatalok harsona szavára vonultak a nagyterembe a legkisebb és a felnőtt ifjúság képviselői.

Dobpergés hangjai mellett helyezték el az elnökség asztalán vörös szegfű-csokrukat, majd egyenként felmutatták azokat a nagy méretű hajómodelleket, amelyeket Siófok ifjúsága nyújtott át ajándékként *Kisházi Ödön*, *dr. Szabó Zoltán* és *Németh Ferenc* elvtársaknak. A KISZ-fiatalok nevében *Vendég Gyula* köszöntötte a tanácsülés résztvevőit és ígéretet tett, hogy Siófok ifjúsága nagy lelkesedéssel és odaadással részt vállal, mindent elkövet Siófok városának további fejlesztéséért.

A fiatalok elvonulása után *Jankó Ferenc*, a városi tanács vb-elnöke mondott nagy jelentőségű a városfejlesztés irányát, méreteit körvonalazó programbeszédet.

Bevezetőjében szólt a várossá szervezés előkészületeiről, Siófok mintegy tízéves nagyarányú fejlődéséről.

Beszédének további részében a jelen és a jövő reális alapokon nyugvó terveit ismertette meg a résztvevőkkel. Beszámolt a városi tanács közműfejlesztési programjáról, ismertette a már megkezdett és a közeljövőben megkezdődő beruházásokat, a lakásépítéssel kapcsolatos elképzeléseket, az üdülőhely fejlesztését, és a lakosság odaadó közreműködését kérte.

Jankó elvtárs befejezésül a következőket mondta:

- Programunk rövid ismertetése után engedjék meg, hogy újból köszönetünket fejezzük ki Siófok dolgozó polgárainak, akik áldozatvállalással, munkájukkal készítették elő a mai ünnepet, azt, hogy Siófokot várossá avathassuk.

Köszönetünket fejezzük ki pártunk és kormányunk

vezető szerveinek, a megyei, járási párt- és tanácsszerveknek, amiért munkájukkal és anyagi támogatásukkal lehetővé tették, hogy elérkezzünk e történelmi jelentőségű naphoz.

Arra kérünk mindenkit, hogy az eddigiekhez hasonlóan, de ha lehet, még nagyobb ütemben segítsék munkájukkal a város további fejlesztését.

Dr. Várkonyi Imre a tanácsülés ünnepi pillanatában jelképként nyújtotta át *Jankó Ferencnek* a város kulcsát a következő szavak kíséretében:

- Nyisson szabad utat ez a kulcs annak a programnak a megvalósításához, amelyet *Jankó* elvtárs ismertetett velünk: nyisson szabad utat Siófok gyorsabb ütemű fejlődéséhez.

A megyei tanács elnökhelyettese a végrehajtó bizottság nevében az érdekes és eredményes munka elismeréseképpen ezután átnyújtotta a *Köolajvezeték Vállalatnak*, *Kenedy Ferencnek*, *Jelinek Pálnak* és *Ferenczi Józsefnek* a Tegyük többet Somogyért! kitüntető jelvényt.

Az ünnepi tanácsülés záróaktusaként - *Juhász Istvánnak*, a városi pártbizottság első titkárának zárszava után - eldördültek a fegyverek a parton: dízsörtűz és a kikötőben horgonyzó hajók együttes kürtszava köszöntötte Somogy második városát.

J.B.

Somogyi Néplap, 1968. dec. 30. 305. sz. 1-2 p.

*Az ünnepi tanácsülés
1968. december 28-án*

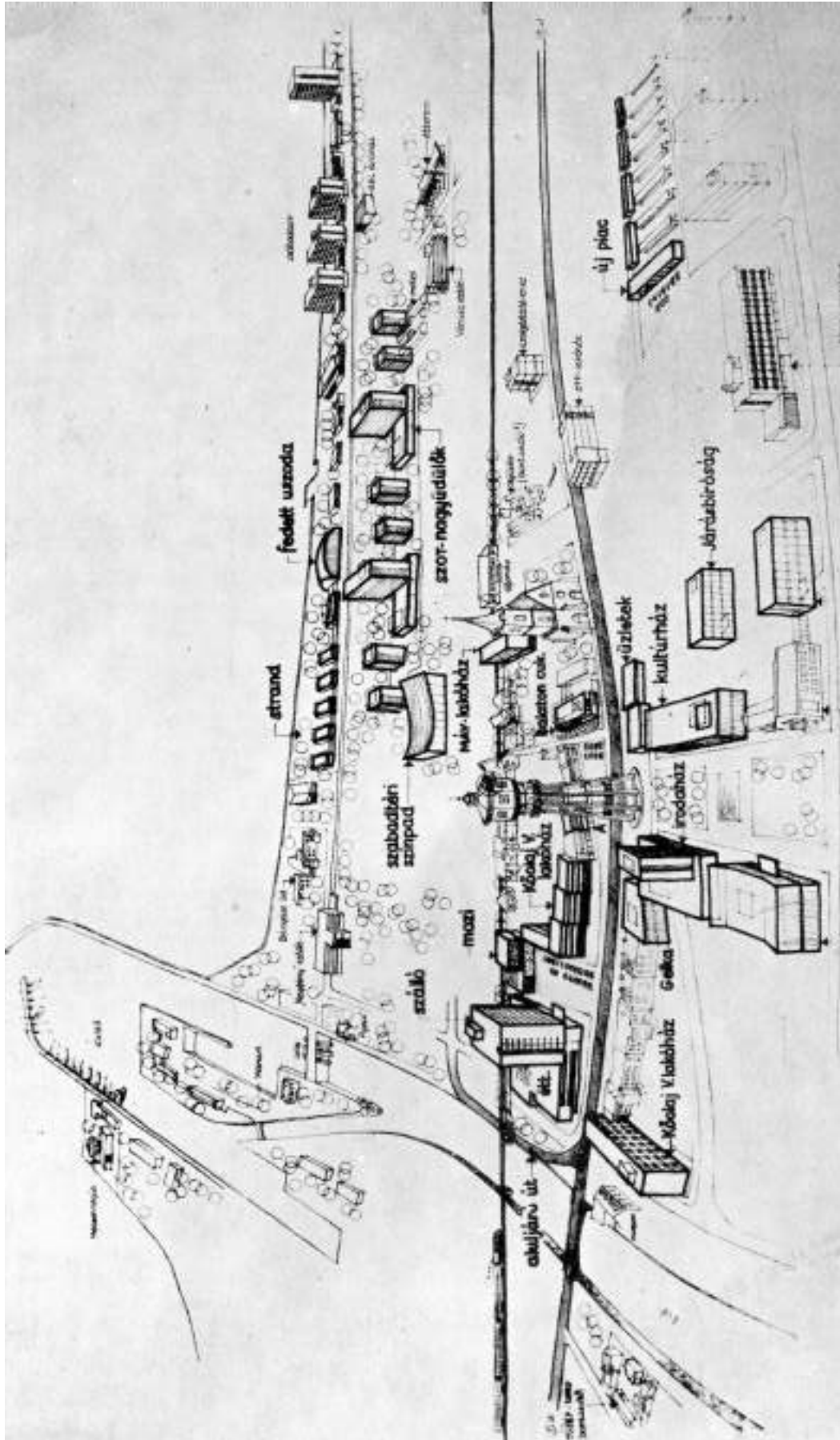
A Fő-tér 1968-ban

Az egykori Városi Tanács épülete

Az 1968-ban átadott Városi Kórház

A város távlati terve 1968-ból

A helytörténeti gyűjteményből felhasznált folyóiratok jegyzéke

Balaton ~ A Balatoni Szövetség Hivatalos Értesítője

Balaton ~ Társadalmi és Közművelődési Közlöny

Balatoni Hírlap

Balatoni Kurir

Balatonkenese és Vidéke

Balatonpart

Balatonvidék

Kenese és Vidéke

Magyar Tenger

Népakarat

Siófok és Vidéke

Somogyi Napló

Somogyi Néplap

Somogyvármegye

Veszprém

Veszprémi Független Hírlap

Veszprémi Hírlap

Veszprémi Közlöny

Veszprémi Népújság

Veszprémvármegye

Zala-Somogyi Közlöny